מיספר 2473 א׳ שבט תשמ״ה 23.1.1985 שנה 49 המחיר 800 שקלים (כולל מע״מ)

העולם הזה

לסלק את הפוליטיקאים מן הרשות!

קירקס



חיים יבין

ברשות



רן שילון

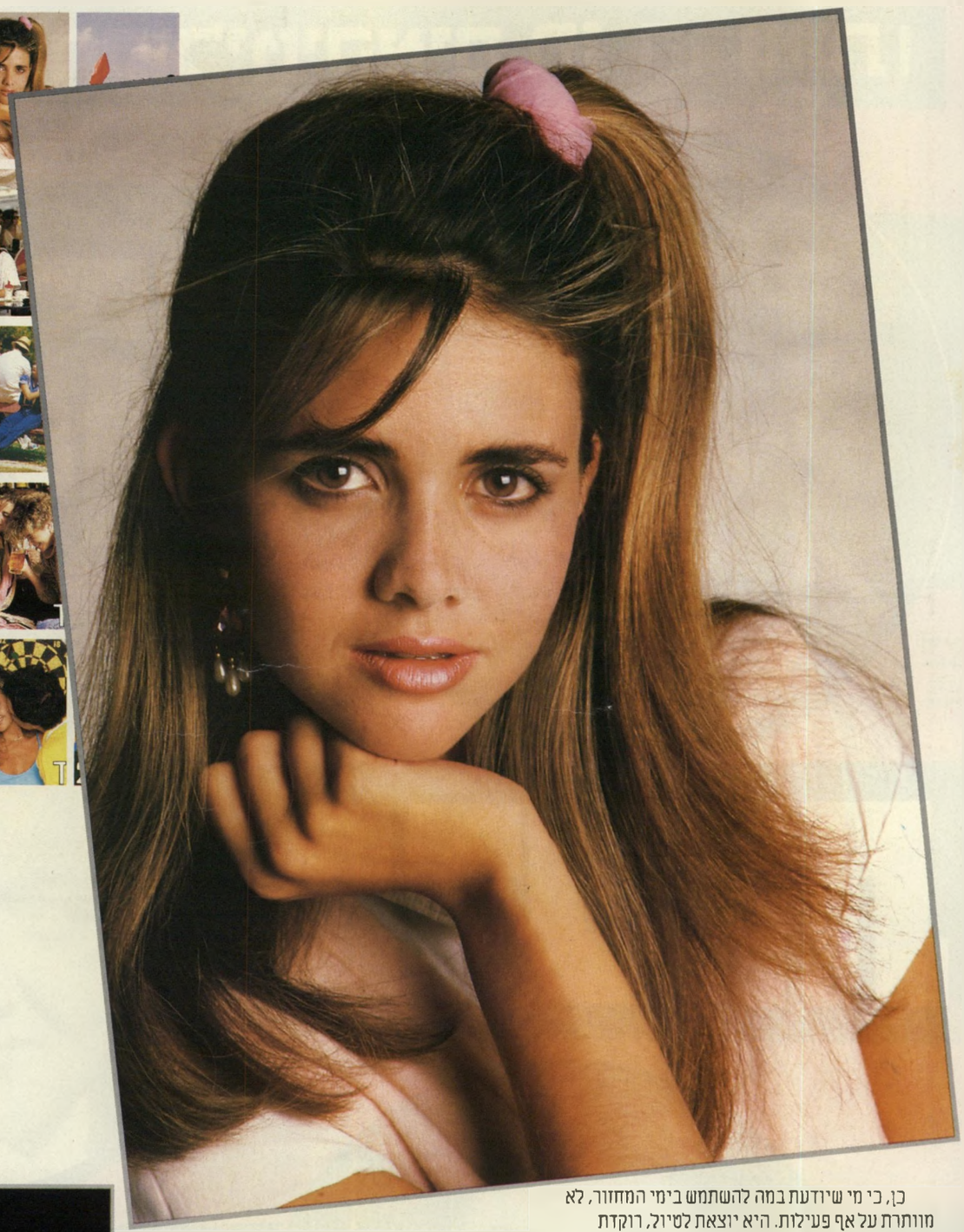
השידור



יוסי צמח

השאלה היא לא על מה לוותר, אלא במה להשתמש.





כן, כי מי שיודעת במה להשתמש בימי המחזור, לא מוותרת על אף פעילות. היא יוצאת לטיול, רוקדת במסיבה, נפגשת עם חברים וממשיכה הכל כרגיל.

נכון שאפשר להרגיש מוגבלת בזמן המחזור, אבל אפשר גם להרגיש כרגיל, אם יודעים במה להשתמש.

רק אם את משתמשת ב"פמיניקס" הטמפון החדש, את יודעת שאת לא צריכה לוותר על שום דבר, כי ל"פמיניקס" כל היתרונות שיאפשרו לך להמשיך כרגיל.

"פמיניקס" הוא טמפון קטן שפותח במעבדות שוויצריות משוכללות לאחר בדיקות וניסויים רבים. "פמיניקס" עשוי מהרכב מיוחד של כותנה וזהורית, שילוב המעניק לו רכות וכושר ספיגה מעולה.

"פמיניקס" הוא טמפון ללא מוליך, ואת מחדירה אותו בקלות, בעזרת ידך בלבד. הטמפון היגיני ומונע ריחות לוואי וכך את נשארת רעננה ונקיה כל הזמן.

"פמיניקס" נחו ובטוח מאד לשימוש. נוח משום שהוא מתרחב בהתאם למבנה הנרתיק שלך (בצורת גליל כמעט סימטרי), ובטוח משום שאין כל חשש שבגדייך התחתונים יוכתמו.

עם יתרונות כאלו, את לא צריכה לוותר על אף פעילות, לא על המסיבה, לא על הטיול ולא על אף בילוי אחר.

אם את רוצה שגם לחברה שלך לא יהיו "תרוצים", ספרי לה על "פמיניקס" היא תשמח להיות בעניינים.

את "פמיניקס" ניתן להשיג בשלושה גדלים: מיני, נורמל וסופר, גם באריזה של 20 טמפונים; בפרפומריות, בתי המרקחת ורשתות השווק.

טמפוני פמיניקס

את הם נהב שגב!



מכתבים

כל אחד והאתיופי שלו

נסיונו של הקורא קלר הוא הוכחה נוספת לאיוולת שבהצגה סטריאו־טיפית של העולים מאתיופיה
(העולם הזה 9.1).

התאכזבתי מכך שהעולם הזה התעלם מן העובדה כי העולים מאתיופיה באים מארץ בה התחוללה מהפיכה ובה מתחוללת מלחמת־אזרחים, ואשר תושביה — כולל רבים מהיהודים — מושפעים מתורות מהפכניות.

על חשיבות גורם זה הזדמן לי לעמוד באופן אישי, כאשר נפגשתי עם עולה מאתיופיה, בעל השכלה רחבה וידע פוליטי עמוק. אחרי שנה בארץ הוא קנה לעצמו מספיק ידע בעברית כדי לנהל שיחה על תפקידן של מעצמות־העל בעולם השלישי. ורק כשהיה מדובר במונחים מארכסיסטיים, נאלץ להשתמש במילים אנגליות, כנראה מכיוון שבאולפן בו למד לא כללו לימוד מילים אלה בלימוד השפה העברית.

בכל הנוגע לדת הוא אתיאיסט קיצוני ורואה את היהדות כאחת האמונות שיש להעבירן מן העולם.

אדם קלר, תל־אביב

● ● ●

גילוי אמריקה

הקורא אבני מבקש לשכך את התלהבותם של העיתונאים הישראלים המדווחים לעיתוניהם מניו־יורק, ומשווה את התרשמויותיהם לאלה שהיו לו כאשר ביקר לראשונה באמריקה, בגיל 15.

הם מגלים לנו את אמריקה... הם פוקחים לנו את העיניים: הנפלאות, הגסויות, הסופרמרקטים וגורדי־השחקים.

אבל אם הכתבים הנכבדים היו מעורים מעט יותר, היו יודעים שהקורה במועדון־סכס אמריקאי כפלאטוס רטריט, הוא כאין וכאפס לעומת הנעשה בכל קיבוץ ומושב בארץ. אצל אלה הבוחרים בסוג זה של בילוי, כמוכן.

ובכלל הייתי מציע לכתבים הישראליים להימנע מביקורים במועדונים הנ"ל, מכיוון שבשנתיים האחרונות הם הפכו מקום־מיפגש מוצהר לחולי הרפס.

הכתיבה הזאת שלהם מזכירה לי אותו מכתב ראשון שכתבתי להוריי, לפני 25 שנים. כאשר הגעתי לניו־יורק לראשונה. אז הייתי בן 15, והיה חידוש־מה בדברים. היום כבר לא.

ולבסוף, עצה קטנה לעיתונאינו: להתבונן מסביב ואז יסתבר להם שפרט לגודל ולרעש, אין לה, למעשה, לניו־יורק מה להציע לישראלי. לא לחינם קוראים מביני־דבר לישראל «אמריקה הקטנה»!

אמנון אבני, סאנדסטון, מינסוטה, ארצות־הברית

● ● ●

האליל השותה

ג'ימי גרייבס איננו כדורגלן־הצמרת האנגלי היחיד שנפל קרבן לאלכוהול
(העולם הזה 16.1). **גם לג'ורג' בסט האגדי יש בעיית־שתייה.**

כדרכי בקודש, דבר ראשון שעשיתי כאשר חזרתי, השבוע, מביקור בלונדון, היה לקרוא את הגליון האחרון של העולם הזה. נתקלתי בכתבה על השר השותה, בה הזכרתם גם את גרייבס, הכדורגלן־השתיין. והנה מה רוצה צרוף־המקרים? באותו שבוע שהייתי בלונדון התנהל ברעש גדול משפטו של מי שהיה אליל הכדורגל האנגלי, ג'ורג' בסט, מי שהיה המלך של מנצ'סטר יונייטד.

הכמיהה של בסט לטיפה המרה היתה ידועה מאז ומתמיד. אבל ערב חג־המולד הוא נתפש נוהג כשבדרמו פי שלוש מכמות האלכוהול המותרת ואם לא דיי בכך, גם ניסה להכות את שוטר־התנועה שעצר אותו.

לא עזר לבסט שום דבר והוא קיבל שלושה חודשי־מאסר ואפילו הבטחתו לשופט כי הוא יעבור בפעם השלישית ניתוח, בו משתילים גלולה שאינה נמסה במעיים, כדי להמית את התשוקה לאלכוהול, לא עשתה כל רושם על השופט.

רחל שוילמן, תל־אביב

● ● ●

אשתי, הגנרלית

לא מתוך רכילות, רק מתוך סקרנות ורק בשביל האיזון, היה הקורא רצחני רוצה לדעת מעט גם על הצד השני של המטבע, כאשר הגנרל (העולם הזה 16.1) **הוא גנרלית.**

ורדה אלדר קובעת, כי מאחורי כל גנרל

(המשך בעמוד 4)

היועץ שהיה לרועץ

על אבנר סריס, עוזרי האישי של דיין לוי, אומרים שהוא חובב מיסמכים מסווגים. שיש לו מסתחות כסולם לכל הארונות במישרד רשנתפס כשהוא מתעלס עם פקידה בתוך לישכת השר. כל שר היה שמח להיפטר מאיש כזה. מדוע החזיר אותו דוד לוי לתפקידו, אחרי שכבר ניסה לסלק אותו. לפני שבועיים?

12

כתבת השער הקידמי:

מישחקי טלוויזיה



שלושת המועמדים הרציניים, חיים יבין (בתמונה), דן שילון ויוסי צמח, כלל לא הופיעו לאירוע. הם חיכו בבית לתוצאות. אך חברי ועדת־המיכרזים, שהתכנסו לבחור במנהל הטלוויזיה, היו עסוקים בתככים פוליטיים והתפזרו בלי לקבל החלטה.

10

שימעון פירסומת

אנשי חרות נבהלו מהצלחותיו, במערך שרו לו שירי־הלל והפופולאריות שלו עלתה השבוע מעלה־מעלה. אבל רוב הצלחותיו של שימעון פרס לא היו אלא בחזית התדמית, התיקשורת והפירסומת.

8

כתבת השער האחורי:

אבא של פנינה



בפעם הראשונה: סיפורו האישי של הלמוט בנגה, אביה של פנינה („לולו") רוזנבלום, שניצל ברגע האחרון מעמוד התליה בירדן, ושגילה בישראל את לילי, עוד בת שהוא לא ידע על קיומה. סיפור של סכנות, אה־בות, הרפתקות והרבה בנות.

42

שקרים ואקדחים



הדובר שיקר לעיתונאים, העולם הזה לא האמין לו ופירסם את הסקופ ● האם הסתבכה שרה אנג'ל גם בפרשת האקדח שנמצא לפני שבועבכלא?

19

סקס בכלא

כיצד נתפסה עוברת בכלא במצב מביך עם אסיר שהתאהב בה ואיך גילה קצין־הביטחון רומן בין מדריכה חברתית ואנס ידוע.

46

נפלט לן



„בניגוד לקריינים שקוראים טקסטים כתובים, אצלי, כמו בשיחה עם חבר, נפלטים דברים," מתוודה השדרן יקיר („יקי") אביב, שפגע באתיופים וסיטר מעבודתו ברשת גימל. מונולוג של איש רדיו שנפלט לן.

13

מרסל



מרסל קופמן, המלצר הנצחי של „כסית", נזכר בנתן אלתרמן ובאברהם חלפי, מספר על ילדותו ונעוריו בצרפת ומכריז על עצמו: „אני פועל מפורסם!" עכשיו, בגיל 70, הוא פורש. „צריך לדעת מתי להפסיק," הוא אומר. „חבל שהפולי־טיקאים לא יודעים!"

31

נגד איידס

בשעה שהאשה הראשונה בישראל לקתה במחלת האיידס ביגלל עירוי־דם, מצא הפרופסור רוני לפין, יליד הארץ וכירורג בבית־חולים קליפורני פיתרון: דם מלאכותי או גם תרשית־דם עצמית. מוכנה מראש, של המועמד לניתוח אצלו.

25

סלים ומוות



השחקנים הסו־בייטיים הודו בשיחות פרטי־ות באנטוורפן כי היו רוצים לשחק בתל־אביב, לי ג'ונסון (בתמונה) מספר להעולם הזה: „עם כל סל שהם קלעו אני הלכתי למות!"

39

מתח"כמים

לפני כמה חודשים התחנן אחד הח"כים לפני חבריו לדחות את מועד הבחירות, כדי שלא תיפגע הפנסיה שלו, חלילה. חבריו מצאו פיתרון: החוק (לא הח"כ) תוקן, והח"כ מקבל פנסיה.

14

5 דקות מפתח־תיקווה

שוכנת העיירה ראש־העין, הנתונה בא־וירה של המערב הפרוע. הצתות, יריות, הטמנת רימוני־יד — אלה הם רק הסימנים החיצוניים של מילחמות בין חמולות, ש־מאחוריהן גם ניצבות המיפלגות השולטות במועצה המקומית. המיל־חמה האמיתית היא כלכ־לית. האפשרות לפתוח תח־נת־דלק, וגם סופרמרקט.

22

צל"ש לשופטת

היה קשה להאמין כי ויקטוריה אוס־טרובסקי־כהן, בעבר פרקליטת מחוז, תקבל את טענות הסני־גוריה. אך השופטת הפתי־עה את כולם בהחלטתה.

46

רחל מרחלת מדווחת:



לאן נעלמה חני פרי מהפתיחה ה־חגיגית? ● הצרות של המיליונר אב־רהם ראד, האיש מהבית הלבן ● מה עושה אניבה (בתמונה) עם בנו של אולסי פריז ● נהג־מונית נטפל ללידיה אופיר ● חתונות צפויות בקרוב אצל מירה ויינגרטן־נוף ואצל מיקי שטראוס.

44

המדורים הקבועים:

מיכתבים 3
זה היה העולם הזה שהיה – במיטבח של בן־גוריון 4
קורא יקר 5
תשקיף 6
במדינה 7
הנדון – הצעה סודית 9
עלי דפנה 14
יומן אישי – היהפוך כושי עורו? 15
אנשים – בעיות הרמטכ"ל בדרך לנסיגה 16
מה הם אומרים, מה הן אומרות – מאיר ניצן, יורם אוברקוביץ, נתן ברון, יהושע שגיא, יובל קרן ורותי בן־אברהם 20
אתה והשקל – חבילה שכזאת 24
לילות ישראל – חגיגה עם אלוויס 26
חלון ראווה – השימלה היא גם מעיל 28
שידור – איך ברח יצחק שמיר 30
תמרורים 30
קולניע – ההומו־סקסואל שברח אל הכפור 34
תשבצופן – רות. איפה הסוף (שתי אותיות) 36
הורוסקופ – דלי 37
זה וגם זה – אצל בן עזרא בעתלית 38
רחל מרחלת על כל העולם 44

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

בגליון "העולם הזה" שהופיע השבוע לפני 25 שנה סיפר בכתבה "איסר הקטן" על יבוא מכונית קטנה לישראל (הגוגומוביל של חברת איסר הגרמנית), שעלתה בסיפו של דבר, כ־5600 לירות (3100 דולר של אותם ימים) לנהג הישראלי. אך יותר חשובה מן הכתבה היתה הבותרת, שהיתה לפי אומנת השעשוע הלי־אומי של אותם ימים: רמזים אמריים. איסר הקטן באמת היה אוטו קטן (8.5 כוחות־סוס) אבל איסר הקטן המקורי היה השם האסור לפרסום ביותר בארץ, שמו של ראש שירות־הבטחון, איסר הראל ● המורין שוב נוצץ־ היה גיבור שנות ה־50, ישראל בנציוני, צייר יאיש־חברה, אשר נדון ל־10 שנות מאסר בעוון 16 פריצות. אך טען בבית־המשפט כי אילצו אותו לחתום על הודאות ובפרס לקחו אותו השוטרים לסעודת־שחיתות במסעדת היוקרה הבלקנית אקרופוליס ● בשער הגליון הקדמי: נשואי השנה של התנ"ך התנ"ך הראשון, עמוס חכם, לדייזי אטאס, בתם של יצרני חלווה תל־אביביים. בשער הגליון האחורי: המשך סידרת הגברברים.



"העולם הזה" 1165
התאריך: 20.1.1960

חזן ב„מכון וייצמן" ★ אצל בן־גוריון במטבח ★ עצה טובה לשגריר

זת ליל הכלולות העגום

יוסף ג'אבר נשא את בת־דודו, כאמלה ג'אבר. לפני שנתיים, ומאז ועד היום הזה לא חיו באושר. כי בליל־הכלולות קיבל יוסף את ההלם הראשון של חיי־הנישואין. הוא גילה כי כלתו לא היתה בתולה.



הגבר היפה, שהיה אז בן 28, שילם 1500 ל"י מוהר לאבי הכלה, ועד שזו הגיעה לביתו הוציא עוד 1500 ל"י על שמלות וכיבודים. אך לא רק כיסו של ג'אבר נפגע באותו לילה; נפגע הרבה יותר כבודו כגבר. הוא עזב בו ברגע את כלתו, רץ אל בית אביו והתייפח: „נשאתי לי בחורה וקיבלתי אישה!"

שערוריה כזו לא הרעישה את הכפר טייבה שבמשולש מזה שנים. אבי הכלה הזמין אליו את ג'אבר, שמע את פרטי הגילוי, ולבסוף יעץ לו: „עכשיו היא אשתך. אם הכתימה את כבודך, רצח אותה!" אבל ג'אבר לא רצה להיות אלמן, העדיף להיות גרוש.

סעיף 181 א'. השניים נפגשו שנית בלשכתו של הקאדי המקומי. גם מבלי להיות מלומד גדול בקוראן ידע ג'אבר כי זכותו של הגבר ה־מוסלמי לגרש את האשה, וכי על הקאדי לתת את הגט אם רצונו של הגבר בכך. סורת אל־בקרה (פרק הפרה), הראשון שב־114 פרקי הקוראן, קובע זכות זו במפורש.

הקאדי, שידע כי מלבד החוק ה־שארעי (הדתי) יש גם לחוק האזרחי זכות־דיבור בענייני אישות, הזהיר את ג'אבר, כי סעיף 181 א' של החוק הפלילי קובע: „התיר איש קשר־ה־נשואין על כורחה של אישה, האיש אשם בפשע ודינו מאסר עד חמש ש־נים."

„שום חוק בעולם אינו יכול להכריח גבר לחיות עם אישה, אחרי שגילה מה שאני גיליתי!" התפרץ ג'אבר. „תן לי את הגט, ואני אחראי כלפי החוק האזרחי!" הוא נשבע את השבועה המסורתית עלי אל־טלאק (הרי את מגורשת!) והקאדי אישר את הגט כמצוות הקוראן. ג'אבר נשא אשה אחרת, ניסה לשכוח את הפרשה.

כאמלה, לעומתו, לא שכחה. היא פנתה למשטרה. האשימה את ג'אבר בעבירה על סעיף 181 א'. בשבוע הבא יעמדו השניים בפני בית־המשפט המ־חוזי בתל־אביב. כדי לברר את הת־ביעה הראשונה מסוג זה בתולדות העדה המוסלמית בארץ.

אורחים

קוסמוס ומיקרוסקופ

„סטודנטים רתיים מתפללים כדי להצליח בלימודים. אני התפללתי גם כדי למנן אותם!" אמר הגבר הנמוך, בעל השפם והמשקפיים, שהגיע השבוע על סיפון תיאודור הרצל. לגבי ד"ר (לביוכימיה) הנס בלומנטל (36), התפילה היא יותר מצורך נפש־. היא גם מקצוע.

כי בלומנטל הוא, אולי, האדם היחיד המחזיק בשתי משרות כה שונות — כביוכימאי היא פועל במ־כון ההולנדי לחקר הסרטן ויחד עם זה הוא גם מכהן כחזן הראש־י בבית־הכנסת באמסטרדם.

חזנית נוצריה. איך הגיע לכך? לפני עשר שנים חיפשו חזן באמסטרדם לימים הנוראים. אנשים שמעו את בלומנטל מסלסל בקולו לעת־מצוא. המליצו עליו. הקהל הת־להב. מינה אותו בו במקום למשרת החזן הראשי. מכאן היה רק צעד אל פסגת־ההצלחה החזנית: הופעות, תקליטים והופעת־בכורה בפני מצ־למת הטלוויזיה. אולם בלומנטל הצ־נוע המשיך להשתלם ועד לפני שנ־תיים עוד קיבל שעורים בחזנות ממורה נוצרייה.

„באתי ככימאי, לא כחזן," חייך השבוע בלומנטל ברחובות. שם היה אורח מכון וייצמן. אולם קשה להניח כי לא יתפתה לתת את קולו, מדי פעם, לכבוד יוצר הקוסמוס, בין הצצה להצצה במיקרוסקופ.

פסוק השבוע

תפילת ילד

● **הפילטונאי יוסף** ("נץ") **וויניצקי**, על תפילתו של ילד, אחרי גל הרציחות המשפחתיות: „אבי שב־שמיים, שמרני והצילני מאבי שב־ארץ!"

אנשים

שקצים עם עתיד

■ הפתעה בלתי־נעימה ציפתה השבוע **לירב בן־אליעזר**, נכדו של דויד בן־גוריון. הוא ישב לבוש מדי צה"ל, במטבח ביתו הירושלמי של סבו, כאשר נכנסו לבית הסב ופולה. פולה, שהבחינה במדים לפני שזיהתה את הנכד, נערה בו: „שוטר, קום! ראש הממשלה מגיע!"

■ בכנס מרצים של מינהל־ההס־ברה סיפר השבוע שגריר ישראל בבריטניה, **אלוהו אילת**, על עצה שנתן לו, בזמנו, הנשיא הראשון, הד"ר חיים וייצמן. לפני שיצא לכהונתו בלונדון, וייצמן יעץ לאילת שירחיב את חוג ידידיו וינסה לרכוש השפעה בקרב הצעירים. שבבוא היום יהיו בעלי שררה בבריטניה. אמר או וייצ־מן לאילת: „הצעירים האלה יהפכו פעם מקליינע שקוצים לגרוסע גויים!"

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

מצליח עומדת אישה, שהקריבה את עצמה. רק בשביל האיזון, ולא מתוך רכילות או משהו כזה, הייתי רוצה לשמוע מה דעתם של הגברים מאחורי הגנרליות שלנו? מישהו בכלל שמע על בעליהן של קצינות־החן הראשיות שלנו? מה קורה להם, לפחות בנקודה אחת, למשל, כאשר הוא סמל, או סרן, או אני־יודע־מה, במילואים והאשה היא אלוף־מישנה? **יוסף רצהבי**, חולון

● ● ●

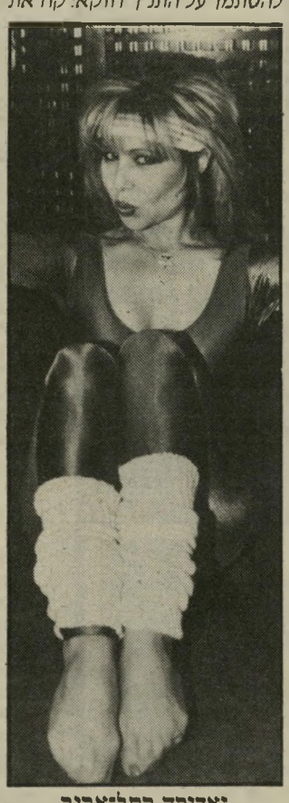
תיקון לתיקון

במילה כוס **השימוש בלשון זכר** (העולם הזה 2.1) **הוא נכון בכל זאת, והקורא דגלי מבקש תיקון לתיקון.**

אין צורך להזדרז ולתקן את הכותרת כל כוס והמשקה שלו. ומי שהזדרז לתקן, יפתח קודם מילון וימצא לייד המילה כוס את הציון זר"ג (זכר ונקבה) ואם אינו משוכנע, יפתח הגדה של פסח וימצא כוס ראשון, כוס שני, כוס שלישי, כוס רביעי.

מנחם דגלי, תל־אביב

● *כל אחד והמקורות שלו. ערך־הכיתוב ביקש. כנראה. להסתמך על התנ"ך דווקא: קח את*



זאדורה בתל־אביב
בסרט. גיבורה

כוס־היין החמה הזאת! (ירמיהו. פרק כ"ה).

● ● ●

לוטו, טוטו והסיכויים

הקורא מצרי משתף את הקוראים בחישובי־הסי־כויים וגודל־הפרסים של שני מפעלי ההימורים.

בכלל לא רלוונטי להשוות בין ששה ניחושים נכונים בלוטו ו־13 ניחושים נכונים בטוטו, כיוון שמהות הניחוש שונה לחלוטין ואין כאן כל בסיס להשוואה.

נכון שהסיכוי עבור טור בודד בלוטו (לזכייה בפרס הראשון) הוא 3,800,000:1, ובטוטו 1,600,000:1, אבל טור אחד של לוטו עולה רק מחצית המחיר של טור אחד בטוטו, כך שהסיכוי בטוטו, למעשה, אינו גדול פי 2.4 אלא רק פי 1.2.

כמו כן, יש בטוטו, בדרך כלל, יותר זוכים בפרס הראשון, וזה, בעיקר, בגלל אלמנט הידע. ואז, במילא, הסכום הנופל בחלקו של כל אחד מהזוכים קטן יותר.

אהרון מצרי, קריית אונו

● ● ●

שם בריא לתינוקת בריאה

סרט זה סרט ותפקיד בסרט זה תפקיד בסרט. ובמיוחד כאשר מדובר בביתם הבכורה של פיא זאדורה ומשולם ריקליס (העולם הזה 9.1).

לתינוקת הבריאה (שלושה וחצי קילו) שנולדה לזאדורה לא ניתן השם



כוס שני בהגדה
בתנ"ך נקבה

פרפר, כפי שריווחתם במדור תמרורים. קיים אמנם קשר בין הסרט הפרפר האדום לבין השם של התינוקת, אבל בצורה אחרת. ריקליס וזאדורה נתנו לתינוקת את השם קאדי וקאדי היא הגיבורה הראשית של הסרט, בו היתה הופעת־הבכורה של זאדורה על גבי המסך הגדול ובו היא מילאה את התפקיד של הגיבורה הראשית, הלא היא קאדי. **גבי כהן**, ניו־יורק

● ● ●

לגדל ילד פולני

ולדימיר גמפה, הפולני הנוצ־רי (העולם הזה 16.1) **מבהיר את נימוקיו לרצונו לקחת את בנו לחו"ל.**

אני מודה שאני רוצה לצאת מישראל עם בני תומס, כי אני, כאב נורמלי, אוהב את ילדי וחושב על עתידו. בדיוק כפי שישראלי רוצה לחנך את בנו לילד ישראלי נאמן, כך אני.

בדיוק כמו במיקרה של הסובייטים, המפרידים בין הורים לילדיהם ולא נותנים לילדים יהודים מתחת לגיל מסויים, לצאת עם הוריהם לישראל, כך המיקרה שלי.

האם לא מבינים בישראל כי בין 20 מיליון הפולנים החיים במערב, מהם 10 מיליון בארצות־הברית, אוכל לגדל את ילדי יותר טוב מאשר בארץ?

אני כולי תיקווה שההגיון הבריא ינצח ולא יהיה צורך בעימות, אשר רק יגרום לנזק שאין לאף אחד צורך בו.

אני גם מבקש להזכיר כי המורה הרוחני שלי בסולידאריות, בעיר לודז', היה הד"ר מרק אדלמן היהודי, המנהיג האמיתי של המרד בגטו ורשה.

ולדימיר גמפה, תל־אביב

העולם הזה
בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך־משנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שגיא ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר ענת סרגוסטי וציסי מנשה ♦ עורך דסק: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זברוני ♦ המו"ל: „העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: „הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב ♦ הפצה: „גד" בע"מ

בלונים





הקוף רוקי שנעלם לבעליו בתל־אביב

קול קורא

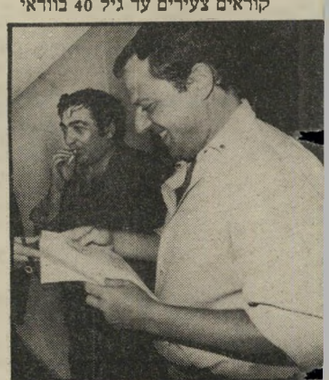
אם אתה עוקב אחרי המדור זה היה העולם הזה שהיה לפני 25 שנה, בוודאי שמת לב לכך שמזה שלושה שבועות חל בו שינוי בולט. תחת תמונת השער של הגליון מלפני 25 שנים מופיעות בו עתה תמונות של שני שערים.

עברו 25 שנים מאז שחוללנו את השינוי, הקובע מאז את דמותו החיצונית של העולם הזה: שני השערים.

נדמה לי שאין בעולם כולו שבועון אחר אחד שיש לו תכונה זו. גם בארץ, שבה מועתקים כמעט כל החידושים שלנו חיש מהר על־ידי עיתונים ושבועונים אחרים, לא העתיק איש חידוש זה.

יש לכך סיבה מעשית. כמעט כל השבועונים בעולם מקדישים את השער האחורי שלהם למודעות מיסחריות. מכיוון שהמפרסמים מוכנים לשלם מחיר גבוה במיוחד עבור מודעה המופיעה במקום בולט זה.

קוראים צעירים עד גיל 40 בוודאי



עורך פרי (עם מונדי)
הגהות חסרות־ערך

אינם מתארים להם כלל את העולם הזה בלי השער האחורי, שהפך סימן־היכר כה מובהק, ושעליו חוברו בדיחות אין־ספור („העולם הזה והעולם הבא" וכו'). אולם עברו כמעט עשר שנים, מאז שקיבלתי לידי את עריכת השבוע, ועד להנהגת חידוש זה.

באותן שנים עמדנו מדי שבוע לפני בעיה, שנגבעה ממהות השבועון, ואולי ממהות החיים במדינה זו.

המציאות הישראלית מעניקה חשיבות מכרעת לעניינים פוליטיים. כל אזרח בארץ מבין כי „הפוליטיקה" נוגעת לחייו היומיומיים, לאיכות־חייו, לכספו ואף לחייו ממש. העולם הזה הקדיש לפוליטיקה תמיד את מיטב מירצו, והוא נושא מסר פוליטי ייחודי: השאיפה לשלום, להתפייסות בין עמי הארץ, לכינון מישטר של צדק חברתי ולכיבוד זכויות־האדם. הוא גם מקדיש מאמצים מיוחדים לחשיפת פרשות־שחיתות בחיים הציבוריים.

אולם החיים הם מגוונים ומורכבים, ויש הרבה נושאים אחרים מדי שבוע, המרתקים את האדם הישראלי: פרשות פליליות בולטות, ענייני־חברה, סרט או מחזה בולט, תחרות־ספורט ועוד ועוד.

מדי שבוע היה על כן מתלקח במערכת הוויכוח: למה להקדיש את שער הגליון? לנאום מילחמתי של דויד בן־גוריון או לרצח אכזרי של נערה? לגילוי של שחיתות בעיריית־חיפה או למישחק של מכבי תל־אביב במוסקווה?

לפני 25 שנים זה נמאס לנו, והחלטנו לפתור את הבעיה בצורה הפשוטה ביותר: חלוקת השער. לשניים. בעמוד הראשון של הגליון מופיע תמיד נושא „כבד" — עניין ציבורי חשוב, ולרוב פוליטי; ובעמוד האחרון מופיע נושא „קל" — עניין חברתי, פלילי, אמנותי ואף רכילותי.

זה לא פתר את בעיית הוויכוחים הפנימיים. גם עכשיו יש מדי שבוע ויכוח בין חברי־המערכת: א י ז ה נושא ציבורי צריך להיות בשער הקדמי, ו־א י ז ה נושא חברתי בשער האחורי. אך לפחות אין עוד צורך לבחור בין שני נושאים עיקריים אלה. ולעיני הקורא, הניגש אל הקיוסק כדי לרכוש את הגליון, בולטת דמותו של העולם הזה כעיתון המשתדל למצות את כל שיטחי־החיים בישראל, מן הכבד אל הקל, החל בשאלה מכרעת של מילחמה ושלום וכלה במאבק משעשע בין שתי נערות־זוהר על כתר היופי.

כתב־היד של שבתאי

בשבוע שעבר, אגב ניתוח מישפטו של אריאל שרון נגד השבועון טיים (שהקדשנו לו את השער הקדמי) עמדנו על גישתנו העיתונאית. המחיבת את המערכת להודות בטעויות ולהתנצל עליהן. מתחנו ביקורת על טיים שאינו נוהג כך.

וככן — נאה דורש, נאה מקיים. כלהלן:

בגליון העולם הזה 4.7.84 פורסם, במדורו של דן עומר ז"ל, כאילו התגלו כתביי"ד של הסופר יעקב שבתאי ז"ל, שנזרקו על־ידי הפרופסור מנחם פרי, עורך כתב־העת סימן קריאה.

בירור נוסף הבהיר שטענה זו אינה נכונה. כתבי־היד שהתגלו לא היו אלא הגהות חסרות־ערך.

לגבי הפירסום באותו מדור (העולם הזה 25.5.83) באילו פורסמו שיריו של השר גד יעקובי באותו כתב־העת תמורת תמיכה. הוברר שגם לכך אין יסוד.

העולם הזה מתנצל על שני פירסומים אלה.

דף תשקיף

הבחירות להסתדרות

— במאי

צמרת העבודה בוועד־הפועל החליטה על קיום הבחירות להסתדרות ב־14 במאי.

תאריך זה יובא לאישור מועצת ההסתדרות שתתכנס בקרוב, וישראל קיסר מקווה לגייס את תמיכת הליכוד למועד שנבחר.

הבחירות היו אמורות להיערך בתחילת חודש אפריל, והיו רינונים שהם יידחו אפילו לשנה הבאה.

רבין בעד הרוטציה

יצחק רבין יכנס בשבת הבאה את כל מחנהו, כדי לגבש החלטה של הקבוצה: תמיכה בקיום הרוטציה עם הליכוד, במתחייב מהסכם ממשלת־האחדות־הלאומית.

רבין מבקש להבטיח שני דברים: ראשית — שהוא יהיה שר־ביטחון במשך ארבע שנים. ושנית — שבבחירות הבאות ייפתח שוב המירוץ על הנהגת מיפלגת־העבודה.

מקורביו של רבין טענו, שהמועד להברעה הוא מוקדם מדי, אך רבין סבור שבדאי כבר עתה להבהיר חד־משמעית שהוא יתנגד לפיצוץ הסכם־הרוטציה.

611

ערב תחילת הנסיגה מלבנון הגיע, ביום השני השבוע, מיספר הרוגי המילחמה ל־611, ובכללם הרוגי תאונות.

מיספר המצועים הגיע ל־3647, מיספר הנערכים הוא ארבעה, ושלושה חיילי צה"ל נמצאים בשבי.

„יונייטד־פרס"

לשלב חדש

מסע יחסי־הציבור, שעורכת לישכת ראש־הממשלה לשימעון פרס, נכנס לעידן חדש — עידן מיפגשי־הרקע בין פרס וצמרת העיתונות הישראלית.

במיסגרת המיתקפה ייפגש ראש־הממשלה גם עם אנשי־תיקשורת שאינם נמנים עם תומכיו.

תנועת־ליכוד חדשה

צמרת הליכוד שוקלת למצוא פיתרון מהפכני אלטרנטיבי לליכוד הליכוד.

על־פי ההצעה, שבה תומכים ראשי חרות והליברלים, תוקם תנועת ליכוד משותפת חדשה, ויוזמנו להצטרף אליה המרכיבים השונים של הליכוד ביום.

לראשי התנועה החדשה תהיה זכות־וטו על קבלת המרכיבים הישנים או חלקם, וכן יוחלט מראש על חלוקה מחדש של המקומות לכנסת, לרשויות המקומיות ולהסתדרות.

המרכז החדש, המאוחד, יהיה ממונה, ולכן לא ייתקיימו בחירות או ועידות בשתי המיפלגות עד לאיחוד.

הליברלים לוחצים להסדר סביב חלוקת המקומות בסיעה בהסתדרות, משום שהתברר שלסיעת תכלת־לבן אין שום הסכם פורמלי עם איגוד־העובדים־הליברליים לגבי הליכה משותפת לבחירות הקרובות.

ראש תכלת־לבן, יעקב שמאי, כבר הודיע לצבי רנר, ראש האיגוד, שהוא מתכוון להיתנתק מהליברלים ולהשחיל לרשימת־חרות עובדים ליברליים שהוא יבחר.

מודעי מקצץ לשריר

מאחורי טענתו של שר־האוצר, יצחק מודעי, שיש לצמצם ולחסל חברות־תיירות ממשלתיות מטעמי חיסכון, מסתתרת המגמה לצמצם את כוחו של יריבו במיפלגה הליברלית, אברהם שריר.

פגיעה בחברות הכפופות למישרד־התיירות — פירושה צימצום הגופים ששריר יכול לתת למקורביו.

זיופים בבחירות לוועד הסטודנטים הערביים?

טענות חמורות נגד רק"ח הושמעו על־ידי נציגי הרשימה המתקדמת, על רקע הבחירות לוועד הסטודנטים הערביים באוניברסיטת חיפה. ער כה היה ועד זה שייך כולו לרק"ח, ורק"ח עשתה תרגילים שונים כדי למנוע את השתתפותם של כוחות אחרים, על־ידי קביעת אחוז־חסימה מופרז.

לדברי המתקדמת, הועברה הקלפי אחרי ההצבעה מן האוניברסיטה למועדון של רק"ח, ושם נערכה הספירה בניצוחו של סעיל רק"ח, שבלל אינו סטודנט. פתקים של המתקדמת נמצאו בעת הספירה מתגוללים על הארץ.

למרות זאת, גם לפי הספירה של רק"ח, זכתה המתקדמת בשני מנדאטים מתוך 11, ורשימת בני־הכפר זכתה בשני מנדאטים נוספים. אנשי המתקדמת הגישו עירעור על תוצאות הבחירות.

זיגל יישאר

לא מן הנמנע שתת־ניצב בנימין זיגל, ראש־היחידה לחקירות־הונאה במטה־הארצי, לא ייצא לגימלאות בסבב השינויים הצפויים בקרוב במטה הארצי.

במישרד־המישטרה היו מעדיפים שהוא יישאר, בגלל הדימוי החיובי שהוא יוצר למישטרה ולחקירות־הצווארון־הלבן שלה.

נראה שיוזרם כוח חדש לצמרת היחידה, כדי שיהיה בבוא היום מחליף לזיגל.

בית המפכ"ל למכירה

בית־השרד של מפכ"ל המישטרה מוצע למכירה, ורבים מגלים עניין בקנייתו.

הבית הוא מיבנה עתיק, המשתרע על שטח של שני דונם, והוא שימש את כל המפכ"לים הקודמים. הוא מצוי במרכז ירושלים.

אריה איבצן, המתגורר בבית עם אשתו, יוכבד, לוטש עין לנכס.

זהירות: תרופות מקולקלות!

בבתי־המירקחת בארץ מופצות ביום כמויות גדולות של תרופות מקולקלות, שהגיעו לשטח ישראל מהגרה.

חריש מתרים לקבוצות כדורסל

מיכה חריש, ח"כ־העבודה, עומד מאחורי „אגודת ידיד הכדורסל", שתורמת לקבוצות כדורסל שונות ברחבי הארץ.

תחילתה של האגודה בתמיכה בקבוצה המשותפת של הפועל רמת־גן־גבעתיים. מאז שנותקו הקשרים בין שתי הערים, פועל חריש למתן חסות כספית לקבוצות אחרות.

מקור המימון העיקרי הוא באמצעות פירסום לכתב־עת שלו, „הכדורסל".

בורזמנית, מנסה אגודת הידידים של חריש לחסל חוב, שהיא חייבת עוד מתקופת השותפות עם הפועל רמת־גן.

חובות היהלומנים יימחקו

צפויה מחיקת חובות היהלומנים לבנקים כבר בחודש הקרוב.

ב־1980 עמדו חובות היהלומנים על 1.2 מיליארד דולר. אחרי התאוששות בענף, ירדו החובות בסוף 1984 ל־40 מיליון דולר, ובבניין הבורסה מעריכים שבפברואר הם יימחקו כליל.

הקלה ברישוי יהלומנים

החל בחודש אפריל יוציא המפקח על היהלומים תיקוני רישיונות לעוסקים בענף. היהלומנים יקבלו רק שני רישיונות, יצרן וסוחר — במקום שיבעה, שהם נאלצים לקבל כיום.

גניבת ידע בצפון

שומרים המופקדים על שמירת מיפעל־מחשבים גדול בצפון הארץ תפסו באחרי־נה פורצים, שניסו לחדור למיפעל באמ־צעות מינהרה, שחפרו מתחת לגדר.

הפורצים זוהו כעובדי חברה מתחרה, שביקשו לגלות סודות מיקצועיים.

בפגישת־מיסגה בין בעלי העניין משתי החברות, הוחלט שלא לדווח למישטרה על פרטי האירוע, ולהתחייב הדדית שפרישה דומה לא תתרחש בעתיד.

דנקנר לניו־יורק

בעל־הטור אמנון דנקנר יוצא לשלושה חודשים לניו־יורק, כדי לכתוב רומן חדש. הוא יכתוב ל„דבר" מארצות־הברית.

אלמוזלינו ל„בית ברל"

גיזבר ההסתדרות, נתן אלמוזלינו, שיפרוש אחרי קיום הבחירות להסתדרות, יקבל לידיו את המכון לשיתוף יהודי־ערבי ב„בית־ברל", והוא יהיה היו"ר שלו.

המכון הוא של ההסתדרות, למרות מיקומו במוסד החינוכי.

האפשרות של מינוי זה מעוררת תדהמה במיפלגת־העבודה, משום שאלמוזלינו ידוע בדיעותיו הניציות.

נעים נגד נחמקין

ח"כ־העבודה לשעבר רענן נעים פועל בקדחתנות נגד שר־החקלאות, אריק נחמקין, חברו לתנועת־המושבים.

נעים טוען שנחמקין הפר התחייבות למינוי אנשי־נעים לתפקידים בכירים במישרד־החקלאות.

איומים בהסתדרות

המערך בהסתדרות מפעיל מכבש־לחצים על המצביעים בבחירות להסתדרות האחיות והאחים, שיתקיימו בשבוע הבא, שלא יצביעו לרשימת נון, הרשימה הבלתי־מיפלגתית היחידה בבחירות.

אחיות רבות, האוהדות את הרשימה, מסרו כי לא יוכלו להזדהות איתה בפומבי, בגלל איומים מצד ועדי־העובדים בקופת־החולים.

המועמדת מס' 1 ברשימת המערך, כרמיה פרן, אינה פעילה כאחות מזה ארבע שנים.

משיכה באוטומטים

— 50 אלף שקל

ראשי־הבנקים מתאמים ביניהם את הגדלת הסכום המותר למשיכה חד־פעמית בבנקים האוטומטיים. נראה שבחודש פברואר יועלה הסכום המותר למשיכה ל־50 אלף שקל, והוא יוקפא למשך כל תקופת ההקפאה של עיסקת החבילה ב'.

מזה כמה שנים מקפידים הבנקים שסכום המשיכה המירבי יהיה בערך 70 דולר.

ישראל פלד יתפטר

שליח הסוכנות בצרפת, ישראל פלד, לשעבר ראש עיריית רמת־גן, עומד להתפטר מתפקידו כראש מכבי־ישראל, משום שעד היום היה מקובל שבעל תפקיד זה מתגורר בישראל, ולא בחו"ל.

העם

611 מושבעים

לא שישה אמריקאים מיקריים, אלא עם־ישראל יחריץ את דינו של אריאל שרון

„ששת המושבעים יחליטו את אשר יחליטו – ,אמר או לא אמר נקמה' /אבל שש מאות מושבעים צועקים את דבריו מתוך האדמה!"

במילים נרגשות אלה ביטא חיים חפר השבוע את רעתם של רבים בישראל לגבי ההצגה הנערכת בבית־המשפט הניו־יורקי, שבו נקראו שישה אנשים מן הרחוב האמריקאי להחליט על עתידו הפוליטי של אריאל שרון בישראל.

בצורה מעורנת יותר אמר דברים דומים העיתון ניו־יורק טיימס הפרו־ישראלי: „בעוד שאריאל שרון נלחם באולם בית־המישפט בניו־יורק כדי להציל משהו משמו הטוב, החליטה הממשלה הישראלית לנער את חוצנה מילחמתו בלבנון. נסיונו של הגנרל הרברבני להיעזר בחוק־הדיבה האמריקאי היה בגדר תיאטרון, אך במציאות אין עוד ספק לגבי האסון שהוא גרם לו."

את פסק־הדין הסופי על ההרפתקה של אריאל שרון וחבריו בלבנון לא יחרצו שישה מושבעים מיקריים בניו־יורק. יחרצו אותו השבוע חיילי צה"ל בלבנון. כאשר נשאלו על־ידי כתבי הטלוויזיה, הרדיו והעיתונות, בעשרות רבות של שיחות, על רעתם על החלטת הממשלה להסתלק מלבנון, הם הביעו פה־אחד את רעתם: לצאת!

בניגוד למושבעים הזרים, החיילים לא היו זקוקים לימים על גבי ימים כדי להגיע לפסק־דינם. הם החליטו בו במקום. ובכל רחבי לבנון הדרומית לא נמצא אף חייל ישראלי א ח ד שתמך בהמשך השהות בארץ המקולקלת, שאליה פלש אריאל שרון בקריאות־הידד לפני 31 חודשים ו־611 הרוגים.

שפן מן המיגבעת. ברגע האחרון, בשעה שהכל המתינו לתשובת המושבעים במישפט הניו־יורקי על השאלה המכרעת (אם השבועון טיים כתב מה שכתב בזדון) שלף כתב־השבועון דויד הלוי שפן מן המיגבעת.

בדברו מול מצלמת הטלוויזיה הישראלית טען הלוי כי האלוף (מיל) יהושע שגיא, אז ראש אמ"ן, נשלח לפגישה עם ראשי הפלאנגות במחנה קראנטינה במיזרח ביירות, כדי לדרבן אותם למעשי נקמה על רצח בשיר אל־ג'מייל. הוא רשם זאת בפתק, שבו נקב גם את התאריך: 15 בספטמבר 1982, ערב הטבח בשני המחנות. את הפתק הגיש לוועדת־החקירה של השופט יצחק כהן. הלוי קבל על כך שממשלת־ישראל לא הניחה לבית־המישפט לעיין בפתק זה, המצוי בתיקים הסודיים של הוועדה.

שפן זה — אם אכן הוא אמיתי, ולא פעלול של קוסם — איחר את המועד כדי להשפיע על המישפט בניו־יורק. אך הוא מחייב בירור חדש בישראל.

מי יכול היה לשגר את ראש אמ"ן למשימה כזאת? הרמטכ"ל דאז — חבר־כנסת רפאל („רפול") איתן? שר־הביטחון דאז, אריאל שרון?

פני גיבור. שרון עצמו העמיד השבוע פנים כאילו נחל ניצחון גדול. חסידיו מכינים לו קבלת פני־גיבור עם שובו לארץ, אחרי שנעדר ממנה במשך שבועות וחודשים. היעדרות זו הגיעה לשיא ההפקרות כאשר סירב לחזור גם להצבעה על הנסיגה מלבנון — בעיקבות המילחמה שהוא גרם לה יותר מכל אדם אחר.

אך שום פעלולים ותעלולים לא



רגל פה, רגל שם





אחד התצלומים האחרונים של בנטוב



ציפורה בנטוב ובנותיה ליד הקבר
בלי רבנים, בלי תפילות



מאיר יערי נפרד מבנטוב
בלי צביעות



שמעון אבידן בהלוויה
בלי פשרות

ישנו דבר לגבי פסק־דין ההיסטוריה על מילחמה זו. הוא כבר נחרץ.

מיפלגות

אחרון הצדיקים

מרדכי בנטוב שנא צביעות, וגם בהלווייתו חסרו טקסים צבועים

שום רב לא הוזמן להלוויה. שום תפילה לא נאמרה בה. שום כיפה לא נראתה על ראשי המלווים.

כאשר הובל מרדכי בנטוב השבוע למנוחתו האחרונה, בקיבוצו מישמר־העמק, התאים הטקס לאיש: בלי צביעות, בלי פשרות.

אישיות בלתי־מפוצלת. כאדם בעל עקרונות נוקשים, הפתיע בנטוב תמיד בנועם הליכותיו. הוא היה איש מוסרי — לא רק בדיעותיו, אלא גם בחייו היומיומיים.

מבין כל מנהיגי השומר הצעיר, לא היה איש שרבק כמוהו בעקרונות־היסוד שהינחו את המייסדים. פיצול־האישיות, שציין לא־פעם את התנועה בגילגוליה השונים, פסח עליו. כתנועה נחלנית, שהקימה את קיבוצה על אדמה שנקנתה לא־פעם מידי פיאודלים ערביים תוך סילוק האריסים, ושהושגה לא־פעם בדרכים של חמס ועושק (בירעם), היה השומר הצעיר נתון במצוקה נפשית ובסתירה פנימית. ריש־מית רגל במדינה דו־לאומית, תוך אר־ריינטציה קיצונית על ברית־המועצות („מולדת שניה"), אך חניכיו הם שהט־ביעו את האימרה המפורסמת „אני מס־תכל בבעיה הערבית דרך כוונת הרו־בה!"

בנטוב, לעומת זאת, לא סטה מעולם כהוא זה מן הרצון להתפשר עם הער־בים. הוא דגל בכל ליבו ברעיון הדו־לאומי, גם כשמיפלגתו זנחה אותו. אחוות־העמים לא היתה לגביו סיסמה ריקה, אלא מיצווה מוסרית.

הוא נשאר נאמן לדיעותיו עד יום מותו, חודשיים לפני הגיעו לגיל 85. בזירה המדינית של ישראל 1985, היה האיש — יליד 1900 — אנאכרוניזם, ולא רק בשל גילו. דבקותו בעקרונות, התנגדותו למדיניות של כוח, למיל־חמות, לכפיה דתית, להפליה לאומית וחברתית — זרות למציאות הישרא־לית, כמו ההלוויה בלי רבנים ותפילות.

זקנים וצעירים. יחד עם זה היה בנטוב אדם בעל מעוף. כשר־העבו־דה הראשון של ישראל זכה בשעתו בקיתונות של לעג מפני שהשמיע את

(המשך בעמוד 8)

ההצלחה היא בלוף
— אך הבלוף מצליח

הקואליציה הגדולה מאפשרת לכל צד לפרש את מעשיה ואת מחדליה כאוות־נפשו. אבל בשבוע האחרון היו התגובות לעצם קיומה ותיפקודה מגוונות ומקוטבות הרבה יותר.

אנשי־המערך קיבלו על עצמם את המשימה הקשה של טיוח הפגמים והצגת הממשלה כהצלחה־רבתי של שימעון פרס. אנשי־הליכוד חוששים מאוד, בעיקר מהצלחותיו התיק־שורתיות של ראש־הממשלה. גם המרד הקטן, 3,7 אחוז, הטיל עליהם אימה.

מי יודע אם פרס, הנישא על גל הישגיו האמיתיים או המדומים, לא ייצור משבר שיוביל ל־בחירות חדשות, בשהוא ראש־ממשלה, ובטרם בוצעה הרי־טאציה?

חכ"ים כמו שבח וייס, החרדים מאוד לתדמית הנאורה שלהם, כשהם מקיי־מים את השותפות עם אריאל שרון ויצחק שמיר. עשו כמיטב יכולתם למצות את פירות השבוע הפרלמנטרי עד תום. הקטנת האינפלאציה, ההח־לטה על נסיגה מלבנון, ובעיקר בלימת התיקון האורתודוכסי לחוק־השבות. הוצגו כהישגים מובהקים של מיפלגת־העבודה בכלל, ושל שימעון פרס ויצ־חק רבין בפרט. ח"כ וייס אף ביצע תרגיל תעמולתי מוצלח, וקרא לסיעות מפ"ם ור"ץ להצטרף לממשלה הנאורה.

הוא ידע היטב שאין בכוחם או ברצונם להיענות, אבל המטרה הושגה. הבוחר הממוצע זכה השבוע במנה גדושה של תעמולה. שמא ממשלת־האחדות באמת איננה נוראה כל־כך?

● בלי צדק חברתי

ראשון שהוריד במקצת את המוראל בקואליציה, ושראג להו־ציא אוויר מבלון ההצלחות, היה רווקא שר־האוצר, יצחק מודעי.

חברים בוועדת־הכלכלה תיארו באוזני העולם הזה כיצד טרח מודעי להביא להם את בשורת המדד הנמוך, כשעתיים לפני פירסומו הרישמי על־ידי הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה. אפילו אנשי האופוזיציה התרשמו, אבל מודעי נשאר חמור־סבר.

הוא הודיע לחברי הוועדה שאין להסיק מכך דבר על סיכויי "הבראה כלכלית" קרובה. ההיפך הוא הנכון, טען מודעי. למדינה צפויה תקופה קשה, חסרת־תקדים בתולדותיה. את הדיבור של פרס על "שיקום תוך שנה" הוא דחה בחיוך לגלגני. הוא חזה תקופה של משבר חברתי עמוק, כתו־צאה מצערים שהממשלה תנקוט. מכי־וון ש־אין ברירה".

מודעי נשאל על־ידי חברים בוועדה כיצד קרה שחלקם של השכירים במס־ההכנסה עלה מ־60 ל־66 אחוזים, חרף הירידה הגדולה בשכר הריאלי.

מודעי ענה גלויות שכך אומנם פני הדברים, והתליך זה יימשך. הוא הודה שאין באפשרותו לתפוס את הונאות־המס העצומות של העצמאיים ושל ה־חברות הגדולות.

המשבר ימשיך לפגוע בשכירים. הודה מודעי. הם ישלמו מסים גבוהים יותר, וגם השרותים שלהם ייפגעו באו־רח דראסטי.

"אין כל אפשרות לבצע הב־ראה כלכלית בתנאים של צדק חברתי," אמר מודעי לחברי הוועדה אחוזי־התדהמה.

ערי ראיה ושמיעה סיפרו להעולם הזה שגם חברי־המערך בוועדה יצאו מהישיבה מרוכאים. הם, וכמוהם סגן־שר־האוצר, ערי אמוראי, רחוקים מאוד מהאופוריה המלאכותית שיוצרים שופ־רי שימעון פרס במישרד ראש־הממ־שלה ובסיעת המערך בכנסת.

גם בוועדת־חוץ־וביטחון קשה למ־צוא התלהבות רבה להישג של פרס־רבין באשר לנסיגה מלבנון. רבים סבו־רים שמדובר ב"מעט מדי ומאוחר מדי." צה"ל ימשיך לשלוט בעשרות אלפי שיעים במשך זמן בלתי־מוגבל, ואין שום גורם שאפשר לגמור איתו על שלום או הפסקת־אש (כפי שהיה עד יוני 1982, כאשר אש"ף כפה הפס־קת־אש מוחלטת על דרום־לבנון) ובכך להבטיח את שלום הגליל.

הניצחון של רבין על פרס בסוגיית הלבנון — ורק כך אפשר להבין את ההחלטה בממשלה — גרמה לדיכדוך רב בקרב יוני המערך.

שניים מהם, חברי הכנסת עבד־אל־והאב דראושה ואהרון הראל, אינם מס־תירים את כעסם על יו"ר ועדת־החוץ־והבטחון, אבא אבן, המשרת את הממ־שלה, תוך זניחה מוחלטת של רעיו־נותיו בעבר הקרוב. מקורות במיפ־לגת־העבודה אף היפנו את העולם הזה למאמרו של אבא אבן בכתב־העת האמריקאי היוקרתי פוריין פוליסי. אבן הצליח לכתוב מאמר בן שישה עמודים, שלא הזכיר אפילו במילה אחת את המועצה הלאומית הפלס־טינית בעמאן, ואת הציר עראפת־חוסיין, חרף העובדה שהוא נכתב בדצמבר 1984, ותוכנו מעודכן לחלו־טין, חוץ מהפרט "הבלתי־חשוב" הזה.

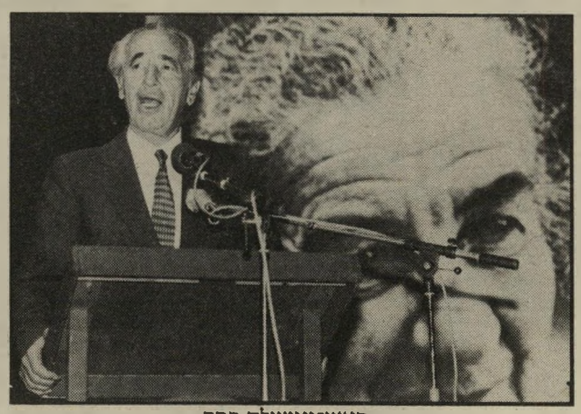
● בלי חרות ומק"י

עומת שני הישגים המדומים, היה בהבסת הדתיים בשאלת "מיהו יהודי" משום נצחון אמיתי של המערך. פרס והנהגת מיפלגת־העבודה הצליחו לרתום את כל חבריהם למיש־מעת סיעתית, ולבלום את המיתקפה האורתודוכסית. זהו הישג, בעיקר ב־השוואה לנתוני־הפתיחה, שהיו גרועים ביותר.

חמישה ימים לפני מועד ההצבעה היה נראה שהדתיים יצליחו בזממם. השר עזר וייצמן, חברו בנימין ("פואד") בן־אליעזר, ולפחות שלושה חכ"ים ממיפלגת־העבודה מקרב עדות־המיז־רח (ביניהם אהרון נחמיאס וז'אק אמיר) הודיעו על כוונתם להצביע בעד החוק.

פרס מינה צוות מיוחד לטפל ב־מורדים, שכלל אותו עצמו, את שר־האנרגיה משה שחל ואת מזכ"ל־העבודה, עוזי ברעם. יו"ר הסיעה, רפי אדרי, מילא תפקיד־מישני בכל הנושא, ועמדתו בצמרת היא מעוררת למדי.

כפי שדווח בהעולם הזה (16.1.85) שוכנע וייצמן באמצעות האמריקאים:



ראש־ממשלה פרס
2 בלופים + 1 הישג

שר שמיר

סגן־שר מילוא

ח"כ מרידור

שר לוי

לבלום את המערך בעוד מועד!

שני חברים בולטים בחרות לא לקחו חלק בהצבעה בנושא "מיהו יהודי". אריאל שרון ש־היה בניו־יורק, ואליהו בן אלי־שר, שנתקע בשלג בצרפת.

אבל חברים אחרים, הנוס־עים לעיתים תכופות לארצות־הברית, והמסתייעים רבות ב־יהודים קונסרבטיביים ורפור־מיים, קילקלו את שארית שמם הטוב בתפוצה היהודית החשו־בה ביותר. בולטים ברשימה זו אנשים כמו רוני מילוא, דן מרי־דור, יורם אריזור, גדעון גדות, עוזי לנדאו, יגאל כהן־אורגד ואחרים.

בולט ברשימה הבלתי־נאו־דה הזאת גם אהוד אולמרט. ש־כל ימיו כאיש־ציבור הוא מת־חכך בחלקים חשובים אלה בי־הדות ארצות־הברית. עתה ירק אולמרט בפניהם וקשה להא־מין שהם יעברו על־כך לסדר־היום.

מיהו נאור?

עוד ביום הרביעי לפני הצ־הריים, אחרי ההצבעה על "מיהו יהודי", נפגשו כמה מראשי חרות לישיבה, שלא תוכננה מראש. כמה פרטים חשובים עליה הגיעו לידיעת "העולם הזה".

בפגישה לקחו חלק יצחק שמיר, דויד לוי, דוני מילוא, דן מרידור ומיכה רייסר. הטון של שמיר כלפי לוי היה פייסני במיוחד. שמיר הרגיע את מילוא ומרידור, שרצו למתוח ביקורת חריפה על הצבעת לוי בנושא לבנון. הוא אמר שלוי זכאי להצביע לפי מצפונו, והבעיות הניצבות עתה לפני התנועה חייבות למצוא אותה מאוחדת. "מה שקרה הבוקר בכנסת," אמר שמיר, "מביא אותנו למבוי סתום. אין לכחד שהמוראל במיפלגת־העבודה גבוה. הציבור מייחס את כל הישגי הממשלה לשימעון פרס.

(המשך בעמוד 39)

במדינה

(המשך מעמוד 7)

הרציה שישראל זקוקה ל"אוטוס־טראדות". לפני מותו ראה את המדינה מכוסה בכבישים־מהירים מודרניים.

בנטוב היה אחרון החברים של מ־שלת־ישראל הזמנית, ילידת המילחמה של 1948, שנותר בחיים (אך לא אחרון החותמים על מגילת־העצמאות, שכמה מחבריה — וביניהם מאיר וילנר והר־צל רוזנבלום — חיים וקיימים). בהל־ווייתו נפגשו כמה מזיקני התנועה — מאיר יערי, יעקב חזן, שימעון אבידן, שלמה רוזן ועוד. אך נוכח גם דור חדש של מנהיגי מפ"ם, שעמדו על פרשת־דרכים. המיפלגה יכלה להתגאות בעבר מפואר, אך ההווה שלה מעורפל, והע־תיד שרוי באי־וראות. אנשי ר"ץ מבק־שים לבלוע אותה, בסיקרי רעת־קהל היא זוכה בציבור העירוני בהישגים השואפים לאפס, ואילו המצע שלה מעורפל וגרוש־סתירות.

בנטוב בוודאי האמין כי מוטב היה למיפלגה לדבוק, כמוהו, בעקרונות־היסוד שלה.

יחסי חוץ
מותה של יוזמה

ירדן הזמינה מישלחת של אישים יהודיים — אך אלה סירבו בפקודת ממשלת־ישראל

הידיעה היתה מעניינת. כמה אישים יהודיים בולטים מארצות־הברית הוזמ־נו לכינוס בעמאן, כדי לדון בעניני השלום.

בעבר סירבה ירדן להניח ליהודים להיכנס לשיטחה, אף כתיירים. כל תייר, שביקש אשרת־כניסה, נדרש לציין בטופס־הבקשה את דתו.

הזמנת אישים יהודיים בעלי־שם, כמו פיליפ קלוצניק, היתה תפנית. היה זה איתות ברור לישראל.

לירות ולא לדבר. התגובה הישראלית היתה מעניינת לא־פחות. היא הוכיחה שוב שממשלת־ישראל פוחדת מפני כל הידברות שהיא. הכלל הישן "מוטב לדבר מאשר לירות" הוע־מד בישראל על ראשו. בירושלים מא־מינים כי "מוטב לירות ולא לדבר".

האישים המוזמנים, כולם אנשי ה־מימסד היהודי, כאו כמובן במגע עם ממשלת־ישראל, כדי לברר כיצד לנ־הוג. אין כמעט אישיות יהודית ריש־מית בעולם המעוז לפעול במיקרה כזה בלי אישורם המפורש של בעלי־השיל־טון בירושלים.

המוזמנים היו בטוחים שממשלת־ישראל, שראשה דוגל רישמית ב"אופ־ציה הירדנית", תקפוץ על המציאה.

ואכן, תחילה היה נדמה למוזמנים כי ראש־הממשלה, שימעון פרס, מתייחס לעניין בחיוב. לאחר מכן הסתבר שמישרד־החוץ של יצחק שמיר נוקט עמדה שלילית לחלוטין. בין המיש־רדים נערך, כנראה, דיון סודי. התוצאה: למנהיגים היהודיים נאמר שעליהם ל־סרב להזמנה.

היוזמה מתה.

חינוך
כהנאו כהנאו כהנאו

התגובה הרגשית של המורה נגד מאיר כהנא גרמה לתוצאה הסוכה — ואולי יש בכך לקח

מורה בכיתות הבכירות בבית־ספר יסודי במערב־ירושלים נדהמה השבוע לראות שאחד מתלמידיה הופיע לשי־עור בחולצה צהובה של תנועת כך. התלמיד, בן 13, לא הסתיר את תמיכתו הנלהבת ברעיונותיו של מאיר כהנא.

המורה כעסה. לא שלטה ברוחה וה־עיפה את התלמיד מהכיתה. היא הסבי־רה לשאר התלמידים, בשצף־קצף, את דעתה על הגיזעון ועל תורתו.

התגובות לעונש היו קשות ביותר.

(המשך בעמוד 10)



הנדון:

יחסים דיפלומטיים וחידוש העליה תמורת ועידה בינלאומית

הצעה סודית

סודי ביותר.
לכבוד מר אנדריי גרומיקו,
חבר הלישכה המדינית של הוועד המרכזי של המיפלגה הקומוניסטית של ברית־המועצות, סגן ראש־הממשלה של ברית־המועצות ושר־החוץ של ברית־המועצות.
הוד מעלתו,
על דעת ממשלת־ישראל, הריני מציע לכבודו כי נסכים ביניכם על הצעדים הבאים:
ראשית, ממשלת ברית־המועצות תחדש את מלוא היחסים הדיפלומטיים והכלכליים בין שתי ארצותינו, כפי שהיו קיימים ערב ניתוקם על־ידי ברית־המועצות ב־1967.
שנית, ממשלת־ישראל תודיע על נכונותה להשתתף בוועידת־שלום בינלאומית למיזרח־התיכון, תחת חסות האו"ם, שבה יכהנו ברית־המועצות וארצות־הברית כיושבות־ראש משותפות, ושבה ישתתפו כל הצדדים המעוניינים, ובמיוחד ישראל ואירגון־השיחרור הפלסטיני.
שלישית, ייפתחו לאלתר שיחות חשאיות בין נציגי ברית־המועצות וישראל לדון בחידוש הגירתם של אזרחים סובייטים ממוצא יהודי, המבקשים להתאחד עם משפחותיהם בישראל, וכן בהפסקת פעולות־הענישה נגד המבקשים להגר.
תוך תיקווה לתשובה מהירה, הריני נשאר ברחשי־הערכה עמוקים וכו' וכו'.

■ ■ ■

א יגרת כזאת לא שוגרה, כמובן — לא בכתב ולא בעל־פה. אני מציע לשגרה.

לפני כן אני מציע להעלות מחדש על סדר־היום הלאומי את בעיית יחסינו עם ברית־המועצות ולדון בה בלי סנטימנטים, בלי אהבה וישנאה, בדיעה צלולה ובהגיון צונן.

להלן כמה מן הנתונים שאני מציע להביאם בחשבון זה.

■ ■ ■

ב תון מס' 1: עניינים אידיאולוגיים לא הפריעו מעולם לברית־המועצות לנהל מדיניות־חוץ פרגמטית.

קיים סיכסוך היסטורי בין הבולשביקים והציונים. בבתים יהודיים רבים ברוסיה, בראשית המאה הזאת, זה היה סיכסוך מישפחתי ממש, ריב פשוט בין אחים שהלכו לכיוונים שונים.

אולם סיכסוך זה לא הפריע לסובייטים לתמוך בהקמתה של מדינת־ישראל להלכה ולמעשה.

ערב קבלת החלטת־החלוקה על־ידי עצרת־האו"ם הרהים הנציג הסובייטי, אנדריי גרומיקו, את העולם (ואת הקומוניסטים בארץ) כאשר מסר הכרזה סנסציונית של תמיכה בחלוקה.

ב־26 בנובמבר 1947 אמר גרומיקו שהצעת־החלוקה „אינה מכוונת נגד הערבים... אין מטרתה לגרום אי־צדק לאחד משני העמים העיקריים בפלסטין. היא משרתת את האינטרסים של העם הערבי והעם היהודי כאחד."

ביום הכרזת המדינה, ה־14 במאי 1948, כאשר ארצות־הברית הגלה עדיין בהקמת מישטר של נאמנות בארץ, נשא גרומיקו באו"ם נאום בעל פאתוס ציוני עמוק.

„כפי שאנו יודעים", אמר, „השאיפות של חלק ניכר של העם היהודי קשורות בעניית פלסטין והמימשל העתידי בה. אין כימעט צורך להוכיח עובדה זו. במהלך המילחמה האחרונה (מילחמת־העולם השניה) סבלו היהודים צער ויסורים יוצאים־מן־הכלל... מעריכים את המיספר הכולל של היהודים, שניספו בידי התליינים הנאציים, בשישה מיליון נפש בקירוב. האו"ם אינו יכול ואינו צריך להסתכל במצב זה באדישות. אילו עשה כן, היה הדבר נוגד את העקרונות הרמים של האמנה שלו. הקובעת שיש להגן על זכויות־האדם, בלי קשר לגזע, דת ומין...

„אשר לשאיפות היהודים לבנין מדינה משלהם, יהיה זה בלתי־צודק שלא להתחשב בכך ולהתחשש לזכות העם היהודי לממש שאיפה זו."

■ ■ ■

א ומרים שבשיחתי עם יצחק שמיר באחרונה אמר גרומיקו: „הסתכל נא בירושלים. מדינתכם לא היתה קמה אלמלא הרמתי אותה לפני 37 שנים!"

אחרי הרמת־יד זו באו המישלוחים המאסיביים של הנשק הסובייטי (לרוב מתוצרת צ'כוסלובקיה), אני זוכר שערב המיבצע הגדול הראשון במילחמת־העצמאות, מיבצע נחשון, המתינה פלוגתי ליד נמל תל־אביב לנשק זה. הארגזים פורקו מן האוניה. ניקינו את הנשק בלילה משמן־הסיכה ויצאנו בבוקר למיבצע.

כעבור כמה חודשים עזרתי בתל־נוף לפרוק ממטוסי־התובלה את הארגזים שהכילו את מטוסי־הקרב הראשונים של חיל־האוויר הישראלי. שבאו גם הם ישר מן הגוש הסובייטי.

הסובייטים לא פעלו או מתוך אהבת־ישראל. במוסקווה שלט סטאלין, שהתגלה במהרה כאנטי־שמי פאראנואידי. זה לא הפריע לו לעזור להקמת המדינה היהודית. הוא העריך אותה על פני מושבה בריטית, אשר יכלה לשמש בסיס להצבת טילים אמריקאיים, המכוונים נגד ברית־המועצות.

בקרמלין לא קבע הרגש, אלא האינטרס הקר. כך זה היה אז. כך זה יכול להיות מחר.

■ ■ ■

ב תון מס' 2: לברית־המועצות נותרו רק נכסים מעטים במרחב, ועל כן גם שאיפותיה כאן מצומצמות (לפחות בטווח הקרוב).

המיפלגות הקומוניסטיות נכשלו לגמרי בכל רחבי העולם הערבי.

די בציון העובדה שרק"ח המיסכנה והעלובה היא כיום המיפלגה הקומוניסטית החשובה ביותר במרחב, ושמוסקווה מגינה עליה כלביאה על גוריה.

הנכס האסטראטגי היחידי של מוסקווה במרחב הוא המישטר הסורי, הגם שהוא משחק מישחק עצמאי מאוד, ושעת־דו מעורפל מאוד. אשר למועמר קד'אפי, אני משער שמדינאי מוסקווה מנדלים את המגעים עימו תוך התייעצות עם פסיכיאטרים.

אולם די בנכסים מצומצמים אלה כדי למנוע



גרומיקו עם משה שרת (1947): נכס יקר

מישראל כל הישג במילחמה, וכדי לפגוע קשה בכל אפשרות להתקדם לקראת שלום.

אחד הגורמים העיקריים לתבוסת ישראל במילחמת־הלבנון היה הסכם־ההגנה הסובייטי־סורי. על פי הסכם זה מחוייבת ברית־המועצות לחוש לעזרת סוריה בשעה שזו מותקפת בשיטחה הריבוני (אך לא בלבנון).

בגלל הסכם זה לא העז אף אריאל שרון קל־הדעת לתקוף את הטילים שממיזרח לגבול הסורי־לבנוני, אף שהם היו חשובים לאין ערוך יותר מן הטילים שהוצבו בלבנון עצמה. צה"ל גם לא יכול היה לפתוח במיבצע צבאי רחב נגד סוריה, בחזית הגולן.

האיום של צה"ל על דמשק („רק 25 קילומטרים!") הוא איום־סרק, כי התקפה בכיוון זה היתה גורמת מייד למשבר עולמי של ערב־מילחמת־עולם.

התוצאה: ישראל נסוגה מלבנון, ימשיכיה איתה כולה בידי הסורים ובעלי בריתם.

הסובייטים גם הוכיחו את יעילותם בסיכול מהלכי־שלום שאינם לרוחם. סוריה מונעת בעד סעודיה מלתמוך בפה מלא במהלכי־השלום של הציר מצריים־ירדן־אש"ף. גם אחרי שיאסר ערפאת טיהר את אירגונו מן הסוכנים הסוריים והלבנוניים וכינס את מועצתו בעמאן, נראה שעריין אין ביכולתו לזוז במלוא התנופה לעבר היעד שקבע לעצמו. הן ביגלל מערכת־הלחצים של הציר מוסקווה־דמשק, הן ביגלל מערכת־הטרור של סוכני סוריה ולוב, בעלות־הברית של מוסקווה.

אך באותו זמן חוזרת ומכריזה מוסקווה שהיא בעד שלום ישראלי־פלסטיני וישראלי־ערבי, על פי העקרונות המקובלים בעולם (קיום ישראל בגבולות ה־4 ביוני ומדינה פלסטינית לצידה). אך היא רוצה להיות משולבת בתהליך השלום, כדי להוכיח שהיא קיימת במרחב.

לדעתי כדאי לנו להתחשב ברצון זה — אם אכן ריצים אנחנו בשלום.

■ ■ ■

ב תון מס' 3: ארצות־הברית זזה עתה בכיוון זה. בשבועות האחרונים רבו הרמזים, ובעיקבותיהם הידיעות, על מגעים מחודשים בין וושינגטון ומוסקבה לדיון בענייני המרחב שלנו.

לפי כל הסימנים, נעה עתה מטוטלת־היחסים בין שתי מעצמות־העל מקיפאון להפשרה. ימי ה„רטאנט" חזרים.

נראה שקרה לרונלד רגן מה שקורה לדמגוגים לאומניים־ימניים רבים במערב: הם רוצים להיזכר בהיסטוריה כעושי־שלום.

כאשר זזרחת שמש הדטאנט, היא עשוייה להמס גם את הקרח אצלנו.

אין רבים המאמינים עדיין ברעיון של „פאקס אמריקאנה" — שלום במרחב בחסותה הבילעדית של ארצות־הברית. חלום זה נקבר תחת עיי־המפולת של המיפקדה האמריקאית בביירות.

יתכן שהאמריקאים לא רצו כלל בשלום כזה, והעדיפו על פניו מצב של לא־מילחמה־ולא־שלום. יתכן שרצו, אלא שרצון זה היה חלוש מדי, מול פני החזית הכפולה של הסירוב הערבי (סוריה וסוכניה, בחסות מוסקווה) והסירוב היהודי (קנאות הימין, חידלון המרכז ובגידת השמאל האופנתי).

כך או אחרת: גוברים הסיכויים להסדר אמריקאי־סובייטי.

במיקרה קיצוני, הוא יכול להוביל לשלום כפוי. במיקרה פחות קיצוני, הוא יכול לפתוח אפשרות לשלום־מרצון, בהסכמת ישראל ואש"ף.

על רקע זה יש משמעות חדשה לרעיון של ועידת־שלום בינלאומית.

מיסגרת כזאת תאפשר את שילובה המבוקר של ברית־המועצות בתהליך השלום, כאחת משתי יושבות־הראש של הוועידה. זוהי גם המיסגרת הנוחה ביותר להכרה הדדית בין ישראל ואש"ף — הכרה שתתבטא בעצם השתתפותן בוועידה. זה לצד זה.

■ ■ ■

כ לזה מחייב אותנו לחשוב מחדש — ככל שקשה לבני־אדם ביכלל, ולמימסד המדיני בפרט, לעסוק בפעולה מוחית כזאת.

כפי שרמזתי במיכתב הדימיוני, אני מציע לשלב ביחד שלושה דברים: חידוש היחסים, חידוש העליה והוועידה הבינלאומית.

ביסודו של כל הסכם בין עמים ומדינות מונח העיקרון שכל צד צריך להשיג בו משהו התואם את האינטרסים שלו. הסכם שאינו ממלא תנאי זה לא יקום כלל, ואם יקום — לא יחזיק מעמד.

האינטרס הראשון שלנו כלפי ברית־המועצות הוא להשיג את חידוש היחסים.

ברית־המועצות ניתקה אותם, אחרי מילחמת ששת־הימים וכיבוש הגדה, הרצועה והגולן. היה זה מעשה אווילי מצידה. כהפגנה של מורת־רוח. די היה בהחזרת השגריר לזמן־מה. ברית־המועצות מקיימת יחסים רשמיים, ולפעמים יותר מזה. עם מישטרים פאשיסטיים נתעבים במקומות שונים בעולם. ניתוק יחסיה עם ישראל היה מעשה חריג מאוד.

אין אנו מעוניינים בהמשך מצב זה. לכל מדינה כדאי לשמור על יחסים עם כל המעצמות, כדי להימנע מתלות מוחלטת. לשבט ולחסד, בגורם אחד ויחידי. זהו אל"ף־בי"ת של דיפלומטיה. לנו, היהודים בישראל, יש בכך עניין מיוחד, ביגלל בעיית היהודים בברית־המועצות.

אפשר לטעון שאין קשר בין היחסים הממלכתיים בין ירושלים ומוסקווה לבין בעיית היהודים. זה נכון לכאורה. אך הנסיון הוכיח כי ניתוק כזה אינו מחזיק מעמד במציאות.

על כן מוטב לתפוס את השור בקרניו ולהציע לברית־המועצות הסדר חדש של בעיית העליה היהודית, יחד עם חידוש היחסים הממלכתיים.

אין טעם לדרוש דברים שהמישטר הסובייטי לא יוכל לעמוד בהם. מסיבות פנימיות ואידיאולוגיות. אך אפשר להשיג פיתרון סביר לבעייה הנוגעת ליהודים הסובייטיים — איש אינו יודע כמה הם — המבקשים באמת להגיע אלינו.

התמורה המוצעת היא הסכמת ישראל לוועידת־השלום הבינלאומית.

ברית־המועצות רוצה בה מאוד. ארצות־הברית אינה מתלהבת מן הרעיון, אך תסכים לו אם לא תתנגד לכך ישראל. ואם תגיע הפשרה הבינגושית לנקודה הרצוייה.

אני סבור שכינוס ועידה כזאת הוא צעד חיובי כשלעצמו — צעד טוב לשלום, ועל כן גם טוב לישראל. אך גם מי שלהוט פחות לשלום, יכול להגיע למסקנה שבמיסגרת ממלכתית וציונית כזאת כדאי להסכים לכך.

■ ■ ■

א נדרי גרומיקו הוא תופעה מיוחדת־במינה בזירה העולמית. הוא כבר מילא תפקיד מרכזי במדיניות החוץ הסובייטית כאשר יצחק שמיר היה עדיין מחבל צעיר. ושימעון פרס מבריח־נשק קטן.

איש כזה הוא נכס. הוא כבר ראה את הכל והתנסה בכל. אין לו סנטימנטים. הוא מסוגל לערוך חשבון קר של כדאי ולא־כדאי.

התקרבות ישראלית־סובייטית כדאית. כדאית לברית־המועצות, כדאית לנו.

עלינו רק לכוגל לעצמנו מחשבה פוליטית קרה. אולי נלמד זאת מגרומיקו עצמו?

מאת אורי אבנרי

זיוה חלם
חדר תצוגה:
דוד המלך 10
הרצליה־פיתוח, טל. 052־72976

מזמינה אותך
למכירה מיוחדת
אופנת עור — קולקצית חורף 1985
ב־50% ובמחירים מוקפאים
אביזרי אופנה מעור יפהפיים
אופנאים מציגים מעולים –
שמלות וחליפות:
רזיאלה, רפי יעקובסון, תמרה יובל
M/N
סוודרים עבודת־יד
המכירה תתחיל: ביום שישי 25.1.85
וביום שבת ה־26.1.85
בין השעות 20–16, 14–10
והפעם תמשך בכל ימות השבוע
מה־2.2 – 27.1
כל יום באותן שעות
אל תחמיצו!


בית־ספר „אורלי"
ת"א, רחוב המלך ג'ורג' 89
טל. 295318, 284919 (03)
מודיע
נפתחים קורסים
לספרות, פדיקור ומניקור
גברים ונשים לחודש ימים
מחירי הזדמנות ללקוחות:
★ צבע 3.000 ש' ★ סלסול 3.000 ש'
★ תסרוקת 500 ש' ★ פסים 3.000 ש'
★ תספורת 500 ש' ★ החלקה 3.000 ש'
★ פן 500 ש'
– המחירים לפי אורך השיער –

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת
ישראכרט ויזה DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD
שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום
פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים לחדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים וגברים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש"מ/ז עסק 481/75
שמירת על בריאותך ורכושך

במדינה

(המשך מעמוד 8)

הורי התלמיד הזדהו עימו. גרוע מכך: שאר התלמידים הבינו שכהנא וסמליו מרגיזים את המורים. כעת עדה המורה למחזות של תלמידים, הקוראים בהת־ להבות את שמו של כהנא בהפסקות. היא עצמה, מטבע־הדברים, הפכה מוקד לקריאות־בוז כלפיה, ודברי־שבח נלה־ בים לגיזען.

המורה סבורה, עכשיו, שהיא טעתה בתגובתה הריגשית למעשהו של ה־ תלמיד. „יתכן שהייתי צריכה להיות יותר מאופקת. אני רואה בסיפור הזה משום סימליות רבה. התלמידים, שרו־ בם מימשפחות מיזרחיות (אבל לאו־ דווקא במצוקה כלכלית), רואים בכהנא משהו, המרגיז את ‚האשכנזים' ומוציא אותם מהכלים. יתכן שתגובת־היתר כלפיו עוזרת לו."

יצוא

אור לגויים

מדען ישראלי מאלף יונים שיחליפו את הפועלים השחורים בדרום־אפריקה

על מה חשב ראש־הממשלה הרא־ שון, דויד בן גוריון, שחלם על מדינת־ ישראל כאור לגויים?

קשה לדעת. ממשיכי־דרכו ומא־ מיני־חזונו, שכמה מהם שולטים כיום במדינה, מוסיפים לדבר על ישראל כקריית־מדע, מוקד־מחקר, מישכנו של עם־הספר. אחרים מדברים על ייצוא מתוחכם, ומתכוונים אולי לנשק. מעניין כמה מהם שמעו אי־פעם על רובוט לובוב.

נושא השם הזה הוא פסיכולוג ביהייווריסטי (המתמקר בהתנהגות, ולאו דווקא בשינוי של האישיות „מ־ בפנים"), שעיקר התמחותו היא בח־ יות־מילחמה. הוא אף כתב ספר בשם זה, ורבים נוטים לשייך אותו לאסכולה, שזכתה בתקציבי־ענק מצבא ארצות־ הברית, והעניקה בתמורה תפוקה דלה ביותר.

לובוב עצמו עלה לישראל מארצות־ הברית, והוא מרצה בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת תל־אביב. הוא נחשב כמומחה בקנה־מידה עולמי לאילוף־ יונים. כל זה נשמע תמים למדי. למרבה הצער קשה לומר זאת על הפרוייקט העכשווי שלו. היונים שאותן מאלף עתה המדען המכובד נועדו להחליף את שחורי דרום־אפריקה במיכרות היה־ לומים.

תולעים במקום יהלומים. ה־ סיפור המדהים נובע מהעובדה המצ־ ערת. שבעלי־המיכרות (שהם, כמובן, לבנים) אינם נותנים אמון מלא בפו־ עליהם השחורים.

הסיבה די מובנת. שכרו של פועל שחור מגיע לעשירית משכרו של פועל לבן. יש הגורסים שהפועלים השחורים נוהגים לגנוב מפעם לפעם. הבוסים מנסים למנוע את ההתנהגות הבלתי־ מוסרית הזאת, עורכים חיפושים יסו־ דיים מדי יום, ואף מסכנים את ברי־ אות־העובדים בצילומי־רנטגן תכופים מדי. כל זה גורם צער וטירחה לד־ רום־אפריקה הלבנה, שחלק גדול מעושרה צפון ביהלומים.

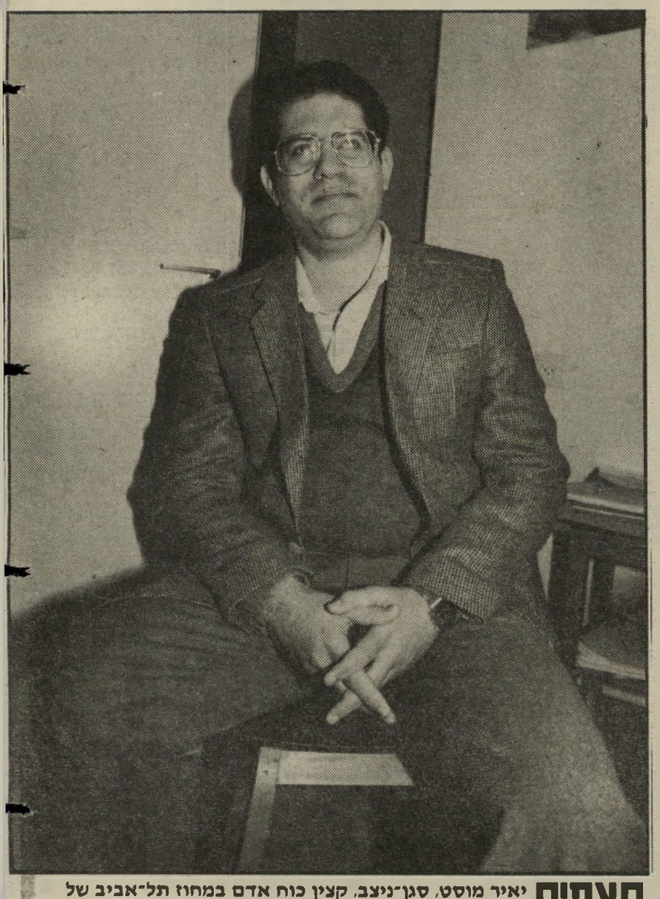
למרבה המזל לא שכחו הלבנים, האמונים על המסורת הנוצרית הק־ לוויניסטית, את הפסוק „כי מציון תצא תורה". כמו במיקרים רבים אחרים, הם פנו לעזרה מישראל וזכו ביותר ממה שביקשו.

הסתבר שרובוט לובוב פיתח שיטה מוצלחת למדי לאילוף יונים לקטוף את היהלומים הנוצצים, ולהביא אותם למקום ריכוז, באמצעות אותו האינס־ טינקט המדריך את יוני־הדואר. המצאה ישראלית נפלאה זאת, הווכה לפיתוח מבריק בחוג לפסיכולוגיה בתל־אביב, תפטור את הבוסים הלבנים מפועליהם השחורים ותחסל את מכת־הגניבות. ליונים אין שום צורך ביהלומים, והם יסתפקו בהחלט בגרגרים, או בתולעים.

סיפורי בדים

איך הפכו חברי הוועד המנהל את רשות־השידור לקאריקטורה

מי שהציץ לרגע ביום השני בבוקר לתוך המיסדרון הארוך של מישרדי רשות־השידור, שבבניין כלל בירושלים, לא יכול היה לתאר לעצמו את הדראמה הקיזיקסית שתתחולל שם במשך עשר השעות הבאות. בוקר בוועדה חברים כל שיבעת חברי הוועד המנהל: ד"ר ישראל פלג, עמירם ניר, שניהם נציגי המערך בוועד, דויד אדמון, נתן ברון, שאול עמור, קריאל („רוש") גרדוש, שהם נציגי הליכוד בוועד, ומיכה ינון, יו"ר הוועד, שהוא



חצפית יאיר מוסט, סגן־ניצב, קצין כוח אדם במחוז תל־אביב של המישטרה, הוא אחד המועמדים למישרת מנהל הט־ לוויזיה. מוסט ישב במשך יום שלם והשתאה על המהומה שהתרחשה.

חבר המפר"ל. נוסף להם יושב בוועדה אורי פורת, מנכ"ל השידור, ושני נציגי אגודת העיתונאים הארצית: יואל רקם, עובד קול ישראל, ודויד פיינס, עיתו־ נאי בדבר.

ראשון הגיע פלג ב־9.45 בבוקר. לבוש חליפה וצוהל: „איפה כולם?" שאל את מעט המזכירות שהתחילו להציץ מן החדרים השונים. שאלתו נשארה ללא מענה. הוא צער בזריזות לעבר חדרו של מיכה ינון, שהיה שם כבר משעות־הבוקר המוקדמות.

אחרי התייעצות קטנה של כולם, שארכה כחצי שעה, נכנסו אחר כבוד כל חברי הוועד עם אורי פורת אל חדר הישיבות, שהיה עדיין נקי ומסודר. בחוץ טיפטף גשם דק, וקשת ענקית עמדה בשמי ירושלים. אבל איש לא פשוט זה נראה כמו יום עבודה רגיל, ללא ברק או תהילה.

כמה דקות אחרי השעה תשע בבוקר נראה מישהו צועד במרץ לאורך המיסדרון, כשהוא מציץ לכל חדר, מנופף בידו לשלום, מחייך ומאושר. היה זה טוביה סער, המנהל היוצא של הטלוויזיה. נכון יותר: בשעת בוקר זו חשב שהוא המנהל היוצא. בערב זה כבר לא היה כל־כך ברור.

יש בעיות

ב שעה 10 בבוקר נקבעה ישיבה של הוועד המנהל של רשות־ השידור. ומייד אחריה אמורה היתה להתחיל הישיבה של ועדת המיכרזים לצורך בחירת מנהל חדש לטלוויזיה.

שם ליבו לתופעת הטבע המרהיבה. כולם חיכו למועמדים.

ראשון הגיע פיטר פריישטאדט (43) רענן מאוד בשעת בוקר זו. פריישטאדט הוזמן לשעה 10 וחצי. הוא, לפחות, היה שם בזמן, מוכן עם כל הדוקומנטים הדרושים. פריישטאדט, שעבד בעצמו בטלוויזיה הישראלית במשך שלוש שנים, עוד לפני 15 שנה, היה תקופה מסויימת מנכ"ל התיזמורת הסימפונית של חיפה, הקים אחר־כך חברת־סרטים, הוא בעל דוקומנטים מיקצועיים מרשימים. הוא יליד פראג, בוגר האקדמיה לאומנויות בעיר זו וסיים בהצטיינות את הפקולטה לבימוי סירטי־טלוויזיה בפראג.

אחריו הגיע יאיר מוסט (40). הוא בא בשקט, נכנס לחדרה של ירדנה הראל, דוברת הרשות, והתיישב על כיסא פנוי. מוסט הוא סגן־ניצב במישטרה, קצין כוח־אדם של מחוז תל־אביב, והוא בוגר במדעי החברה. במישטרה הוא עובד ארבע שנים, לפני כן שירת בצבא הקבע. הוא הוזמן לוועדה לשעה 11 וחצי והקדים קצת כדי שלא לאחר.

בשלב הזה כבר התחילו להשמע צעקות מתוך חדר הישיבות הסגור של הוועד המנהל. אז כבר היה ברור שיש בעיות בקיום המיכרז.

יו"ר לשעתיד

תנאי המיכרז היו קצת מוזרים. נכתב בהם שהכישורים הדרושים הם, בין השאר, השכלה אקדמית מלאה וניסיון של תשע שנים בשידור. אחרי פירסום המיכרז התברר, שלגבי המועמדים הבאים מתוך הרשות עצמה די אם יש רק תשע שנות נסיון, רק מן המועמדים החיצוניים דורשים השכלה אקדמית מלאה.

בדקה התישעים התברר, שלדן שילון אין השכלה אקדמית. כלומר, הוא למד שלוש שנים תמימות באוניברסיטה, אבל לא סיים את לימודיו לתואר. שני חברי המערך בוועד המנהל, פלג וניר, שהם תומכים כמעט מוצהרים של שילון, הזדעקו. מיכה ינון, יו"ר הוועד, מיהר ביום הראשון השבוע, יום לפני הישיבה, ליועץ המישפטי לממשלה, זמיר הודיע ששילון לא יכול לגשת למיכרז. זה היה בניגוד לחוות דעתו של נתן כהן, היועץ המשפטי של הרשות.

המהומה, לכן, התחילה כבר ביום הראשון בלילה, בסידרת טלפונים בין־עירונית, בין כל הנפשות הפועלות.

ישיבת הוועד המנהל היתה סוערת.



ערב חדש

לקראת ערב התאספו חמישה חברים מתוך וע־דת־המיכרזים. אורי פורת, שאמר עוד בבוקר שלא ייכנס לוועדה כזאת, מנסה בצחוק לפתוח את הדלת של חדר־הישיבות.

מיכה ינון פתח אותה וסקר את פגישתו עם יצחק זמיר. פלג דיבר אחריו ואמר, שכל אחד מחברי הוועד אמר לו בנפרד כי שילון הוא המועמד הטוב ביותר. „מי שאומר כרגע שלא אמר לי דבר כזה," אמר פלג בתקיפות. „שיקום:" איש לא קם. „זה מיכרז שיש בו איפה ואיפה, ואי־השיוויון מחייב התערבות של בית־המישפט."

פלג הציע לדחות את המיכרז, לתקן אותו ולהשוות את התנאים לכל המועמדים.

ניר דיבר אחריו. הוא תקף את ינון ואמר, שתמוה בעיניו שפנה כדי לקבל חוות־דעת חיצונית של היועץ המישפטי לממשלה, כשברור היה שניתנה כבר חוות דעתו של היועץ המישפטי של הרשות. „בתוקף מה הלכת ליועץ המישפטי?" שאל ניר, „בתוקף יו"ר הוועדה לשעתיד?" (על מישקל לשעבר. ינון הוא גם יו"ר ועדת המיכרזים). גם ניר חזר על ההצעה לדחות את הישיבה.



סיבה למסיבה

ד"ר ישראל פלג, עמירם ניר ודויד אדמון, חברי הוועד המנהל, יוצאים מחייכים אחרי אחת מן ההתייעצויות המארתוניות שהיו במשך היום בכל חדרי רשות־השידור בבניין כלל בירושלים. במשך כל היום לא הגיעו הצדדים להחלטה בדבר קיום המיכרז.



כמעט חצות

פיטר פריישטאדט, אחד ה־מועמדים למישרת המנהל, התעייף אחה"צ ונשכב לנוח על הספה במיסדרון מישרדי הרשות. עד שעות הערב המאוחרות לא ידע איש אם ועדת המיכרזים תשב באותו היום ותחליט, וחלק מן המועמדים שהוזמנו ישבו וחיכו עד בוש.

אדמון דחה את טענת הלחץ הפוליטי. „איש לא לחץ עליי," אמר. „נכון שאמרתי על מועמד אחד שהוא הטוב ביותר, אבל שיבחתי גם אחרים." אדמון אמר שלדעתו יש פגם ציבורי בדחיית המיכרז ולכן הציע לקיים אותו מייד.

ברון פתח את דבריו בשבח וקילוס לדן שילון ולהצלחותיו ברשות־השידור.

דוש אמר שאסור לעשות תיקונים של הרגע האחרון.

ינון ענה על ההתקפות עליו ואמר: „הפנייה ליועץ המישפטי היא דבר טיבעי ומקובל במקומותינו."

פורת כבר רתח בשלב הזה מן הפוליטיזציה המטורפת, והטיח בכעס: „לא משנה אם המיכרז יתקיים היום, או במועד אחר או בשום מועד. אי־אפשר לפסול את שילון בגלל פגם פרוצדורלי כזה. משהו פגום בכל התהליך. לא רק במיכרז עצמו. ויש לפנות ליועץ המישפטי, השיטה יוצרת מצב שאין קשר בין טובת הטלוויזיה, מנהליה, עובדיה וצופיה."

מטרתם של חברי המערך בוועד המנהל היתה לפוצץ את הישיבה ולגרום לדחיית המיכרז. אז יצא פלג מחדר הישיבות ורץ להתייעצות עם אנשי אגודת־העיתונאים. אלה הוריעו לו שהם לא מוכנים לשמש לשון־מאזניים, וכי אם לא יהיה קוורום מתאים (שישה איש), הם לא ישלימו אותו. אז חזר פלג לישיבה. נערכה הצבעה אם לקיים את המיכרז וההחלטה לקיימו התקבלה ברוב של ארבעת אנשי הליכוד נגד שלושה (שני אנשי המערך וינון).

דלת חדר־הישיבות נפתחה בסערה ומייד נטרקה בעוז. עמירם ניר יצא החוצה בריצה. „טוב, הוא יועץ לענייני טרור," העיר מישהו בחדר הסמוך על טריקת הדלת.

כשלב הזה הצטרף מועמד נוסף אל החבורה: חנני רפופורט. בעל תואר מ"א בתיקשורת, שאותו קיבל בארצות־הברית. הוא גם עבד שם כמפיק עבור רשת הטלוויזיה אי־בי־סי ואף זכה פעמיים בפרס אמ"י. היום הוא סגן מנהל אולפני הרצליה ומנהל מטעמם את הטלוויזיה המיסחרית בירושלים. אך כל כישוריו אלה לא היו חשובים, מכיוון שההחלטה, אם תיפול וכשתיפול, לא תסתמך עליהם.

המועמדים בעלי הסיכויים — צמח, שילון ויבין — לא טרחו להופיע. הם עודכנו על־ידי מקורביהם בעודם יושבים בביתם וממתינים לטלפון שיגאל אותם מההמתנה המותחת ויזמין אותם לוועדה.

לקראת שעות הצהריים המאוחרות הגיעו ההתייעצויות לטונים גבוהים.

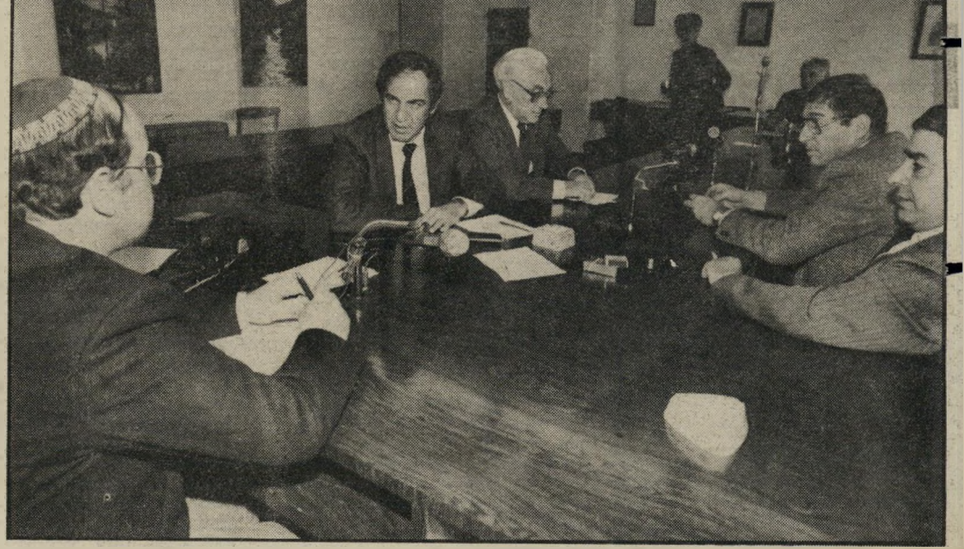
אדמון: „המיכרז צריך להתקיים היום."

פלג: „מחכים ליועץ המישפטי ש־יכריע בכל השאלות."

דוש: „אין טעם לדחות."

פלג: „אותי מעניין מה היה בהתחלה."

(המשך בעמוד 12)



זה הזמן

חלק מחברי הוועד המנהל מתכנסים לאחת מן הישיבות הרבות. מימין: שאול עמור, נתן ברון, קריאל גרדוש („דוש") דויד אדמון, ארבעתם חברי ליכוד. ומיכה ינון (חובש כיפה), יו"ר הוועד, איש המפד"ל. היתה זאת עוד אחת מישיבות־הסרק שגם הסתיימה בלא־כלום.

דויד לוי הדיח את אבנר סרוסי — ומיהר להחזיר אותו לתפקידו. איזו אחיזה יש ליועץ כלפי השר?

היועץ שהיה לרועץ

שרה ימים בלבד אחרי ששר הבינוי והשיכון, דויד לוי, השליך את אבנר סרוסי אל מחוץ ללישכתו, שב העוזר הנאמן בתחילת השבוע שעבר למישרתו.

העילה הפורמלית לפירוד בין השניים היה ראיון שהעניק סרוסי לכתבת המקומון העיר לפני שלושה שבועות. בראיון, שהפך לשיחת היום בקרב הקהילה הפוליטית והתיקשורתית, תקר סרוסי בלשונו העסיסית את כוחו הרב.

לוי לא אהב את דבריו של סרוסי, והשיב את סרוסי למקום שממנו בא — לביתו ברמלה.

סרוסי איבד בן־לילה את כל עולמו. מינויו הצפוי כיושב־ראש מועצת־המנהלים של החברה הממשלתית לפיתוח לוד־רמלה נדחה למועד בלתי־ידוע. כוחו הסר־התקדים בלישכת שר בממשלת־ישראל נעלם כלא־היה. מלכל התפקידים שנשללו ממנו היא תאוותו חסרת־המעצורים למיסמכים.

בראיון עם ענת טל־שיר בהעיר תיאר סרוסי בציוריות רבה כיצד הוא שולט בתיקשורת, וכיצד הוא, והשר שלו, מחליטים איזה סקופ לתת לאיזה עיתון. הכתבים המדיניים והמיפלגתיים של היומונים התגלו כמלחכי־פינכה של סרוסי, המכנה את עצמו „סחבק".

באותו ראיון סיפר סרוסי איך נתמנה יצחק שמיר כשר־החוץ. סרוסי: „דיין התפטר. רוני מילוא ואני נסענו במכונית לתל־אביב. בדרך אני אומר לו: בוא נמכור את החבר שלנו, שמיר, לשר־החוץ. רוני אמר: ‚מה, אתה משוגע?' אני זוכר את זה במדוייק, זה היה אחת וחצי בצהריים. אמרתי לרוני: „בוא ננסה להכניס ידיעה לרדיו שש־מיר מועמד לשר־החוץ. נסענו לרדיו. בחדשות של שלוש אמנון נדב הוציא שיג דקות שידור ארוכות ברדיו למרות הארוחה. טיק־טק נתנו את הסיפור לכלי־התיקשורת והיתה חגיגה."

בעיתוני השבת של סוף חודש דצמבר פורסם לוי בהרחבה. סרוסי סיפר כיצד בוצע הדבר. יום לפני כן, ב־27 בחודש, הסתגרו הוא והשר ב־לישכה בתל־אביב והתלבטו איך ובמה להאכיל את העיתונאים. „בשעה 11 הוחלט שאזמן את אילן שחורי מהארץ, אבי בטלהיים ממעריב ואריה אבנרי מידיעות אחרונות ואתן לכל אחד מהם סיפור שונה לעיתון של יום שישי."

ואכן, למחרת הופיע לוי בכותרות שונות בליווי תצלומים על נושאים שונים בשלושת היומונים.

על מילוא אמר סרוסי: „אני עשיתי את רוני ח"כ. רוני היה בתול. מי בכלל הכיר אותו. עד היום רוני ואני גומרים דברים מתחת לשולחן. רוני היה אומר: ‚אני אהיה ראש־הממשלה ואתה תהיה שר־החוץ שלי'."

במקום אחר מתאר סרוסי מנקודת מבטו את מעברו של לוי ממישרד־הקליטה למישרד הבינוי־והשיכון. „ב־אוקטובר 1978 עברו מיכה רייסר ועמוס לבל (עוזרו לשעבר של לוי) עם לוי למישרד־השיכון, ואני נהייתי שר־הקליטה למשך שנתיים וחצי. הייתי אומנם מעדכן את דויד, אבל בפועל ניהלתי את המישרד."

מה שהרגיז ללא ספק את לוי היה המישפט הבא של סרוסי: „אני עומד מאחורי ההצלחות התיקשורתיות שלו. אני הכוח מאחוריו. אני בניתי אותו."

מדוע זכה סרוסי המחוספס, לעיתים גס־הרוח, לכבוד כל־כך גדול בקרב העיתונאים?

מחסן הניירות

בלייזרים שסרוסי נוהג ללבוש בחורף כבר זכו בקרב העיתונאים בכינוי־הצופן „המחסן". סרוסי נהג לשלוף משם, תמיד בסודי־סודות, תמיר בארבע עיניים, מיסמכים אישיים שהשר שלו שלח לעמיתיו או לראש־הממשלה, שלא לדבר על מיסמכים הנכנסים ללישכת שר־הבינוי־והשיכון, שנשלחו ממישרד־ממשלה אחרים.

אהבתו הגדולה של סרוסי היתה למיכתבים אל ומאת מנחם בגין, בזמן שהיה ראש־ממשלה.

אבל סרוסי לא היה ממהר להשאיר את המיסמכים, חלקם מסווגים, בידי אנשי־התיקשורת. הם היו זוכים להציץ בניירת, שהיתה חוזרת במהירות רבה ורוב התרגשות אף אושפו סרוסי לחצי־יום לבדיקות בבית־חולים.

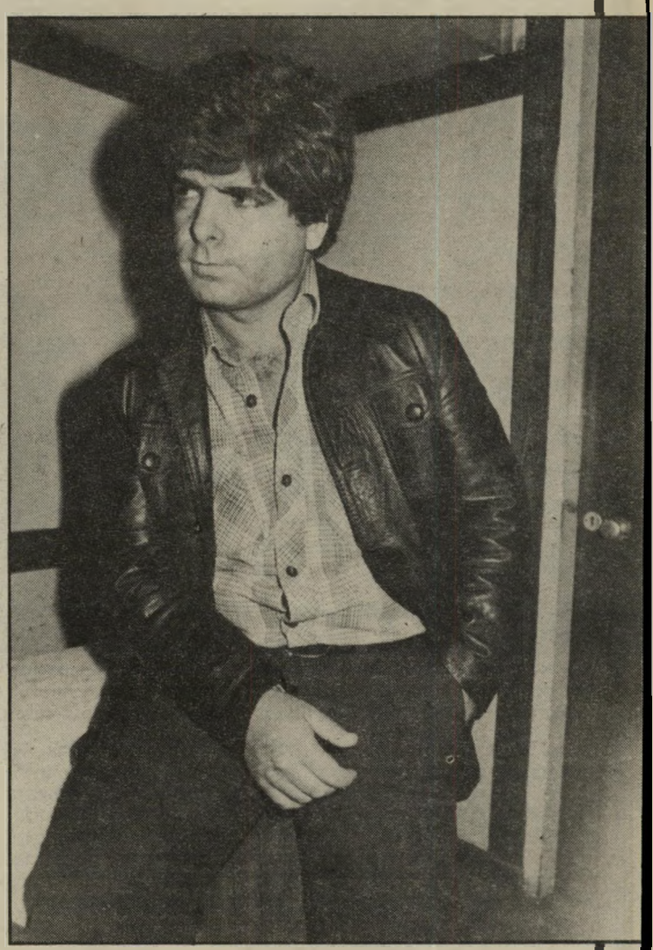
ובכל זאת, הוא לא נשמע מיואש. לכל מי שפנה אליו הוא הבטיח שיש כאן אי־הבנה ושהשר שלו, המכונה ב־פיו „דויד" (במילרע), יחזיר אותו לתפקידו וישיב לו את כל סמכויותיו.

סרוסי ידע על מה הוא מדבר. מה שהיה ידוע בסודי־סודות לרבים בתנועת־החרות, הפך בידו לקלף רב עוצמה. לוי לא יכול היה שלא להשיב את סרוסי למקומו הקודם:

סחבק ממנה שרים

תירוצים שנשמעו השבוע בלישכתו של שר־הבינוי־והשיכון, כאילו אין השר רוצה שסרוסי יגיע עד לפת־לחם, ושהוא יחזיק אותו בלישכה עד שתימצא לו עבודה, הם מגוחכים. הסיבה האמיתית לשובו של סרוסי ידיעה, שבחרות מבקשים שיו"ר הכנסת, שמיר, יחליף את דיין. מאותו יום, חורשיים וחצי הזנתי את הרדיו בידיעות: ‚חוגים בחרות, מקורבים בחרות, צעירי חרות... רואים בשמיר מועמד לשר־חוץ.' זה היה פרוייקט סולו סרוסי בשיתוף־פעולה של מילוא. אחר כך לוי סגר עם עייזר (וייצמן) במיזנון את דבר המינוי, שניהם הלכו למנחם בגין וסגרו איתו עניין. לוא ההיסטוריה לא היתה יודעת את זה, צריך היה המון אומץ להמציא דבר כזה. זו היתה אגדת האגדות."

אחר־כך סיפר סרוסי על משבר סגניהשרים בממשלת האחדות. סרוסי: „לוי ואני נסענו לז'נבה לגייס כספים. חזרנו, היה צריך איזה בום לזעזע את התיקשורת. המצאנו גימיק. המצאנו את משבר סגני־השרים. זה עבד נהדר. באותו היום שימעון פרס ויצחק שמיר אכלו את ארוחת־הצהריים המפורסמת עם הנשים שלהם, ואנחנו הצלחנו להכניס את משבר סגני־השרים לכותרת הראשית של כל העיתונים. אחרי שבוע כבר לא דיברו על שום דבר אחר."



יועץ סרוסי
אותה התיסרוקת



נועץ לוי
– אותה השיטה

סיפורי בדים

(המשך מעמוד 11)

ייעצות של ארבעת המופלאים." (חברי הליכוד.)

אדמון: „אני שאלתי אותך עם מי אתה מתייעץ? עם מי דיברת היום בבוקר במלון? אתה לא מוכן לקבל החלטה דמוקרטית."

פלג: „אני מקבל, בבקשה, תבצעו את ההחלטה."

רוש: „אנחנו מייצגים את הציבור."

אז למה מחכים?

אלה אומרים שמחכים להחלטת היועץ המישפטי, אלה, לעומתם, אומרים שמחכים להחלטה רשמית של א' גודת העיתונאים.

בלי ברז

יצחק רט, עוזרו של מיכה ינון, ניגש לשלושת המועמדים הנשכחים והסביר להם בקצרה מה העניין. הם לא כל־כך הבינו, גם הוא לא. אחר כך ראג מישהו להביא להם פיתה ובתוכה שניצל כדי שלא יתעלפו מרעב. אחר־כך בא אליהם מיכה ינון עם חיוך מבוייש ואמר להם, שאולי כדאי שילכו הביתה וישאירו מיספר־טלפון. הם לא כל־כך רצו. לא סמכו על הסידור. ואולי הצגת הדמוקרטיה היתה מעניינת מכדי להפסיק אותה באמצע. אבל ראשון מהם נשבר השוטר. הוא מסר את מיספר־הטלפון שלו והלך הביתה. עמוס חוויות.

פריישטאדט, לעומתו, נשכב בעייפות על ספה במיסדרון ונח.

ההתייעצויות נמשכו במרץ. ואז הגיע יצחק אלון בכבודו ובעצמו. יו"ר ארצי של אגודת העיתונאים, כדי לחתום על מיכתב: „נציגי האירגון הארצי לוועדת־המיכרזים יצטרפו לוועדת־המיכרזים ברגע שיימסר להם כי קיים בלעדיהם קוורום בוועדה. לצורך זה יעמדו הנציגים לרשות ועדת־המיכרזים בכל עת שיידרשו."

השלב הזה עבר. עכשיו התקשרו שוב ליצחק זמיר. הוא הודיע לחברים הנכבדים שיתן את החלטתו ב־6 ורבע בערב.

נותרה שעה. החברים התפזרו: ניר וברון ירדו למטה לאכול רחת לקום. עמור הלך למיזנון לאכול עוגה, אדמון ורוש ישבו בחדרו של המישנה למנכ"ל והוא הזמין לכולם פיצה. המועמדים היו כבר בשלב שלפני התמוטטות.

בשעה היעודה ניסו המכובדים ל־התקשר לזמיר, אבל הטלפון היה תפוס. כשהתפנה, סוף־סוף, הטלפון, אמר זמיר שאם יש קוורום, אפשר לקיים את הישיבה. אכן, חדשות מסעירות.

ינון וחברי הליכוד התחילו להיכנס לחדר־הישיבות. ניר ופלג לא נכנסו. הם גם עמדו סמוך מאוד לחדרו של אורי פורת, כדי להשגיח שהוא לא יעשה להם ברז ברגע האחרון וייכנס. אז, חלילה, היה נוצר קוורום, ואפשר היה לקיים את המיכרז. במשך חצי שעה ישבו המכובדים וספרו את עצמם. כשנוכחו לדעת שאין קוורום, סגרו את הישיבה.

אחר־כך ביקשו משאר חברי הוועד להיכנס: „אנחנו מבטיחים שזו רק ישיבת ועד," אמרו להם, „לא תרגיל כדי לערוך ועדת־מיכרזים." בשלב הזה איש כבר לא האמין לחברו.

ישיבת הוועד ארכה מיספר דקות, שם הוחלט לרחוץ את המיכרז, לפסול אותו ולראות מה יהיה.

ההחלטה נפלה אחרי 11 שעות ארוכות ומרתקות, שבהן לא חשב איש איך לבחור מנהל טלוויזיה מיקצועי, אשר יוכל לשקם ולהציל את המוסד המתפורר הזה, והדחיה לא נועדה אלא כדי להמשיך ולבחוש בקלחת הפוליטית.

דן שילון, שהפך שלא ברצונו לגיבור היום הזה, אמר בסופו: „כל התהליך שקדם למיכרז היה קאריקטורה פוליטית עלובה."

אנשים אחרים ברשות אמרו שכל עניין ההשכלה הוא בדיחה, ועובדה היא שלטוביה סער, המנהל היוצא, אין אפילו תעודת בגרות.

ענת סרגוסטי ■





הקש ששבר את גבו של יקיר

"ה לא הקש ששבר את גב הגמל, זה נבוטז" אומר שררן־הרדיו יקיר אביב, שבועיים אחרי הפסקת עבודתו, מפני שאמר בשידור "ראיתי איתיופיות עם בטן נפוחה, ולא מרעב."

"מה יש לי להגיד?" הוא אומר, "עברתי את גבול הטעם הטוב. את תיופיה זה נושא מאוד רגיש עכשיו בארץ. זו היתה פאשלה, ניצול לרעה של ה־מיקרופון, ואין שום דבר שאני יכול לומר להגנתי.

"הייתי מעדיף, כמובן, שזה היה עובר רק בנזיפה. אני טיפוס בעייתי. סלחו לי פעם, ועוד פעם, ועוד פעם. התחשבו בי, הלכו לקראתי בעניין שעות־שידור, לא נתנו לי מישמרת־בוקר מפני שאני גר בהרצליה."

יקיר (31) הוא גבה־קומה (1.85 מ') רזה, בעל עיניים בהירות, קול עמוק ונעים, לא רק כשזה בוקע מן הרדיו. הוא פופולרי מאוד, נערץ על־ידי המוני בני־נוער, וגם על־ידי מי שכבר שכחו את הנעורים שלהם, אבל יודעים ליהנות מחוש־הומור מקורי ובדיחות ספונטניות.

כשנולד קראו לו יחיאל יעקובוביץ'. בתיכון קראו לכולם בשמות־המישפחה, והחברה קיצרו את שמו וקראו לו יקי. ההורים קראו לו "כל מיני שמות פולניים, כמו קוצ'ינין," אבל במשך הזמן התרגלו ליקי.

כשהגיע לרדיו, החליטה הממונה עליו, הקריינית יעל בן־הודה, שיקי זה לא שם עברי, והוא הפך ליקיר. למה אביב? "זה סתם, בא לי."

בגיל 23 התחתן עם חברתו מימי בית־ספר תיכון, אהובה, העובדת כאחות בבית לוינשטיין, והוא אב לטומי בן ה־8.

בעבר הושעה פעם מן הרדיו, ופוטר פעמיים. יקיר, על עברו הבעייתי: "בתחילת הדרך, לפני ארבע שנים, הגשתי בלילה את רדיוטק. הכנסתי חבר לאולפן, דבר שהוא אסור גם כיום, ואמרתי בקול מהיר, נמרץ, 'אם נמאס לכם מהרעש, תוכלו לעבור אחרי חצות לרשת א' ולשמוע גרשווין, סונטה, כאלה דברים.' לחבר שלי היה צחוק מהדהד, מפחיד, והוא עשה קולות ברקע. היה בלגאן שלם. מנהל רשת א', פול לנדאו, שמע את זה, והיה נרמה לו שאני פוגע ברשת א'. הוא הביא הקלטה למנהל הרדיו — עד היום אני לא יודע איך הוא הצליח להקליט את זה — והושעיתי לשלושה חודשים.

"הייתי בסדר איזה זמן, ואחר־כך התחצפתי באוזני יעל בן־הודה. כתבתי לה מיכתב ובו ביקורת, והרגזתי אותה. על זה אני לא רוצה לדבר, לא רוצה לירוק לבאר שממנה אולי עוד אשתה. פוטרתי, וכעבור כמה חודשים ביקשתי לחזור. קיבלו אותי בחזרה.

"בפעם הבאה לא באתי להקלטה של עברית לעם ברשת א', כי ישנתי מאוחר. שוב פוטרתי. עשו לי לובי טוב במחלקת הבידור, ואחרי שמונה חודשים הגשתי בקשה רישמית לחזור. הבטחתי להיות בסדר, ושוב קיבלו אותי בחזרה. כמעט שנה עברה מאז. הייתי בסדר, עד הפאשלה האחרונה."

סיגנון של חברה

ב ין סקנדאל לסקנדאל היו ליקיר כמה פאשלות קטנות, שעברו איכשהו. "אני לא אוהד של קבוצת הכדורסל של מכבי תל־אביב," הוא מספר. "לפני אחד המישחקים של הקבוצה אמרתי בשידור שלא איכפת לי אם שחומי־העור שלא איכפת לי אם שחומי־העור של ריאל מדריד. היו צעקות ומיכתבי־מחאה מהנהלת מכבי, והתנצלתי.

"צריך להיזהר כשהמיקרופון פתוח. אסור לדבר על פוליטיקה וסקס, ואסור לפגוע באנשים. אמרתי שלא איכפת לי אם שחומי־העור של מכבי יפסידו לשחומי־העור של ריאל מדריד. היו צעקות!"

"היו לי עוד כמה פליטות־פה, אבל רובן עברו בשלום. זה מה שקורה, כאשר סיגנון ההגשה הוא חופשי. זה סיגנון של החברה, סטרייט, בניגוד לקריינים שקוראים טקסטים או מסתפקים בהעברת אינפורמציה. אצלי, כמו בשיחה עם חבר, נפלטים דברים. מה לעשות, צריך להיזהר כשהמיקרופון פתוח. אסור לדבר על פוליטיקה ושעיניני זלגו דמעות. שוב היו צעקות ומיכתבים, ושוב התנצלתי.

"היו לי עוד כמה פליטות־פה, אבל רובן עברו בשלום. זה מה שקורה, כאשר סיגנון ההגשה הוא חופשי. זה סיגנון של החברה, סטרייט, בניגוד לקריינים שקוראים טקסטים או מסתפקים בהעברת אינפורמציה. אצלי, כמו בשיחה עם חבר, נפלטים דברים. מה לעשות, צריך להיזהר כשהמיקרופון פתוח. אסור לדבר על פוליטיקה וסקס, ואסור לפגוע באנשים. חוץ מזה הכל מותר. זה מה שיפה ברשת ג', בזכות הליברליות של מנהל הרשת, גילעד בן־ישר."

בעיקבות הפסקת עבודתו ברדיו — אירוע שהוא די נדיר, למעשה — הופעת עיתונות. הרי הקהל שלי הם הדרדסים, בני־הנוער, וגם ילדים שעוד לא קוראים עיתונים. בעצם, אני מרגיש די נוח עם הביקוש הזה, ואני לא חושב שזה יזיק לי, אלא אם אפלוט שטויות, או שיצטטו אותי לא נכון."

בינתיים הוא מתפרנס יפה מהנחיות ערבי־דיסקו, וגם מהדרכת קורס ל־קריינים ברעננה.

הראיון שלי עם יקיר אביב נקבע ליום השישי האחרון בשעה 3. בשעה 2 הוא צילצל ושאל אם הוא יכול לאחר בשעה. צלם וכתבת המתינו לו במשך יותר משעה. הוא לא הגיע, וגם לא צילצל. בערב הוא צילצל, התנצל שהיתה לו איזו בעיה, וקבע מועד חדש לראיון, למחרת. הפעם הוא הגיע בדיוק של רקה. לא סתם הגיע, אלא בא מצויייד בסיפור קורות־חייו, מוכן מראש, כתוב בכתב־יד מסודר, ללא אף מחיקה אחת ("העתקתי את זה שלוש פעמים," סיפר). ממש מרואיין אידיאלי, אם להתעלם מהשעה שבוזבזה בגללו יום קודם לכן.

נעמי רון■

יקיר אביב כותב על עצמו:

"היינו ארבעה זרוקים בטנק!"

מ ה שיש לי להניד בקשר לנסיבות הכרונולוגיות והמוניציפליות של לידתי, זה שהדבר התרחש ב־53, בחיפה. בילדותי סבלתי מתסביך גובה. המורות תמיד אמרו לי: "תשב!" למרות שכל הזמן ישבתי. במכות עם חברים נאלצתי להשלים עם זה שאני חוטף מתחת לחגורה.

כל ילדותי עברה עליי בעיר־הנמל, והחלום שלי היה שכאשר אהיה גדול יקבלו אותי לקבוצת הכדורסל של הפועל חיפה כשחקן רכש שחום־עור. אבל זה לא יצא. הקבוצה ניהלה אומנם משא־ומתן עם הוריי, אבל הם דרשו עבורי סכום גבוה מדי בשקלים – ואז עוד לא המציאו את השקל – כך שכל העניין בוטל. אז עוד לא דיברו בדולארים. רק בלירות. ובפולנית.

בכלל, חיפה היתה באותה תקופה עיר מאוד פולנית. ההורים שלי היו לוקחים אותי להצגות בפולנית וביידיש. אולי זאת הסיבה שהיום אני כל־כך בעד זמרי הקאסטות.

עד גיל 8 לא כל־כך הלך לי עם בנות. רובן נרתעו מעצם העובדה שאני נאלץ לרדת על הברכיים כדי למשוך להן בצמה.

בגיל 9 החלטתי להיות קריין ברדיו. הקריינים הפופולאריים באותה תקופה היו עזריה רפופורט, משה חובב, אלימלך רם – כולם בעלי קול עבה כזה, קצת מפחיד. חשבתי שהקריינים ברדיו הם אנשים גדולים נורא, ביריונים כאלה. התחלתי להתאמן בבולווקר. התאמנתי גם בקריינות עם טייפ־סלילים. הייתי מקליט את עצמי על מהירות 15, ומשמיע את ההקלטה על 7 וחצי, עד שהקול שלי נשמע די עמוק בשביל להיות קריין ברדיו.

כוכבי המוסיקה הקלה של אותם ימים היו התרנגולים החמציצים רן אלירן ואסתר עופרים, ואני הייתי מתאמן בלצרוח למיקרופון: "וואו! ועכשיו בואו נתפוס ראש עם מה־אומרות־עינייך! בומבה של להיט!" כאסח אמיתי, בקיצור. ילדות שיגרתית. היתה תחלופה גדולה של שכנים בבית שלנו.

בגיל ההתבגרות המצאתי שיטה להסרת חצ'קונים בעזרת סכין־גילוח ושמן מנוע של טוסטוסים. זה משהו מאוד אינטימי. ואני לא יכול לפרט.

"צ'או" מהפכני

ב צבא רציתי להיות בגלי צה"ל. אבל אז קיבלו רק בעלי פרופיל נמוך. ואני חשבתי שגדיעת כף־היד תהיה מחיר מוגזם בשביל קריירה רדיופונית. הקריינית האהובה עליי היתה עיינה אילון – היא היתה מסיימת כל שידור שלה ב־"צ'או". זה היה בסוף שנות ה־60, וחלף הרבה זמן מאז ועד שאני הנעתי לקול ישראל. אבל כשסיימתי פעם תוכנית ב־"צ'או" – בתחילת שנות ה־80 – זימנו אותי לבירור ויעצו לי באדיבות לא לנסות להיות מהפכן.

הלכתי לשיריון, לטנקים. היינו ארבעה זרוקים בטנק. גילינו למשל שברשת הקשר אפשר לעלות על התדר של גלי צה"ל. במילחמת יום־הכיפורים הופיע מולנו טנק מצרי על גבעה. אני הייתי התותחן, וכשהמפקד שלי צעק "אש!" הקשבתי לד"ש עם שיר. עד היום אני לא יודע איך המצרים לא הרימו אותנו. בטח הם האזינו לקול קאהיר.

השתחררתי ונסעתי לאמסטרדאם. היתה לי חברה הולנדית שהיכרתי בארץ, בצעדת ארבעת הימים. נדלקתי עליה בגלל הדרך העדינה שבה פוצצה לי שלפוחיות בכף־הרגל. באמסטרדאם היו לי אופני־מירוץ, ופעם תפס אותי שיטור על מהירות מופרזת והוציא לי את האוויר מהגלגלים. הוא חייך אליי כל הזמן שהוא עשה את זה. כשחזרתי לארץ קניתי סובארו, ופעם שוטר תפס אותי בצומת מסובים על מהירות מופרזת. הוא לא חייך. אבל גם לא הוציא לי את האוויר. ואני למדתי שהיתרון של הארץ שלנו הוא שכאן האנשים אומנם עצבניים יותר, אבל מצד שני נותנים לך לנשום.

ב־75 עליתי לספינה של אייבי נתן. אלה היו הימים הראשונים של הספינה, והגיעו אלינו המון מיכתבים עם תרומות כסף. הייתי היחיד על האוניה שידע עברית, לכן הייתי ממונה על הדואר. כך התחיל הרומן שלי עם מניות סטוק בל"ל. לא היו בנות על הספינה. רק גברים. כך שחיי המין שלנו היו די חדגוניים. למעשה.

בשנת 76 למדתי פסיכולוגיה בירושלים. עבדתי בתיכנות בתל־אביב. התחתנתי בחיפה – אבל מכל הפעילויות האלה לא ראיתי כסף. כשנולד לנו בן חשבתי שאולי עכשיו סוף־סוף אתחיל לראות כסף. אבל רק ההורים שלי והורים של אשתי קנו כרטיסים לטקס ברית־המילה. וזה בקושי כיסה את ההוצאות. בכלל – אני וכסף אף פעם לא הלכנו ביחד. כמו אל־על: הפוטנציאל קיים. אבל המאזן הסופי תמיד בגירעון.

"סבאבה" ראשונה

ב זמן שהחברים שלי עשו כסף – אני קראתי ספרים. הספר האחרון שקראתי הוא מדריך הנשמה מפה־לפה בהוצאת מגן־דוד־אדום. קראתי אותו בנשימה עצורה.

משום מה היה נדמה לי שברדיו אפשר לעשות כסף. אז הלכתי לקול ישראל. הייתי סטודנט תפרן, ולא היתה לי תעסוקה אחרת בחופש. בלשכת העבודה הציעו לי לקטוף עגבניות או ללכת לרדיו. אני אלרגי לבלאדי־מרי. אז העדפתי את האפשרות השניה. בהתחלה ניבאו לי גדולות. אמרו שיש לי קול דומה לקול של חיותה דביר.

מאז ינואר 80 היגשתי ברשת גימל את התוכניות שש בשש 30 בצל והצנה יומית. עבדתי חמש שנים – עד ינואר 85. ואז היתה לי איזושהי פליטה בקשר לפליטה – ואלה היו השנים היפות ביותר של המחצית הראשונה של שנות ה־80 בחיי. היכנסתי סיגנון חדש לרדיו: הייתי מופיע לא מגולח לשידור. וזאת היתה בהחלט חדשנות מרעננת.

כשיכתבו את דברי ימי הרדיו הישראלי, אני מקווה שלא ישכחו לציין מי היה הראשון שאמר את המילה "סבאבה" בשידור חי.

שלי דפנה

יאללה לעבודה, קצב!

מיד עם כניסתו — צעיר, בריא ורענן — למישרד־העבודה והרווחה, הוא עשה תעלול־פירסומת יוצא־דופן והצהיר שיש בכוונתו להתייצב בלישכת־העבודה מדי חודש, ולעבור בכל עבודה שחורה שיטילו עליו, במשך יום שלם!

כשהערתי לו ש„זהו בסך־הכל תרגיל נאיבי ביחסי־ציבור," לא אהב **משה קצב** את הפרשנות שלי, וחזר והצהיר שיש בכוונתו להתמיד ביוזמתו לפחות במשך חצי שנה.

יומו הראשון בקרב פשוטי־העם קיבל סיקור תיקשורתי מעורר־קנאה. צפיתי בקצב בחברת כמה מעמיתיו בממשלה ובכנסת, כפי שנראה ברקע מזיע ומתנשף. התגובה היתה אחידה: „יופי של תרגיל ביחסי־ציבור!"



קצב
אז בכל זאת!

מאז עבר חודש, ועוד חודש...

בבירור עם קצב הובהר לי שלישכתו של השר תיאמה אומנם יום־עבודה נוסף (החלק של ההתייצבות בלישכת־העבודה עם עמך זכור כנראה, רק במוחי הקטנוני), אולם עקב סדר־יומו העמוס — שר או לא? — נדחה התאריך שוב ושוב, שוב ושוב...

ביום השלישי, פעמיים כי טוב, בשעה 8.00 בדיוק, התייצב סוף־סוף קצב במפעל נילית שבמיגדל־העמק וזכה — ככל עובד מהשורה — בביקורו של ראש־המועצה, **שאול עמור**.

„עברתי בייצור חוטי־ניילון," סיפר לי קצב נלהב־חוויות, „שמחתי לעבור שם, מכיוון שהמיפעל נמצא בגליל; יש בו שלוש משמרות — נוהג ברוח: ומיגדל־העמק זו עיר־פיתוח!"

שלוש ציפורים ביום־עבודה אחד, שנמשך עד השעה 14.00, וכלל אף הרצאה של השר לפני העובדים — ארבע ציפורים:

עם תום יום־העבודה מיהר שר־העבודה־והרווחה לכנסת, והחל יום־עבודה נוסף, שנמשך עד לשעות המאוחרות של הערב. שר־חיל!

„אני נהנה מהימים האלה, ואני מתכוון להמשיך ולהתמיד בהם לפחות חצי שנה:" הצהיר קצב באוזני.

עם קצב־התמדה שכזה, צפויים לו עוד יום, מקסימום יומיים מפרכים. אל בהלה!

שליטא מחכה!

המתח לקראת ההכרעה הגורלית: „מיהו יהודי?" הזכיר את ימיה הטובים של הכנסת, בטרם איחוד קצוותיה בממשלת־האחדות־הלאומית. מיום השבעתה של הכנסת ה־11 לא חזיתי במליאה, במיסדרונות ובמזנון כה מאוכלסים.

בשניות שקדמו להצבעה נראו המחזות התיאטרליים ביותר. כולם ניסו לשכנע את כולם. יושב־ראש סיעת־חרות, **חיים קופמן**, קיבל פנייה נרגשת מ**אורי גורדון** (מערך) מהסוכנות. גורדון לחץ עליו לשנות את עמדתו בעד תיקון־החוק. „קיבלנו מאות מיברקים מיהודי התפוצות נגד תיקון החוק:" הודיע גורדון בנימת ניצחון.

„בחייך אורי," השיב קומפן, „אני יודע בדיוק איך מפברקים מיברקים ולחץ ציבורי..."

פקידה נסערת צילצלה ללישכתו של שר־התיירות **אברהם שריר** „אני מבינה ששריר בדרך לכאן:" אמרה. שריר — התייר מס. 1 של ישראל — היה כבר בדרכו לארצות־הברית.

פלישת־פתע של חובשי קפוטות ומגבעות שחורות, שהסיתו בבהלה את עיניהם עת חלפו על פניי, התנפלו על הקורבנות המועדים. את חברי־הכנסת הסורר **בני שליטא**, דחקו לפינה תרתי־משמע. שני גברתנים לובשי־שחורים שיכנעו אותו בתקיפות: „אבל בני..." שליטא התחמק מהם בכל דרך אפשרית. „שלום!" פרץ לעברי, „מה שלומך?" וברח על נפשו...

במליאה זעק במחאה, עת הוקרא שמו: „נ־מ־ן־ע!" שליטא, צריך לציין, היה בין החותמים על התיקון.

„מדוע שינה את עמדתו ובחר להפגינה בדרך כה דרמתית?" תמהו חבריו בליכוד.

שליטא שלף לעברי דף ירקרק: „קראי! קודם קראי, ואחר־כך תגיבי."

בדף הוסבר שהצבעתו של שליטא, תושב הגליל, היתה מחאה על הצבעתם של השרים הדתיים בעד נסיגה מלבנון. כשהסברתי לו שאיני מבינה מה ההגיון שהניחה אותו לצרף שני עניינים, נעניתי בשטף מילולי: „שפירא איים שיפרוש מהממשלה אם לא יספק הליכוד 38 תומכים להצעת־התיקון לחוק. נו, אז אני מחכה לפרישתם..." נופף בזעם בעותקים הירוקים שבידיו. „בעזרתי לא היו 38 קולות בעד התיקון בליכוד. אז קרימה — שיתפטרו! אני רוצה אותם בחוץ!"

מה הקשר בין „מיהו יהודי?" לבין הנסיגה מלבנון? בני שליטא יודע!

הצעתו של רפי אדרי – לדחות את ההצבעה על החוק „מיהו יהודי" – לא נוסחה על דעת עצמו!

יום העבודה החודשי של שר־העבודה־והרווחה הפך לדו־(או תלת?) חודשי

ח"כי ישראל דואגים לעצמם: גילוי בלעדי כיצד דרש ח"כ לדחות את מועד הבחירות לכנסת ה־11 עד למועד שיזכה אותו בפנסיה! החוק (לא הח"כ!) תוקן!

ז'אק אמיר איבד את המפתחות!

בידור...

בארץ תופס מישפטו של העם היהודי (בייצוגו של **אריאל שרון**) נגד השבועון טיים כותרות נכבדות במהדורות החדשות.

אמא שלי, שחוזרה זה עתה מניו־יורק, דיווחה לי שבניו־יורק מסוקר המישפט בעיקר בתוכניות הבידור: בידור קצת יקר, לטעמי.

מאחורי הקלעים

ביום הראשון שעבר, בשעת לילה מאוחרת, נותר יושב־ראש סיעת־המערך **רפי אדרי** במישרד ראש־הממשלה, וניסה לפתור את הרעה התורנית המתקרבת — ההצבעה על התיקון לחוק מיהו יהודי ביום הרביעי.

שימעון פרס עצמו כבר נטש



אדרי
למה עשה זאת?

את הלישכה. אז התגבשה אצל אדרי הצעה לדחות את ההצבעה למועד מאוחר יותר. על ידי הקמתה של ועדה שתנסח פיתרונות. אדרי תיאם זאת תחילה עם פרס ואחר־כך עם השר **יצחק נבון**, שמונה על־ידי פרס לטפל בסוגיה זו.

הפיתרון הלילי נרחה מכול וכול על־ידי הדתיים.

אדרי אמנם הבהיר לדתיים נחרצות שהמערך יפעיל מישמעת סיעתית, ושאין כל סיכוי (כפי שסברו הדתיים) שחברי־כנסת מהמערך יציעו בעד התיקון, אך הדתיים התעקשו ונותרו בסירובם.

אחרי ניצחון המערך בהצבעה, שהיווה הפגנה של אחדות ורחה את האפשרות להעלות את התיקון בפעם נוספת לפחות בחצי שנה, נשמעו דווקא במערך קולות שהאשימו את אדרי ביוזמת־יחיד חסרת־הגיון: „מה היה ההגיון בדחיית המשבר?

היועץ שהיה לרועץ

(המשך מעמוד 12)

אל המחסן הבלתי־נגדלה של העוזר הנאמן.

גישתו של סרוסי לניירת, חלקה מסוגת, עוררה כמה בכירים בחרות, ששמעו בחרדה על תופעת מחסך החירום של העוזר נמוך־הקומה.

מייד אחרי ההתמודדות בין יצחק שמיר ודויד לוי על ראשות הליכוד, בחודש ספטמבר 1983, נוצרה הבנה שאחרי ששמיר ניצח, יקבל לוי את תיק־החוץ. בכירים בחרות, וביניהם המגדירים עצמם כאנשי מחנה לוי, פנו אז לשמיר וביקשו ממנו שיימנע בכל תוקף ממינוי לוי לתפקיד, משום שאם סרוסי ישים את ידו על המיסמכים המסווגים, המגיעים ללישכתו של שר־החוץ, עלול להיגרם נזק חמור ביותר למדיניות־החוץ של המדינה.

ערב הבחירות האחרונות לכנסת שוב הסתבך סרוסי בעניין מיסמכים. השר שלו היה ראש מטה־הבחירות של הליכוד. סמוך למועד ההצבעה נעלמו מלישכתו כמה תיקים חשובים, ביניהם שהכילו מידע על תעמולת־הבחירות המתוכננת של הליכוד. סרוסי מיהר לנער את ידיו מהעניין. הפקידה שהוע־סקה במקום ושדיווחה לשר פוטרה, אבל, כרגיל, החידה נותרה בלתי־פתורה: למי היה עניין להעלים חומר, חלקו חשוב ביותר, ומה נעשה בו? אחרי כמה ימים נמצאו התיקים. מי שהיה אמור לעיין בהם, ואולי לצלמם, השלים את מלאכתו והשיב את האבידה למקומה.

במישרד־הבינוי־והשיכון היה סרוסי מלך כל־יכול. מה לא נאמר על כוחו ועל הנזקים שהוא גורם למחנה לוי (העולם הזה 23.12.84)? ולמרות הכל הוא היה שם האיש החזק: כך, למשל, הוא יכול היה להתעלם כחדרו של השר עם פקידה ולהבטיח, למי שתפסו אותו על חם, ש„דויד" לעולם לא ידיח אותו.

דויד, שהיה באותה השעה בישיבת שרים, אכן לא הדיח אותו, אולי גם מסיבה נוספת: סרוסי הצליח לטהר את הלישכה מזרים. מי שלא היה בן־משפחה או חבר, מצא את עצמו בחוץ. וסרוסי ידע היטב איך לעשות זאת.

מפתחות כפולים

מערכת־יחסים מיוחדת שוררת בין סרוסי ובין מנכ"ל המישרד, אשר וינר. סרוסי מגן על וינר מפני כל מיתקפה עיתונאית, אבל לכל מי שרצה לשמוע הוא נהג לומר ש„וינר נמצא בידיים שלו."

למה התכוון סרוסי?

אחד הסיפורים הקלאסיים על סרוסי, שהוא מכחיש אותו כהרגלו בכל תוקף, וגם נשבע שאיננו נכון, הוא שיש בידו מפתחות כפולים לארונות הנעולים בלישכת השר והמנכ"ל. מישהו אף היה מוכן להישבע שסרוסי נראה מחפש שם, להנאתו, אחרי שעות־העבודה.

המידע על־כך הועבר ישירות, וברמזים, לשר. לוי לא הגיב. עובדה: סמכויותיו של סרוסי לא קוצצו עד לפירסום הראיון המדהים איתו.

כל אותו הזמן היו שנדו בעצב לעבר לוי, וגרסו שאולי באמת סרוסי מחזיק בביטנו כל־כך הרבה סודות ששום שר לא היה מעז לשחררו מתפקידו, על אף כל הנזקים שהוא גורם.

כאשר מיהר לוי לזרוק את סרוסי, יומיים אחרי פירסום הכתבה, הסבירו מקורבי לוי באותות ובמופתים שהנה הוכח שלוי אינו חייב דבר לסרוסי, ושהוא ניצל הזדמנות שהוא חיכה לה מזה זמן רב כדי לזרוק אותו.

השבוע נאלמו מקורבי לוי דום. כאשר הופיע סרוסי במיזנון הכנסת, פחות בטוח בעצמו, אבל פעלתן כפי שהיה, לא היתה גם למקורבי לוי תשובה לשאלה שריחפה באוויר: מה באמת גרם לו, ללוי, להחזיר את סרוסי לתפקידו?

בן־ציון ציטרין ■

לא ייאמן כי יסופר

לפני ועדת־הכנסת מונחת הצעה לעדכן את שכרם של חברי־הכנסת בסך של 70%.

כל־חברי־הכנסת ששוחחתי עימם על כך התפתלו „לציטוט", אך ב־שיחות פרטיות שיטחו לפני את הוג־אותיהם השוטפות. חלקם התלוננו בפירוש שמשכורותיהם „רזלות מדי."

זה מזכיר לי סיפור מאלף שהת־חייבתי לנצור בליבי במשך כמה חוד־שים. אז הנה הסיפור, בלי שמות או פרטים מזהים:

מיד אחרי שהטיל **אהרון אבו־חצירא** — או ראש סיעה בת שלו־שה חברים בכנסת — את הפצצה של הקדמת הבחירות, התנגחו הצדדים הנוגעים־בדבר ביחס לתאריך המדו־ייק: יוני? יולי?

בעיצומם של הוויכוחים, תפס **אחד מחברי־הכנסת** את אהרון אבו־חצירא ל„שיחה רחוקה בארבע עיניים".

„אהרון," התחנן הח"כ המבוהל, „אולי תסכים לדחות את יום־הבחירות ל...?" וכאן נקב בשמו של חודש המרוחק בכמה חודשים טובים מחודש יולי, החודש המוצע.

„מדוע?" התפלא אבו־חצירא, שה־בין את החשיבות הקריטית שייחס הח"כ לעניין על פי נימת קולו.

„אתה מבין?" הסביר הח"כ הלחוץ, „פנסיה מגיעה רק לחברי־כנסת ש־הושלימו שתי קדנציות בכנסת, או לחברי־כנסת שמלאו להם 40 שנה, גם אם שירתו קדנציה אחת בלבד." כאן בא תורה של פאוזה מכבידה ומכ־איבה, והח"כ המשיך: „לא בטוח שאב־חר למקום ריאלי ברשימת מיפלגתי לכנסת הבאה, וימלאו לי 40 רק בחודש..." וכאן נקב בשמו של החודש שהציע לבחירות.

אבו־חצירא דחה את הבקשה בהת־נצלויות נבוכות.

למזלו של הח"כ היה עוד כמה מיקרי־גבול כמו שלו בכנסת, וסמוך לסיום כהונתה של הכנסת הקודמת — ממש־ממש בדקה ה־90 — חוקקה הכנסת תיקון חיוני לאחד מחוקיה. תיקון המפאר את שמה עד עצם היום הזה. על פי החוק המתוקן ניצלו הח"כים הגבוליים, והבטיחו את הבסיס להמשך קיומם.

לא נעים!

בצהרי היום הרביעי עמד חבר־הכנסת **זיק אמיר** (עבודה) חסר־אונים ליד מכוניתו הצהובה ברחבת הכנסת.

מקץ שעה, כאשר עברתי שוב במקום, עדיין עמד אמיר רחב־המימדים באותו המקום.

„השארתי את מפתח המכונית בתוך התיק..." הסביר לי כחיוך נבוך. התיק נותר נעול בבאגאז', ואמיר, תושב דימונה, נותר תקוע בדחבה, שהתרוקנה במהירות ממכוניות הוולוו והפז'ו 505 שחלפו על פניו ולא עצרו.

חלף עם טולסטוי

חבל שהסרט מילחמה ושלום אינו טוב יותר.

ראיתי אותו לראשונה לפני הרבה שנים, והתאכזבתי מרה. מדוע טרחתי לחזות בו שוב בטלוויזיה? אי־אפשר היה שלא לחזות בו, מפני שזה טולסטוי. ואי־אפשר היה שלא להתאכזב מחדש, מפני שזה לא טולסטוי.


קוטוזוב

כדי להעביר את טולסטוי אל הבד דרוש גאון קולנועי — וב־סרט הזה עסקו רק בעלי־מלאכה טובים. הכל היה נכון, אבל זה לא היה זה. אם להשתמש בדוגמה ה־ישנה: זה היה כמו להתנשק מ־בעד למיטפחת. זה אותו הדבר, אך זה שום דבר.

חסרה הרוח בסרט הזה, חסר העומק. חסר הדבר ההופך עלילה בנאלית ליצירה גדולה. חסרו דווקא הסצנות שנחרתו בזיכרוני כאשר קראתי את הספר.

מכל התיאורים של קרב בורודינו בספר זכורה לי דווקא סצנה, שאינה מצויה בסרט. פייר מגיע למקום, שבו צופה קוטוזוב בקרב. הוא נדהם מחוסר־המעש של המפקד הרוסי שתום־העין, וזה מסביר לו דבר שנזכרתי בו פעמים רבות במהלך מילחמת־העצ־מאות: שבקרב אין חשיבות לרצונות המפקדים ולפקודותיהם. כאשר שני גושים של בני־אדם מתנגשים בשדה־הקרב, פועלים כוחות נפשיים קיבוציים טמירים שאינם ניתנים להכוונה מלמעלה. המפקד צריך פשוט לשבת ולראות איך יפול דבר.

בכל סיכסוך אנושי, כך מושגת ההכרעה. כוח־העמידה, כוח־ההישרדות, הכוח המוראלי הוא הקובע בסופו של דבר במאבק בין עמים וצבאות, יותר מתותחים וטנקים. וכוח זה הוא הצטברות הרצונות והמאווים והתכונות של מיליוני בני־אדם.

גנרלים אינם מבינים זאת, בדרך כלל. מיכאיל קוטוזוב הבין, והסצנות שלו בסרט היו מן הטובות. גם נפוליון הבין. הרי הוא אמר: „במילחמה, שלושה־רבעים תלויים בגורמים המוראליים, ורק רבע במאזן הכוחות המשיים."

תמונה גדולה אחרת בספר, החרותה בזיכרוני, היא סצנת־המוות של הנסיך אנדריי. כאן עשה התסריטאי דבר מביש. הוא הפך את יצירתו של אחד מגדולי הסופרים של כל הדורות לקיטש אמרי־קאי. הסצנה בסרט מביכה — מחילה, נשיקות, הצהרות־אהבה, מוות. בספר קורה ההיפך. אנדריי הגוסס אינו מקבל את נטאשה ואינו דוחה אותה. הוא פשוט אדיש אליה. היא הופכת בעיניו למיטרד, מפני שהוא עסוק בעניין חשוב יותר לאין שיעור: המוות.

מכיוון שהסרט הזה אינו אלא הצגת־ראווה, יכלה מחשבתי לנדוד תוך כדי צפייה. היא נדדה לאטלנטה. שוב ושוב נזכרתי בחלף עם הרוח. שמתי לב לדבר שלא עלה על דעתי ער כה: שבעצם השתמשה מארגארט מיטשל בכל היסודות של מילחמה ושלום. החווה מול העיר. הסצנות דומות. הרקע דומה, גם כמה וכמה מן הדמויות דומות. אשליי דומה לאנדריי. האשה נוהרת אחרי גבר שאינו מתאים לה (אנדריי — אשלי), בעוד שהתאים לה גבר אחר (פייר — רט באטלר).

הקרב של גטיסבורג דומה לקרב בורודינו. שתי המילחמות היו מילחמות־התשה. סצנות השריפה הגדולה דומות. וכן גם סצנות הפצועים. אך מובן שזהו המימון חיצוני. מיטשל לקחה את חומרי־הבניין של טולסטוי, ובנתה בניין אחר. מכיוון שסקארלט או'הארה היא ההיפך מנטאשה, הכל שונה בתכלית.

יש עוד הבדל: מיטשל זכתה בתסריטאים מעולים, שהצליחו להעביר את הספר במיטבו אל הבד. טולסטוי לא זכה לכך בסרט זה. כך קרה דבר מוזר: בעוד שהספר חלף עם הרוח מגיע בקושי אל קרסוליו של מילחמה ושלום. ועצם ההשוואה דומה כימעט לחילול־הקודש, הרי הסרט חלף עם הרוח טוב בהרבה מן הסרט מילחמה ושלום.

חבל שלא זכיתי עד כה לראות את ההסרטה הרוסית של הספר. יתכן שרק רוסי מסוגל לתרגם את טולסטוי לשפת־הקולנוע. (ואולי ביכלל הגיע הזמן להחזיר לארץ את הסרטים הרוסיים?)

לא תקליט!

האם יש לרוצח זכות לפרטיות? שאלה מוזרה.

האם זכאי רוצח לכך שהנרצח לא יקליט את דבריו בחשאי? שאלה מוזרה עוד יותר.

אבל שתי שאלות אלה התעוררו זה עתה במישפט אמריקאי. המספר הרבה מזון למחשבה.

מייקל פיליפס, פסיכולוג (וגם נוכל ועבריין, כפי שהתברר לאחר מכן) נהג להקליט בחשאי את שיחותיו עם לקוחותיו ומטופליו. הוא גם הקליט את שיחתו האחרונה. לפני כניסת הרוצח הקליט את שמו. בקלטת החבוייה שנמצאה במכתבה, ליד גופתו, נרשמה השיחה כולה, וגם קול היריות וחירחורי־הגסיסה שלו.

הוכחה חותכת? ראייה ניצחת? כן. אבל.

במרינת־פלורידה, שבה אירע הרצח, אסור להקליט את דבריו של אדם בחשאי. בעוד שהחוק הישראלי מתיר הקלטת־סתר כאשר אחד משני הצדדים יודע עליה, הרי החוק בפלורידה פוסל כל ציתות, אלא אם כן שני הצדדים הסכימו לה. ובמיקרה זה לא הסכים הרוצח לכך שהנרצח יקליט אותו.

מכיוון שלא היו שום הוכחות אחרות לאשמתו של הרוצח, הוא זוכה. „העובדות הן מחרידות," אמר השופט, „אבל החוק הוא חד־משמעי. איני יכול לקבל את ההקלטה כראייה קבילה."

כשקראתי את הדברים, אמרתי לעצמי: „האמריקאים האלה מטורפים!" איך אפשר לזכות רוצח, שאין כל ספק באשמתו, ביגלל נקודה טכנית כמו אי־הסכמתו להקלטה?

אך אחר־כך הירהרתי במיקרה שוב, והגעתי למסקנה שהא־מריקאים צודקים. חוק הוא חוק. אם קבע המחוקק שטובת־הציבור מחייבת לאסור האזנת־סתר, יש לעמוד על כך גם במי־קרים קיצוניים. שהרי אחרת מוזמן הציבור להפר את החוק, מתוך תיקווה שבמיקרים חשובים באמת יתרצה השופט ויקבל את ההקלטה הבלתי־חוקית.

השופט אמר, למעשה: מוטב שאדם אשם, שביצע פשע מתועב, ייצא זכאי, ובילבד שבית־המישפט לא יתן את הגושפנקה שלו להפרת־חוק.

אחרי מחשבה שניה אני מעריך זאת על פני המציאות הישראלית, שבה מרשיעים בתי־המישפט מדי יום נאשמים על סמך הודאות שנסחטו מהם בעינויים על־ידי שוטרים. המפירים את החוק בפרהסיה.

יתכן שהאמריקאים בכל זאת חכמים יותר.

היהפוך כושי עורו?

שאלה טובה. אחת השאלות הגדולות בשפה העברית. חבל להחליף אותה בשאלה כגון „היהפוך אפריקאי עורו?" או: „היהפוך שחור עורו?"

אבל עכשיו יש בעיה. שוב ושוב אני נתקל בעובדה ששחורי־



עור, שאין להם ירידה מעמיקה בשפתנו, מתנגדים למילה „כושי", ורואים בה עלבון והשפלה.

קשה לי להבין את מקורה של הרגשה זו. בארצות־הברית נהגו לבנים גיזעניים לקרוא לשחורי־העור בשם־הגנאי NIGGER. שהוא שיבוש של המילה NEGRO. כאשר קמה תנועת־השיחרור השחורה בארצות־הברית תבעו חבריה לבטל את המילה NE-GRO. ולהחליף אותה ב־BLACK — למרות ששתי המילים אינן אלא מילה אחת — בספרדית ובאנגלית. אין הבדל בין BLACK IS BEAUTIFUL ובין NEGRO IS BEAUTIFUL.

אבל התביעה מובנת לי. לא תמיד קובעת המשמעות המילולית של מילה, אלא התוכן הריגשי המתלווה אליה, כתוצאה מהתפת־חות ההיסטורית־חברתית.

אך מה הקשר בין NIGGER ובין כושי? פשוט אין.

כושי הוא מושג גיאוגראפי — בן ארץ־כוש. זו מזוהה (בלי ביטחון) עם אתיופיה של ימינו. טבלת־העמים הדמיונית בספר בראשית — שהיא, לדעתי, דוגמה טובה של תעמולה מתוחכמת, יותר מאשר אמת היסטורית — מייחסת את העם הכושי לגזע של בני־חם: „ובני חם — כוש ומצרים... וכוש ילד את נמרוד..."

בתנ"ך מוזכרים ארץ־כוש והכושים 50 פעמים. ההקשר הוא תמיד גיאוגראפי ולאומי. „מהודו ועד כוש". „אות ומופת על מצריים ועל כוש". „מעבר לנהרי כוש". „והנה הכושי בא ויאמר..." „ולובים וכושים במצעדיו". „והערבים אשר על־יד כושיים". וכו' וכו'.

אז מה רע בשימוש במילה עתיקה ומכובדת זו? היא מתייחסת במיוחד לאתיופיה, ואפשר לקרוא לעולים מארץ זו „כושים" כשם שאנחנו רגילים לקרוא לעולי־מארוקו „מארוקאים" ולעולי־פולין „פולנים". ומכיוון שארץ כוש שוכנת באפריקה, הוחל המושג בשפת־הדיבור על כל האפריקאים, וכל שחורי־העור.

מי שקורא לאולסי פרי „כושי", אינו מעליב אותו, לדעתי, אלא להיפך. הגדרה זו אינה נופלת, בעיניי, מ„שחור".

כושי איז ביוטיפול.

רבותי, הקונספציה חוזרת

שלושת המוסקטירים של מוקד. שהסתערו על הרמטכ"ל, העלו חרס בידם. משה לוי לא התפתה לפיתויים, ולא סטה מן המסלול. הוא הירצה את דבריו בשקט, בהגיון, בדעת צלולה. כל אלה הן תכונות נדירות מאוד בטלוויזיה בכלל, ואצל מרואייני מוקד בפרט.

אינני מכיר כימעט אף פוליטיקאי אחד בישראל המסוגל לבנות מחשבה הגיונית ולהסביר אותה באופן רציונלי, כפי שעשה מוישה־זוחצי. ומכאן מסקנה, שאני חושש לנסח אותה. אך שאין מנוס ממנה: הרמה השיכלית המוצעת של הקבוצה הצה"לית גבוהה במידה ניכרת מרמת הפוליטיקאים.

יכול אדם לשבת בכנסת ולהקשיב למאה נאומים רצופים, מבלי להיתקל אף בנאום אחד הבנוי בצורה הגיונית, שבו דבר נובע מדבר, ושהוא רציונלי מאל"ף עד ת"ו. נראה שצה"ל מקנה למיטב חניכיו דרך־חשיבה אובייקטיבית, בעוד שהתהליך המדיני בישראל מעודד מחשבה מטושטשת, שבה משמשים גיבובי מליצות ומישאלות חסודות בערבוביה, בתוספת שפה קלוקלת.

מכיוון שכולנו מסכימים שבחברה הדמוקרטית צריך הדרג הצבאי להיות כפוף לדרג המדיני, יש לנו בעייה.

מעולם לא שמעתי פוליטיקאי ישראלי מודה בטעות, כפי שעשה זאת משה לוי כימעט בפה מלאה. כאשר אמר ש„אני יודע היום יותר על לבנון מכפי שידעתי כאשר נכנסו אליה." הוא סירב להמיר את התיבה „אני" בתיבה „אנחנו", ובצדק. לגבי הרמטכ"ל ראוי, רפאל איתן, בוודאי אין הדבר נכון, מכיוון שגם היום אינו יודע דבר. ואם אריאל שרון למד משהו על חשבוננו, ב־31 החודשים האחרונים, הרי הוא שומר זאת בסוד. (מכיוון שגם שני אלה הם חניכי צה"ל, יש ללמוד מכך שלא כולם מצויידים בכושר־חשיבה מעולה.)

מתעוררת בכל זאת השאלה: איך זה קרה שראשי צה"ל (משה לוי היה סגן־הרמטכ"ל בעת הפלישה) ידעו כה מעט על הארץ, שבה הם היו אמורים לפעול, לשנות סדרי־בראשית ולכונן סדר חדש. במי האשם?

קל להאשים את „המומחים", ה„ערביסטים", ה„מיזרחנים". מאז קום המדינה ועד היום טעו אלה (מחוץ לחריגים מעטים) תמיד, בכל נקודה חשובה. איני זוכר אף מאורע חשוב אחד בעולם הערבי ב־36 השנים האחרונות אשר הקהילה המיזרחנית ניבאה אותו מראש.

(קהילה זו מיטיבה להסביר יום אחרי מעשה מדוע קרה מה שקרה, בניגוד מוחלט למה שאמרה יום לפני מעשה. זה נכון גם לגבי קהילת־המודיעין. בכל הנוגע להערכות־מצב.)

אך לא נרוויח דבר מהאשמת המיסכנים האלה. המיזרחנים, כמו „מומחים" אחרים, משרתים את השילטון. כל שילטון, ואומרים לו מה שהוא רוצה לשמוע. השילטון משלם עבור המקהלה, והמקהלה שרה את השירים הרצויים לו.אילו רצה השילטון לשמוע את האמת, יתכן שהמומחים היו משתדלים לגלות גם אותה.

הסיבה היא עמוקה יותר. לדעתי, אנחנו חוזרים כאן אל בעיית ה„קונספציה".

מזה מאה שנים מסרבת הציונות להכיר בעובדה הפשוטה כי במרחב הזה יש רוב ערבי עצום, וכי עלינו להתמודד עם עובדה זו. זה מפחיד אותה. ועל כן היא מחפשת באופן קרחתני אחרי מיקסם־שווא כלשהו, שיאפשר לה להתעלם מן המציאות.

(מהו ההבדל בין אדם פסיכוטי ואדם נוורוטי? אדם פסיכוטי מאמין ששתיים ועוד שתיים הן חמש. אדם נוורוטי יודע שהן ארבע, אבל זה מרגיז אותו. הגישה הציונית לבעייה הערבית היא פסיכוטית, לא נוורוטית.)

אחד ממיקסמי־השווא הוא הסיפור על „ברית המיעוטים במיזרח התיכון". לפי סיפור זה, הערבים כלל אינם רוב במרחב, אלא מיעוט. איך זה? ערבי הוא רק ערבי־מוסלמי־סוני. (למה? ככה!) ואילו המרחב מלא בציבורים שאינם תואמים הגדרה זו. יש כורדים (שהם מוסלמים וסונים, אך לא ערבים). יש מארונים (שהם ערבים, אך לא מוסלמים). יש קופטים (כנ"ל). יש עלאווים (שהם ערבים ומוסלמים, אך לא סונים.) יש שיעים (כנ"ל). יש דרוזים (שהם ערבים, אך ספק־מוסלמים, ובוודאי לא סונים). צריכים רק לאחד את כל אלה מאחורי ישראל היהודית, והופ — יש לנו רוב.


משה לוי

טירוף? בוודאי. אבל טירוף זה משגע את השכל של ראשי המדינה הזאת מזה שנים הרבה. אבא אבן הטיף לו, וכל הרויזיוניסטים. ובן־גוריון וברבים־רבים אחרים, שהיה לאל ידם לשכור את מיטב המומחים כדי להוכיח שטות זו.

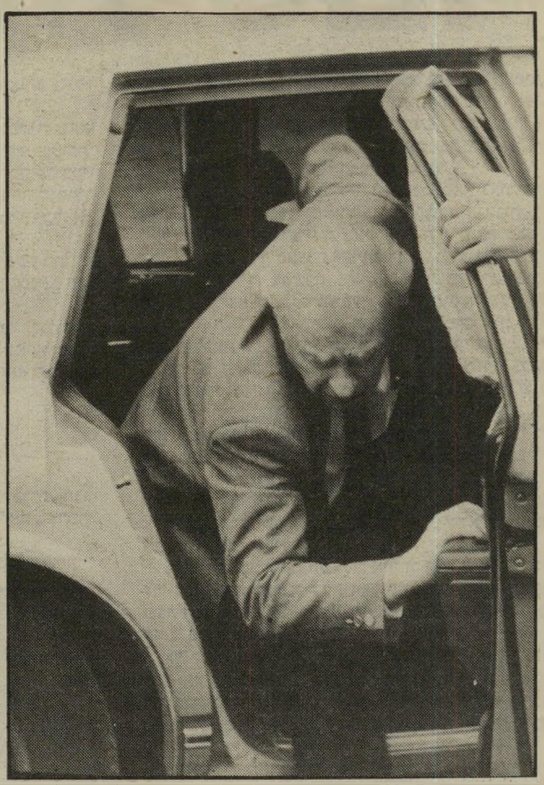
נדמה לי ששורש השורשים של מילחמת־הלבנון נעוץ במיקסם־שווא זה, בהכרתם או בתת־הכרתם של המתכננים — פוליטיקאים, אלופים אנשי־מודיעין ו„מומחים" — כירסם הקישקוש הזה. המארונים — הרי זו המיעוט בה"א הידיעה המתאים לסיפור הזה. אפשר לסמוך עליהם. הם בחורים כארזים. הפלאנגות הן כוח של ממש. בשיר הוא מנהיג אמיתי. וכו'.

כל מי שהיו לו עיניים לראות ומקוריות־מידע סבירים ידע (כפי שאמרנו בעיתון זה פעמים רבות לפני המילחמה) שהפלאנגות הן כנופייה מתרברבת, שלבנון היא פסיפס משוגע של עדות. ששום סדר — חדש או ישן — לא ייכון בה. אבל הקונספציה אמרה אחרת. ועל מזבח הקונספציה הזאת נהרגו הרבה בחורים טובים.

טוב לשמוע מפי מוישה־זוחצי שקונספציה זו מתה בצמרת צה"ל. השאלה היא אם מות קונספציה זו יביא ללידת מיקסם־שווא חדש, או שתוליד את ההחלטה להסתכל סוף־סוף בעיניים פקוחות במציאות, ולהסיק את המסקנות הרציונליות הנובעות ממנה.

ולא רק בלבנון.

לחברי הממשלה היה קשה לצאת מהמכוניות ומלבנון, וגם לרמטכ"ל היו בעיות בדרך לנסיגה



יצחק רבין שר הביטחון (למעלה), הרמטכ"ל משה לוי (מ־ימין) ושר־החוץ יצחק שמיר (למטה משמאל) התקשו לצאת מהמכוניות שלהם בדרך לישיבת־הממשלה שבה הוחלט ברוב־קולות על נסיגה בשלבים מלבנון. שמיר גם נתן ביטוי לקשיי־היציאה שלו בהצבעה עצמה. הוא בין המתנגדים לנסיגה.





מצאים שלו מפתיעים. הכוכבים לא מנבאים מערכת יחסים הר־מונית בין ראש־הממשלה, **שי־מעון פרס** וסגנו, **יצחק שמיר**. „הם יכולים למצוא ש־פה משותפת רק על כוס קפה, אבל הם יריבו בענינים מהו־תיים." כך גם מנבא טלמור לזוג אחר, **יצחק רבין**, שר־הביטחון וסגנו המיועד, **אליהו בן־אלישר**. אבל לטלמור מימצא מפתיע. אחרי שבדק את הלוחות האסטרולוגיים של שר־האוצר, **יצחק מודעי** ושר הכלכלה, **גד יעקובי**, הוא מצא שהשניים משלימים זה את זה ואילו היו עובדים באותו המישרד הם היו מגיעים יחדיו להישגים יוצאים מן הכלל.

■ איך אפשר להגדיר בקיצור נמרץ את עליית היהודים האתיופיים לארץ. לפירסומאי חד־הלשון **יורם ברנע** התשו־בה: פלאש־בק.

■ ברנע גם מצא הגדרה חדשה לכתב המדיני הפורה של קול ישראל, **שימעון שיפר**. הוא מציע לקרוא לו שיפר שוק על מישקל היפר שוק, שיש בו כפרשן הצבאי של הטלוויזיה.

■ ח"כ הליברלים **דן תיכון** החל את כהונתו כסגן יושב־ראש הכנסת ברגל שמאל. מיד אחרי שסיים את תורנותו, הוא ציטט מישיבה סגורה של ועדת־הכספים. מחליפו, **מאיר כהן־אבידוב**, נזף בו על כך.

■ בדיון במליאה על שירות־דת, נסחף **בני שליטא** ואמר: „אני רוצה לדבר על נושא שהשילטון המקומי נהרג עליו כבר אלפיים שנה."

■ ובדיון־דת אחר, על פרשת בניית־המלון בגני־חמת, התלונן שר־התיירות **אברהם שריר** על מימדי הלחצים של השדולה הדתית. שאל ח"כ מפ"ם, **אלי־עזר גרנות**: „מה, אין ממשלה בישראל? אין חוק בישראל?" השיבה קצרות, שולמית אלוני: „לא!"

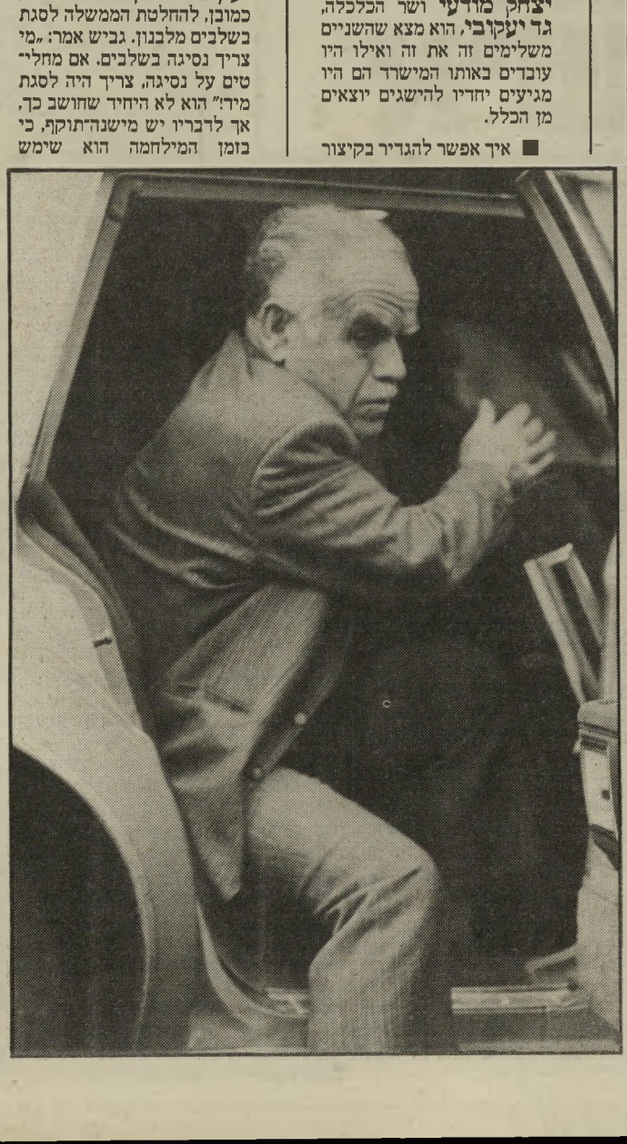
■ ביום החמישי האחרון בי־קרו חברי ועדת־הכספים של הכנסת בבניין הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב. **אברהם שפי־רא**, יו"ר הועדה, שעל אי־הופע־תו לישיבותיה נמתחה ביקורת חריפה, בא לסיור כשהוא קודח מחום. מי שנעדר, במפתיע, מהסיור היה ח"כ העבודה, **חיים רמון**, המבקש להיות ממלא־מקומו של שפירא בועדה.

■ לכינוי איאתוללה זכה השבוע ח"כ העבודה מצפת, **אהרון נחמיאס**, שבשידור רדיו הודיע שהוא תומך בתיקון האורתודוכסי לחוק־השבות.

■ לעומתו, זכה הכתב הפרל־מנטרי של הארץ, **דן מרגלית**, לכינוי הכס הקדוש. הכינוי מיוחס לחברו מידיעות אחרו־נות, **גידעון רייכר**, ונובע מנטייתו של מרגלית להחמיא לח"כים הקרובים לדעתו והנמצאים במקום טוב באמצע הקשת הפוליטית.

■ המראיין **איתן דנציג** היה מופתע. המרואיין, **נחום פסה**, יושב־ראש האגף לתרבות בועד הפועל של הסתדרות העובדים, עמד על דעתו ודרש לדעת מי גילה לדנציג פרק מהביוגרפיה שלו. פסה היה המום מהצגת השאלה בעניין המורה שלו לגיאוגרפיה בברוזיל. בתחי־לה סירב להשיב, אך לבסוף התרצה וסיפר לקהל פרק לא־הכל מכל טוב.

■ האלוף במילואים **ישעי־הו גביש** רואיין השבוע על־ידי **יעקוב אגמון** והוא התייחס, כמובן, להחלטת הממשלה לסגת בשלבים מלבנון. גביש אמר: „מי צריך נסיגה בשלבים. אם מחלי־טים על נסיגה, צריך היה לסגת מידי." הוא לא היחיד שחושב כך, אך לדבריו יש מישנה־תוקף, כי בזמן המילחמה הוא שימש



■ השדולה הדתית הרחיקה השבוע לכת עד לארצות־הברית. בכנסת ביקרו רבנים קונסרבטי־ביים ורפורמים שבאו להזהיר את הח"כים מפני קבלת התיקון האורתודוכסי לחוק מיהו יהודי. מכיוון שאולם־ההרצאות במיש־כן היה תפוס, חיפשו עבורם חדר נוח. חדרה של ועדת־החוקה היה פנוי מישיבות ומזכיר־הועדה ה־סכים שהמישלחת תתארח שם. אחד העזורים הפרלמנטריים הד־תיים שמע על כך ודיווח לממו־נים עליו. מישהו טילפן ליושב־ראש הועדה, **אלי קולאס**, שהיה בסיור בארצות־הברית והודיע לו על כך. ח"כ הליברלים מיהר לטלפן למישכן־הכנסת והורה על איסור מוחלט של כניסת המישלחת לאולם־הועדה הריק לצורכי שמיעת הרצאה.

■ האסטרולוג **דן טלמור** ביצע בדיקה חדשנית לגבי ההת־אמה בין בני־זוג שונים בממש־לת־האחדות, על־פי הבדיקה של בני־זוג נשואים ומזלותיהם. המי־

ידוע מעברו. המורה שלו לגיאוגרפיה היה אנטישמי ובבית־הספר התיכון בסאו פאולו הוא לא היה יוצא דופן. המורה כינה את פסה הקוף, אבל זה היה נסלח לו. מה שלא אפשר לפסה לעבור לסדר־היום היתה אמירה של המורה: „בעולם יש 18 מיליון יהודים וזה יותר מדי." פסה קם ותיקן אותו: „יש רק 12 מיליון, כי שליש הושמד בידי אנטישמיים כמוך." פסה נורק מיד מבית־הספר, והמנהל הסכים להחזירו לספסל־הלימודים רק אם יתנצל בפני המורה. פסה סירב, ולבסוף שב ללימודים מבלי שהתנצל. בסוף אותה שנה קיבל את הציון הגבוה ביותר בבחינה בגיאוגרפיה. חבריו היהודים, מאותה כיתה, שלא יצאו איתו אל מחוץ לכיתה כאשר הוא הסתכסך עם המורה, הוענשו על־ידי המורה: הם קיבלו ציונים נמוכים.

■ השבוע נפתחה מיסעדה תימנית בסימטת בהרי בירושלים. בכך אין כל הפתעה אך זהות הבעלים החדשים היא המפתיעה. אלה הם **רוחמה סלי־מון** ואחיה **יוסי וישדי** שאחותם, **רותי פרמינגר** התפרסמה בזכות הופעתה כקריינית בתש־דירי־הבחירות של הליכוד. השניים ניהלו בשנים האחרונות את דוכן הפלאפל של האב, **שלום**, שנפטר בשנת 1975, ועכשיו הם החליטו להאכיל את הירושלמים במיטב מאכלי תימן מהבית. רותי עצמה לא רצתה להזמין לפתיחה פוליטיקאים, אך כדי שלא להתעלם מהם היא הזמינה מספר מצומצם והה של אנשי ליכוד ואנשי מערך.

■ אנשי־הביטחון של פרס שומרים גם על תדמיתו. השבוע, בישיבת מרכז מיפלגת העבודה, ביקש צלם לצלם את ראש־הממשלה מזווית יוצאת־דופן. פרס עמד מתחת למדרגות העליה ליציע של אולם אוהל שם. הצלם שעמד במעלה המדרגות ניסה לקלוט בעדשתו את פרס מעל לראשו. איש ביטחון הרחיק אותו וקרא: „אל תצלם אותו מהזווית הזו. אתה מחפש אותו מהזוויות המשוגעות ביותר."

■ לבוהמה התל־אביבית יש מקום בילוי חדש. זוהי תחנת־הדלק פז ברחוב שלמה פינת הר־צל. בסוף השבוע בילו שם, כהר־גלם, העיתונאים **שייקה בן־סורת** ואשתו **אלמה**, **שאול אברון** ו**יחזקאל אדירם**, לצד השחקניות **מירי סביאן** ו**או־פליה שטראל**, **שוש בר**, אלמנתו של **שימעון בר**, **ישרי אנסקי**, שבעלה, **אלכס**, בילה באותה שעה במועדון אחר. הנוכחים האזינו ל**ג'קי מקייטן** ועינטזו בשיר המענטזת שלו.

■ העיתונאי הבארשבעי הוותיק **יצחק לוינסון** החליף מדים. השבוע הוא מונה לדובר מועצת פועלי באר־שבע ומעתה הוא ישב בצד אחר של השולחן במסיבות עיתונאים. המתנה הראשונה שהתקבלה במועצת הפועלים אחרי היבחרו גרמה לצחוק רם. **גיורא גזית**, מנכ"ל בנק הפועלים, העביר למועצה סט מצלמות. בבאר־שבע צחקו שגזית מעניק מתנות ללוינסון.

■ עיתונאי באר־שבעי אחר, **יצחק שתיל**, חגג השבוע בתל־אביב דווקא את יום הולדתו ה־44. ביחד עם אישתו **יהודית** וזוג חברים, **אביש דביר** ואשתו, דוגמנית־הבית של גוטקס, **זיוה נצר**, הם יצאו לפאב תל־אביבי. להפתעתו של שתיל הזמינה נצר אצל הזמרת ששרה במקום שירי יום־הולדת. כששני הזוגות נכנסו למיסבאה, זכה שתיל לבירכת יום־הולדת מושרת.

■ שר־החקלאות, **אריק נחמקין**, מפעיל רשת צפופה של „מרגלים"; כדי לאסוף מידע הקשור במישרדו. בדיון בוערת־הכלכלה של הכנסת הוא גילה שהוא הצליח למנוע רכישות מיותרות לחברת מקורות בסכומים של מיליוני שקלים, בזכות עובר בחברה שהוא קרוב־משפחה שלו. לדבריו אף פעם לא מזיק שיש „תשמועית" — פותח אוזניים בלשון צה"לית, במקומות הנכונים.

■ ראש עיריית תל־אביב **שלמה להט**, הופיע בארח־חת־צהרים של ועד הקהילות הספרדיות ונשאל על־ידי המלצרית מה הוא מבקש לאכול. צ'יץ' התעניין מה מציעים לו. ענתה המלצרית: „יש לשון, יש עוף ויש קבאב." ענה צ'יץ': „לשון יש לי משלי, ועוד איזה. תני לי עוף!"

■ הברון **דודו טופז** עושה תפנית עיסקית. בשבוע הבא הוא יפתח קפה־פאב־מועדון בשם הבוסתן הממוקם על חורבות גן־השיקמים בדרום תל־אביב. טופז הזמין לפתיחה את כל צמרת המדינה וצה"ל ושלח אפילו הזמנה ל**מנחם בגין**.

■ צופי תוכניתו החדשה של הזמר **יורם גאון** יופתעו לשמוע אותו שר גם שירים של אחרים. הוא ישיר, בין השאר, את למה לי לקחת ללב. של **אריק איינשטיין**, את אלה של **שלום חנוך** ואת אני אשתגע של **נורית גלרון**.

■ השחקן **עודד תאומי** פוחד מעין־הרע. לכן, כבר בחודש להצגת היחיד שלו, על החיים ועל המוות, שבה הוא מגלם דמות של מרפא חולני שהולך בעזרת מקל־הליכה, הוא חשש שצפוי לו עתיד שחור. בלילות, לדבריו, הוא חולם על מוות תוך כדי הופעה. השבוע, לרוע מזלו, הוא נפל מהמדרגות המובילות מהבמה לחדר־האיפור. הוא מתח גיד ונאלץ ללכת הביתה בעזרת המקל שבו הוא משתמש בהצגה.

■ הח"כ הדרוזי **זיידן עטשי** ההדים את מליאת הכנסת כאשר דיווח על כוונתו לצאת לארצות־הברית ולאסוף כספים עבור הדרוזים מתורמים יהודיים. לתמיהתו הקולנית של **תופיק טובי** מרק"ח, העיר עטשי: „מרוסיה אני לא יכול לקבל כספים."

■ בדיון בכנסת על אירועי כפר־שלם התלונן ח"כ ר"ץ **רן בהן** על הנוכחות הדלה של ח"כים במליאה. ביציע העיתונות עוררו דבריו גיחוכים. כהן הוא מהממעיטים להופיע לישיבות הכנסת.

■ האסטרולוגית **מרים תמיר** שבה מסיור קצר באירופה. שם היא קיבלה מתנה יוצאת־דופן. בפאריס היא פגשה בנסיכה איראנית גולה, הזוכרת אותה מהתקופה שתמיר היתה בת־בית אצל השאה הפרסי. האיראנית נתנה לה קערה איראנית עתיקה, השייכת למישפחת השאה.

פסוקי השבוע

● **ראש הממשלה שימעון פרס:** „אני לא נצח ישראל. אני רק חלק ממנו."

● **יושב־ראש ועדת־הכספים של הכנסת, אברהם שפירא**, על חבריו בחוועדה: „אתם רוצים לעשות לי לינץ'? לא תצליחו. יש לי עור של פיל."

● **העיתונאי עקיבא אלדר**, בהארץ: „ספק אם שימעון פרס זקוק לעצות בכלכלה. המומחים אומרים שהוא זקוק להחלטות."

● **אפרת מרמלשטיין**, אלמנתו בת ה־21 של סרן יוסף מרמלשטיין, שנפל בשבוע שעבר בלבנון: „כל הרשעים נשארים בחיים וכל הבחורים הטובים נמצאים (בבית־הקברות הצבאי) בקריית־שאול."

● **זורח גהל**, מנכ"ל דובק: „לא הלכתי לקורס גמילה מעישון. לא הלכתי לקורס גמילה מאכילה ולא הלכתי לקורס גמילה מנשים."

● **השר יצחק מודעי**, שראה צלמי עיתונות ליד לישכת ראש־הממשלה: „מצלם לצלם כוחנו יגבר."



עומרי מריאן חצי מדוברות סיעת המערך בכנסת, העובד לצידה של בהירה ברדוגו, ניסה להירגע ביום החמישי האחרון אחרי ישיבת המרכז המעייפת של מיפלגת העבודה, שהתקיימה בתל־אביב. מריאן בא מאולם אוהל־שם למסיבה ברחוב שנקין הסמוך. וכמעט וטעם מעוגת קרם שהציפויי שהוטבע עליה היה עדיים וסוגי תכשיטים אמיתיים אחרים, בילתי ניתנים למאכל.



מיקי צולר מקדים לחגוג על כוס בירה בפאב בתל־אביב את מינויו הצפוי למישנה לנציב שירות־המדינה. צולר החתיך, גבה־הקומה, חבר מרכז המיפלגה הליברלית, הוא מקורבו של השר יצחק מודעי. הוא היה עד לאחרונה, יושב־ראש מועצת־המנהלים של בזק ומודעי הועיד לו תפקיד אחר, שנתפר במיוחד עבורו. במיפלגה הליברלית מלחשים שצולר הוא הנציב הבא משום שהחוזה עם הנוכחי, נתן אברהם, יפוג באפריל.



יהודה ברקן איננו מתחתן, והוא איננו מוביל את כלתו לחופה. ברקן החליט, לשם שינוי, גם לדגמן. הפעם ביגדי־חתן, לצד הדוגמנית ספיר קופמן בביגדי־כלה. כרגיל היה ברקן גם המפיק, גם המנחה, גם המדגמן וגם גורף־ההכנסות.

קשה לחיות רק מאהבה

קניון



יש בארץ נשים
החיות חיים כפולים.
הן מחלקות את אהבתן בין
משפחתן ובין אנשים נוספים
הזקוקים לה.
נשים אלה הן מתנדבות של ויצו.
בזכות אהבתן ומסירותן של
המתנדבות, ויצו יכולה לתפעל את
660 המוסדות שלה לילדים,
נוער, נערות, נשים, עולים
חדשים וקשישים.

ובכל זאת קשה לחיות רק מאהבה, בשביל כל זה צריך כסף וצריך כסף וצריך...

ויצו WIZO

תרום למגבית השנתית של ויצו במבצע „ויצו תרום"

וימר טמיר כהן (יעקבסון)

שרה אנג'ל:
הדמנות שהוחמצה



שרה אנג'ל בבלא
שני אקדחים עטופים בגרביים

"נקמה מתוקה": סיננה שרה אנג'ל מבין שיניה, לעבר התובעת נורית אחיטוב. כאשר נפגשו השבוע בבית־המשפט.

השתיים הן מכרות ותיקות. עורכת־דין אחיטוב היתה התובעת במשפט הרצח הכפול, שבו נאשמה שרה יחד עם בעלה, שמעיה אנג'ל וידיד־המישפחה, חיים שושן.

אחרי מישפט ארוך ומסובך החליט בית־המישפט להרשיע את שמעיה ברציחת שולמית שלי ומישל נחמיאס, על רקע סחר־בסמים. שרה זוכתה משתי האשמות אלה מחמת הספק. חיים שושן נרצח בבלא לפני מתן פסק־הדין.

מאז הזיכוי נפתח לפני שרה עולם חדש, שנתן לה הזדמנות־פז להתחיל חיים חדשים. הצעירה היפה התגלתה כעיתונאית מוכשרת. היא העלתה על הכתב את זיכרונותיה שפורסמו בעיתון חדשות. אחרי שהוגש עירעור על זיכויה, נאלצה להפסיק לכתוב זיכרונות, מכיוון שאלה הפכו סוב־יודיצה. אולם היא המשיכה לפרסם מדי שבוע סיפור מסיפורי־הכלא. הם היו כתובים ברגישות ובעין־פקוחה.

"זה צ'אנס שניתן רק פעם בחיים. הלוואי שהיא תנצל אותו" נהגו לומר בקפטריה של בית־המישפט. כאשר דיברו על שרה אנג'ל. רוב האנשים שהכירוה מבית־המישפט ריחמו על הצעירה היפה, בת־הטובים שהתגלגלה לחברה רעה ושהסתבכה ברצח. הכל ידעו על נסיונותיה ללמוד באוני־ברסיטה ולקדם את עצמה בחיים, והרבה אנשים איחלו לה הצלחה.

אולם שרה המשיכה לשמור על קשר־נאמנות מוחלט לבעלה. היא היתה מבקרת אותו בקביעות בכלא. ולמרות שלכאורה פתחה בחיים חד־שים, ולמרות שמצאה חברים וחברות ואף כתבה בעיתון, היה ליבה נתון לשמעיה.

מן האמבטיה אל הכלא

ד"ר מישטרה לא האמינה מעולם בחפותה של שרה. מיד עם שיחרורה הוצב מעקב נסתר על כל

"הנקמה מתוקה" אמרה הנאשמת לחובשת — האם יש לזה קשר עם האקדח שנמצא בכלא?

צעדיה, והמישטרה לא טעתה. לפני חודשיים נעצרה שרה יחד עם שתי נערות נוספות וגבר — הפעם באשמת סחר בסמים קשים והחזקת אקדח.

כאשר נקרא באוזני שרה כתב־האישום, והיא נעצרה עד תום ההלי־כים, סיננה את המילים המרירות לעבר התובעת. היא ידעה שמעצרה יזיק לה גם לגבי העירעור על זיכויה מהרצח הכפול, הקבוע לחודש פברואר. תחת לבוא לבית־המישפט העליון כצעירה שהשתקמה ושחזרה למוטב, היא תופיע שם כעצירה הנאשמת בסחר־בסמים. ואם כי ברור שהדבר אינו יכול להשפיע מבחינה מישפטית על השופטים העליונים המנוסים, הרי שזה בוודאי לא יהיה נסיבה מקילה.

אולם נוסף על כל אלה התברר כי יתכן מאוד ששרה הסתבכה בפרשיה נוספת, תוך כדי נסיון לעזור לבעלה. כפי שגילה העולם הזה לראשונה לפני שבוע (ראה מיסגרת). בסוף חודש־מרצמבר נמצא בתא באגף רקפת, שבו כלוא שמעיה, אקדח ברטה, שנראה בפעם האחרונה על גג ביתה של שרה. שרות בתי־הסוהר שמר את העניין בסודיות רבה, עד כדי כך שגם המישטרה לא ידעה עליו עד שהעולם הזה גילה זאת.

אחד הערים שהתגורר בדירה עם שרה סיפר כי ראה בעליית־הגג אקדחים. עטופים בגרביים. באחד הימים ראה את אחד הגרביים הללו מונח ריק באמבטיה. הוא עלה לגג וגילה שנמצא שם אקדח אחד בלבד. באותו היום נסעה שרה לבקר את שמעיה בכלא. היא לא נסעה לבדה. התלווה אליה ידיד. אבל למרבה הפלא לא נסעו השניים במכונית אחת. כל אחד נסע לכלא במכונית נפרדת.

כאשר נתפס אחר־כך האקדח בחדרו של אסיר אחר, לא קישרו אנשי שרות בתי־הסוהר את האקדח לשמעיה. לדבריהם, הודיעו על מציאת האקדח למטה הארצי של המישטרה. אך משום־מה לא עבר המידע ליחידה המטפלת בתיקה של שרה.

"כמה חבל עליה: היא בטח לא תקבל צ'אנס נוסף בחיים" אמרו השבוע בבית־המישפט, כאשר שמעו את בקשת סניגורה לעיין בחומר־הראיות, כדי להגיע לעיסקה עם התביעה.

הודאה בחלק מהאשמות שבכתב־האישום, לפחות.

משמעותה של עיסקה כזו —

איך נולד הסקופ של "העולם הזה" — בגלל כזביו של הדובר

הדובר שיקר!



דובר מלכה
"לא היה ולא נברא!"

הנכס החשוב של כל דובר הוא אמינותו. לשימעון מל־כה, דובר שירות בתי־הסוהר, ניתן בראשית דרכו הרבה מאוד אשראי. אולם השבוע איבד מה שנותר ממנו.

כבר לפני שלושה שבועות הגיע לכרמלה מנשה, הכתבת לענייני פלילים של הרדיו, מידע בדבר אקדח שנמצא אצל שמעיה אנג'ל. היא פנתה מיד לדובר שירות בתי־הסוהר ושאלה אותו על־כך. הוא ענה לה: "אני מכחיש את הידיעה! זה דבר חמור ביותר! אצלנו לא יכול לקרות דבר כזה! הדמיון העיתונאי עוד ימציא לכם שמצאו תותח אצל שמעיה אנג'ל."

כרמלה השתכנעה מטון־הדיבור ההחלטי של הדובר, ולא פירסמה את העניין. אבל יומיים אחר־כך פנתה למלכה שנית. הפעם אמר לה: "לא היה ולא נברא! בדקתי גם בדו"חות מודיעיניים! אם תשדרי זאת, תעשי צחוק מעצמך!"

אולם הידיעה הגיעה לכתבת העולם הזה, שחקרה אותה ב־אמצעות מקורותיה וקיבלה אישור לידיעה. בגליון האחרון עמדה הידיעה להתפרסם במדור תשקיף. העולם הזה. שידע על הכחשותיו של מלכה באוזני עיתונאים אחרים. החליט שלא לפנות אליו כלל.

ביום שלישי בבוקר. שעות



תובעת אחיטוב
"המישטרה לא יודעת כלום!"

מעטות לפני פירסום הידיעה. פנתה כתבת העולם הזה אל התובעת נורית אחיטוב, כדי לקבל גם ממנה אישור לידיעה. התובעת היתה מופתעת. "שמעתי כבר על־כך מעיתונאי אחר, אבל המישטרה לא יודעת על זה כלום!" אמרה.

כאשר הוסיפה הכתבת כמה פרטים, אמרה התובעת: "זה נראה לי מאוד הגיוני, אני הולכת לדבר עם המשטרה!"

באותו היום אחרי־הצהריים, בשעה 17.00, התקשר כתב גלי צה"ל, ירון דקל, עם דובר שירות בתי־הסוהר, כדי לקבל ממנו תגובה לידיעה הזו, וגם אז, שעתיים לפני הופעת גליון העולם הזה, ענה לו הדובר: "לידיעה אין כל יסוד! אין מידע שאינו ידוע לי. עברתי ביתחון על הדו"חות, כי כבר פנו אלי עיתונאים אחרים, אני מסכן את שמי המיקצועי כדובר. בהכחשת הדברים. אם אחר־כך יתבררו כנכונים."

כעבור שעתיים, בשעה 19.15, אחרי שהסתיימו יומני החדשות ברדיו וגלויונות העולם הזה הגיעו לדוכנים ובהם הידיעה על האקדח, פירסם דובר שירות בתי־הסוהר הודעה רשמית ואישר את הדבר.

הטלוויזיה היתה הראשונה ש־



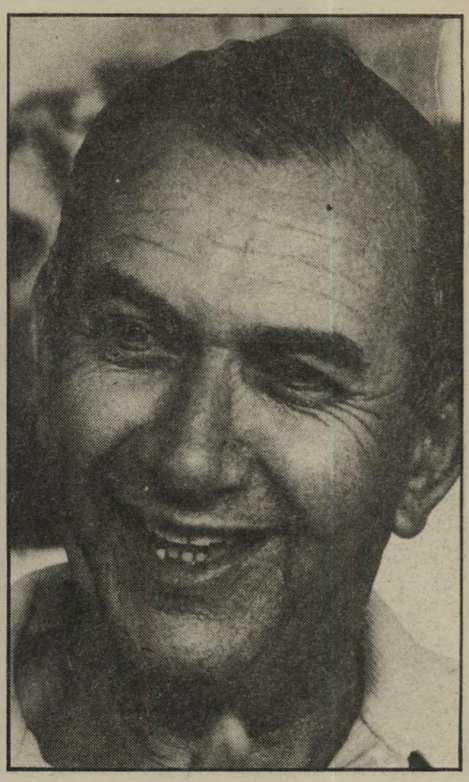
כתבת מנשה
"תעשי צחוק מעצמך!"

שידרה את הידיעה בעיקבות הודעתו של מלכה. כמה שעות אחרי הפרסום בהעולם הזה (אך מבלי להזכיר את השבוע), ל־מחרת פירסמו כל העיתונים ידיעה זו, אך רק הארץ וחדשות מצאו לנכון לציין שהיה זה סקופ של העולם הזה.

מה יהיה על שמו המיקצועי של דובר שירות בתי־הסוהר?

אילנה אלון ■

מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה



מאיר ניצן:

„הנסיגה בשלבים היא הנסיגה היקרה ביותר!"

יוצאים מלבנון. עבור רובנו לא חשובים בדיוק הפרטים הטכניים. העיקר שיוצאים. אחד. שהפרטים הטכניים מאוד לא נראים לו. הוא ראש־עיריית ראשון־לציון. מאיר ניצן. מי שהיה סגן ראש אגף־אפסאות של צה"ל והאחראי על היערכות־החורף של צה"ל בלבנון. מה לא נראה לך שאלתי אותו.

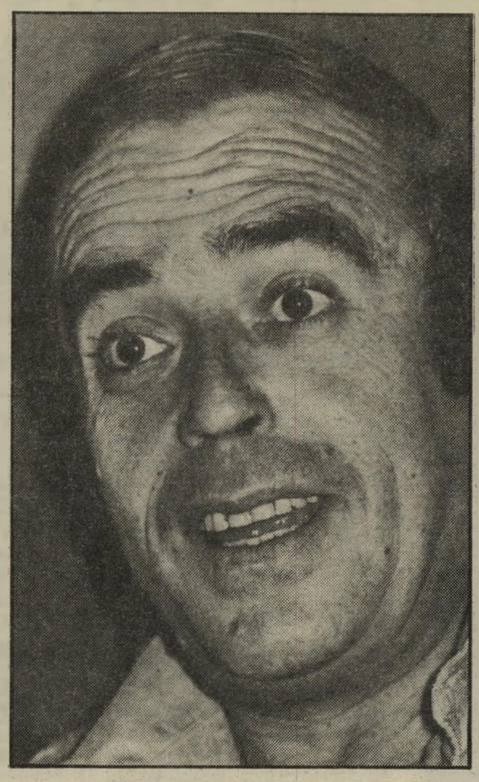
לא נראה לי בסדר שהחליטו על הנסיגה היקרה ביותר שיכולה להיות. גם בשלבים וגם בתקופת־החורף. הנסיגה בשלבים מחייבת להתבסס בקווים זמניים, שגם בהם יש צורך לתת תנאים אלמנטריים של שהייה, תחזוקה, כושר־תימרון וכדומה. כלומר. לבנות קו שעולה הרבה מאוד כסף. כדי לעזוב אותו אחרי זמן קצר. הדבר השני שלא נראה לי, הוא העיתוי. להתחיל לזוז בחורף מלבנון. זה מעשה מאוד פזיז. חלק גדול מהציוד נמצא מתחת למעטה־שלג. בתוך בוץ ובתנאי עבירות ועבודה קשים מאוד וכל זה. פשוט. עולה המון כסף.

● **אז מה אתה מציע?**

אני מציע לעשות את הנסיגה בבת אחת. באביב. ועל־ידי כך לעשות את שעתנו היפה ביותר ליפה באמת. וגם לחסוך. באותה הזדמנות. עשרות מיליוני דולארים.

● **בכמה זמן, אתה מעריך, אפשר לצאת לגמרי?**

בחודש עד חודש וחצי זה יכול להיות מבוצע בצורה מסודרת. ואל תשכחו, שבצורת הנסיגה בשלבים, במילא לא נהיה בחוץ עד האביב.



יורם אוברקוביץ:

„אם לא נקנה מחנות נגביר את המצוקה!"

במלון „אסטוריה" בתל־אביב נערך. בשבוע שעבר. יריד ועדי־עובדים. ביריד הוצגו עשרות מוצרים ומוצגים המיועדים לרכישה על־ידי ועדי־העובדים. כשי למען חבריהם. פניתי אל יו"ר ועד עובדי חברת החשמל, יורם אוברקוביץ, ושאלתי אותו אם לא כדאי, בגלל המצב הדפוק במשק, להכריז שהעובדים מוותרים. על מתנות.

לוותר על מתנות?

● **כן, למה לא?**

אני חושב שחייבים לקנות. כי ההקפאה על קניות היא דבר נורא למשק והיא יכולה למוטט אותו. כמה שכירים יש? כמיליון איש, נניח. קונים לכל אחד מתנות בערך של כ־60 דולר לשנה. תעשי חשבון ותראי שזה שישים מיליון דולר שגורמים לתעשייה הישראלית לעבוד. נכון שצריך לעשות כמונו ולהחליט רק על כחול־לבן, אבל לקנות חייבים.

● **מה שאתה עושה, למעשה זה מעביר כסף מכיס לכיס.**

נכון. אבל תוך כדי זה גורם להגברת הייצור. להערכתי, אם לא נקנה השנה מתנות, נגביר מצוקה על מצוקה.



נתן ברון:

„הגופים הוולונטאריים יזכו בתעריף נמוך!"

לפני שבועיים התלונן בפני מנכ"ל המוסד לבטיחות וגהות על כך שאין בארץ תודעה של זהירות מתאונות־עבודה, וזאת, בין השאר, בגלל שאין להם כסף לשלם לטלוויזיה עבור הקרנת תשדירי־שרות. לעומת זאת, לאיגוד יצרני־הגלידה יש, כנראה, הרבה מאוד כסף, כי את התשדירים שלהם רואים ללא־הפסק. שאלתי את נתן ברון, יו"ר ועדת תשדירי־השרות ברשות־השידור, מה הקריטריונים שלהם לתשדיר־שרות.

אנחנו מייצגים אינטרסים ציבוריים. אבל מאחר ואסור לנו לעשות פרסומת ישירה אנחנו הולכים על חבל דק.

● **האם לפי דעתך, תשדיר־שרות לגלידות־החורף הוא בעל אותה חשיבות ציבורית כמו תשדיר של המוסד לבטיחות וגהות או של האגודה ל„סיסטיק פיברוזיס" למשל, שלא משדרים בכלל, כי אין להם 4000 דולר לדקה?**

קודם כל, 4000 דולר זה תעריף נמוך ביותר. אבל גם אנחנו הגענו למסקנה שצריך להבריל בין מרכז־הבניה או מועצת פרי־ההדר, לבין אירגונים וולונטריים. כמו ארגון העיוורים או הסיסטיק פיברוזיס.

● **נו...**

עד עכשיו כולם שילמו אותו תעריף. בדיוק עכשיו אנחנו דנים ביצירת שני תעריפים והגופים הוולונטריים יזכו בתעריף הנמוך.

● **גם תעריף נמוך, של מאות דולארים, הוא יקר מדי עבור ארגונים מסויימים. אני לא מבינה מדוע טלוויזיה ממלכתית איננה יכולה להקרין בחינם תשדירים שהם, באופן מוחלט, לטובת הציבור ואין מהם שום רווח מסחרי.**

אם יש משהו כל־כך חשוב, הוא צריך להופיע במסגרת התוכניות הרגילות. אנחנו חייבים להגריל את ההכנסות שלנו. אבל בכל זאת, יש מחשבה, בוועדה שלנו, ליצור קרן מיוחדת שתממן הקרנת חמשה־שישה תשדירים בחודש. אחרי שהוועדה תח/יט שיש להם מסר חשוב ביותר, ואין להם תקציב או דרך להשיג אותו, אני, אישית, מאוד מעוניין בזה.

הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם



יהושע שגיא:

„משפחתי ואני עונים לכל אשה נעלבת!"

„אחרי שהילדים הלכו לבית־הספר, אל תצאי מהחלוק בבוקר. את לא צריכה ללכת לקנות עיתון. המחלק של הארץ' כבר הביא אותו אליך הביתה. עכשיו יש לך קפה טוב ועיתון טוב.' כך אומר העיתונאי יהושע שגיא בג'ינגל ברדיו. אמר ולא ידע מה הוא עושה.

מייר אחרי שהג'ינגל נשמע בפעם הראשונה, התחילה ההתנפלות. קודם מצד הגברים, שאמרו לי „יא מניאק, מה זה שלא תצא מהחלוק? למה אתה מרמז?" אצלם החלוק מתקשר, כנראה, עם סכס. אחר־כך באה ההתנפלות של הנשים.

● **כשאתה אומר נשים, אתה מתכוון למכרות שלך, או לנשים זרות?**

כולן. זה נהיה החלוק של המדינה. אלה שמכירות אותי צעקו עליי באופן אישי, אלה שלא מכירות, שולחות מכתבים למערכת.

● **כמה מכתבים קיבלת?**

מי סופר. המערכת מוצפת ואני ומשפחתי יושבים יום־יום ועונים לכל אשה לחוד.

● **מה הן כותבות לך?**

אחת כותבת, למשל, שהיא לא יכולה להישאר עם העיתון בבית, כי בארץ השוביניסטית שלנו, כשהבעל עוזב את הבית, הוא לוקח את העיתון איתו. אחרת מתפלאת שאני לא יודע ש־75% מהנשים בארץ עובדות יותר קשה מהגברים, וכך הלאה וכך הלאה.

● **מה אתה עונה להן?**

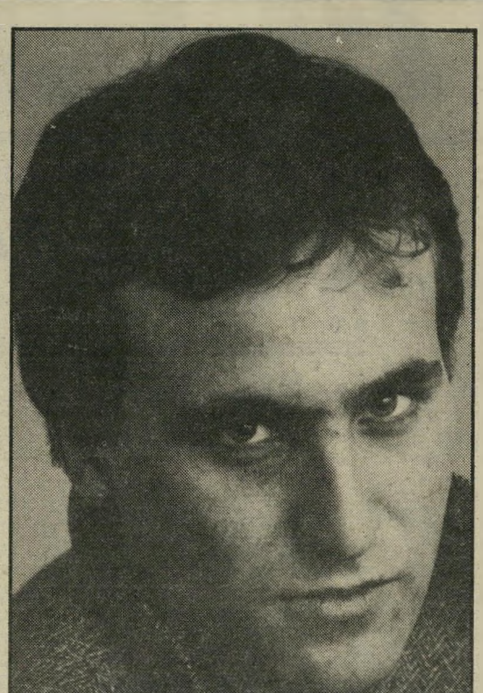
אני מנסה להסביר שלא התכוונו להעליב אף אשה. החלוק, בעינינו, זה סימן לשעה של רוגע ושל התפנקות ולא סמל לנשים עצלניות.

● **בדיעבד, כשנוכחתם שזה פגע כל־כך, תפסיקו את הג'ינגל הזה?**

לא. אבל נצרף אליו גם ג'ינגל על גבר בפיז'מה.

● **חשבת שיש מודעות כל־כך עמוקה לעניין הסמיניסטי באריץ?**

לא תארתי לעצמי עד כמה.



יובל קרן:

„אני מנטרל את הכאב בעזרת המוח!"

עד היום עוד לא ראיתי פאקיר בארץ, ובוודאי לא ראיינתי אחד כזה. עכשיו זה קרה. יובל קרן, בן 21, יליד הארץ, שבילה כמה שנים בגרמניה, חזר אלינו ומופיע מדי שבוע במלון „מנדרין" בהרצליה בהופעה מדהימה. פגשתי את הבחור אחרי ההופעה והוא נראה ככל האדם ואפילו קצת יותר מרובע. מה פתאום פאקיר, שאלתי אותו.

למעשה אני לא פאקיר אמיתי. לא הולך על גחלים ולא מחלל על חלילים.

● **אבל אתה שוכב על מיטת מסמרים ו־6 איש מטיילים עליך באותו זמן, ואתה מכניס לתוך גופך מחטים ארוכות שנכנסות מפה ויוצאות משם.**

נכון שזה נראה כמו פאקיריזם, אבל הפאקיר ואני עובדים בשני מישורים שונים. הוא מלמד את עצמו לדכא את הרגשת הכאב בגוף, ואילו אני, בעזרת המוח, מנטרל את הכאב והוא לא קיים.

● **איך עושים את זה?**

אילו יכולתי להסביר לך, הייתי משחרר את כל הפצועים והדואבים בעולם מכאבם.

● **איך הגעת למקצוע המשונה הזה?**

למדתי פסיכולוגיה בגרמניה. אחד הדברים הכי מרתקים היה הנושא של פיתוח המוח, מעבר לצרכים הבסיסיים שלו.

● **בלומר —**

היכולת הפיסית של גוף האדם היא מוגבלת. לא כך המוח. הבנתי שאדם יכול לפתח את מוחו עד אין־קץ ובדיוק על זה אני עובד, ולמעשה מקריש את כל חיי. כרגע אני נמצא במצב של שליטה על הפקודות הניתנות על־ידי המוח. אני מסוגל לעצור את הפקודות, וביניהן הפקודה שעושה את הכאב. מאחר וכל אדם צריך להתפרנס ממשהו, אני מתפרנס מהופעה שמזכירה פאקירים. אבל המטרה הסופית היא לא להופיע בכלל, אלא להמשיך ולעבוד על עצמי כדי להגיע להישגים יוצאי־דופן בשליטה במוח.



רותי בן־אברהם:

„הכיף האמיתי שלי הוא העבודה השחורה!"

בפסטיבל־הילדים שנערך בחנוכה, עלתה על הבמה לראשונה, רביעיית זמרים. רביעיית „ארבע לב אדום". כר־ ביעייה הם חדשים לגמרי, כזמרים הם בשטח כבר שנים רבות מאוד. סילבן ויאיר, פנינה בריק ורותי בן־אברהם. רותי היפה ירדה מהבמה בהתרגשות גדולה מאוד. כמה פעמים אפשר להתרגש מהתחלות, שאלתי אותה.

אני מקווה שזאת הפעם האחרונה. באמת יש לי הרגשה שיותר לא תהיינה התחלות.

● **ומה עם התקוות. כמה פעמים אפשר לקוות שהפעם זו תהיה הצלחה מסחררת ולהשקיע בזה שוב את כל האנרגיה שיש לך?**

טעות היא לחשוב שכל מה שחשוב לזמר זה הפירסום והמקום הראשון במצעד הפזמונים. אצלי לפחות, הכיף האמיתי הוא העבודה עצמה. ההתעסקות במשהו שאתה באמת אוהב מאוד. אין לי פנטזיות להתפרסם בדלילה ולהיות מייקל ג'קסון. נכון שההצלחה המסחרית מחזקת וממלאת את הבטריות, אבל העבודה השחורה והחזרות במשך שעות זה המקצוע ואם אתה אוהב את זה ומתעסק בזה, סימן שהצלחת בחיים.

● **גם את וגם סנינה כבר לא בנות שמונה־עשרה. כבר הוספתן במיסגרות שונות, בכל מקום באריץ, בפני כל קהל. לא מתחשק לכן כבר להתיישב, לעשות משפחה, ללדת ילדים ולשיר להם שירי־ערש?**

דווקא כן מתחשק לנו עכשיו. אבל שירי־הערש היפים ביותר יצאו אם נמשיך לעבוד במקצוע.

דניאלה שמי

המשרד הפרוש

בראש־העין

חשוב מיהו ראש המועצה ביישוב — כי העסקים פורחים במישפחת יצחק כששולט הליכוד, ואצל מישפחת מגורי כששולטת מפד"ל

„אחרי כל־כך הרבה מיקרים פליליים, שבהם המישטרה לא נקפה אצבע, אני שוקל אפשרות לעקוף את כל הקציניים הממונים בתחנת פתח־תיקווה, וגם את מפקד־המחוז גבי עמיר, ולהגיע הלאה, אולי לשר־המישטרה.

„לא יתכן שלחיילת שנעלמה תקצה המישטרה מסוק ואמצעים מתוחכמים, ולמיבצע כזה כל הכלים כשירים — ולנו, בראש־העין, כאשר כמה מישפחות נתונות לאיומים ממשיים תמידיים, המישטרה לא עושה מאומה," אמר ב־כעס מתניה יצחק מראש־העין.

מתניה (28), נשוי לטובה ואב לניר בן־השנה ושרון בן־החודש, דיבר בלהט ובכעס. אותות המיקרים האחרונים ניכ־רים היטב על פניו. עיניו אדומות מחו־סר־שינה.

ביום הוא עובד בתחנת־הדלק שב־בעלות מישפחתו, ובלילה הוא מסייר ושומר על בתי־מישפחתו ורכושה. אין הוא מאמין, לדבריו, שבישוב הקטן והשליו, השוכן מזרחית לעיר פתח־תיקווה, יכולים להימשך מקרים חמו־רים כאלה.

בלהט דיבורו ובכעס שאחז אותו, מספר מתניה על המיקרים החמורים, שבהם פגעו בבני־מישפחתו.

ב־4 בנובמבר 1984 שלח האח, יזהר יצחק, איש צבא־קבע בדרגת סגן־אלוף, מיכתב מתרה חמור למפקח הכללי של המישטרה, רב־ניצב אריה איבצן, ובו פירט את כל המיקרים שאירעו למיש־פחתו בישוב. העתקים נשלחו לראש־המועצה החדש של ראש־העין, יגאל יוסף, למפקד־המחוז של המישטרה, לשר המישטרה ולממונה על תלונות הציבור במישטרה. מכתב־מענה לא הגיע אף מאחד הגורמים שאליו נשלח המכתב.

חושך בעיניים

מספר מתניה: המיקרים שקרו למישפחתי על־ידי הגורם המתנכל לנו הם חמורים. הם רבים ורצופים, ואני כבר לא זוכר את כולם לפרטי־פרטיהם.

המיקרה הראשון היה ב־6 בפברואר 1982. היתה התפרצות לביתי, כאשר אשתי שהתה בבית־החולים ואני הייתי לצידה. כשחזרתי הביתה, בשעת־לילה מאוחרת, הבחנתי בתוהו־ובוהו ששרר בבית. הבנתי שהמדובר בפריצה, וב־בדיקה שערכתי גיליתי שנגנבו ממני תכשיטים, מכשיר־וידאו וכסף מזומן בערך של 2000 דולרים. המיקרה השני היה קשור בתחנת־הדלק שלנו. את ה־מיסעדה, הנמצאת בתוך תחנת־הדלק, השכרנו לבחור מראש־העין. הוא רצה לעשות במקום מיסעדה בסיגנון אמרי־קאי. הוא שיפץ את המקום, ויומיים לפני הפתיחה הוצת המקום, ונגרם נזק רב. לא התייאשנו, שיפצנו בפעם נוס־פת את המיסעדה, וגם הפעם חזרה ה־תמונה: המיסעדה הוצתה בשנית.

ראש המועצה הדתית

שטף המיקרים שבהם גילתה המישטרה, לדבריו של מתניה, עיצבן והפריע לו ולמישפחתו. „רצינו לפנות לעזרת שר־המישטרה, משום שפחדנו שההתנכלויות יימשכו ועוד תהיה פגיעה בנפש, אבל המישטרה השפיע עלינו וריככה אותנו.

„המיקרה הבא שאירע דווקא בביתי, הוציא אותי לגמרי משלוותי.

„בקירבת ביתי מצוי צריף שאותו הציתו, וכתוצאה מכך נגרם נזק רב לביתי. בסביבת המקום הסתובבו שני חשודים שהיו מוכרים לי, ולהם גם היתה סיבה טובה להתנכל לי. הודעתי על־כך לחוקר־המישטרה, שבא לגבות ממני עדות, ואני זוכר היטב את ה־תשובה שאמר לי: „אתם סתם נטפלים לשני האנשים האלה."

„הצרה היא שזה הקו המתמשך של המישטרה, לאורך כל הדרך. בכל מיק־רה־התנכלות שאירע בישוב למיש־פחתי ניסינו לסייע בידי המישטרה ול־העלות באוזניהם חשודים אפשריים, וכשהעלינו שמות היתה התשובה, „אתם סתם נטפלים אליהם." תשובה בנוסח זה ניתנה לי על־ידי שוטר שהגיע לגבות עדויות במיקרה פריצה שני שאירע בביתי ובבית מישפחת אחי, מאיר. זה קרה ביום חתונתו של אחי, יזהר. גם הפעם נגרם לנו נזק רב."

באפריל 1984, אירע המיקרה ה־חמור, שקומם את בני־המישפחה. ב־2 לפנות בוקר נורו שלושים כדורים מרובה אם־16 לכוון ביתו של מתניה. הבית הוא דו־קומתי ופונה בחזיתו לכביש. על־פי הסימנים שהופיעו על הקיר, נורו הכדורים לכל רוחב הבית.

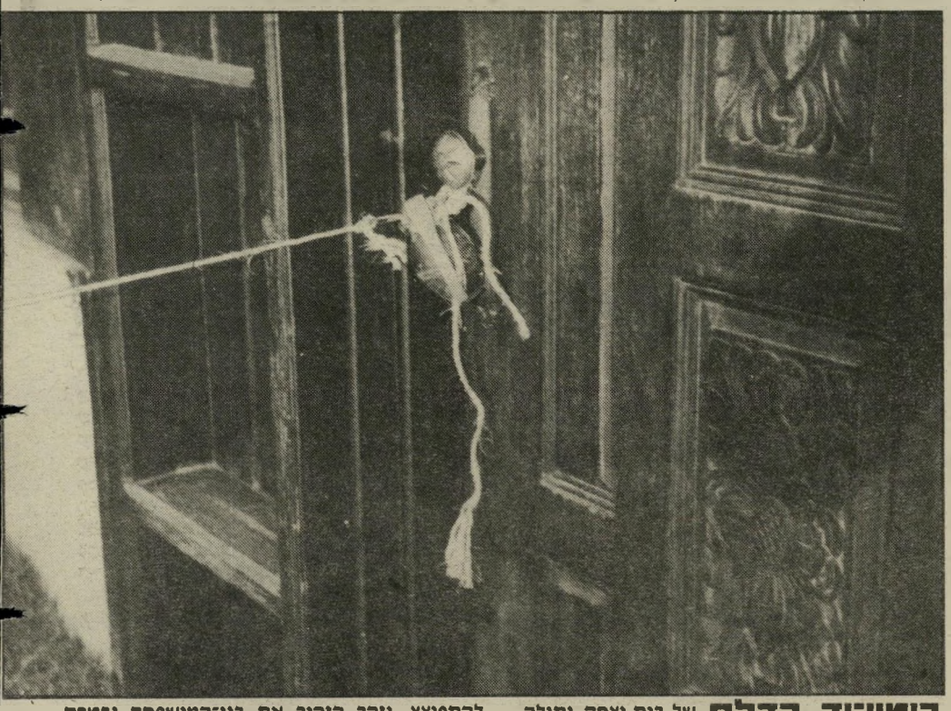
טען מתניה בכעס: „אשתי ואני ישנו בקומה השניה של הבית. הבן ניר ישן בחדרו, הקרוב לפתח הבית, ובסלון ישנה הדודה, שושנה. כששמענו את היריות חשבנו שקרה אסון ומדובר במחבלים. ירדתי למטה ונעשה לי חר־שך בעיניים. הזכוכיות בכניסה לבית היו מנופצות, וסימני־הירי נראו בכל הבית. ראיתי בבירור את פגיעות ה־כדורים על המקרר, בחדר הילד ובסלון. הזמנתי במהירות את המישטרה. הם הגיעו למקום, בדקו ובדקו, אולם עד עצם היום הזה אנחנו לא יודעים מה קרה."

למתניה, לאביו ולבני־מישפחתו יש השערות לגבי זהות המבצעים. הם יודעים שאין הם יכולים להאשים כשאין להם הוכחות. למישטרה הם מסרו את כל הפרטים הידועים להם, אבל בינתיים אין התקדמות. אולי קשו־רים המיקרים למילחמות הפנימיות על תפקיד יושב־ראש המועצה הדתית?

הבל־הבלים אומר האב, יוסף־עוזר. „בקדנציות הקודמות שימשתי כחבר המועצה הדתית וכסגן היושב־ראש. הבחירות היו חוקיות, והתנהלו כשורה. בסיומם נבחרתי לעמוד בראש המועצה הדתית. אני בטוח שזו לא הסיבה להת־נכלות."

מה, אם כן, הסיבה?

„אני הייתי עסקן פוליטי מהרא־שונים בראש־העין. היתה לי ראייה לעתיד, וכבר בשנות ה־60 ביקשתי להקים תחנת־דלק בישוב. שבע שנים נמשכו הדיונים והבקשות, ובסיומם אושר לי הדבר. מאז 1975 אני בעל תח־



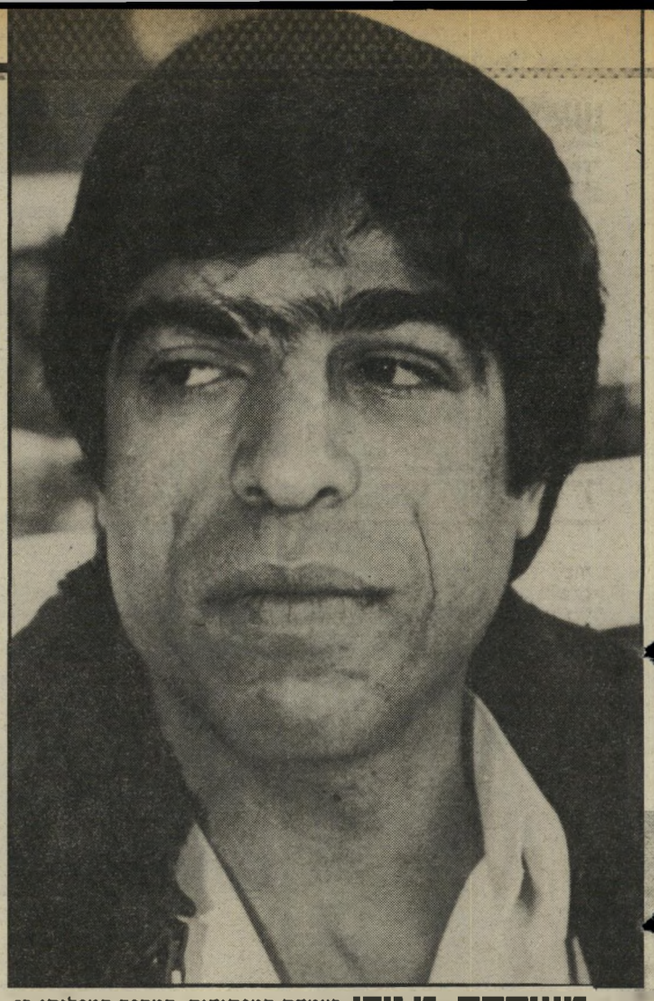
רימון־יד בדלת של בית יצחק, נתגלה על־ידי האח יזהר, ש־היה בדרכו לתפילה והבחין ברימון, שאמור היה להתפוצץ. יזהר הזהיר את בני־המישפחה ובטרם התקשר למישטרה הניח את הרימון במצלמה. חבלן־המישטרה הגיע, נטל את הרימון ונסע משם.



וולבו לכל בן הרכב השוודי החדיש, העומד בפתח ביתו של מתניה יצחק, מרמז על מצבו הכלכלי האיתן, וזה אינו הוולבו היחיד במשפחה. מתניה יצחק לא מצטנע וגם מודה כי הכסף והקשרים של משפחתו סייעו בידיו לבצע הפיכת־חצר בראשות מועצת ראש־העין.



כדור בקיר סלון ביתו של מתניה יצחק. בבית היו הירי, ההורים, הילדים והדודה שושנה. שישנה בסלון, מתחת למקום בו נראים סימני־הירי, עליהם מצביע מתניה.

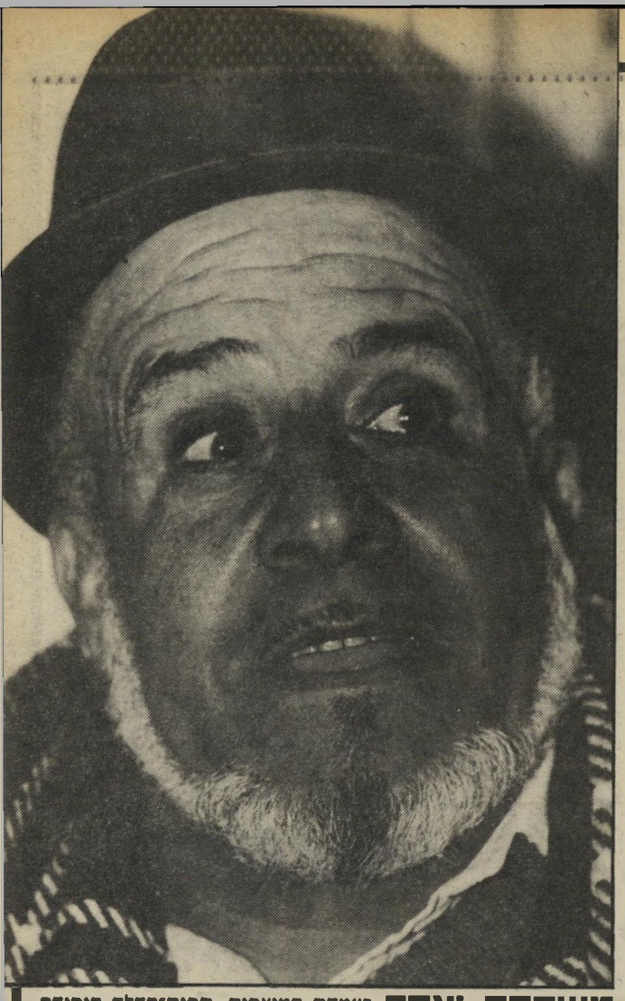


משפחת מגורי

בעמדת המפסידים. המהפך המפלגתי ב־ראש־העין לא איפשר לשמשון מגורי לה־קים תחנת־דלק מתחרה ליריבים. משפחת יצחק. אך מגורי אינו מתייאש.

נת־הדלק, שבה עובדים גם בניי מאיר ומתניה. רציתי שלבניי־משפחתי תהיה פרנסה בטוחה לעתיד."

ליוסף־עוזר טענות קשות נגד הראש הקודם של המועצה המקומית, יוסף מלמד. המשיך יוסף־עוזר: "מלמד רצה שלכולם יהיה טוב. הוא אישר להקים קיוסקים בקבלנות לכל דורש. בין ה־קיוסקים שאושרו, היו של שימשון מגורי ושל כהן. להם אושר להקים מיבנים בצמוד לתחנת־הדלק שלי. הם ממש חנקו אותנו, ואיכשהו גזלו את פרנסתנו. היום, כשבני משמש כיושב־ראש הוועדה לתיכנון בישוב, אני יודע שהם קיבלו היתרים מראש־המועצה, אבל היתרים אלה לא היו חוקיים."



"פסע ביני ובין המוות"

יוסף־עוזר ישב על מיטתו ודיבר בשקט, תוך כדי חיוך רגעי מדי פעם. "אנחנו מודאגים מאוד, ואנחנו לא יודעים מה יהיה מחר. יש עבריינים המשחקים בדם קר, על לא עוול בכפנו. אתה לא יודע היום איך להתגונן. אתה לא יודע מה לעשות.

"שרפו לי פעמיים את הרכב, וולבו. פגעו בבני־משפחתי, בפרנסתי. מה יה־יה הלאה? יש לי טענות כבדות נגד המישטרה. אנחנו תושבים בישראל ו־משלמים מיסים. בראש־העין אין בכלל מישטרה, אין משמר־הגבול, ואנחנו לא רואים בכלל ניידות־מישטרה מסתוב־בות. לפחות שיציבו אצלנו אנשי הג"א. אנחנו לא נעזוב את המקום כדי ש־היריבים שלנו ייהנו, אבל אני מרגיש כפסע ביני לבין המוות."

מתניה, המשמש כדובר־המישפחה, הוא גם הפעלתן העיקרי. הוא ביקש להיפגש עם מפקד תחנת־המישטרה בפתח־תיקווה, להסביר לו את המצב ה־חמור, ונענה בשלילה. הוא לא התייאש, עקף את מפקד־התחנה ונפגש עם מפ־קד המחוז, ניצב גבי עמיר.

"נפגשנו עם עמיר, והוא קיבל אותנו יפה. העלינו בפניו את כל המיקרים שקרו לנו, וביניהם היריות.

"עמיר הסביר לנו שהיריות היו רק לאזהרה, ולא התכוונו לפגוע במישהו. אני מאמין שסיפור־המיקרים שסיפרנו לו השפיעו עליו, משום שביושבנו ב־מישרדו הוא טילפן לרב־פקד ברדה, ששימש כמפקד התחנה (בינתיים עבר לתפקיד אחר) וביקש ממנו להכין עבו־רו את כל החומר הנוגע בעניינו. עמיר אמר לו טלפונית שהוא מגיע לפתח־תיקווה תוך שלוש שעות.

"מאז אותה פגישה לא שמענו דבר מהמישטרה. אני ביקרתי בתחנת־ה־מישטרה בפתח־תיקווה עוד פעם או פעמיים, כדי למסור פרטים משלימים ויותר מכך לא היה לי קשר עם ה־שוטרים.

"ההטרדות הטלפוניות, האיומים, ה־חבלה במשאבות־הדלק וחיתוך צינור־רות־המשאבות נמשכו מדי כמה ימים. ידענו שעד אשר לא יקרה דבר ממשי, לא ייפסק העניין, והמישטרה לא תפעל במרץ.

"המיקרה החמור אירע לפני שבו־עיים. אחי, יזהר, הגיע לביתי. בצעקות רמות הוא ביקש שלא נפתח את דלת הכניסה. רימון היה מחובר לידית הדלת.

"אחי, המשמש בקצין בצבא־הקבע, לא איבד את העשתונות. הוא הזעיק במהירות את המישטרה. חבלן מישטר־תי פירק את הרימון, ואבן נגולה מעל ליבי.

"אחרי פירוק הרימון הלכו כל השוטרים ולא אמרו לי אף מילה אחת. לא שאלו פרטים ולא ביררו מאומה, אלא מייד נעלמו מהמקום."

"הבחירות הפכו את הקערה!"

יצב גבי עמיר, מפקד מחוז־המרכז של המישטרה, הגיב על האירועים האחרונים בראש־העין: "כל התלונות שהועלו במיכתבו של יזהר יצחק נבדקו, ונמצא שמישטרת פתח־תיקווה טיפלה בהם.

"חלק מן המקרים נמצאים בחקירה, ובחלק מהמקרים הסתיים הטיפול. כמה מהתיקים נסגרו מחוסר־ראיות. חלק מהתיקים סגרה פרקליטות מחוז־המר־כז. בשיחה שקויימה בין בני־המישפחה ובין מפקד־המחוז נמסרו להם עובדות אלה בעל־פה, ועוד נמסר להם כי החש־דות שהעלו נגד חשוד מסויים נבדקו, ולא נמצאו ראיות כדי להאשימו.

"אין די במסירת שם של חשוד, ש־לדעת המישפחה אחראי למעשים ה־פליליים, אלא שעל המישטרה למצוא ראיות שיש בהן כדי להאשימו, וראיות אלה טרם נמצאו.

"עם זאת, המישטרה השקיעה ומש־קיעה מאמצים רבים בחקירת המיקרים. נברקת אפשרות שהרקע לאירועים קשור בסיכסוך בין בני־המישפחה ל־אנשים אחרים, ולטענות הדדיות בינ־הם."

מתניה יצחק משמש כמזכיר תנו־עת־החרות בראש־העין. לדבריו, הוא מעורה היטב בחיי־הישוב ומכיר את כל הבעיות המטרידות את התושבים. "בראש־העין רצינו לבצע מהפך רציני. לא השמדנו כליל את ראש־המועצה הקודם, מלמד. אני הייתי בין הפעילים החזקים שתרמו ממרצם ומכספם ה־אישי. הפכתי לדמות בולטת במועצה, והיו כמה אנשים שחשבו שעכשיו אני ארוג רק לאינטרסים האישיים שלי. בעלי־הקיוסקים היו הנפגעים הראשו־נים מהמדיניות החדשה של המועצה."

שמשון מגורי (25), רווק, כיום תו־שב פתח־תקווה, ובעל מיסעדה בראש־העין, מרגיש כפגוע, מהמדיניות החד־שה. מגורי הוא קרוב־רחוק של העבריין יצב גבי עמיר. "המיסעדה שלי היוו־תה יריב־פרנסה למיסעדה בתחנת־ה־דלק, ולכן כל מיקרה־אצתה כוון נגדי — לא מצד המישטרה, אלא מצד ה־מישפחה, מישפחת יצחק.

"כשראיתי את המצב, חשבתי ל־עצמי: מדוע לא להתעשר? ביקשתי להקים במקום תחנת־דלק. פניתי ל־שים בראש־העין. המיסעדה שלי היוו־תה יריב־פרנסה למיסעדה בתחנת־ה־דלק, ולכן כל מיקרה־אצתה כוון נגדי — לא מצד המישטרה, אלא מצד ה־מישפחה, מישפחת יצחק.

"כשראיתי את המצב, חשבתי ל־עצמי: מדוע לא להתעשר? ביקשתי להקים במקום תחנת־דלק. פניתי ל־סגירה מינהליים לפנצ'ריה ולמיסעדה שבבעלותי.

"בימים אלה חודש הרישיון למיס־עדה, אחרי התערבות עורך־הדין שלי, ואילו הפנצ'ריה עדיין סגורה בצו מינ־הלי.

"אני יודע שמי שעומדים מאחורי הדברים הם בני מישפחת יצחק. הם המושכים כיום בחוטים במועצה, והם בעלי האינטרס העיקרי שאני לא אקים תחנת־דלק המתחרה בהם.

"פניתי לכל הגורמים האפשריים, וביניהם מישרד־המישפטים, והתרעתי על המצב.

"האבסורד הוא, שמתניה יצחק, ש־הוא בעל אינטרס ממדרגה ראשונה, יושב בראש הוועדה האמורה לרון ב־תביעותיי.

"אני יודע שמאשימים אותי בחלק מהמיקרים שקרו למישפחת יצחק, אבל אני לא טיפש. כבר הוצאתי סכום עתק של 60 אלף דולארים לכל הנושא הזה. אני לא אנקוט שום פעולה פלי־לית, כדי שלאף אחד לא יהיה מה לה־גיד. בנושא זה אני רוצה להילחם בדרך הנכונה."

"אנחנו פוחדים!"

חמזים אחרק משמש בראש־העין כממלא־מקום ראש המועצה (ראש המועצה נמצא בחו"ל). הוא מקורב למישפחת יצחק. הוא נמנה עם תנועת־החרות. בפיו טענות, והוא שטח אותן ברצון: "בראש־העין יש פשיעה, אולם יחסית לסדרי־גודל האוכלוסיה הפשיעה אינה רבה. יש אמנם סממנים, אולם אלה נקטעים בזמן."

לאחרק יש טענות כלפי המישטרה. לדבריו, יש נקודת־משטרה בעיירה, אולם לשוטר אסור לצאת מהמישרד.

התושבים בראש־העין יודעים שיש קבוצת עבריינים, שחלקם נמצא בבית־הסוהר וחלקם משוחררים, והם מטילים מורא על כל הישוב. לגבי האירועים האחרונים שהופנו נגד מישפחת יצחק, יש לדעתו, אזלת־יד של המישטרה. ההתנכלות היא ללא סיבה מוצדקת, ואם המישטרה לא תשים יידה על אנ־שים אלה, המצב יימשך וידרדר.

(המשך בעמוד 24)



המיבנה שעלה באש

מצוי ב־חלק ה־אחורי של תחנת־הדלק, השייכת למשפחת יצחק.

כיום משמש המקום כסופרמרקט השייך למשפחה. בעבר הם רצו להפעיל במקום מיסעדה בסגנון אמריקאי – אך המקום עלה באש. פעם אחר פעם.

משפחת יצחק

בעמדת המנצחים. תחנת־הדלק היחידה בראש־העין היא שלהם. המשפחה מקו־רבת לראש המועצה יגאל יוסף. הבן, מתניה, הוא ראש הוועדה לתכנון.

אתה והשקל

מאת מאיר תדמור

החודש ה־21

טוב שיש שבת. רק בשבת, אחרי שנת־הצהריים, אפשר להיזכר בדברים טובים, ובעיקר נכונים, שכ־תבתי לפני חצי שנה בדיוק. מתברר, שחור על גבי לבן, שבגיליון של 11 ביולי 1984 כתבתי, תחת הכותרת אוקטובר השחור: היפר־אינפלציה כמה דברים מעניינים. קודם כל אמרתי שאוקטובר יהיה שחור ואכן היה ולראיה, המדד הגבוה ביותר מאז קום המדינה: 24.3%. ראשית הכניסה לעידן־היפר־אינפלציה.

אז גם אמרתי שאוקטובר מועד לפורענויות: בחודש העשירי למניין האומות, בשנת 1977, הביאו עלינו את המהפך הכלכלי; ב־1980 הביאו עלינו את השקל, שהיה שווה עשר לירות, והיום שווה פחות ממיל מנדטורי; ובאוקטובר 1983 באה עלינו הצרה הגדולה מכולן: משבר המניות הבנקאיות, שאת פריו אנחנו נמשיך לאכול. עד פירסום מסקנות וע־דת־החקירה, אולי באוקטובר 1985.

באותו קטע, על ההיפר־אינפלציה, גם סיפרתי על סיפרו הלא־מפורסם של הפרופסור הלא־ידוע מאוניברסיטת שיקאגו, פיליפ קאגן, שכתב ספר משעמם בשם הדינאמיקה המוניטארית של היפר־אינפלציה. אלמלא חבר, שעושה לי טובות מדי פעם, שלא על־מנת לקבל פרס, וכל מה שאני מתחייב כלפיו הוא מוסר־כליות, ולעיתים כוס קפה בצוותא, לא הייתי יודע על קיומו של הספר.

בספר ההוא מובאות דוגמות של חמש מדינות, שבהן שררה היפר־אינפלציה, שנשברה בדיוק בחודש העשרים מהיום, או. ליתר דיוק, מהחודש הראשון, שבו הפכה האינפלציה לדו־ספרתית, והודברה בחודש ה־24. ועוד כמה תופעות מעניי־נות, שאני לא רוצה לבלבל לכם את המוח בהן.

כך למשל האינפלציה בגרמניה — מאפריל 1922 ועד אפריל 1924; האינפלציה באוסטריה — מפברואר 1921 ועד פברואר 1923; האינפלציה בהונגריה — מיולי 1922 עד יולי 1924; האינפלציה בפולניה — מיוני 1922 ועד יוני 1924; האינפלציה ביוון — מאפריל 1943 ועד אפריל 1945; ולבסוף האינפלציה בישראל — מאפריל 1983 ועד דצמבר 1984.

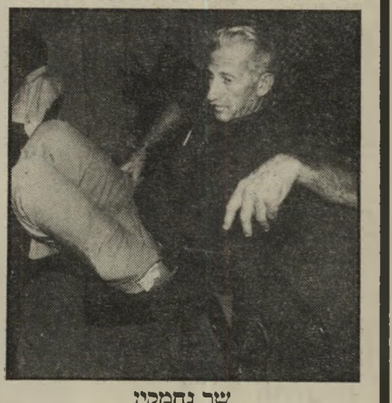
עכשיו, מי שלא מאמין בתיאוריות, אין לי מה לדבר לאיתו. הגה, שחור על גבי לבן, התיאוריה הוכיחה עצמה.

הבורסה

מעשה במנכ"ל ובמניות

זמן רב לא כתבתי על הבורסה. לא התעניינתי מפני שהיא היתה חסרת־עניין. בשבועות האחרונים השתנה המצב, היא שוב מעוררת עניין ויש בה כבר הסימנים הטובים של ימים עברו.

אין לי המלצות. אני אומנם מכיר כמה



שר נחמקין
לעזרת הבורסה. במקום לעזרת החקלאות

חבר־ה שכבר הצליחו לעשות סיבוב ולהרוויח כמה עשרות אלפי שקלים ואחד אפילו יותר. הם עדיין בסנים. אופטימיים. אני עוד לא נדבקתי.

נראה כאילו מן השמיים באים לעזרת הבורסה, במקום שיבואו לעזרת החקלאות. וכפי שהשר החדש, אריה נחמקין, היה מאוד שמח לוא היו באים לעזרתו. מה אפשר לעשות. אומנם אלה שמת־פללים כל בוקר, מתפללים גם לגשם שיבוא. אבל הוא לא בא. לעומת זה אין מתפללים שהבורסה תפרח, והיא על סף הפריחה.

עכשיו תשאלו מניין לי שהיא על הסף? שאלתם. הנה התשובה. מנכ"ל של קונצרן הודיע לבורסה שהוא קנה חבילה רצינית של מניות מאוד מסויימות. הידיעה הגיעה לבורסה בערך שבועיים לאחר המעשה (של קניות המניות). בינתיים קרה משהו למניות. גם אחרים קנו. בין היתר, גם חברת ברוקרים השייכת לקונצרן. נו. אם המנכ"ל קונה. אז למה שלא תקנה החברה המתמחה? או מה שטוב למנכ"ל, טוב גם לחברת־הבת ולהיפך.

אתם מבינים ששערי של המניות עלה היפר־אינפלציה. אלמלא חבר, שעושה לי טובות מדי פעם, שלא על־מנת לקבל פרס, וכל מה שאני מתחייב כלפיו הוא מוסר־כליות, ולעיתים כוס קפה בצוותא, לא הייתי יודע על קיומו של הספר.

בספר ההוא מובאות דוגמות של חמש מדינות, שבהן שררה היפר־אינפלציה, שנשברה בדיוק בחודש העשרים מהיום, או. ליתר דיוק, מהחודש הראשון, שבו הפכה האינפלציה לדו־ספרתית, והודברה בחודש ה־24. ועוד כמה תופעות מעניי־נות, שאני לא רוצה לבלבל לכם את המוח בהן.

כך למשל האינפלציה בגרמניה — מאפריל 1922 ועד אפריל 1924; האינפלציה באוסטריה — מפברואר 1921 ועד פברואר 1923; האינפלציה בהונגריה — מיולי 1922 עד יולי 1924; האינפלציה בפולניה — מיוני 1922 ועד יוני 1924; האינפלציה ביוון — מאפריל 1943 ועד אפריל 1945; ולבסוף האינפלציה בישראל — מאפריל 1983 ועד דצמבר 1984.

עכשיו, מי שלא מאמין בתיאוריות, אין לי מה לדבר לאיתו. הגה, שחור על גבי לבן, התיאוריה הוכיחה עצמה.

1:1

צרת־רבים. חצי־נחמה. מכירים את האימרה הזאת? מכירים: לא רק המטבע הלאומי שלנו בצרה, גם המטבע הבריטי. היו זמנים, רחוקים אמנם, בראשית המאה, כשבריטניה שלטה מהודו ועד כוש (וגם מעבר לזה) והלירה שטרלינג היתה המטבע בה"א הידיעה: צמודה לזהב ושווה חמישה דולר אמריקאיים.

שתי מלחמות־עולם יותר מאוחר וד־שטרלינג ירד גם מהזהב וגם מגדולתו. אבל, בכל זאת, בשנה בה הוקמה מדינת ישראל היתה הלירה שטרלינג (ולהזכיר־כם: גם הלירה הישראלית, הלא היא עשירית השקל) שווה ארבעה דולארים.

ואז בא הפיחות הגדול של 1949 והשטרלינג הורד ל־2.80 דולר. כך זה התזיק מעמד עד 1967 ואז השטרלינג הגיע ל־2.40 דולר (אבל הלירה שלנו רצה כבר הרבה יותר מהר במדרון, ועמדה באותה שנה על 0.33 דולר, או, בלשון בני־ארם, 33 סנטים אמריקאים).

לקצר סיפור ארוך. הגיעו שנות ה־70 ומשבר הדלק ולראשונה בהיסטוריה ירד השטרלינג לשני דולר. זה גם היה קץ עידן שער־החליפין הקבועים וברגע שהחל הניוד באמת עלה וירד השטרלינג כמו בנרגדה. השפל היה 1.56 דולר, השיא היה 2.45 דולר.

ואז החלה המפולת הגדולה: 1.60 דולר ללירה שטרלינג; 1.40 דולר; 1.30 דולר והשבוע היא כבר מריחה את ה־1.10 דולר.

בלונדון היה ברור כי קרב יום־השוויון, היום בו הלירה שטרלינג תהיה שווה בדיוק דולר אחד. הם החליטו שאם אין מה לעשות נגד זה, אפשר לפחות ליהנות מזה. סוכני־הימורים (שזה, כידוע, עיסוק חוקי בבריטניה) החלו מאפשרים להמר על התאריך בו יארע האירוע ההיסטורי הזה. מעין טוטו־שוויון וחלפנים ואנשי מחלקות־המט"ח של הבנקים החלו מתכננים מסיבות־ שוויון. באנגליה זה מצליח יותר טוב: פאריטי פארטיס.

יפה, יפה מאוד. כולם נהנים. בעיקר המנ־כ"ל. הנה הסיבה למה שאמרתי בהתחלה: הבורסה התחילה להיות מעניינת. בעיקר עבור מנכ"לים שיש להם חברות־בנות, ולא רק לאלה.

יש אולי נסיבות נוספות. אין היום השקעות טובות ומבטיחות. המניות החפשיות מספקות את האתגר של רווח מהיר ללא מס, לאחר שהתם־סים למיניהם איבדו מיוקרתם, ובמניות הבנקאיות מט־פלת ועדת־החקירה.

זוכרים את העצות של העבר? הן טובות גם היום. מה שעולה יורד, ומה שיורד עולה. אתם תקחו טרמפ על מה שעוד לא עלה, ואל תשכחו לרדת.

גם כן פרס

תסתכלו טוב במודעה. היא יותר מעניינת ממעניינת. לא רק בגלל הנושא יוצא־הדופן: אולימ־פיאדה ועוד במתמטיקה, והצירוף המעניין לא־פחות של מכון־וייצמן ובנק־הפועלים. תסתכלו היטב. מה, לדעתכם, יוצא־דופן? עוד הפעם. לא מצאתם. טוב, נבוא לעזרתכם. שימו לב לפרסים: כאן טמונה ההפתעה!

נניח, לרגע, לפרס הראשון, שעליו נחווה דעתנו בהמשך. מהו הפרס השני? 25 אלף שקלים ועל פי השקלים של תחילת מארס, כשיחלקו את הפרסים, משהו בערך של 33 דולר, לפי שער יציג של 750 שקל לדולר. והפרס השלישי — עשרת אלפים שקלים שהם מעט יותר מ־13 (שלושה עשר) דולר, מחיר של... לא מצאתי מה אפשר לקנות היום במחיר זה.



מודעת האולימפיאדה
פחות מסימסטר אחד

ועכשיו אנחנו מגיעים לפרס מס' 4, בערך של 5000 שקלים, שיהיו בתחילת מארס שווים, במיקרה הטוב, 7 דולר.

לפני סיום עוד הערה: המודעה שהתפרסמה השבוע עלתה יותר מכל הפרסים יחד.

ועכשיו יש לי עוד הערה לשני המוסדות המאר־גנים את התחרות: 250 אלף שקל "למימון לימודים במוסר להשכלה גבוהה", זה יכסה בתחילת שנת הלימודים הבאה, פחות מסימסטר אחד של שכר־הלימוד.

עוד קוביה

אם רק רוצים, אפשר ללמוד מכולם. מן ההונג־רים, למשל. אחרי שהקומוניסטים עלו שם לשל־טון, הם סגרו את הבורסה בבודפסט והבניין בו מכר וקנה מניות עוד האבא של בנימין זאב הרצל הפך למישכן לאולפני הטלוויזיה ההונגרית (וגם לתמ־רור־דרך למי שמחפש את השגרירות האמריקאית. הממוקמת בדיוק מול בניין הבורסה לשעבר).

כך התקיימו להם ההונגרים כמעט 40 שנה בלי ניירות־ערך. לא מניות, לא אופציות, לא אגרות־חוב, יבש. ואז בא השינוי: לפני שנתיים הם החליטו — מניות, לא, אבל אגרות־חוב. כן! ולפני שמישהו הספיק לומר קארל מארכס. כבר יצאו כמה הנפקות. של רשויות מקומיות, בנקים, מפעלי־ תעשייה.

אלה שהמציאו את הקוביה ההונגרית לא הסתפקו בסתם איגרת־חוב נושאת ריבית. הם שמו קצת פפריקה בעניין. מי שרוכש אגרות־חוב של מועצה מקומית. למשל, ואותה מועצה מקומית הועידה את תמורת ההנפקה להרחבת רשת הטל־פונים המקומית או להקמת מעון־יום לילדי נשים עובדות, אינו נהנה רק מריבית שנתית, כיום, של 14%. הוא גם זוכה בהעדפה לקבלת ילדו למעון או בקרימות להתקנת טלפון.

מה אתה אומר, אמנון רובינשטיין?

המערב הפרוע

(המשך מעמוד 23)

מתניה יצחק התפרץ לדברי ממלא־מקום ראש־המועצה, ובחוסר סובלנות אמר: „אני מוכן לממן חלק מהציוד והכסף עבור המישטרה, כדי שמשפח־תנו לא תיפגע! המקרים משפיעים כ־צורה קשה על מישפחתנו. יש בקירבנו תסיסה רבה, ואנחנו יודעים שמטרת המתנכלים עדיין לא הוגשמה. במיש־פחתנו נערכו דיונים, ואנחנו שוקלים לבצע את מה שהמישטרה אמורה לבצע. כל זאת משום שאנחנו פוחדים שהאיומים יבוצעו, ואז יהיה מאוחר מדיי."

„עוד שנה, עוד שנתיים!"

יוסף מלמד מכיר היטב את הנע־שה בישוב. שמשון מגורי ומיש־פחת יצחק מוכרים לו, והסיכסוך בינ־יהם אינו חדש.

סיפר מלמד: „מה אני יכול להגיד? טיפלנו בנושא של שימשון מגורי ב־ועדה־המקומית. היתה החלטה שהוא יגיש תוכנית מפורטת לשינויי־עוד.

„אני זוכר שלא היתה התנגדות, ב־תנאי שימציא את כל האישורים ה־מתחייבים מכל המוסדות. הוא התחיל להמציא חלק מן האישורים, ובינתיים התהפכה הקערה על פיה, ופני הדברים השתנו."

ומה נכון בשמועות שהוא היה אמור להיות שותף לתחנה, אם זו תקום?

יוסף מלמד ענה בכעס: „רק שוטים יכולים להגיד זאת! הדברים הם דברי־הבל, ולא עלו כלל במחשבה. כל ה־דברים הללו נובעים מהדימיון הפרוע של האומרים. לא חשבתי להיות שותף, של שימשון, ולא של מישהו אחר, ובכ־לל מה אני צריך תחנת־דלק?"

יוסף מלמד, לשעבר ראש המועצה־המקומית, יצא מהתמונה. העיסוק ב־ענייני הישוב נראים רחוקים בעיניו. בראש המועצה עומד כעת יריבו ומת־נגדו, יגאל יוסף, הנמנה עם מקורביו של מתניה יצחק.

משפחת יצחק שרויה עדיין בפחד ובחששות. האירועים התכופים שאיר־עו להם לאחרונה אינם נותנים להם מנוח. הם מחכים לתשובות המישטרה.

גם שימשון מגורי לא נואש. ה־מישפטים ההדדיים בינו ובין מישפחת יצחק עדיין בעיצומם. למרות הכל הכריז שמשון: „עוד שנה, עוד שנתיים, ובסופו של דבר תוקם תחנת־דלק שניה בראש העיין."

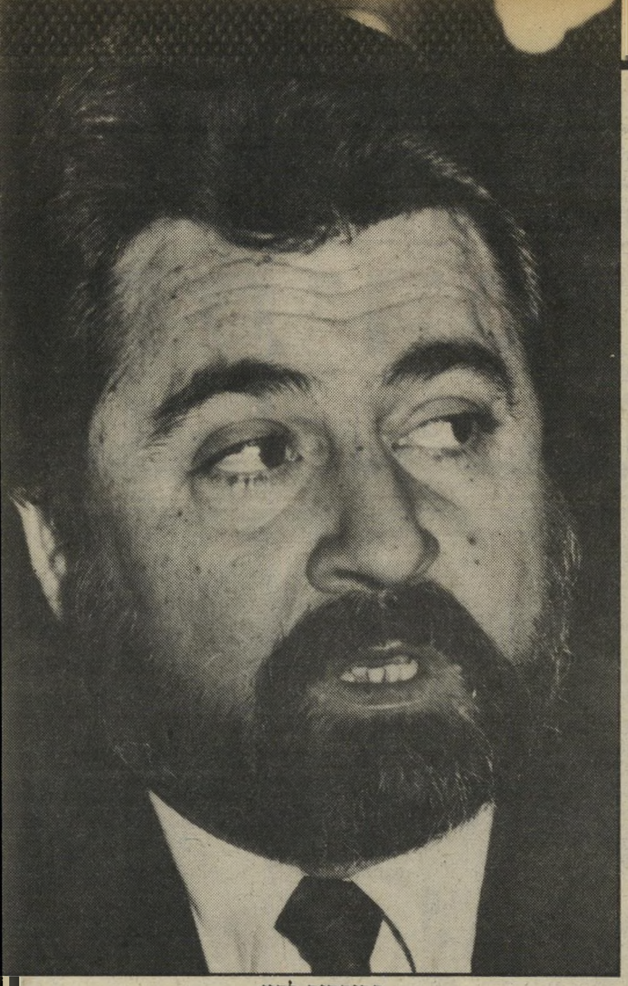
ישראל גמן ■



בעל תחנת־דלק יצחק
„יהיה מאוחר מדיי"

עירוי דם יכול להרוג אותך!

אומר הפרופסור מאמריקה, שירד בילדותו מישראל, והמטפל כיום בחולים בני כת „עדי יהוה" המסרבים, מטעמים דתיים, לקבל את עירוי הדם



פרופסור לפין
כל מנת־דם יכולה להכיל מחלת איידס!

„רפואה צריכה להגיע למסקנה שעירוי־דם זה התרופה המסוכנת ביותר שאפשר לתת לבן־אדם. אף לחולה אחד שלי לא היו ולא יהיו לעולם מחלות כמו איידס, צהבת ומחלות אחרות, העלולות להיות מועברות באמצעות הדם." אומר פרופסור רוני לפין (43), יליד תל־אביב ואזרח אמריקאי מגיל 16.

לפין המוזכן, שהגיע השבוע לחופשת־מולדת קצרה, הוא רופא־כירורג בבית החולים קוסטי פלזה מדיקל סנטר בנורווק, דרומית ללוס־אנג'לס. זהו בית־חולים מיוחד במינו — היחיד בארצות־הברית, ואולי בעולם כולו, שכל חוליו משתייכים לכת עדי יהוה. חברי כת נוצרית זו מסרבים לקבל עירוי־דם. הם מאמינים בפסוק התנ"כי (ספר שמות): „אך בשר בנפשו, דמו לא תאכלו". ואם הדם הוא הנפש, הרי שאסור, לפי אמונתם, לאכול דם או לקבלו בתור אינפוזיה.

בארצות־הברית הם מונים 800 אלף איש, בארץ 1500, ובסך־הכל בעולם כולו, מגיע מיספרם ל־2.6 מיליון.

„זהו מיספר רב, כך שיש לנו פאציינטים לכל החיים," אומר פרופסור לפין. „מרבית הרופאים מסרבים לטפל בהם, מכיוון שבניתוחים מסובכים תמיד יש צורך בעירוי־דם, ורופא אינו מוכן לקחת על עצמו את האחריות, אם אינו יכול לעשות זאת. איננו מקבלים חולים אחרים, שאינם שייכים לכת זו. אין לנו זמן. ב־11 השנים האחרונות נותחו אצלנו יותר מ־9000 חולים, והוכח מעל לכל ספק — אף חולה אחד לא מת מפני שלא קיבל עירוי־דם בזמן הניתוח."

המוות — עניין של זמן

לפין וצוות הרופאים בבית־החולים מצאו דרכים חליפיות, שבעזרתן אפשר לתת למנותח עירוי־דם: דם מלאכותי, שימוש חוזר בדם החולה, אחרי שטיפה וניקוי, ותרומת־דם מראש של המנותח, חודש או יותר לפני מועד הניתוח.

הם התרכזו בנושא זה בגלל רצונם לעזור לחברי הכת. אך כיום קיבל הנושא משמעות גם אצל אנשים, שאין להם קשר לכת, בגלל מגיפת האיידס, שהתחילה בארצות־הברית.

„עד היום אין בדיקה שתוכל לקבוע באופן ודאי שהדם שנתרם הוא נקי ממחלות," אומר לפין. „אם התורם אינו מספר על מחלתו, או אינו יודע עליה, אין שום אפשרות לבדוק את דמו ולהיות בטוחים שאין לו איידס או צהבת. לכל מחלה יש שלבים, ובשלבים הראשונים אי־אפשר לגלות אותה. תקופת הדגירה של וירוס האיידס, למשל, נמשכת בין שנתיים לשלוש שנים. עד היום תקפה המגפה יותר מ־7500 איש בארצות־הברית, ובין 50 ל־60 אחוז כבר מתו ממנה. מרביתם, לדעתי, ימותו בסופו של דבר, משום שברגע שהמערכת החיסונית של הגוף נפגעת, הבסיס להתנגדות הגוף למחלות נהרס, גורלו נחתם, והמוות הוא רק עניין של זמן.

„נכון שמרבית החולים קיימו מגע הומו־סכסואלי, או הם באו מהאיטי, שמשם, כך משערים, באה המחלה, או הם חולי הימופיליה, או שהם נרקומנים המזריקים במחטים לא־סטריליות וכך הם נדבקים — אבל גם אנשים שאינם שייכים לאחת מן הקבוצות האלה נדבקו באיידס. היו 70 מיקרים של חרלים כאלה, שנדבקו במחלה בזמן ניתוח, בגלל עירוי מנת־דם שנתרמה על־ידי אדם חולה.

„המודעות לנושא, כיום, גדולה מתמיד. אני טוען שחייבים לאפשר למי נותח להיות חלק מההחלטה ‚להשתיל לו דם', שיהיה מודע לסיכונים האפשריים."

החומר — ציפוי של מחבת

על הדם המלאכותי מספר פרופסור לפין: „הוא הומצא על־ידי מדענים אמריקאיים, כאשר עבדו על פצצת האטום. היפאנים פיתחו את הנושא לפני 10 שנים, ואנחנו, בבית־החולים, היינו הראשונים ללכת בעיקבותיהם.

„קוראים לנוזל הזה פלואוסול, ובין המרכיבים שלו אפשר למצוא חומר הדרומה, מן הבחינה הכימית לנפט, וכן טפלון — החומר שבו נוהגים לצפות מחבת.

„לנוזל הזה יש יכולת נפלאה להעביר חמצן לריקמות בצורה יעילה. הוא פועל ממש כמו דם, ועד היום לא התגלה שום נזק או תופעות־לוואי כתוצאה מפעולתו.

„היתרון העצום שלו הוא בכך שהחלקיק הפעיל שלו הוא קטן פי אלף מכדורית־דם אדומה. זה כמו להשוות ג'ולה קטנה לכדורסל. מפני שהחלקיק כל־כך קטן, הוא יכול לחדור לרקמות גם בזמן־חירום, כשהבן־אדם נתון בהלם, והרקמות וכלי־הדם שלו מכווצים.

„הנוזל הזה מתאים לכל אחד ואפשר לאפסן אותו במשך חמש שנים במקרר. הוא נשאר בגוף למשך ארבעה ימים, ואחר־כך מתנדף החוצה, דרך הריאות, בזמן הנשימה. בימים אלה מתעצמות ממשיך לייצר כדוריות־דם אדומות, והגוף חוזר לעצמו."

רוני לפין, דור שביעי בארץ, למד בבית־הספר החקלאי בנהלל. בגיל 16 הוא נסע עם אמו לארצות־הברית, מסיבות מישפחתיות. הוא למד בבית־הספר לרפואה באינדיאנה, והתמחה בכירורגיה באוניברסיטת ניו־יורק, מאוחר יותר קיבל דוקטורט נוסף, בפיסיולוגיה כירורגית.

כמו במכונת־כביסה

„בעבר גם אני נהגתי לתת למנותחים עירוי־דם," הוא מספר. „עד שהגיעה אלי חולה מהכת הזו. היא חתמה על הצהרה האומרת שאני פטור מאחריות, במיקרה שיקרה לה משהו. שום דבר לא קרה לה, והתחלנו לקבל שיחות־טלפון מכל רחבי־ארצות־הברית והעולם.

התחלתי להסתכל אחרת בבעיה. התחלתי לשאול את עצמי שאלות. הכת הזו היא בעיית־מ, אין אוהבים אותה בעולם. האנשים הם פאציפיסטים, לא מאמינים בממשלה, לא מצביעים בבחירות, לא משייכים את עצמם לשום מדינה, לא מצדיעים לדגל. מבחינה פוליטית הם אי־אף אחד לא נוגע בהם, כמו בצרעת."

חוץ מהדם המלאכותי משתמשים לפין וחבריו בתרופות נוספים.

מכונת האוטו־טראנספיוז'ן, למשל. לפין: „את הדם שמאבד החולה בשעת הניתוח אנחנו לא זורקים, אלא מסננים ושוטפים, כמו במכונת־כביסה קטנה, ומחזירים אותו מייד לחולה. הדם הכי טוב שאפשר לתת לחולה הוא הדם שלו־עצמו, ולא של אדם אחר. רק כך אפשר להבטיח שהחולה לא ייצא מהניתוח כשהוא לוקה במחלות של מישהו אחר.

„למה אין כולם נוהגים כמונו? ככה זה, בגלל השמרנות של הרופאים. ידוע לי על שתי מכונות כאלה בארץ, אחת בבית־חולים רמב"ם והשניה בבילינסון. אצל פרופסור מוריס לוי יש בהן שימוש מועט, רק במיקרים נדירים."

חידוש אחר — תרומת־דם עצמית. לפין: „אם אדם יודע שהוא עומד לעבור ניתוח בעוד חודש, אפשר לשער מראש שהוא יזדקק לשתי מנות־דם, למשל, ואפשר להתרים אותו מראש ולהחזיק זאת במקרר, למיקרה הצורך. עדיי־יהוה, אגב, אינם מוכנים לקבל אפילו עירוי־דם משל עצמם. איתם יש לנו אפשרות להשתמש רק באוטו־טראנספיוז'ן."

עצה לצה"ל

למרות שהוא אזרח אמריקאי, מרגיש רוני לפין את עצמו כישראלי, וחש בצורך עז לתרום למדינה מן הידע והכישורים שלו. „מדינה כמו ישראל, המוקפת אויבים, מדינה על הכוונת, אינה יכולה להרשות לעצמה שלא להתפתח בכיוון הזה," הוא אומר. „במיקרה של פגיעה המונית בעיר, בעת מילחמה, ייגמר בנק־הדם תוך שעתיים. הצבא, אני חושב, צריך להחליט על כך, אבל הצבא מתבסס על מה שקורה בבתי־החולים האזרחיים. הדחיפה, לדעתי, צריכה לבוא מאנשים ידועים בשטח."

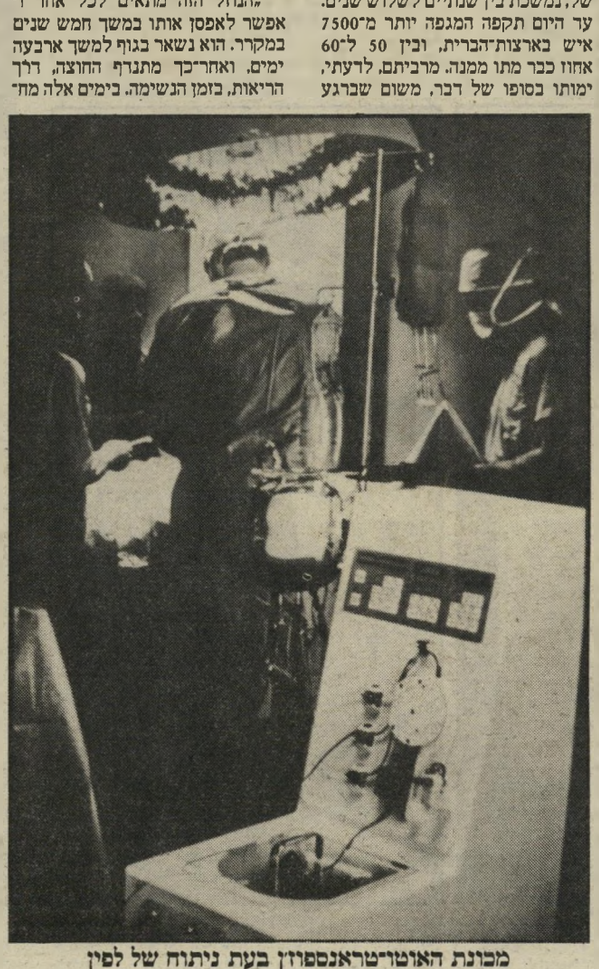
לפין נוהג להגיע לישראל שלוש־ארבע פעמים בשנה, גם כדי לנוח מעבודתו המתישה בבית־החולים — 16 שעות ביום, 6 ימים בשבוע, 8 ניתוחים ליום בממוצע — וגם כדי לנסות לעזור. הוא נותן הרצאות, כאשר הוא מתבקש לכך, ונפגש עם רופאים בכירים ומדענים.

„אני לא רוצה לנפץ את אליל בנק־הדם," הוא אומר, „אבל החולה, לדעתי, חייב להיות חלק מכל התהליך. בסופו של דבר, הרי הוא משלם את המחיר.

„אין ספק שמשתמשים בדם בצורה מוגזמת. בארצות־הברית, בשנה שעברה, נתנו 13.5 מיליון מנות־דם, ואי־אפשר לדעת כמה אנשים מתו כתוצאה מכך. עירוי־דם יכול להרוג במקום, כשאינו מתאים, או כעבור כמה שנים, בגלל מחלה שהתפתחה בגוף.

„אני מעדיף לבנות את גופי מבית־החרושת שלי, ולא להסתמך על לבנים של בית־חרושת אחר. זה כל־כך פשוט, ואין לי תשובה לשאלה למה אין כולם חושבים ונוהגים כמוני. אני מאמין שבעתיד יאלצו אנשים את הרופאים להימנע מעירוי־דם בגלל האיידס."

נעמי רון ■



מכונת האוטו־טראנספיוז'ן בעת ניתוח של לפין
אין צורך בדם של מישהו אחר

ערב מיוחד לכבוד
חוברת מיוחדת ★ שירה
בציבור אחרי בירה ובידור

תת־רמה של קיטש



ג'והנה רים אמריקאית לשעבר, מתעסקת בדרמה, והיום חלק בלתי־נפרד מרחוב שנקין בתל־אביב. היא אירגנה את המאכלים הקיטשיים שהיו הכיבודים, ושהיו מלאים בצבעי־מאכל, בוורוד עז, ירוק, כחול. גם ג'והנה עצמה התלבשה בסגנון קיטשי מאוד.



רונית חכמי מחזאית, הגיעה לגלריה תת־רמה מירושלים. היא התלבשה בסגנון קיטש, במעיל מבריק מפלסטיק שחור, אספה את שיערה בקוקו, שהיה צבוע באדום. רק התל־אביבים באו בבגדי יום־יום. הם לא דאגו לתלבושת זרוקה של קיטש.



יונה וולך המשוררת, כתבה שיר לזכרה של המשוררת חבצלת חבשוש, אשר התאבדה לפני חודשיים, כאשר קפצה מדירתה והשיר מופיע בגליון של תת־רמה. בגליון ישנם עוד שירים של המשוררת, רוח רעה ושיר ללא שם. יונה הגיעה לערב־הפתיחה קצת באיחור, אך היא בדקה כיצד תלו את עבודתה בגלריה ברחוב שנקין, שהמתה ממבקרים למרות שידור הכדורסל מבלגיה.

ליל־הפנינג של קיטש היה השבוע בגלריה תת־רמה, ברחוב הסגנוני ביותר היום בתל־אביב, רחוב שינקין. החגיגה היתה לכבוד הוצאת החוברת מספר שתיים של הגלריה, תת־רמה. זאת חוברת הכוללת שירה, ציורים צילומים, וכל דבר שמדובר בו על אמנות.

בחדר אחד של הגלריה היה אפשר לטעום עוגות, כריכי־קיטש ועוגה בצבע וורוד, שעליה הונחו צמידים מפלסטיק ועגילים. בחדר השני של הגלריה היה אפשר לראות את החוברת מוצגת על קירות הגלריה.

החוברת יצאה ארבעה חודשים אחר החוברת הראשונה, ואין תאריך לחוברת הבאה. את השער לחוברת עשה הצייר כריים רבאח, פלסטיני החי ברמאללה, שלא בא לערב הפתיחה.

כריים רשם, בקו, ציור של פרחים, ידיים ושמש.

החוברת נמכרת ב־7.000 שקל, ואפשר גם לחתום על מנוי, אם יש סבלנות לחכות לחוברת הבאה.



הנה סן צלמת ירושלמית, אוסטרלית במוצאה, הגרה בבית היפה ביותר בירושלים, טחנת־רוח לשעבר. גם הנה התלבשה בצורה קיטשית, מבריקה וכתומה.



עופר ללוש צייר יפואי, אוחז בשער האחורי של החוברת תת־רמה. האוונגרדית, שיצאה בימים אלה לשוק, בחגיגות־הקיטש הציעו עובדי הגלריה לבאי המקום את החוברות במחיר מוזל.

לחגוג עם אלוויס החיפושיות



ביום החמישי בלילה, אחרי זכייתה של מכבי תל־אביב, בשש נקודות־ הפרש, היפש קהל ההמונים, שלא נסע לבלגיה, את הבירה בכל פאב פתוח. במסעדת תל־אביב הקטנה לא רק באו לשמוח, ממרחק, עם הקבוצה המנצחת, אלא עוד הוסיפו בידור לאלה שישבו ליד הטלוויזיה ואכלו קלמנטינות.

יואל לרנר ולהקתו הנעימו, משעת הצוות, בשירה של להקת החיפושיות. הקהל קפץ על השולחנות ומחא להם כפיים, גם כשהם כבר היו עייפים ורצוצים.

לבסוף נטל השחקן אריה מסקונה את המיקרופון, שר שירים אחרים של החיפושיות, ואחרי זה חגגו, באיחור של שבוע, את יום־ הולדתו של אלוויס פרסלי. מסקונה שר, הקהל עודד אותו ולא נתן לו להפסיק לשיר, ושיר רדף שיר. מחיאות־הכפיים וההשתוללות על השולחנות גרמו נחת למסקונה, אבל לבסוף הוא עזב את המיקרופון, והתזמורת המשיכה לנגן עד שגם היא התעייפה.



יואל לרנר הזמר, מופיע בכל יום חמישי בתל־אביב הקטנה בשירי־ החיפושיות. אבל רק אם אין לו באותו יום הצגה בקאמרי, של בית־ספר לריקוד, שכתב המשורר נתן זך. לרנר בא בחצות, לוקח את הגיטרה ולא נותנים לו לרדת מהבימה הקטנה. זה מוכיח שהחיפושיות עדיין באופנה.

אריה מוסקונה השחקן, לקח באחד הימים מלרנר את המיקרופון והתחיל לשיר את שירי אלוויס פרסלי. מאז הוא מגיע כל יום חמישי ומופיע בפני באי תל־ אביב הקטנה. מוסקונה משחק את אלוויס, רק שבגדיו אינם דומים – אין לו עניבה ושערו לא משוח בשמן. לעומת זאת הוא מעוות את פניו כמו אלוויס, קופץ ומרקד ומתקבל בקריאות „רוצים את אלוויס!"



זה לא היה אירוע יוצא־דופן במס־ עדת תל־אביב הקטנה, הנמצאת ברחוב יורדי־הסירה בתל־אביב. כל יום יש תוכנית אומנותית לשותי־הבירה ואוכלי האוכל הצרפתי. מוסיקה ברזילאית, ערבי־גאז', תצוגת־אופנה. וכל זה קורה בחצות. כך שאנשים המכוונים את בואם לשעת חצות, מקבלים בידור עם כוס משקה טוב. לפעמים הם גם מארגנים שירה בציבור.



איה אדמון אשתו החדשה, מזה חודשיים, של הפרסומאי וחבר הוועד המנהל של רשות השידור דויד אדמון (לידה, בתצלום למעלה), ראתה את משחק הכדורסל של מכבי נגד צסק"א בבית יחד עם בעלה ואז הם באו לתל־אביב הקטנה לחגוג את שש נקודות־ההפרש. היא מחאה כפיים למוסקונה והתנענעה לקצב שירת הלהקה ששרה משירי החיפושיות רבי־הנוסטלגיה עד השעות הקטנות של הבוקר המפציע.

חנוך רוזן הפנטומימאי, בא למסיבה פרטית שנערכה לפני שההמונים עטו על המשקאות. רוזן כל כך התלהב מחברי הלהקה, עד שהצטרף אליהם בקטעי־פנטומימה: הוא חיקה את הנגנים עם הגיטרה. חוץ מזה הוא מוציא, בימים אלה, סרט ווידיאו שלו.

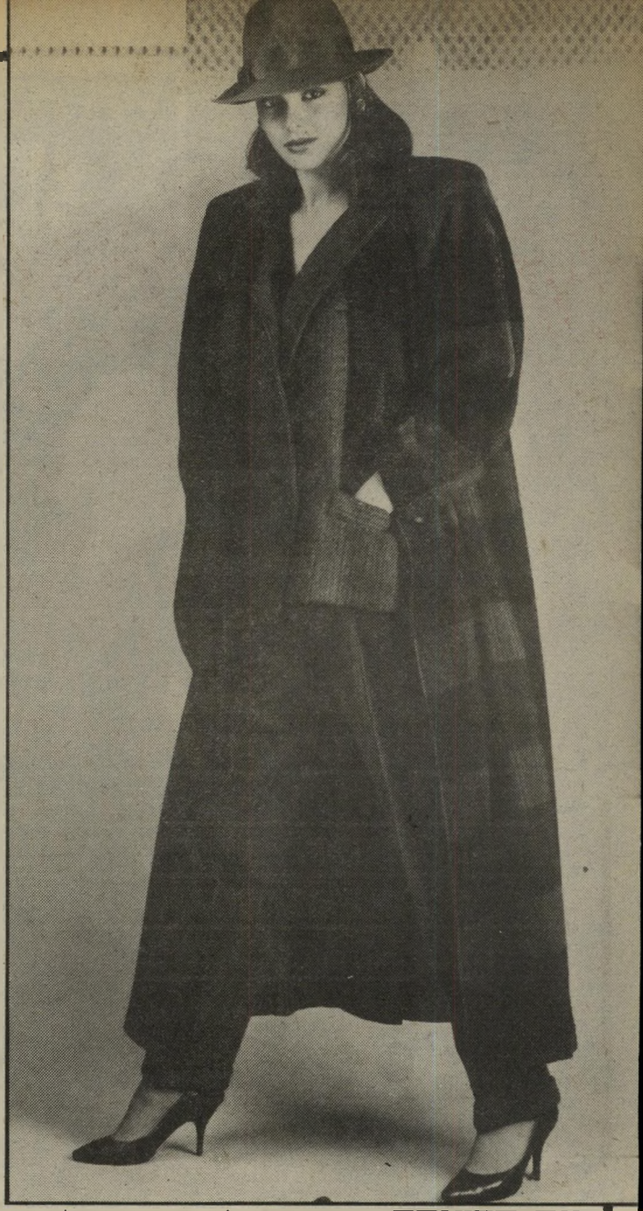
ציפי מנשה

כל שמלת־מעיל יכולה לשמש גם כמעיל עליון, שמתחתיו לובשים חולצה, או מכנס״ים, או חליפה שלמה

השימלה היא גם מעיל (וגם להיפך)



זרוק מעיל־צמר ארוך במראה הקלושר־הקבצן, רחב ו־גדול. הכתפיים מודגשות כדרוש.



עד הריצפה שיא־האופנה: מעיל־צמר משובץ בכחול וירוק, בעיצובו של רפי יעקבזון. מעיל מחמם, היכול להפוך לשמלה־מעיל על־ידי הוספת חגורת־בד רחבה או חגורת־עור.

חיד 85' הוא שיא־האופנה בנושא המעילים — אותם ניתן ללבוש מעל שימלה, חליפה, סוודר או מכנסיים וגם כשמלת־מעיל. היו אלה הצרפתים שהמציאו את שמלת־השמיזיה, שמלה המכופתרת לכל אורכה, בסגנון חולצה גברית ארוכה, או בסטייל חלוק־אחיות.

שמלת־מעיל בנויה על עקרון המעיל, אבל מבד עבה וחורפי, כמו צמר, טוויד, סריג ואפילו עור. את המעילים ההופכים לשמלת־מעיל מנצלים לכל שעה משעות־היום, ואוהבות־הצעיפים יכרכו מתחתיו שאל איזה שהוא, ממשי, סאטן או צמר. הספורטיביות יעדיפו סוודר־גולף גדול, שצווארונו יישפך מהצוואר החוצה.

ומה לובשים מתחת? שום דבר או בגד־גוף, חזיה, תחתונים, וגרביים ארוכות. וכמובן, מגף תואם, נעל שטוחת־עקב או על עקב וגם כובע המוסיף להשלמת המראה.

את שמלת־המעיל אפשר ללבוש עם חגורה או בלעדיה (מי שאינה רוצה להבליט את חיטובי־גופה).

הסגנון והצבע. רעיון הפיכת המעיל לשמלת־מעיל פועל גם בכיוון ההפוך. כמעט כל שמלת־שמיזיה ניתן להפוך למעיל וללבוש אותה מעל בגד כלשהו, כשתשומת־הלב על הסגנון והצבע.

לדוגמה: אם במלתחה שמלת־שמיזיה בפסים שחור ולבן, אפשר להשתמש בה כמעיל וללבוש מתחתה חולצת־משי לבנה ומכנסיים שחורים, או חצאית וחולצה אדומה, או שמלת־סריג לבנה. התאמת־הצבעים מאוד חשובה, כדי לשמור על הסגנון הרצוי.

המראה האירופאי. מעצב־האופנה רפי יעקבזון הקריש בחורף זה תשומת־לב מיוחדת למעילים ארוכים מאריגי־צמר, סריגים ושילובי עור

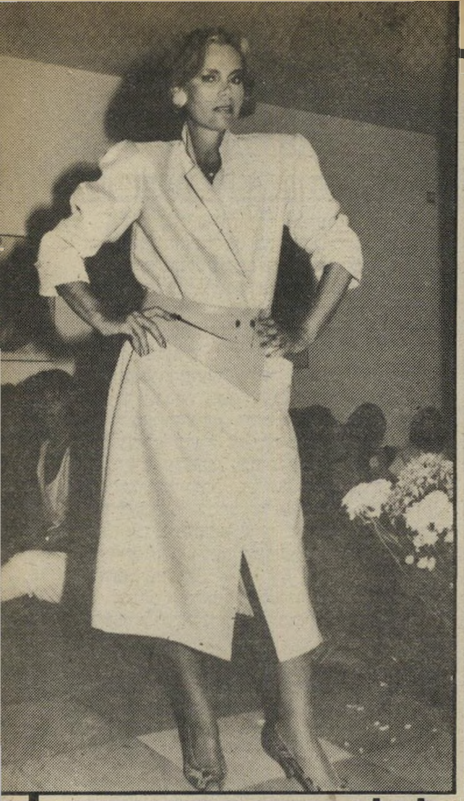


רכיסה כפולה המזכירה את החליפה הגברית והמעילים של פעם, בעיצובו של רפי יעקבזון. המעיל צמר מקווקו בשחור ואפור. הדש גדול, הכתפיים מוגבהות. האורך מידי.





פארים שמלת־שמיזיה – רכיסה כפולה. משמאל: המעצבת דליה הרועה ודוגמן במעיל יוני־סקס. להשיג ב־12 גווניים.





מחמם מעיל, או שמלת־מעיל, מצמר עבה, במראה ה־גדול והרחב, הישר מפאריס. במרכז המעיל קפלים בסגנון שאל, וחגורה רחבה הנרכסת מעל לקפלים.

לכל היום שמלת־מעיל, בעיצובו של רפי יעקבזון. הבד שנטונג ירקרק־בהיר. ואת השמלה רוכס כפתור בודד.



צמר בשמנת בעיצובה של רזיאלה גרשון. ניצול כפול: מעיל היכול לשמש כשמלת־שימזיה מחממת ונעימה לכל שעות־היום. ללבוש בתוספת כובע, מגף וכפפות תואמות.

„מאז ומתמיד היו לי מעילים ארוכים בארון: כאשר אישה לובשת מעיל טוב, היא נראית לברושה טוב. מעיל משלים את ההופעה ומיטיב עם הבגד הנלבש מתחתיו."

את המעילים של גרשון, העשויים מצמר נקי בגווני שמנת, חומים־אפורים וטווידים, ניתן ללבוש כשמלת־מעיל לכל דבר. הם בעלי ביטנה, נעימים למגע ומחממים ביותר. הצווארון — בגזרה סינית. הכתפיים מודגשות בכריות ותיפורים, כפתורי־גוליבר עוברים לאורכם, שני כיסים גדולים בחזיתם וחגורות־בד תואמת למי שרוצה בחגורה.

מראה־השכבות. דליה הרועה הפתיעה במעיל ולנטינו. מעיל גברי בעל רכיסה כפולה, המזכיר את החליפות של פעם. הרועה לא קיפחה גם את המין הגברי ומעיליה הם בסגנון יוני־סקס, לו ולה.

מגוון הצבעים הוא רחב — 12 במספר. והכל מבדי־צמר חלקים בגווני שחור, כחול־אלקטריק, טוויד־חום, בז', לבן, בורדו, ירוק־זית ובדי־צמר מפוספסים באפור־לבן ושחור־לבן.

אורך המעיל הוא מידי, כדי לאפשר לקבל את מראה־השכבות, ללבוש מתחת המעיל חצאית ארוכה יותר וגרבי ניילון שפס עובר בחלקם האחורי. מחיר המעיל המחויט: 81.000 שקל.



רגליים חופשיות בשמלת מידי, ב־אופנת הרטרו, ב־עיצובה של אתי קרן. השמלה בד־כותנה משובח בגוון האדמה. הצווארון והכיסים בסגנון ז'קט גברי וכריות מדגישות את הכתפיים. כפתורים עוברים לכל אורך שמלת־המעיל ההופכת בקלות למעיל.



גרמניה הרוצות גיזרת שמ־לה־מעיל, תמצאנה שכמותה בירחון הנואה מודה.

וצמר. הסגנון השולט אצל יעקבזון הוא אחיד, גרול, רחב וארוך, כשהצבעים הם חזקים ועליזים — סגול, ורוד, ירוק, כתום ואדום, והבדים חלקים, משובצים או מפוספסים. ובתצוגה שערך יעקבזון בדירת־הגג המפוארת שלו הוא הראה כיצד כל מעיל ארוך יכול להפוך גם לשמלת־מעיל, כשהוא נלבש על בגד־גוף ארוך.

המעילים של יעקבזון מזכירים את המראה האירופאי: השרוולים גדולים ורחבים, הצווארונים גם כן לא קטנים, הכיסים ענקיים, וקפלים וקפלונים מעטרים את אחורי־הבגד כשהארך נע מאזור תחת־הברך ועד הקרסול.

יתרונו בכך שהוא מחמם, אופנתי

אורנה גלזר
חלון ראווה

ותמיד ניתן לקיצור. המחיר 120.000 שקל למעיל ארוך, רב־תכליתי ושימושי לשנים רבות.

ארובים בארון. גם אתי קרן, המעצבת הצעירה, זכתה למחמאות רבות בעקבות שמלת־המעיל שעיצבה מבד־כותנה בגווני־אדמה. השמלה מכסה טפח ומגלה טפחיים (רגליים), למי שאינה רוכסת את השמלה לכל אורכה.

חלקה העליון מוכיר ז'קט בסגנון הבלייזר עם דש־חליפה וכיס פנימי. חגורה רחבה, העשויה מבד תואם, מדגישה את אזור המותניים.

מעצבת־אופנה אחרת, רזיאלה גרשון, מאוהבת במעילים באופן אישי:

שידור

צל"ש
המישפט שלא שודר

לרון בן־ישי, מפקד גלי־צה"ל, על כתבה מרתקת ויוצאת־דופן, שהכין על דרום־לבנון.

בן־ישי שהה שם במשך ארבעה ימים, בשבוע של חג־המולד. הוא תיאר בכתבתו את האווירה של תפילת־החג בכנסיה קטנה של אנשים עניים. הוא נפגש עם חיילי־צה"ל ומפקדים, ועם חיילי צה"ל ותושבים באיזור.

הקטע המזעזע ביותר בכתבתו היה ראיון שערך עם כחור בשם ג'ורג', קצין־המיבצעים של צה"ל באיזור־צידון. ג'ורג' סיפר בעברית בסיסית על עבודתו כחייל, על יחסי־הכוחות בין הנוצרים והשיעים ועל דרכי־עבודתו של צה"ל. הוא הסביר בפשטות מחרידה שכאשר יסוג צה"ל ישובו החיים בלבנון למצב של מילחמות בין העדות. „אם אנחנו תופסים שיעי שביצע פיגוע," אמר באדישות, „או בטח שמגיע לו למות." כך, בלי לחשוב פעמיים.

במיסגרת הראיון שאל אותו בן־ישי: „מה יקרה כשצה"ל יסוג? תהיה מילחמה ויהיה טבח?" ג'ורג' ענה: „כן!"

בן־ישי לא הכניס את הקטע לשידור, מכיוון שלא היה בטוח שג'ורג' מבין מה פירושה של המילה טבח, והעדיף שלא לטעות ולהטעות. גם בלי המישפט הזה אפשר היה להבין בבירור, שכאשר יסוג צה"ל יחזור המצב לקדמותו ויהיה,



סוקר בן־ישי
„מגיע לו למות!"

אולי, הרבה יותר גרוע מכפי שהיה קודם לכן.

הראיון נערך תוך כדי נסיעה במכוניתו של ג'ורג', כשבן־ישי, והטכנאי שנסע איתו, מת־פללים כל הזמן שנהיגתו המסוכנת של ג'ורג' לא תיגמר באסון.

מאחורי המירקע
הראיון הוקלט מראש

התוכנית מוקד. שבה ראיין רב־אלוף **משה־לוי**, הוקלטה מראש כמה שעות לפני השידור.

שמיר ברח, לוי נקטע

ביום שבו החליטה הממשלה את ההחלטה הגורלית לסגת מלבנון, חיכה **יורם רונן**, הכתב המדיני של הטלוויזיה, ליד מישרד ראש־הממשלה עם נידית־השידור.

הישיבה התארכה, ורונן היה צריך לשדר שידור חי מהמקום. כשנגמרה הישיבה ראה את יצחק שמיר יורד במדרגות. רונן היה בדרכו לקומה השניה כדי לראיין את יצחק רבין על החלטת הממשלה, וביקש מיצחק שמיר שימתין למטה, כדי שיוכל לראיין גם אותו מייד כשיגמור עם רבין. שמיר נעלב ולא חיכה.

דויד לוי, לעומתו, ירד למטה, ובגלל הגשם השוטף, שירד באותו הערב בירושלים, נכנס למכוניתו והקשיב ברדיו לראיון עם יצחק רבין.

כשסיים יורם רונן את הראיון וירד למטה, לא מצא את יצחק שמיר. לכן ניגש אל דויד לוי



שמיר מסתלק אחרי ישיבת הממשלה
נעלב

וביקש לראיין אותו. גם ראיון זה נעשה בשידור חי, אך מסיבות של זמן וערוכה הוא נקטע באמצע. לוי לא ידע שההלק השני של הראיון אינו משודר, ורונן לא טרח לומר לו זאת, מכיוון שהרבר לא היה נעים. הוא המשיך בראיון עד סופו ואז אמר, כאילו לצופים: „כאן יורם רונן, המחזיר את השידור בחזרה לאולפן מבט."

בדרך־כלל משודרת התוכנית בשידור חי מן האולפן, אך הפעם, מכיוון שהאורח היה הרמטכ"ל והנושאים היו צבאיים עדינים, הוקלטה התוכנית מראש, כדי שאנשי הצנזורה הצבאית יוכלו לצפות בה ולחתוך כל קטע שהוא סורי מכדי להיות משודר.

סיבה לתקציב נוסף

אנשים בהנהלת רשות־השידור נפגשו בשבוע שעבר עם מפיקי ועורכי התוכנית היקרה סיבה למסיבה.

אנשי התוכנית באו וביקשו עוד כסף להפקה. הם טענו שהתקציב של 10 אלפים דולר לתוכנית אינו מספיק להם, מכיוון שחלק־הארי של הכסף הזה משולם לאולפני־הרצליה. שבהם מוקלטת התוכנית, ולשחקנים המופיעים באופן קבוע בתוכנית.

ההנהלה נעתרה והוסיפה 2000 דולר לתוכנית. אנשים בהנהלה חזרו ואמרו שלדעתם לא צריכה רשות־השידור לשלם לאומנים המופיעים ב־תוכנית, מכיוון שלחלקם זוהי פירסומת גלוייה, אך אמ"י (אירגון אמני ישראל) אינו מוכן לקבל טענה זאת.

החיסכון בתקציב התוכנית תלוי גם באיוש הצוות. מתברר שהקלטת התוכנית האחרונה, שאותה ביים **אנטואן סלאה**, נגמרה ב־10 בלילה, לעומת תוכניות קודמות, שאותן ביים **חגי מאוטנר**, והקלטתן הסתיימה אחרי השעה אחת בלילה. כל שעת־אולפן עולה בכספים רבים (דולארים, בדרך־כלל).

לא התפטרות

עובדים בטלוויזיה וברדיו הזדעקו השבוע: „**רפיק חלבי** התפטר!" נוסף על תפקידו המיכ־צועי ברשות, משמש חלבי גם כיו"ר ועד עובדי־החדשות וגם כיו"ר הכללי של ועד עובדי־הטלוויזיה. חלבי נבחר לתפקידיו זה לפני שנה והבחירה היא לשנתיים.

לפני כמה חודשים הודיע חלבי לעובדים שבחרו בו, כי ברגע שייבחר מנהל־טלוויזיה חדש הוא יבקש בחירות חדשות לוועד־העובדים.

ביום השישי ביקש חלבי לכנס את מועצת העובדים, המונה 22 נציגים מכל המחלקות בטלוויזיה, כדי לבחור ביו"ר חדש לוועד־ה־עובדים. הוא סבור שצריך לבחור בוועד חדש, אך חשוב לו מכל לקבל מחדש את אמונם של ה־עובדים כיו"ר־הוועד.

בתוככי הרשות

עמודי הטלפון מתפוצצים

השיחות בין הפוליטיקאים השונים ובין אנשי הנהלת רשות־השידור ועובדי־הרשות עצמם על בחירת מנהל־הטלוויזיה החדש, נמשכו עד הרגע האחרון.

יצחק רט, עוזרו של **מיכה ינון**, יו"ר הוועד־המנהל, הוא איש דתי. במוצאי־השבת שוחח עם **דויד מנע**, חבר מליאת־הרשות, ואמר לו: „בבוקר יום השבת הלכתי לבית־הכנסת ו־ראיתי שעמודי הטלפון מתפוצצים מרוב שיחות."

גם מיכה ינון עצמו היה עסוק בשיחות שונות על בחירת המנהל. ינון חשש שמא יגלו שהוא עסוק בנושא זה, ודיבר בלחש אפילו בטלפון, עד שקשה היה לבני־שיחו לשמוע אותו.

תאונת דרכים שניה

רון נחמן, המישנה־למנכ"ל רשות־ה־שידור, ניצל בנס משתי תאונות־דרכים רצו־פות, שבהן היו מעורבים הוא ומכוניתו.

ביום השלישי בערב, בסביבות השעה 8 וחצי, סיים נחמן את עבודתו ויצא לכיוון ביתו שבאריאל. הגשם השוטף, שירד באותו יום, היקשה על נהיגתו בכביש החלק. כמה קי־לומטרים מצפון לרמאללה החליקה מכוניתו של נחמן, ואחרי כמה סיבובים על הכביש הוא מצא את עצמו מתגלש בצלע ההר שבצד ה־כביש. בכוחות מחודשים הוא הצליח לצאת שוב לדרך. הוא נסע לאט, אבל הכביש היה חלק, וסמוך לביתו באריאל, באחד הסיבובים החדים, החליקה מכוניתו שוב. נחמן הגיע הביתה ולקה בפיק בירכיים. למחרת מיהר לקחת את ה־מכונית לתיקון.

זוהי התאונה השניה של נחמן. התאונה הקודמת אירעה באוקטובר 83', כשהוא התנגש באוטובוס ערבי. הוא איבד אז את הכרתו ושכב אחרי־כן במשך חודשיים בגבס. המכונית נהרי־סה כליל ונמכרה כחלקי־חילוף.



מישנה־למנכ"ל נחמן
מכונית חדשה

מכיוון שבאותו חודש אוקטובר החליטה הממשלה על הקפאה בקניית מכוניות חדשות ברשות, נשאר נחמן ללא רכב. במשך חודשיים נסע במכונית שבורה, עד שהחליטה הנהלת־הרשות לקנות לו בכל זאת מכונית חדשה (העולם הזה 16.1).

זהו הרכב שנפגע הפעם, ונשלח לתיקון.

חמרורים

מן הטרקטור למט"כ

מונה ◆ כסגן־הרמטכ"ל, **אלוף דן שומרון**, 48, יליד אשדות־יעקב, שבה הצטיין בצעירותו ככדורסלן, כנהג־משאית וכטרקטו־ריסט. שומרון, צנחן שהסב עצמו לשריון, הת־פרסם כמפקד מיבצע יהונתן (חילוץ חטופי מטוס איר־פראנס מנמל־התעופה אנטבה שב־אוגנדה), אך גם הספיק להיות מפקד־חטיבה במילחמת יום־הכיפורים, קצין־צנחנים־וחי"ר ראשי, אלוף פיקוד־דרום ולאחרונה מפקד־המפח"ש (מיפקדת חילות־השדה). שומרון, שהפך עם מינויו למועמד אפשרי לרמטכ"לות, ידוע בדיעותיו הפסקניות. הוא הסביר פעם, כי לדעתו צה"ל גדול מדי ומנופח מדי, והמחיש את דעתו זאת בדוגמה מיספרית: בעשור האחרון גדל מספר הקצינים בדרגת תת־אלוף — פי שניים.

● ● ●

מן המושב לממשלה

נחוג ◆ יום־הולדתו ה־50 של **גד יעקובי**, שר־הכלכלה בממשלת האחדות הלאומית. יעקובי, יליד כפר־ויתקין, היה לסגן־שר (התח־בורה) בגיל 36 ולשר (התחבורה) בגיל 39. הוא אב לשלושה בנים מאשתו הראשונה ולבת מאשתו השניה והחל את דרכו, כאיש תנועת־המושבים וכדוברו של שר־החקלאות משה דיין, בגיל 25. יעקובי גם כתב ספרי־מחשבה מדיניים (ועצמתה של איכות החופש לבחור).

● ● ●

מתא־המוות לצמרת

נחוג ◆ יום־הולדתו ה־65 של **מתתיהו שמואלביץ**, שהיה עד לפני כמה חודשים מנכ"ל מישרד ראש־הממשלה, אך פירסומו בא לו בעיקר, כאשר אחרי עלייתו בגיל 18 מפולין ועבודתו תקופת־מה כפועל בית־חרושת לגר־ביים, נעצר על־ידי הבריטים כאיש מחתרת לח"י, נמלט אחרי שנתיים, דרך מינהרה תת־קרקעית, ממחנה־המעצר לטרון, ונתפש כעבור חצי שנה כשבראשותו רימון־יד, 2 אקדחים ו־24 כדורים. שמואלביץ הואשם בירי לעבר שוטרים, נדון למוות וגזר־הדין הוחלף, ברגע האחרון, למאסר־עולם. אחר קום המדינה היה מבעלי מפעל־תריסים (תריסול). מיסעדה וגלריה ביפו, לפני שמנחם בגין מינה אותו כמנכ"ל מישרדו, כאשר מנכ"ל משרד ראש־הממשלה הראשון בתקופת הליכוד, אליהו בן־אלישר, מונה כשגרירה הרא־שון של ישראל במצריים.

● ● ●

מן הקיבוץ למנורה

נפטר ◆ במישמר־העמק, עשרה שבועות לפני יום־הולדתו ה־85, **מרדכי בנטוב**, מנהיג מפ"ם ומראשוני השומר־הצעיר. מי שהיה חבר־כנסת משך 20 שנות המדינה הראשונות ושר במרבית אותן שנים. בנטוב, שנולד גוטגלד, היה בנו של מו"ל ספרים פולניים בוורשה, עלה ארצה בגיל 20, סלל כבישים, ייבש ביצות והיה בין מייסדי קיבוצו, מישמר־העמק. יותר מאוחר, אחרי שהוסמך למישפטים, היה גם ממייסדי ועורכי היומון מישמר (היום: על המישמר) ולוחם תקיף לפיתרון דו־לאומי לבעיית ארץ־ישראל. בנטוב, בעל החתימה השניה על מגילת־העצמאות, הוא האיש שהציע את מנורת שיבעת־הקנים כסימלה של מדינת ישראל (כי מנורה כזאת שימשה כסמל גדוד השומר־הצעיר בוורשה, גדוד יהודה המכבי) ושימש כשר־העבודה־והשיכון בממשלת ישראל הראשונה, אשר זכתה לכינוי ממשלת הי"ג. על מיספר חבריה הקטן.

● ● ●

נפטר ◆ בלונדון, בגיל 89, לוטננט־ג'נרל (רב־אלוף) **סיר בריאן הורוקס**, אחד מי־פקדיה הצבאיים הבכירים של בריטניה במיל־חמת־העולם השניה. הורוקס, אשר נפצע קשה כאשר פיקד על כיבוש תוניסיה מידי הגרמנים והאיטלקים ב־1943, הוחזר, כעבור שנה, לשרות פעיל. זה היה בעת הפלישה לאירופה, והיה זה הורוקס שפיקד על ההתקדמות המהירה ביותר מיזרחה, מחופי הפלישה בנורמנדיה. הורוקס, שחתר לעבר בריסל ואנטוורפן הבלגיות, ניהל את המערכה כשהוא שכוב באמבולנס.

---

* *החותם הראשון על המגילה הוא דויד בן־גוריון והחותמים אחריו. הם חברי מועצת־העם (קודמתה של הכנסת). שחתמו לפי סדר האלפבי"ת. כשבנטוב. בזכות שמו. הראשון ביניהם.*

מרסל קופמן, המלצר הוותיק של „כסית", מתבסם בחגיגות שעורכים יושבי הקפה לכבוד פרישתו, מספר על נעוריו בפאריס, ישיבתו בשבי הגרמני, קשריו עם מישפחת רזיאל ואהבתו ל„כסית" וליושביה

„יש לי בשבילך רכילות: כולם יודעים מי זו אחותו של דויד רזיאל. אני, במיקרה, נשוי לאחות השניה"

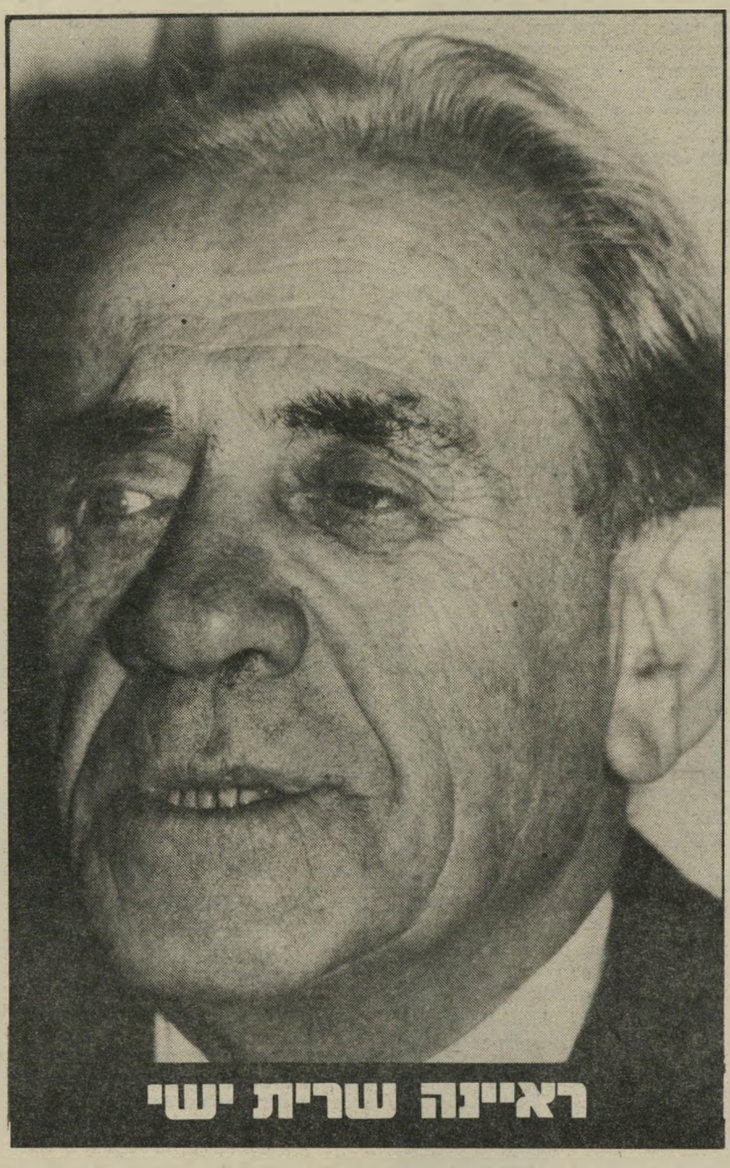
„לא כל אחד יכול להיות מלצר ב,כסית'. לא כל אחד יכול לחיות ברעש ובהתלהבות ובוויכוחים"

„ב,כסית' אהבו אותי בגלל הסיגנון הצרפתי, ואילו מישפחת אשתי לא אהבה אותי דווקא בגלל הסיגנון הזה"

„כל אדם צריך לדעת מתי להפסיק. אמנם יש קליינטים שלא רוצים שאפסיק, אבל אני הולך הביתה!"

„סימפטיה כמו שהיתה לחצקל לא פגשתי. היה חבר של אנשים פשוטים, ושתה עם שרים ואנשי־ציבור"

„החמימות שאני מקבל והחמימות שאני מחזיר — הלוואי והאנושות היתה מעניקה לי את החמימות של ,כסית'!"



ראיינה שרית ישי

„KASSIT C'EST MOI!"

„חוכמת המלצר הפשוט, האנטי־פאשיסט/ ששמו מרסל מקפה כסית / עולה על שאר־רוחו / של האקדמאי המכובד, המסובסד והממוסד."

כך כתב, באחת השנים, משורר־הזעם יבי, איש כסית, על מרסל קופמן, המלצר האהוב של כסית, העסוק בימים אלה בחגיגות־פרידה, בראיונות לעיתונות, לרדיו ולטלוויזיה. דומה כי מעולם לא זכה מלצר כל־שהו לכבוד ולאהבה כה רבים כמו אלה המורעפים על מרסל קופמן, העומד לצאת לגימלאות במלאות לו שיבעים שנה. כן ירבו.

החגיגות, כך אני משערת, לא ייפסקו. כי עד שלא יימצא מחליף למרסל, הוא לא יעזוב את כסית. וכמו שאמר לי הוא עצמו, וכמו שאמרה לי צביה, בתו של חצקל המנוח, אין סיכוי שיימצא בקרוב למרסל מחליף.

מחליפו של מרסל יצטרך להיכנס לנעליים גדולות מאוד. למרות מידותיו הזעירות, מרסל הוא ענק.

אני מכירה אותו כבר שנים ארוכות. בפעם הראשונה שבה באתי לכסית כשה־ייתי סטודנטית לתיאטרון, היה זה הוא, שהגיש לי את כוס הקפה התימני שלי. אותו מרסל עצמו, בעל לב־הזהב והחיוך שובה־הלב מקבל אותי מאז, בכל פעם שאני נכנסת לכסית, ולא חשובה התדירות, במאור־עיניים ונשיקות על הלחי.

מרסל אף פעם לא הירבה בדיבור. ואם כבר היה אומר משהו, היה תמיד מדהים את שומעיו בחוכמת־החיים הפשוטה שלו. מעולם לא התערב בין האנשים שגדשו את כיסאות כסית. מעולם לא נטל חלק בוויכוחים הסוערים. מעולם לא התערב גם במריבות קשות. אבל תמיד אפשר היה לה־טות אוזן ולשמוע אותו אומר בקולו השקט את מה שיש לו לומר על הסיטואציה. מי ששמע – לא הפסיד.

מרסל קופמן הוא אדם בעל תודעה פוליטית ומעמדית עמוקה. הוא אוהב לכנות את עצמו פועל, הוא גאה בעבודתו ואוהב אהבת־נפש את מקום־עבודתו. גם מקום־עבודתו אוהב אותו. שמוליק קראוס הנציח אותו בשיר איך עושים תקליט בכסית, אמנים אחרים ציירו אותו. ועוד יבוא היום, אני בטוחה, שמישהו יקדיש לו הרבה יותר משיר. מספרים עליו שהוא בקי ויודע את סודותיהם הכמוסים ביותר של יושביו המפורסמים של בית־הקפה, שהוא שומע ורואה הכל, אבל להוציא ממנו פיסת־רכילות קטנה או סתם אפילו אמירה לא־מחייבת על אחד מהיושבים בקפה הבו־הימה או על אחד מאלה שישבו שם והלך לעולמו – הרי זו משימה בלתי־אפשרית. מרסל שומר הכל בליבו.

על יחסו המיוחד לנתן אלתרמן ניתן ללמוד מהתמונה שאותה הביא לראיון שערכתי עימו בבית־הקפה התל־אביבי. שלוש תמונות ושיר של אלתרמן, במיסגרת, יקרים למרסל יותר מכל דבר אחר. בתוך מיזוודה קטנה הביא תמונות יקרות־ערך אחרות. הנה מרסל וחצקל כסית ליד התמונה המפורסמת של יוסל ברגנר. והנה מרסל מגיש לנתן אלתרמן, לבוש בחליפה לבנה ובפפיון לבן, על השולחן מפה לבנה. כך היו מתלבשים פעם בכסית! אני שואלת בתדהמה את צביה. כן, היא עונה לי, כך היו מתלבשים. אבא הקפיד על כך.

הכל השתנה בכסית. במקום מפות לבנות יש כבר שנים ארוכות מפות משובצות. במקום בלבן, לבושים המלצרים בשחור. אך כסית הוא בית־הקפה היחיד בארץ שבו לא משרתות אותך סטודנטיות בלתי־מיקצועיות, אלא זקי ומרסל, ולעיתים גם נאג'י, המכירים אותך כבר שנים ארוכות ויודעים בדיוק מה אתה אוהב לשתות ואיך אתה אוהב את הקוטלט שלך. וכסית הוא אולי המקום היחיד בארץ, שבו אתה יודע מי הוא האיש המבשל את האוכל עבורך. שכן נתן נמצא שם שנים ארוכות ואתה יודע בדיוק כמה מלח יהיה על השניצל שלך, מכיוון שנתן לא משנה את סיגנון הבישול שלו.

(המשך מעמוד 31)

כעת מרסל יוצא לפנסיה ונשאר זקי מאוס אל־פחם, שעוד יגיע תורו, וגם לו בוודאי יערכו חגיגות־פרידה כדת וכדין. וכשאני יושבת עם מרסל בכסית ולידי אלוף־מישנה צעיר מצה"ל, משחק שש־בש עם קשיש חבוש־מיגבעת, שאותו אני רואה בכסית שנים ארוכות מבלי לדעת מה שמו או מיהו ומאין בא, וכשאני שומעת מאחד השולחנות צעקות וויכוחים בנושא ישוע הנוצרי, וקולו של יבי מתרומם מעל כל הקולות האחרים – אני יודעת שכסית בלי מרסל תהיה כמו כסית בלי חצקל, כמו כסית בלי הציור המפורסם של יוסל ברנגר, שהוסר לפני כמה שנים ובמקומו נתלה ציור של אורי ליפשיץ. כסית בלי מרסל לא תהיה אותו דבר.

כשמרסל קם לרגע כדי לעזור באיזה ענ־יין לזקן, אומר לי אחד מהיושבים אצל השולחנות: „איזה מזל יש למרסל. כל אלה שכותבים עליו מכירים אותו כל־כך טוב!" ואז אני אומרת להוא מהשולחן: „איזה מזל יש לנו שאנחנו בכלל מכירים איש כמו מרסל!"

■ ■ ■

● מתי באת ארצה מצרפת?

עליתי ארצה שלוש שנים אחרי סוף מילחמת־העולם השניה. בזמן המילחמה שירתתי בצבא צרפת. אני שייך למגינים האחרונים של גמל דנקירק, שם גם נפלתי בשבי.

● היית בשבי הגרמני?

לצערי הרב, רוב זמן המילחמה. ניסיתי לברוח אומנם, אבל לא הצלחתי.

● באיזה מקום הוחזקת בשבוי?

בסטאלג 6 ב', בווספאל. אחרי שנה התחילו להפריד בין יהודים ולא־יהודים, ושלחו אותנו למחנה שהמישמעת וכל מה שכרוך בזה היו בו יותר חריפים ויותר קשים. היינו שם ביחד עם סמלים ורבי־סמלים שסירבו ללכת לעבוד, מפני שלפי אמנת ז'נבה סמל ורב־סמל שבויים אינם חייבים לעבוד, אם אינם רוצים.

אותנו היהודים שיכנו בצריף מיוחד, היינו 150 איש, והוציאו אותנו לעבודה בכריה בתוך ביצות. היתה בינינו התארגנות.

● לצורך בריחה?

כן. היהודים היו החייטים. משמיכות חומות וירוקות, לפי הטעם הגרמני, היו תופרים חליפות־סוואה, וכל מי שרצה או תיכנן לברוח היה בא לצריף של היהודים להזמין חליפה. עד שהיתה הלשנה מצד משתף־פעולה לא־יהודי, ואז המ־תרגם שלנו מצרפתית לגרמנית הודיע לי: מרסל, תודיע לחייטים שצריך לכסות את הסחורה!

הצריפים שלנו היו בנויים מעץ והקירות ממזונית, פסים־פסים. תמיד חלק מהפסים היה מוכן לעת סכנה. שנוכל להוריד ולהחביא הכל בין שתי רפנות הצריף. כך הורדנו חלק מהמזונית והחבאנו את הבגדים בפנים. כשהגרמנים באו לעשות חיפוש, הם לא מצאו כלום, לא ידעו שבתוך הקירות מוחבאים בגדים תפורים משמי־כות גנובות.

כשאני מספר את זה, אומרים לי שזה בלופים. אבל תאמיני לי, זה לא בלופים. יש דברים שקשה להאמין, אבל הם התרחשו במציאות.

● כמו למשל?

יום אחד הוציאו אותנו החוצה למיסדר בחצר. היינו בערך אלפיים חבר'ה, כשמסביבנו שמירה מוגברת וכלבים דוברמנים־זאבים. היו כמה חבר'ה שתיכננו לברוח והיתה הלשנה. המתרגם ידע על התוכנית. בזמן שאנחנו היינו בחוץ, הוא ניתק את הזרם במחנה, וכך יכלו הבורחים לחצות את גדר־התיל המחושמלת, בזמן שהגרמנים חיפשו בתוך הצריפים שלנו אחרי חומר מוברח ומכשירי־רדיו.

אחרי שנה וחצי שהיינו במחנה הזה, שוב הפרידו בין היהודים ל„א־יהודים. אותנו לקחו לסכסוניה התחתית. זה היה אחרי מפלת סטלי־נגרד. עברנו במחצבת־בולת, ושם כל היום היינו צריכים לרפוק בבולת עם פטיש של תישעה קילו. כל היום! איזה כיף!

ושם גם כן היתה התארגנות לכל מיני ריברי סבוטאו', אף פעם לא קיבלנו את הדין בשקט. במחנה הראשון, את יודעת איפה היה הרדיו? בצריף ששימש ככנסיה לנוצרים, בקאפלה של הכומר, שם הוא היה מוחבא, הרדיו, מאחורי ישוע. וככה שמעתי את הגנרל דה־גול ברדיו לונדון, מאחורי ישוע. אור, זו היתה תקופה.

● מה הביא אותך לארץ?

מישטרת וישי אסרה את אבא ברחוב והביאה אותו הביתה, לקחת חפצים. באותה הזדמנות אספו גם את אמא.

● כשהיית בשבי?

כשהייתי בשבי.



מרסל (מימין) עם חצקל לפני 25 שנים
„חצקל לא היה מפסיד אף פרמיירה אחת!"

● וזה נודע לך רק אחרי ששוחררת?

לא. זה נודע לי מהשכנים, שכתבו לי מיכתב. תפסו את אבא ואמא בשמונה ביוני 1944, יומיים אחרי הנחיתה בנורמנדי, וחודשיים לפני שיחרור פאריס. איזה שלימזלים הם היו.

● למה תפסו את אביך?

הלשנה של אנשי וישי.

● מה הוא עשה, אביך?

הוא היה סוחר בשוק, מוכר גרביים ותחתונים בפאריס. אני לא בן של עשירים, לא גרתי בשאנז־אליזה. גרתי באיזור הרביעי, לא הרחק מהפלעצל היהודי.

● הייתם מישפחה יהודית טיפו־סית?

לא. אבא שלי היה חבר המיפלגה הסוציא־ליסטית הצרפתית. כשהייתי ילד בן שמונה, אבא הראה לי תמונה של ז'אן ז'ורס ואמר: „אתה רואה, מרסל, זה אבא של כל העניים." עניתי לו בתמימות של ילד —אבא, אם זה אבא שלך, או זה סבא שלי.

כן, ער היום ז'אן ז'ורס זה סבא שלי.

● המישפחה שלך היתה יהודית. האם היא גם חיה חיים יהודיים, צמה ביום כיפור?

לא ער כדי כך. צמו בכיפור, אבל עברו בשבת. פעמיים בשנה היינו יהודים, ביום־כיפור ובליל הסדר. אלה היו יוצאי־דופן. פעמיים בשנה יהודים, בדיוק כמו בכסית. זה הכל.

ובזה התבטאה היהדות בילדות שלי, לא היינו יהודים פאנאטים. זה — מעולם לא!

● איך נודע לך מהשכנים שהוריך נעצרו על־ידי אנשי וישי?

הם כתבו לי מיכתב לשבי. את יודעת שה־מיכתבים היו עוברים צנזורה. או למיקרה כזה היתה סיסמה בין האנטי־פאשיסטים: „אבא ואמא נסעו לחופשה להרבה זמן." ואז הבנתי את הברוך.

■ ■ ■

● מה עשית אחרי ששוחררת מהשבי?

על הנעורים זה כל מה שאת רוצה לדעת? את לא רוצה לשמוע איך שאבא גידל אותי כסוציאליסט בשנות השלושים? את יודעת, בתקופה ההיא הייתי בהתנגשות עם אבא והצטרפתי לנוער הקומוניסטי.

● בנו של סוחר בנוער הקומוניסטי?

סוחר? איזה סוחר! יותר רוכל מאשר סוחר. השוק של אבא היה בפרבר פאריסי איפה שבית־חרושת רנו. ליד הקיר של הבית־חרושת היו באסטות ומכרו סחורה וחיו מהפועלים. הפועלים כיבדו את הסוחר הקטן, שהיה יותר קבצן מהפועל.

● ובכל זאת, איך הגעת לנוער הקומוניסטי?

ראיתי שביתות במיפעל רנו כשהייתי ילד. זה היה מיפעל, שעבדו בו 45 אלף פועלים. ראיתי בעיניים שלי, בצורה אכזרית, איך מישטרת צרפת מתנפלת על השובתים, איך חיל־הפרשים עולה על הפועלים עם הסוסים, וכילד נכנס בי מרי פנימי — אני לא אפסיק את המילחמה על מילחמת־המעמדות וככה אני עד היום.

● קומוניסט?

לא, לא קומוניסט. את הקומוניזם עזבתי ב־1937, בגלל השחיטה הגדולה, אחרי שהרגו את המרשל טוחצ'בסקי ואת כל המנהיגים של 1917, בוכארין, זינוביב וקאמנייב, שהיו מראשי המהפכה הבולשביקית. אבל עד היום אני נלחם את מילחמת־המעמדות.

השיא של החיים הפוליטיים שלי בצרפת היה בשנת 1935, כשקמה החזית העממית. שני מיליון פועלים יצאו לרחובות פאריס, ומי שהוביל את המהפכה היה רומן רולאן עם רגל הלאום ואגרי ברבוס, שכתב את הספר האש. את יודעת מה אמר אגרי ברבוס על מילחמת־העולם הראשונה? הוא אמר שהמילחמה זה דם, בוץ וחרא. ביטוי נחמד, אה?

ואז, ב־1936 עלתה החזית העממית לשילטון, בראשותו של ליאון בלום. איפה שתסתובבי בצרפת, תמצאי יהודי.

● איפה קיבלת את כל האותות האלה שאתה ענד ב־14 ביולי?

אה, אות־הלוחם! זה נתנו רק לאנשים שהיו בחזית, לא כמו שנותנים כאן, בארץ, אותות־מילחמה לשוטר־תנועה שצועק לכבות את האורות ונותן קנס על הפנסים של האוטו כשיש מילחמה בחזית. לי יש תעודת־לוחם, חתומה על־ידי ממשלת צרפת.

את ממשלת צרפת, את יודעת, אני לא מאשים בכלום, את המישטר של היום, רק את המישטר ששיתף פעולה עם הגרמנים. בכל זאת יש הבדל בין צרפת שלי לצרפת של הבוגדים.

● מאז שעזבת את צרפת, חזרת אליה לביקור?

לא.

● למה לא?

מפני שהצרפתים היו יותר מדי סלחניים כלפי משתפי־הפעולה. פשוט מאוד. אני יכול להיות בן־אדם טוב וחביב, אבל יש דברים שלעולם אני לא סולח ולעולם לא אסלח. על רצח ההורים אני לא יכול לסלוח, לעולם לא אוכל.

● יש לך מישפחה בצרפת?

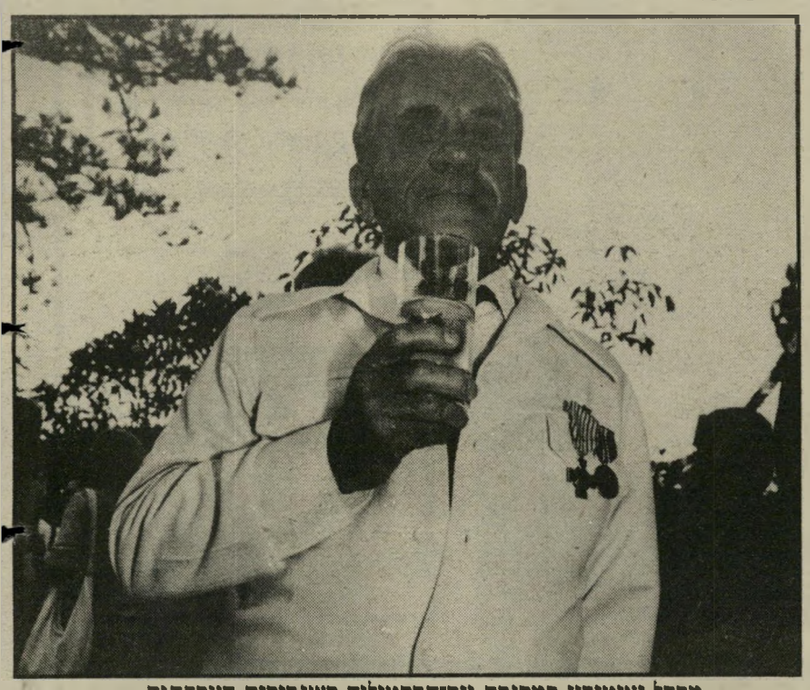
יש לי שם אח ואחות.

● אתה בקשר איתם?

עם אחי ניתקתי את הקשר. בזמן המילחמה הוא היה בשבי, ואשתו והילדה מצאו מיקלט במינזר בקאן, ואחרי זה הילדה התנצרה. יום אחד אחרי המילחמה שאלתי איפה הילדה. אמרו לי: „מה, אתה לא יודע, יש תהלוכה בכנסיה, היום יום הקדושה, הפטרונית של כל דייגי צרפת." יצאתי לרחוב וראיתי את האחיינית שלי, בשימלה לבנה, כמו כלה של ישוע, עם רגל ביד, עובדת את ישוע.

עשיתי סקאנדל לאחי וגיסתי. איבדתי אבא ואמא מפני שאנחנו יהודים, וכעת אתם מרשים לילדה שלכם להיות נוצריה? אני גמרתי איתכם. אם הריבוינו־של־עוילם של היהודים לא טוב, אז אתם הולכים לחפש ריבוינו־של־עוילם של אחרים — מה אתם חושבים, שהוא יותר טוב?

„אני שייך למגינים האחרונים של גמל דנקירק. לצערי הרב, את רוב זמן המילחמה עשיתי בשבי הגרמנים"



מרסל ועיטוריו במסיבת יום־הבסטיליה בשגרירות הצרפתית
„בצרפת נותנים את האות רק למי ששירת בחזית!"

● ועם אחותך?

היא עצלנית. הצרפתים לא אוהבים לכתוב. פעם בשנה־שנתיים אני מקבל ממנה מיכתב. זה הכל. היא, יש לה מחשבה קפיטליסטית בורגנית.

■ ■ ■

● לאן הלכת, כשהגעת ארצה?

תיכף לצה"ל. כמתנדב במילחמה הייתי במשולש. עשיתי את עבודתי. אני לא אוהב צימעס צבאי. מילאתי את תפקידי כחייל. אני לא גיבור וגיבור זה משהו שלא קיים. את יודעת מיהו גיבור? אחד שהוא פחדן לא נורמאלי, ובגלל זה מתנהג כמו משוגע.

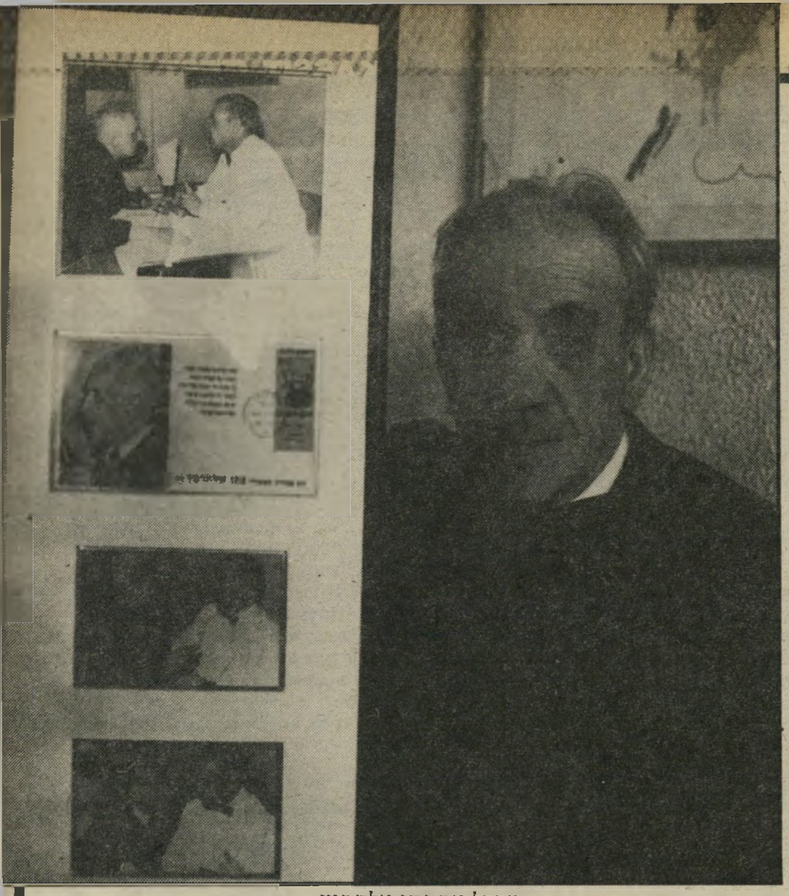
בזמן המילחמה התחתנתי עם פנינה, שישה חודשים אחרי שהגעתי ארצה.

● סנינה היא ילידת הארץ?

יש לי בשבילך רכילות. כל הארץ יודעת מי היה רויז רזיאל וכל הארץ יודעת שיש לו אחות אחת, חברת־הכנסת לשעבר, אסתר רזיאל־נאור. אני, במיקרה, נשוי עם האחות השניה, עם פנינה. אבל את זה כל הארץ לא יודעת.

● ואין קשר בין מישפחת רזיאל־נאור לביניכם?

אני לא פאנאט ואני לא רביזיוניסט. אני בן־אדם חופשי, אנטי־קונפורמיסט. ואני מאמיו שבז־



מרסל עם נתן אלתרמן
„הוא אהב את הצרפתיות שלי"

אדם שאין לו גמישות בחיים החברתיים ובחיים הפוליטיים לא יכול להיות אדם חברותי או אפילו פוליטיקאי. אצל מישפחת רזיאל־נאור קשר מישפחתי זה כשאומרים אמן למיפלגה ולבית־הכנסת. נכון, הם עזרו כשהיתה לי תאונת־דרכים קשה והייתי על סף המוות. אז היא באמת הוציאה את כרטיס־הביקור שלה בכל מקום. אבל בן־אדם לא צריך עזרה רק במיקרה־אסון בבית־חולים, בן־אדם נורמאלי צריך מישפחה גם בחיי היומיום שלו. וכל החיים הייתי כלפיי וכלפי פנינה היה נוקשה, מתנשא ומנוכר. אני מבין את זה.

● אתה מבין את זה?

לו הייתי יוצא מיזרח־אירופה, היחס אליי מצידם היה אחר. הם לא אוהבים אותי כי אני יוצא צרפת ויש לי מחשבה חופשית. תמיד, כשהיו מדברים פוליטיקה והייתי מביע את דעתי, היו אומרים: „אוייש, הצרפתי הזה."

● מה היתה עבודתך הראשונה בארץ?

מלצר בקפה תכלת בפינת שינקין־אחד־העם. שם ראיתי את מנהיגי המדינה, את רמז, גולדה, יעקב דורי, חיים לסקוב. גם משפחתו של יעקב הרצוג היתה באה לשם. זה היה בית־קפה הכי־יפה בתל־אביב, ובגלל זה שהיה קרוב גם למערכת דבר וגם להפועל המיזרחי, היו באים פוליטיקאים משני הצדדים.

„רובינא היתה מלכת התיאטרון העברי. הייתי מסחכל עליה כמו שהייתי מסחכל על כוכב של ה„קומדי פרנסיז". באשה הזאת היתה מלכות תיאטרלית"

● איך הגעת ל„בסית"?

היתה אבטלה וגם אני סבלתי ממנה. יום אחד נפגשתי עם מזכיר אגודת־המלצרים והוא אמר: „מרסל, תפסיק עם השטויות, תחזור לעבודה." סבלתי מסקיק בגלל החותמת המישפחתית. ככה זה היה או — לה, לאסתר רזיאל־נאור, היה כבוד ולי היתה אבטלה. אף פעם לא חיפשה הגברת למצוא לי ג'וב. כל קרוב־מישפחה, זה דבר טיבעי, היה עוזר לקרוב מובטל שלו. אבל אצלה — שום דבר.

● מסַפרים עליך, שהיית קשור מאוד לחצקל.

סימפטיה כמו שהיתה לחצקל לא פגשתי. הוא היה בן־אדם שידע לארגן לו יחסי־ציבור, היתה לו גישה לאנשים, לכל בן־אדם. הוא יכול היה להיות חבר עם אנשים הכי פשוטים ולהיפגש על כוסית ולבלות עם שרים, אמנים ואנשי־ציבור. הוא לא היה מפסיד אף פרמיירה, כל האמנים אהבו אותו. לפעמים היו פארטיס אצל האמנים וחצקל תמיד היה לוקח אותי בשביל לעשות את המלצרות.

היתה פעם פארטי די מעניינת, אני זוכר, זה היה ב־1961, הגיע ארצה מופע מיוזיק דה שאנז־אליזה והיו שם זמרים מכל הארצות בעולם. אפילו שושנה דמארי היתה בפנים. ראיתי שם גם את ז'אק ברל הצעיר. בפארטי היה גם מי שהיה מנהל קול ישראל, ד"ר ספירו, והוא אמר לי מרסל, אתה יודע מי נמצא פה? המלחין של איב מונטן."

ואני, ככה, באתי לפארטי לבוש כמו שצריך, עם פפיון וחגורה שחורה, ואני מסתובב עם המשקאות בין הקהל ורואה את ד"ר ספירו מדבר עם איזה אורח, ואני פונה אל האורח בצרפתית ושואל — סליחה, אדוני, אתה רוצה איזה דבר מרענן? והאיש מסתובב, מסתכל עליי ואומר: „מרסלי" ואני עונה לו, ביידיש: נוסן, ואם טוסט דו, נוסן, מה אתה עושה פה? עזבתי את המגש עם המשקאות בצד והתחבקנו. שמו האמיתי של המלחין הדגול פרנסיס להי־מארק, שהיה אורח הכבוד במסיבה, היה נתן קופר, ואני היכרתי אותו משכונות הבסטיל, מישכנות העוני של פאריס. הוא היה בן של חייט ליטאי והיינו ביחד בלהקת־פועלים בשנים 1934־1936 עד שקראו לי לדגל. כמו שאומרים הצרפתים. הלהקה שלנו נקראה להקת מארס. למה מארס? כי המהפכה של הקומונה הפאריסית פרצה במארס 1871. נו, מאז אני איתו בקשר. הוא כותב ולפעמים שולח לי שירים עם תווים.

● אומרים שמאז מותו של חצקל קרה לך משהו?

חצקל היה בוהמי, בדיוק כמוני. הוא היה טיפוס לא מימסדי, הוא היה חצקל. הוא לא יכול היה להיות טיפוס אחר, טיפוס אחר ממה שהוא היה זה היה נגד הפרינציפ שלו. חצקל לא היה מסוגל להיות בעל־הבית עם מישטר־ברזל. הוא היה בן־אדם חופשי ודי דמוקרט, הרבה פוליטיקאים יכולים לקחת דוגמה מהדמוקרטיה של חצקל. חצקל היה יכול לדבר גם עם השמאל וגם עם הימין, היתה לו גמישות אנושית לא נורמלית, זה מה שהיה דומה בין שנינו.

● כשבאת ל„בסית", התאקלמת מייד, או שזה לקח זמן?

כשהגעתי, עשו לי הכרה עם כולם. אמרו לי: צרפתי, שקוראים לו נובל ליטרר ושאל אותי: „מרסל, אתה מכיר את העיתון?" אמרתי לו — כן. אז הוא שאל: „נו, מה אתה אומר?" עניתי לו שבשבילי העיתון יותר מדי קונפורמיסטי — ויותר מדי אקדמי פרנסייז. אז מנשה אומר לאלתרמן: „שמעת, נתן? מרסל הוא אנטי־קונפורמיסטי" אז אלתרמן, ככה מסתכל עליי — הוא היה, אל תכתבי, מפ"איניק, אחד הקובעים במיפלגת־העבודה — והוא אומר לי, אלתרמן: „באמת, מרסל, אתה אנטי־קונפורמיסטי?" אמרתי לו — כן, נתן, ובגלל זה אני אוהב את ויקטור הוגו, אבא של העלובים. אני אוהב אותו כי הוא שנא את כל המישטרים ומת כמגן הקומונה הפריסאית. את יודעת מה הוא ענה לי, אלתרמן המפ"איניק? „מרסל, אתה נהדר!"

● זה נכון שהיית איש־הסוד שלו?

לא, לא. לא להגזים, לא להגזים. אני בן־אדם שלא מכניס את האף שלו אף פעם בחיים הפרטיים של מישהו.

● ואיזה קשר היה לך עם חלפי?

היינו מדברים על פוליטיקה, על סיפרות. חלפי היה בן־אדם שיודע לכאוב, הוא היה בן־אדם נהדר. שניהם, גם אלתרמן וגם חלפי, אהבו את הסיפרות הצרפתית. אלתרמן היה בא לפה כל יום וגם חלפי יום־יום היה יושב פה.

● וחנה רובינא?

או, היא היתה בכל זאת מלכת־התיאטרון העברי. הייתי מסתכל עליה, כמו שהייתי מסתכל על כוכב של הקומדי פרנסייז. באשה הזאת היתה מלכות תיאטרלית, רק ההופעה שלה היתה גורמת לי להרגיש שאני חייב לתת לה כבוד, כבוד לרמה שלה.

● מה אהבה חנה רובינא לאכול?

אפשר לדבר עם מרסל על הכל, אבל לא על מה שמישהו אהב לאכול או לשתות.

● למה?

אני לא אוהב לדבר על הדברים הקטנים האלה. אני משאיר את הרכילות הזו לאנשים פשוטים. את לא מצפה ממני שאני אגיד לך מי אוכל מה. אני יותר מדי קשור לאנשים. עד היום אני ביחסים טובים עם נתן זך, עם חיים גורי ועם עוד הרבה סופרים מהדור החדש. כן, כן, הדור החדש. כשאלתרמן היה פה הגדול, גורי היה צעיר מאוד. ויש לי גם יחסים טובים עם אריה זקס וניסים אלוני ויוסל ברגנר ומושה ברנשטיין, כולם ידידים טובים.

■ ■ ■

● אתה מזכיר כאן שמות של אנשים שהסכו לאבני־דרך בשטח המחזאות, הסיפרות, השירה, הציור. אבל בשנים האחרונות חלה מהסכה ב„בסית". בממקום האמנים הגיעו לכאן כל מיני זרוקים שלאו־דווקא שייכים לעולם־האמנות. איך אתה מקבל את האנשים האלה?

אני מסתכל על מה שקורה כעת בכסית כעל תקופה שעוברת על כל העולם. כמו שאמרתי לך — זו תקופה, ואני מאמין שהיא תחלוף.

● בכל זאת, יש הבדל בין לשרת את האמנים שאתה אוהב לבין לשרת כל מיני אנשים שאין לך יחס מיוחד אליהם.

נכון, יש הבדל, אבל לא צריך לשכוח שאני מלצר ואני צריך לשרת כל אחד שנכנס לכאן.

● אתה מרגיש כמו אחרים, הטוענים שדווקא ל„אחרונה בסית" חזרה אל עצמה?

כן, זה נכון. כסית חזרה לעצמה. הנה. תראי, אני מכיר כמעט את כל מי שיושב כאן, וגם את.

● איזה יום הוא יום־העבודה האהוב עליך?

זה לא סוד — יום שישי.

● איך אתה מתייחס לצעקות של יבי, לוויכוחים הסוליטיים, למכות ולמריבות שלפעמים פורצות כאן?

שום דבר לא איכפת לי. אני אוהב את כל

„את „אות־הלוחם" נתנו לי מפני שהייתי בחזית. בצרפת, לא כמו פה, שנותנים אות־מילחמה לכל שוטר־תנועה שנותן קנס על פנסים בזמן מילחמה"

הבוהימה, זו מהדור הישן וזו מהדור החדש, ואני אוהב את יבי וגם את שמוליק קראוס. החמימות שאני נותן להם, הם מחזירים לי. את בעצמך רואה איך אני מתנהג עם כולם, הלוואי והאנושות כולה היתה מחזירה לי מה שאני נותן לכולם בכסית. החיים שלי לא היו תמיד שרה־שושנים, גם הנעורים וגם כשהתבגרתי, אבל הפיצוי שלי זה מה שאני מקבל מהאנשים בכסית, מאלכס אנסקי ויצחק בן־נר ואורי אבנרי. כן, אני אוהב אותו.

● ואתה, עם דעותיך השמאליות, מה היחס שלך לשולחן של אנשי הימין ביום השישי?

מה אפשר להגיד עליהם, זה השולחן של 1948.

● אתה מנהל איתם ויכוחים פוליטיים?

לא. אני אוהב אותם, הם אנשי כסית, לא חשוב הדעות הפוליטיות.

● תמשיך לבוא ל„בסית", גם אחרי שתצא לסנסיה? (המשך בעמוד 36)



מרסל ודמויות ידידי בציור של לפשיץ ב„בסית"
„אני אוהב את הבוהימה שלי"

● וסנינה, אשתך, עברה?

כל השנים עברה כמורה, אבל אני הייתי מובטל. נו, בשנת 1959 הענף התחיל להתאושש, שמעתי לעצת מזכיר אגודת־המלצרים. הלכתי ליישכת־העבודה ונשלחתי לכסית.

● מה ידעת על „בסית"?

ידעתי שזה בית־קפה של אמנים, ציירים וסופרים. לפעמים הייתי בעצמי יושב בכסית. אז באתי בישימחה וקיבלו אותי לעבודה.

● מי, חצקל אישי־כסית?

כן. חצקל קיבל אותי לעבודה.

לזה קוראים לו ככה ולזה קוראים לו ככה. הייתי קשור במיוחד לאלתרמן ולאנרהם חלפי. ככה זה, כל מלצר יש לו החולשות שלו.

● מה קשר אותך לאלתרמן ולחלפי?

אלתרמן היה אוהב את הצרפתיות שלי. תסתכלי על התמונות שלנו ביחד, הן מדברות בעד עצמן.

● על מה הייתם מדברים?

על כל מיני דברים. פעם ישב פה, בכסית. באמצע, עם ידידו מנשה לוי, שהוא אחד המתרגמים הטובים במדינה. מנשה הוציא עיתון

קולנוע

סרטים

מוצרט נגד מוצרט

הבומר שהבטיח את הנצח לגאון

אין ספק שאמדיאוס יהיה אחד מקוטלי־הפרסים הגדולים של השנה, כמה גלובוסים־שלי־זהב (פרסי העיתונות הזרה) כמה אוסקרים, וסאליירי המיסכן, שהוא בעצם גיבורו של הסרט, שוב יקרא לסדר את האלוהים שאינו אוהב אותו ויתבע את עלבונו — לוא לפחות, הפעם, ריבון־העולמים, היית קורא לסרטו של מילוש פורמן סאליירי ולא אמדיאוס, כמו בהצגה.



מוצרט א': הלסה
גאון –



מוצרט ב': דוידסון
– בעל כורכו

בין כה וכה, בשנה זו ממש נעשה סרט נוסף על חייו של מוצרט ולשם שינוי לא נקרא על שם המלחין כי אם אנחנו שלושתנו. הסרט בת־יחס לשנת 1770. וולפגנג בן ה־14 נסע לאיטליה. עם אביו, להתארח אצל הדוכס פאלביצ'יני, באחוזתו שליד בולוניה. שם היה עליו לעבור מיבחן כדי להתקבל כמלחין של התזמורת הפילהרמונית שליד האקדמיה בבולוניה.

כל השהות הזאת התפתחו יחסים משונים ביותר בינו לבין בנו של המארח, כשהעובדה ששניהם היו מאוהבים באותה הנערה יצרה ביניהם יריבות של סולידאריות במקום יחסי־האיבה והתחרות ששררו ביניהם מתחילה. הנסיון עורר בו חשק עצום לחיים נורמאליים והוא ניסה להכשיל את עצמו בבחינה במכוון. אבל גורל הוא גורל — וכומר שבחן אותו וידע שהנער גאון, תיקן את השגיאה ובכך גזר על מוצרט חיים קצרים בעוני וגאוניות לנצח.



וודס וזה־נירו – איטלקי באמריקה

תפאורן בשם קארלו שימי המחולל פלאים, ועם צלם בשם טונינו דלי קולי שהוא אשף במלאכתו, הופך הסרט הזה לחוויה חזותית, שבה שיאי־אלימות מסמרי־שיער, שתי סצינות של אונס, אשר ירתיחו את הפמיניסטיות, סצינת־חיזור שבה מזמין גאנגסטר את אהובתו לארוחת־ערב במלון שלם, ששכר באותו ערב רק למען שניהם, ועוד הברקות לרוב.

מעל הסרט כולו שורת אווירת־עצב נוסטאלגי, כי מדובר בסופו של דבר בממסידנים, למרות כל הצלחותיהם הזמניות.



ריצ'ארד מאליגן – יוצא בשלום

לשעבר, אשר מנסה לחקור איך ייתכן שתלמיד יעביר שנים במוסד בלי שילמד גו מאומה.

מכל צוות השחקנים הגדול בסרט הזה, היחידי שיוצא בשלום הוא ריצ'ארד מאליגן (בועות, רגי). העוסק בחומר הקרוב ללבו, כשהוא מגלם את המשוגע־המעמיד פני מורה, ומתחפש ללינקולן ולקאסטר כדי ללמד את תלמידיו פרק בהיסטוריה.



אדולפו „שאבה־דו" קוינס – חוויה המונית

בית־חולים, וכל הצוות כולו, בלי יוצא מן הכלל, נדבק בשיגעון. במקום מבצעי־הפרט שאפיינו את המחול הזה בעבר, זה פתאום הופך לחוויה המונית. שבה האילתור כבר אינו יכול להיות גורם של ממש, כי הרי יש תאום כמעט חשוד בין כל הרקדנים. ואז מה כל ההתמרדות הזאת נגד המחולות הממוסדים?

הסצינה השניה היא מחווה לחתונה מלכותית של סטאנלי דונן, בה רקד פרד אסטר על הרצפה, הקירות והתיקרה של חדר, הכל בצילום אחד. כאן זה נעשה בכמה צילומים.



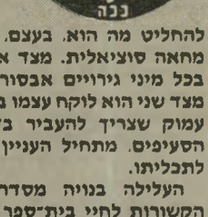
מיהו (סנדק) יהודי?

היו זמנים באמריקה (גת. תל־אביב. ארצות־הברית) – **אפוס מוזר זה של שני גאנגסטרים יהודים, נפרש של־פני תקופה של חמישים שנה, ונדמה לעתים שמימדיו העצומים גורמים לצופים שיילכו לאיבוד בתוכן.**

אפשר לקרוא בסרט הזה כל מיני פרשנויות: זה יכול להיות סיפור" אהבה אומלל, זה עימות בין אינדיווידואליזם קיצוני לבין אימפריאליזם מתעורר, זאת השתקפות אירופאית של הקולנוע האמריקאי ואולי זה רק מבצע וירטואוזי של במאי־קולנוע אשר החליט, שמציאות, סבירות עלילתית או משמעות חברתית, מעניינים אותו פחות מן המבצע עצמו של יצירת עולם שלם ופרטי משלו.

הבמאי הוא סרג'יו ליאונה, האיטלקי שנדמה כאילו כל חייו הוא תוהה בתוך המיסטיקה האמריקאית. שמו נקשר למערבוני־הספאגטי המפורסמים ביותר, אותם צילם באירופה למרות שעלילותיהם התרחשו ביבשת החדשה. וכך גם הפעם: סיפורי הגאנגסטרים הקטנים, הלוחמים ביניהם על שליטה בשוק המשקאות האסורים בניו־יורק, צולמו, ברובם, בתוך תפאורות, בעיר־הסרטים שליד רומא. צ'ינה־צ'יטה.

בעזרת צוות־שחקנים המסוגל לרתק גם כאשר הדמויות שלהם בתסריט לוקות בחסר. שחקנים כמו רוברט דה־נירו, ג'יימס וודס וטיוזדי וולד, להזכיר רק את הבולטים. עם



מורים קשי חינוך

מטורפים. מטורפים המורים (הוד. תל־ אביב. ארצות־הברית) – **הבעיה העיקרית של הסרט הזה היא, שלכל אורכו, אין הוא יכול להחליט מה הוא. בעצם, רוצה להיות: קומדיה מטורפת או מחאה סוציאלית. מצד אחד, הוא מנסה לדגדג את הצופים בכל מיני גירויים אבסורדיים הרומזים, כאילו, על פארסה. מצד שני הוא לוקח עצמו ברצינות תהומית, כאילו יש כאן מסר עמוק שצריך להעביר בדחיפות לצופה. ומרוב פסיחה על הסעיפים, מתחיל העניין לעייף הרבה לפני שהגיע הסיפור לתכליתו.**

העלילה בנויה מסדרה ארוכה של אפיזודות שונות, הקשורות לחיי בית־ספר תיכון ממוצע בכרך אמריקאי. מה שצריך לקשור את כל האפיזודות יחד, זאת חקירה שעורכת פרקליטות־המדינה סביב הטענה שאחד מתלמידי הגימנסיה זכה לעבור בה את כל הבחינות ולסיים את חוק־לימודיו בהצלחה, למרות שאינו יודע כלל קרוא וכתוב.

תוך כדי החקירה, הצופה מתוודע למורה שישן תמיד בשיעורים, למטורף שמתחזה למורה ומרתק את תלמידיו בשיעורי־היסטוריה, למורה שמתמוטט בשל התעללויות תלמידיו, למורה החבר'מן שמודע לאחריות הרובצת עליו, ובמקביל, יש גם שורה של תלמידים ייצוגיים למיניהם. בין כולם נעה, בקדחתנות, פרקליטה צעירה, בוגרת בית־הספר



ברייקדאנס בבית־חולים

ברייקדאנס 2 (תל־אביב תל־אביב. ארצות־הברית) – **אחרי ההצלחה העצומה של הפרק הראשון בסידרה הזאת, לא היה כמובן מנוס מן השני. הבנוי לפי אותה המתכונת ומיועד לאותו קהל־יעד.**

לוסינדה דיקי, בת־טובים, מתגייסת שוב לטובת שכונות־העוני, ולטובת ידידיה בוגאלו ושרימפ, הפעם כדי להציל מתנ"ס מקומי שנועד להריסה. קבלן רשע רוצה להפוך את המתנ"ס למרכול. כל הנוער המתאסף שם כדי לרקוד במרץ ריקודי־ברייקדאנס, מחליט שבמאמץ משותף יוכלו לקדם את פני הרעה, גברת דיקי הצעירה אפילו מסכנת חוזה מפתה שיש לה להופעות בפאריס עם להקת־מחול מקצועית של ממש, כדי לתרום את תרומתה, ובסוף, כמובן, מול מצלמות הטלוויזיה, בא הכל על מקומו בשלום.

מובן שלסיפור אין כאן כל חשיבות, הוא אינו אלא תירוץ כדי לקשר בין ריקוד אחד לשני. הרבה ניצבים. הרבה צבעים. הרבה מוסיקה רועשת. אבל, בסך הכל, חסר כאן גורם־הפתעה שהיה בגילוי התנועות המוזרות והאקרובטיקה המיוחדת של ריקוד־רחוב זה, בסרטים הראשונים. שלא לדבר על אותו הברק המיוחד בצילום ובעיצוב התפאורה אשר העניקו לסרט כמו פלאשדנס את ייחודו.

החידושים כאן, אם אפשר לדבר על חידושים, מתרכזים בשתי סצינות. באחת מהן, פושט הברייקדאנס לתוך



„הקולג' הבריטי הוא המחנך לצביעות!" טוען רופרט אברט, האנס של „הנסיכה דייזי" והמרגל של „ארץ אחרת", בראיון עם עדנה פיינרו

אילו היה רופרט אברט תינוק־מבחנה, הייתי אומרת שערבבוהו מגנים מוצלחים של ג'יימס דין ודייוויד בואי. אך גם ניצוצות מריצ'ארד גיר מפיצה דמותו של אברט, מה גם שגם הוא, כמו גיר, הפך לרימון־רסס מיני, דווקא הודות לתפקיד של הומו־סכסואל. לגיר זה קרה בבנט. לאברט, בארץ אחרת.

למעשה חייב אברט לברך פעמיים את המחזאי־תסריטאי ג'וליאן מיטשל ולשים פרחים על קברו של האיש, שספק אם איזשהו בן אחר של האומה הבריטית יעשה כן: שכן גם המחזה וגם הסרט (בין השניים עשה אברט את התפקיד הטלוויזיוני האמריקאי שכל יושבי־הבית בארץ מכירים כבר) מבוססים על פרשת הריגול הכפול, המפורסמת ביותר של המאה: גי ברג'ס ודונאלד מקלין, והדמות של גאי בנט, הדמיונית כביכול, בארץ אחרת גזורה לפי מותניו של ברג'ס, כמעט.

בשנת 1953, כשסיים ג'וליאן מיטשל את לימודיו בבית־הספר התיכון, ערקו ברג'ס ומקלין למוסקווה. קים פילבי כבר שכב עם אבותיו כעשר שנים ואנתוני בלאנט קיבל מן הממלכה הבריטית המאוחדת תואר־אצולה, כי איש לא ידע שברבות הימים ישלים גם הוא את הרביעייה המוזרה הזאת של אנשים מחוננים, שהפכו לא רק למרגלים, כי אם לסוכנים רוסים, וקשה לחשוד באיש מהם שהסיבה הכלכלית היא שהניעה אותו לעשות כן.

30 שנה כמעט, והארבעה מלהיבים את דמיונם של יוצרים שונים כמעט במקביל: פרשת פילבי, לטלוויזיה, סרטו של שלזינגר אנגלי בחו"ל, שהתבסס על פגישה עם ברג'ס שאכן נערכה במוסקווה, וסרטו של מארק קאנייבסקה, לפי מחזהו של מיטשל, ארץ אחרת, שהוצג בקאן, בפסטיבל הסרטים האחרון, וכמו שכבר מורגלים בארץ, יגיע לכאן כמעט שנה אחרי קאן.

ארץ אחרת פותח במוסקווה, כשעיתונאית חיננית מציגה מכשיר־הקלטה לפני גאי בנט. ישיש, כמעט 70, המוכן בפעם הראשונה בחייו לחזור בקול רם חמישים שנה לאחור ולספר מה הניע אותו, תלמיד מבריק בקולג' מיוחס (מאותם המכונים באנגליה פאבליק סקול) ואת חברו, (בסרט קוראים לו טומי ג'אד) לבחור במולדת אחרת, הרוסית תחת הבריטית. ומכאן והלאה, בתחבולת פלש־בק מקובלת בקולנוע, נראים שני צעירים יפי־תואר (רופרט אברט וקולין פירת), כשהם מתבשלים לאיטם (לקראת עתידם שכבר ידוע לצופה) בחממה של צביעות, הומו־סכסואליות וקריקט.

„רק בחממה שכזו אפשר ליצור ברג'ס ובנט." טען מיטשל, „הצביעות היא המדע הראשון שמלמדים בקולג' הבריטי המיוחס: בפבליק סקול עשוי הכל בשיטת הבלוף הכפול — ראשית, מסתירים התלמידים את כל מה שהולך שם מפני המורים ואחר־כך התלמידים והמורים עושים יד אחת כדי להסתיר את כל הידוע להם מן ההורים. הספורט הוא ההמחשה הטובה ביותר לצביעות זו. מצד אחד מלמדים אותך פייר פליי כלומר, להתנהג כג'נטלמן ולכבד את חוקי היריב. ובאותו זמן מלמדים אותך איך לתמרן את המי־שחק כך שתוכל לרמות מבלי להיתפש.



שחקנים אברט ופירת כברג'ס ומקלין
הבלוף הכפול

שתי נערות על זרועו

„אני בעצמי למדתי בבית־ספר קתולי מי־סוג זה ולא צריך הייתי להרבה דימיון כדי להרגיש בעצמותי את גאי בנט." חושף אברט את עצמו, תוך שהוא מעדיף להסתיר את עיניו מאחורי משקפי־שמש אופנתיות מתוך סדר יום רצחני של כוכב מבוקש בשיא לבלובו.

באמצע שיחתנו מושיט לו מישהו מאנשי יחסי־הציבור עיתון ובו תמונה ואברט מסתכל ואינו מזהה את המעמד, את שתי הנערות התלויות על זרועו וכמובן שלא את הסיפור המודבק לתמונה. אני מציעה כותרת חד־ש: „הראיון שלא היה." והוא, בהרגשת־מחוייבות למיקצוע שעשה אותו לכוכב בגיל 24, אחרי ששנתיים תמימות בילה על גבו של גאי בנט, הדמות שעיצב גם על הבמה וגם בסרט, חוזר לבית־היוצר של נישמת האומה הבריטית, שהולידה את ברג'ס־בנט: „יכולתי לראות את כל חברי לתסריט יושבים לידי על ספסל־הלימודים. כולם היו שם. המהפכנים, הנצלנים וההומו־סכסו־אלים המוצהרים שחיפשו לעשות נפשות בין חבריהם לכיתה לסטייה המקובלת כל זמן שאינה בראש־חוצות."

„היום כותלי בית־הספר נעשו חופשיים יותר. ותוצאות ההתססה הזאת חמורות פחות מאשר בשנות ה־30, תקופתם של ברג'ס ומקלין. אז, ההומוסכסואלית היתה בלתי־חוקית, ואם נתפשת בקלקלתך, היה שמך הרע מלווה אותך לנצח בכל קאריירה שניסית לבנות לעצמך. נדמה לי שהעובדה שעסקתי במוסיקה וברחתי לפסנתר כל אימת שהייתי מרגיש מחנק אי־שרה לי להישאר קצת מחוץ לאווירה הכללית."

מלקות על ישבנו

אברט סיים את בית־הספר על־תנאי. אביו, קצין לשעבר בצבא הבריטי, שהפך לסוכן־מכירות, קיווה שבנו יהיה מוסיקאי, התאכזב כשזה הודיע לו שאחרי שראה את מרי פופינס בקולנוע החליט סופית: הוא רוצה להיות שחקן. אבא אמר — תביא ציונים טובים — תקבל. הבן הבטיח, הבן קיים. אחר־כך הוא יכול היה להשתמש בשאפתנות זו ללא מצרים בקאריירה המישחקית שלו, אבל אז טרם ידע זאת.

„הלכתי ללמוד בבית־הספר למישחק בסוויס־קולג' ובשתי שנות לימודי אימללתי את המורים שלי. נתתי להם להבין שהתפישה שלנו לגבי אמנות שונה מאוד וכי יש לי הערצה אחת ויחידה: פיליפ פראוז, תיאטרון סיטיזן גלזגו."

אברט עבר לסקוטלנד. הופיע בתיאטרון סיטיזן בין השאר בסיבוב־הצגות לפי מרסל פרוסט, כשהסוכן שלו צד אותו ושלח אותו לג'וליאן מיטשל, מחזאי שחיפש פנים חדשות לתפקיד ראשי במחזה חדש.

„עמדתי שם מולו, לבדי, וקראתי באוזניו את הטכסט, בלי להספיק להתרגש. כל מה שעשיתי, עשיתי פשוט כדי לקבל עבודה."

מיבחן־במה זה קשר אותו לטבורו של גאי בנט, בן־הטובים המוכשר, היהיר והבטוח בעצמו ובקסמו האישי, המתכנן את עתידו כשגריר בריטניה בפאריס. מתחיל פרשת־אהבים קלת־ראש עם חבר לקולג' וגומר אותה במלקות על ישבנו. מבוייש ואומלל, כשבמקום יוקרה חברתית בפא־ריס הוא ממיר את מושבו במוסקווה, יחד עם חברו הקומוניסט, שגם הוא תולדה טבעית של הצבי־עות הבריטית המהוללת.

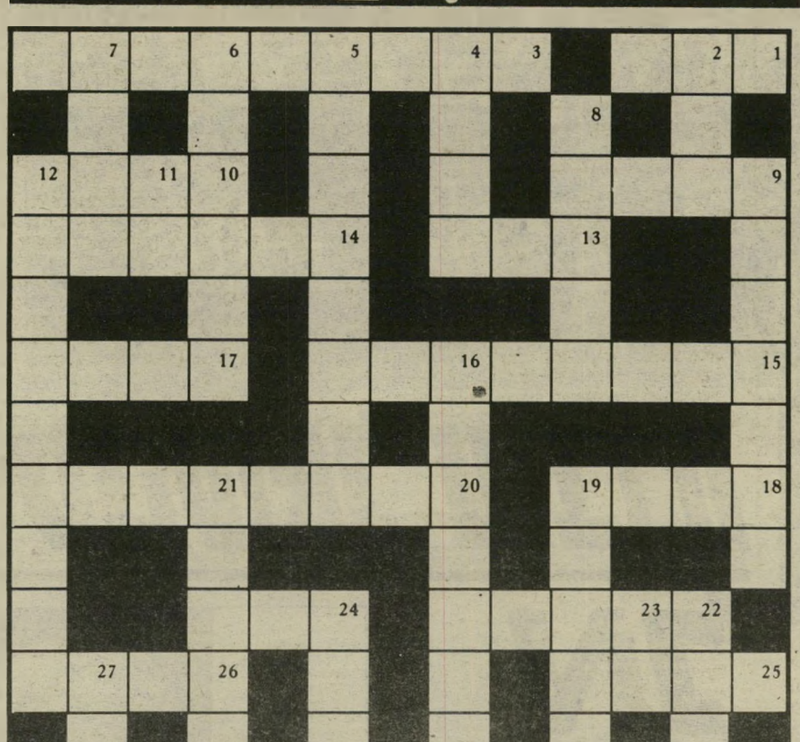
מחשבות על קאריירה

מייד, בעקבות הצגת־הבכורה של בארץ אחרת, בשעתו, בעיר־השדה גריניץ', עולה ההצגה בהצלחה גוברת על בימות הווסט אנד בלונדון. אחריה הופיע אברט בהצגה נוספת ליד השחקן הירוע גורדון ג'קסון, שתי סדרות טלוויזיוניות, ארמונות רחוקים והנסיכה דייזי, ושני סרטי־קולנוע, ארתור המלך והחיים לאמיתם וכמובן הגירסה הקולנועית של המחזה, שבאופן פילוסופי לחלוטין גורמת לו להכריז בתום פגי־שתנו, „התפקיד הזה היה ניסיון של מותרות. הלא אפילו לא הייתי צריך ללמוד אותו בעל־פה. אבל יש לי הרגישה שבשנה שעברה הייתי טוב ואילו השנה אני פשוט גרוע. אני מנסה לחשוב על קאריירה חדשה. מישחק זה מיקצוע מדכא. אבל אולי זו תחושה זמנית?"

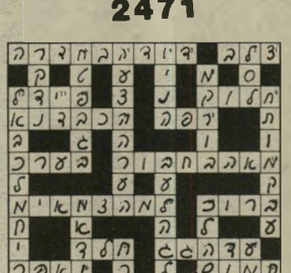
עדנה פיינרו

תשבצופן

2473



פתרון תשבצופן 2471



מאת אביגיל ינאי

מאוזן:

1. מה שחשוב הוא לא לטפל בטפל (3)
3. גשם יורד עלינו? מה פתאם, זה הרי נדיר לאחרונה (4,5)
9. על פי שיטת פלדנקרייז, הוא משקיע עמל רב בגוף (4)
10. מישהו בולם את השטפון כמו שהבטיח (4)
13. איך שלא תסתכל, יש רק אחת (3)
14. אין זו אגדה?, אם תרצו לא לפחד כלל (4,2)
15. תפסיק להתלקח, בן בליעם שכמותך (5,3)
17. אפשר להסתכל פה מכל העברים (4)
18. לכל אלה שאבדו את התקווה: — בלית ברירה, הסתפקו ביש (4)
20. הדרך אל הזוהר? (4,4)
22. הכל בוער מסביב ובממשלה עוסקים בתדמית (5)
24. כבר בגיל צעיר למדנו, שהכל תלוי בתורשה (3)
25. לא די בקללות, צריך גם להכות? (4)
26. מה שהיה לילדה הקטנה שעמדה ושאלה למה? (4)
28. היקה הכריז שהקבוץ כבר סתום (4,3)
29. איך הגענו לעינויים האלה: בעזרת השם? (3).

מאונך:

2. מרד: שמענו את הצרפתי אומר, איזה צרוף של מקרים (3)
4. נו. יהיה מזור? (4)
5. יחזקאל למשל הוא כמו אב אימתני (4,4)
6. מעריכים שועדת הארגון תמליץ ותאשר (6)
7. הקש בפעמון שעל המסמר, ואמור לדבק טוב! (4)
8. בתאטרון של לונדון, ניקו הכל (5)
9. בקבוץ שליד גדרה „נצור לשונך מרע..." (4,3)
11. התואר הנכסף הגיע (2)
12. אתיצב עם הקהל בתשואות חן־חן לנערי־החמד ובנות־החן (5,4)
16. חזרה גנרלית על כללי הדקדוק (3,3,2)
19. ראיתי שחגבית עושה תרגילים בכריכה (2,4)
21. שמו יד לכסף הטהור (5)
22. תוציא מהר, ואחר־כך אתה יכול ללכת לישון (4)
23. רות, איפה הסוף? (2)
24. גם לא בשמש הוא מתקלף (3)
27. תכרכר בקצב של 3/4 עד הסוף, ובצד השני תאיט את הקצב (3).

KASSIT C'EST MOI

(המשך מעמוד 33)

אפילו שאני לא אעבוד פה, אמשיך לבוא כל יום שישי. אני מוכרח להיות פה.

● למה בעצם החלטת לעזוב?

כל אדם צריך לדעת מתי להפסיק, ואני מבקש שפוליטיקאים ומדינאים יקחו דוגמה מהמלצר. אולי יהיו פחות צרות במדינה.

בן־אדם צריך לדעת מתי להפסיק. אומנם יש קליינטים שלא רוצים שאפסיק וקליינטית אחת כתבה בעיתון שמרסל קיבל צו 8, צרדיתוק לכסית — אבל אני הולך הביתה.

מצד שני זה משמח מאוד בגילי המתקדם שאני לא נמאס לקהל האהוב שלי. אני אומר להם תודה שלא נמאס לכם ממני.

● דיברנו קודם על חצקל. בוא נדבר על בנו, משה. היושב בעת מאחורי הקופה.

יש לנו יחסים טובים, מכובדים. הוא מתייחס אליי יפה מאוד, כמו שמתייחסים אל פועל זקן.

● וצביה, אחותו?

משה הוא צעיר וצביה דומה יותר לחצקל, בגלל זה יש לי קשר יותר הדוק עם צביה מאשר עם משה.

● „בסית" היא אולי המקום האחרון בארץ שבו המלצרים לא מתחלפים. כל המלצרים כאן ותיקים מאוד. איך אתה מסביר את זה?

זה לא עניין של מלצרות, זה עניין של אנושיות, זה אם המלצר מתאים לכסית או לא. יש בעולם מלצרים יותר טובים ממרסל, שעובדים בבתי־מלון דה־לוכס. אבל בשביל לחיות ברעש ובהתלהבות ובוויכוחים הסוערים, בין סופרים ואמנים שמחליפים כל רגע מקום ישיבה, ואתה מתרוצץ אחריהם מפה לשם וצריך לזכור איפה זה ואיפה הוא ומה ההוא הזמין — זה דבר מיוחד. את זה לא כל מלצר יכול לעשות, וגם כאן הרבה מלצרים לא החזיקו מעמד. מבין כל המלצרים רק זקי ומרסל החזיקו מעמד, ונאגי גם כן.

זקי זה בן־אדם מיוחד באמת. את יודעת שהוא ידע על המסיבה ולא אמר ליי? אבל תיכף ומייד צילצל ליוסל ברנגר וניסים אלוני שיבואו.

● מרסל, מי יחליף אותך ב„בסית"?

את יודעת מה שאמר המלט? THIS IS THE OUESTION.

● אחרי כל־כך הרבה שנים באירן, איך אתה מרגיש, יותר צרפתי או יותר ישראלי?

אה, זה הסוד הגדול שלי. אני דור שני לילידי צרפת, גדלתי במדינה דמוקרטית איפה שהדת מופרדת מהמדינה. חייתי חיים חופשיים ואני לוחם כל החיים נגד כפיה דתית. פה בארץ לא מצאתי סימן לדמוקרטיה המערבית שהיכרתי בצרפת. היה לי קשה מאוד. היו מצבים שדיברו אליי בשפה אחת ולא תפסתי. כל זה היה עד שנות השישים. ואז בשנות השישים. הבוהימה שלי, הסופרים שלי, האמנים שלי, הציירים שלי, הם קלטו והקליטו אותי בארץ.

אבל בעניין היותר ישראלי ויותר צרפתי, ויקטור הוגו, המשורר הגדול, אמר: כל אדם יש לו שתי מולדות, מולדתו הצרפתית והמחשבה שלו.

בקשר אליי: כן. אני עוד צרפתי, צרפתי של צרפת של ה־14 ביולי, של הכומר גרגואר, שאמר בפרלמנט הראשון ב־1791: „אני, הכומר גרגואר, מכריז לפני העולם כולו שהיהודים והכושים הם האחים שליי" אז תגידי לי, אחרי כל זה אני יכול שלא לאהוב את צרפת? כן, בליבי אני עוד צרפתי. בכל כולי אני עוד צרפתי.

אני אספר לך סיפור: פעם היה בא לפה, לכסית, איזה רוסי אחד. הוא אהב לשתות הרבה וודקה, אחר־כך הוורקה הרגה אותו. הוא תמיד היה אומר לי, במיבטא רוסי: „מרסל, אני ברוסיה הייתי קומפוזיטור מפורסם. מה היית אתה בצרפת?" עניתי לו: אני הייתי בצרפת פועל מפורסם. כן, זה מה שאני בעצם — פועל מפורסם.

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ביקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' ו עסק 461/75
שמירה על בריאותך ורכושך

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת
ישראכרט
ויזה
DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD
שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום
פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

טלפן לתל־אביב ותפוש אילת
הזמנת מקומות
למלונות באילת ולטיסות „ארקיע"
YOUR PHONE
תורפון
03-38 38 38
שרותי תיירות באמצעות הטלפון לבעלי כרטיסי אשראי

הלב שלך שווה בדיקה!
בן 35+
הלחם בחשש המנקר,
בוא עוד היום לאיבחון מוקדם
השקט הנפשי שלך
שווה את זה.
הבדיקה כוללת:
בדיקת קרדיולוג, א.ק.ג.
א.ק.ג. במאמץ (ארגומטריה),
בדיקות מעבדה.
מכון לבריאות הלב
בית הרופאים, ריינס 18 פינת פרישמן תל־אביב
טלפונים: 03-221227, 03-244294



מרים בנימיני

מזל החודש:

דלי

השפעת מיקומו בגלגל המזלות

שני כוכבים שולטים במזל דלי. השליט העיקרי הוא כוכב אוראנוס והשליט השני כוכב סטורן. לא די שהמזל עצמו (מזל דלי) נמצא במקום האחד־עשר בגלגל־המזלות, שזה כשלעצמו כבר אינו קל. גם שני הכוכבים הקשורים אליו אינם מאפשרים למזל דלי להיות קליל, אווירי ומרחף, למרות השתייכותו למזלות האוויר. שני כוכבים אלה, שהם כבדים ומחייבים, מרמזים על הקונפליקטים הרבים הקיימים בבני המזל.

השנתיים האחרונות העמידו את בני המזל בפני קשיים רבים. תקופה זו היתה תקופה של חשבון־נפש עבורם. הקשיים התבטאו בעיקר בתחום הקאריירה. סטורן (שליט שני שלהם) נמצא בבית העשירי שלהם (בית הקאריירה), מה שהכריח אותם להתייצב מול קשיים והגבלות על עצמם מסגרות, או להיכנע לרצונותיהם של אחרים. אוראנוס, שליטם העיקרי, אינו מעניק להם את היכולת לוותר בקלות על רצונותיהם. הוא זה שגורם להם להיות מרדניים, שונאי־מסגרת ועקשנים. באותו זמן הוא מאפשר להם למצוא פתרונות והמצאות, המעוררים את התנגדות הסביבה.

אולם השנה, הסובלים העיקריים יהיו אלה שנולדו בסוף מזל דלי. אלה שנולדו בתחילת המזל כבר משתחררים מעיקר הקשיים ויוכלו להנות מהרגשה יותר טובה ומשנה יותר מבטיחה. מה שיביא את השיפור העיקרי לכל הדליים זהו כוכב יופיטר, שייכנס בפברואר 1985 למזל דלי. כוכב זה נקרא „המיטיב הגדול" וכשהוא מופיע, הדברים נראים אחרת. נפתחות אפשרויות חדשות. נישואין עולים על הפרק, לפעמים נוסף ילד למשפחה. קונים דירה, נוסעים לחו"ל, מתחילים ללמוד, או משנים מקום עבודה ונהנים מהקידום ומהשכר שבצידו. כל זה כאשר יופיטר שוהה במקום שלא מוקרן רע.

הזכרנו גם את השליט העיקרי של בני דלי – כוכב אוראנוס, שהוא זה שבכל זאת יעזור להם השנה לבצע מהפכות ושינויים.

איך תיראה שנת 1985!

עבודה

בנושא זה כבר הזכרנו את הקשיים וההגבלות. בשטח המקצועי עדיין אי־אפשר יהיה לתמרן ולשנות. בני המזל יצטרכו להתרגל למשמעת יותר נוקשה. הכניעה שכל כך זרה להם, תהיה חשובה. התנהגות חריגה ועצמאית מדי עלולה להביא לתוצאות קשות. אולי אף לפיטורים ממקום העבודה. אלה שימשיכו בשיגרה, ישקיעו מאמצים ויהיו אחראים, יזכו, עוד השנה, לקטוף את הפירות. קידום מפתיע עשוי לבוא דווקא ממקום לא צפוי. יש להיות מאוד זהירים ולבדוק היטב כל הצעה שתוצע.

בני מזל דלי מוכרים כאנשים חרוצים, שאת מיטב זמנם ומירצם מוכנים להשקיע בעבודה, אולם הם מוכרחים לעבוד במקום שבו יהיה להם די עניין ויכולת להשתמש בכישוריהם. עבודה, שבה לא קורה דבר חדש, אינה מתאימה להם. לעיתים קרובות יזמינו לעצמם את הקשיים, רק כדי שיוכלו לפתור בדרכם המקורית והמהירה את הבעיות פיננסיות שוב מטרידות אתכם. השבוע תרגישו שכל מה שאתם מנסים אינו מקדם את המצב. רצוי להמתין כשבוע ולא להתעקש לשנות דבר. בני משפחה דווקא גורמים לקשיים לא מעטים. בעיקר בגלל שבאים בדרישות ותביעות בזמן הפחות מתאים לכם. אלה שעדיין לא מצאו לעצמם בני זוג, יוכלו ליהנות בעיקר מה־23, ה־24 וה־25 לחודש. רצוי לצאת ולהפגש עם כמה שיותר ידידים קרובים.

* * *

מספר דברים עשויים לשפר. השבוע, את מצב־הרוח. בתחום הקאריירה יוצעו הצעות מעניינות. ב־23 וב־24 לחודש אתם נוטים לחלות. ייתכן שתיאלצו להישאר בבית ולשכב. על־כל־פנים, רצוי לנוח ולא לקחת על עצמכם יותר מדי. ה־26 וה־27 יהיו הרבה יותר נעימים, תרגישו טוב ותינהנו מהצלחות בשטח הרומנטי. בני מזל טלה, או דלי, יפתיעו אתכם לטובה. אלה שמגדלים חיות־בית, יצטרכו להשגיח עליהן.

* * *

בתקופה זו אתם נוטים להזניח את עצמכם וזאת דווקא כשאתם רגישים יותר מתמיד וסובלים ממחלות שונות ומשונות. נראה שהחרדש הקרוב יהיה עמוס לחלוטין בעבודה. תפקידים נוספים יוטלו עליכם. וקשה יהיה לכם לסרב לקבלם. חשוב לגשת לבדיקה ולהרבות במנוחה. אורחים יגיעו לביקור לא־צפוי – וזה יוסיף לעייפות ולעומס. רצוי שתבקשו עזרה ולא תבצעו את כל העבודה בעצמכם. השטח הרומנטי מבטיח.

למרות שאנשים יותר ידידותיים אליכם בזמן האחרון, השבוע תיאלצו להתמודד עם ידיעה לא משמחת ב־יותר. זו קשורה בעיקר לחוסר נאמנות של מי־שהו – שסמכתם על מהימנותו ויישרו. ה־23, ה־24 וה־25 יהיו הימים היותר קשים מבחינה זו. בכלל רצוי לנוח ול־התרחק מפעילויות חב־רתיות באותם ימים. מיום שישי בערב של ה־25, ועד ה־27 לחודש, תוכלו ליהנות מפופולריות בחברה וכן מהפתעות קטנות.

* * *

עניינים מקצועיים מטרידים אתכם בימים אלה. יהיה עליכם לחשוב על שינוי. שכדי לבצעו, תצטרכו להשקיע הרבה מאמץ, יזמה וזמן. ידידיכם מוכנים לסייע לכם ואף לקדם פרוייקטים שבהם אתם מעוניינים. אולם עליכם להראות יותר נכונות לוותר על נוחיותכם. ה־26 וה־27 לחודש יהיו די מעייפים, ומצב־הרוח לא יהיה מן המשופרים ביותר. אולם ה־28 וה־29 יהיו, בפירוש, קשים. רצוי לא לתכנן להתחיל דברים חדשים.

* * *

תכניות שנראו מבטיחות בשבוע שעבר עלולות לגרום לאכזבה השבוע. אבני־נגף בלתי־צפויות יגרמו לכם לעיכובים ושיבושים. ייתכן שתרגישו עצמכם לחוצים בגלל שהחד־קדמות נעצרה. אולם בשבוע הבא – המצב ישתנה לטובה וכל מה שנראה כבלתי־אפשרי להשבוע יוכל להת־ממש. ה־29 וה־30 ל־חודש אינם מתאימים לתחימה על עיסקות חדשות או להתחלה של פרוייקטים. שימו לב לבני מזל עקרב.



בעבודה – משמעת יתר נוקשה, בכספים – אין מקום לדאגה, בלימודים – תוצאות טובות בבחינות, באהבה – צפויים קשיים אובייקטיביים

כספים

בנושא זה המצב לא נראה רע. רעיונות חדשים, סבלנות ובניה איטית וזהירה של תכנית חדשה, יביאו לשיפור משמעותי של מצבם הכלכלי. רעיונות מפתיעים וטובים יבריקו לפתע, אך ביצועם ידרוש סודיות ותכנון זהיר ומדויק. לא נראה שענייני כספים יהוו מקור לדאגה בשנת 1985 – ולמרות המצב הכלכלי במדינה, בני מזל דלי יוכלו לצאת מזה בשלום.

מגורים

זו לו השנה המתאימה ביותר לחשוב על קנית דירה, שיפוץ או שינוי מקום המגורים. מי שחושב למכור או לקנות בית, ייתקל בקשיים רבים ובסופו של דבר לא ישתלם לו מבחינה כספית. מקום־מגורים חדש יכול להביא לאכזבה ורצוי להמתין לפחות לסתיו 1985.

נסיעות

כאן צפויות דווקא הפתעות נעימות, שכן גם מי שלא מתכנן כל נסיעה לחו"ל, יופתע משפע ההזדמנויות שתהיינה לו השנה. רבים מבני המזל ימצאו את עצמם נוסעים, מבלים ונהנים מנסיעה לארץ אחרת. גם בנושא הלימודים המצב נראה טוב. מי שיתחיל ללמוד השנה, או מי שממשיך בלי־מודיו, יוכל ליהנות מהישגים מרשימים. התפיסה תהיה יותר מהירה, כושר הריכוז ישתפר, ובעיקר הרבה מזל בבחינות, יביא לתוצאות טובות ביותר.

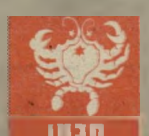
ומה שבינו לבינה

לא קל לתאר את מה שעומד להתרחש השנה. מצד אחד, בני מזל דלי שעדיין פנויים, יהיו מאוד מבוקשים על־ידי המין השני. חברויות חדשות יתחילו – והפעם יהיה להם אופי יותר רציני. שני הצדדים ישאפו לבנות קשר חזק לטווח ארוך. אולם, למרות ההיכרויות הרבות ושפע המועמדים, או המועמדות, יווצרו קשיים אובייקטיביים. הפעם, התנאים החיצוניים יפריעו ליצור קשר פשוט וללא סיבוכים. התקשרויות קודמות, מרחק גיאוגרפי או עיסוק שתופס את מירב הזמן, כל אלה יפריעו ליצירת קשר פשוט ללא סיבוכים. חלק מבני המזל בכל זאת יצליחו להתגבר על הבעיות ויוכלו אפילו להינשא.

באשר לבני דלי שכבר נשואים. אלה יעמדו השנה בפני מיבחנים לא קלים. אמיתות שהוסתרו עד עכשיו – יצאו לאור. כמו כן, יחסים מעורערים, שאינם מספקים, עלולים להגיע לסיומם. השנה זו תהיה שנה של חשבון־נפש לזוגות שחייהם מתנהלים בצורה משובשת. אלה שכן מסתדרים ביניהם, עשויים להרחיב את המשפחה ויוכלו לצפות תוספת מהנה.

























השבוע תרגישו די מבולבלים. עדיין ענייני דיור מעסיקים אתכם. לא כדאי להתעקש על מה שלא הולך או על דברים שמתעכבים. מה שלא יסתדר בשבוע הבא. ענייני כספים מקשים עליכם. עניינים ישנים, הלוואות שלקחתם, או הוצאות לא־מתוכננות שוב ידלדלו את התק־ציב. גם בשטח זה יהיה יותר קל בעוד ימים ספורים. בחיי־הרגש עליכם להחליט הח־לטה חשובה ביותר. לטובה וגם לרעה.

* * *

בתקופה זו שוב תמצאו את עצמכם מסוגרים בבית בגלל סיבות רבות. בני משפחה יהיו זקוקים לעזרתכם. ומצב הבריאות שלכם ידרוש מכם לנוח ולרכז את עיקר העיסוקים לשטח הבית. בשטח הרומנטי צפויות הצלחות. אהבות ממבט ראשון. וכן התהבות עצומה למין השני. אלה שנולדו בתחילת העקרב, יחושו בקשיים בעיקר מה־27 עד ה־1 לחודש הבא. ב־27 לחודש כדאי לנהל שיחות. וגם ראיונות בענייני עבודה.

* * *

בתקופה זו תמצאו את עצמכם בנסיעות ובכלל בתנועה. פגישות עם ידידים יביאו לרעיונות חדשים בקשר לעבודה. הזדמנויות ל־עבודה, הקשורה בחו־בה דיבור או כתיבה, יעזרו לכם לממש חלום ישן, גם למי שקשור לאמנות. תקופה זו מ־אפשרת לו לבטא את כל הרעיונות החדשים בצורה טובה. חיי־הח־ברה יהיו נעימים, ב־עיקר מה־27 לחודש. בשטח האהבה קשה למצוא את הדרך. שימרו על סודיות.

בתחילת השבוע תהיו מוטרדים מבעיות הקשורות בתחום המקצועי, כל ההבטחות שהובטחו לכם, אינן מתקיימות. קשה יהיה להאשים מישהו. מאחר ויאשימו אתכם בפר־שנות לא נכונה של הדברים. בין ה־23 ל־25 לחודש תוכלו לייהנות מנסיעות ומפגישות מק־ריות. קשרים ידידותיים הופכים להיות בעלי משמעות שונה וחשובה יותר. ב־26 וב־27 לחודש יש נטיה לס־בול מבעיות בריאות, ובעיקר מכאבי־ראש.

* * *

השבוע תצטרכו להתכונן לתיסכולים, בגלל תכניות שלא התממשו. לחץ בעבודה אינו מאפשר לכם לנהל את העניינים בצורה הי־עילה ביותר. הצעות המוצעות לכם בין ה־23 ל־25 לחודש עשויות להיות מלהיבות. רצוי להמתין ולא להשיב תשובה מחייבת. שבוע לאחר מכן – התמונה תיראה שונה לחלוטין. הפתעה בשטח הפיננסי צפויה השבוע. זה יבוא ממקור לא צפוי. בשטח הרומנטי סיכוי לפגישות מקריות.

* * *

הזדמנויות חדשות נפתחות בפניכם. בכל ת־חום שבו אתם מעוניינים, תוכלו להפעיל את הקסם שלכם ולהשיג כמעט הכל. בני המין השני נמשכים אליכם. ייתכן שלא מראים זאת בגלוי. הפעם יהיה עלי־כם לקחת את היוזמה. מה־23 לחודש ועד ה־25 בו, הקפידו להימצא במקומות חדשים. נסי־עות, רצוי לדחות ב־28 או ב־29 לחודש. תקלות ובעיות עלולות להביא לחרטה והתוצאות יורגשו עוד זמן רב. בשטח העבודה היזהרו.

אוכל והסביבה

חודש התותים

במלונות הילטון ברחבי הארץ, נערך עכשיו חודש התות (שדה). זה, שעוד לא ראיתם תותים בשווקים, זה בגלל שבמחירים של היום רק הילטון יכול לקנות אותם. אבל עוד מעט הם יגיעו בהמוניהם, גדולים ואדומים ומתוקים, ואני לא רוצה שנתפסם בלתי־מוכנים.

ברור לי שלא כל אחד/אחת (למדתי משהו) יכול להגיע בסתם יום של חול למלון הילטון. כדי לטעום את מיטב מטעמי־התות ולקבל את המירשמים מהשף־קונדיטור הראשי.

אז בשביל העבודה השחורה הזאת, אני פה!

יופי. גמרתם לצחוק? גמרתם להשמיץ? תדעו לכם שבשבילי לטעום עוגות, זה עונש. רק שדין־התנועה הוא דין־התנועה ועשיתי את זה למען העם הכי לקקן בעולם.



הינה כמה מתכונים, פרי־יצירתו של השף־קונדיטור, ברוך שרמן.

תות בשוקולד

תותים גדולים, רחוצים ומיובשים (כולל העלה אם יש): 100 גרם
שוקולד: 2 כפות שמן.

ממיסים את השוקולד בתוך סיר שמונח על סיר עם מים רותחים. תוך כדי בחישה מוסיפים לשוקולד את השמן וממשיכים לערבב. כשהכל הפך לנוזלי, טובלים כל תות לחוד רק עד החצי שלו, ושמים אותו לייבוש על נייר־פרגמנט.

אגב, אותו הדבר אפשר לעשות עם שוקולד לבן.

תות בסוכר

תותים רחוצים ולא מיובשים; סוכר; צבע־מאכל.

מערבבים בכוסית סוכר, טיפה של צבע־מאכל (השף ממליץ על ירוק). טובלים את התותים הרטובים בתוך הסוכר ומוציאים. מייבשים על נייר.

עוגת גבינה תות־שדה

ועכשיו העוגה. זה לא פשוט, אבל מביני דבר אומרים שזה מאוד כדאי.

החומרים: 750 גרם גבינה לבנה כחושה; חצי כוס סוכר, מיץ מ־3 תפוזים; גרידת לימון ותפוז; תמצית וניל; 3 חלמונים; חצי ליטר שמנת; 20 גרם ג'לטין מומס במים חמים; עוגת־ספוג בעובי 2 סנטימטר; חצי קילו תות־שדה; חצי חבילה ג'לי תות מומס ב־3/4 כמות הנוזלים המצויינת על העטיפה.

1. מערבבים היטב את הגבינה, הסוכר, המיץ, גרידת הלימון והתפוז, תמצית הוניל והחלמונים.
2. מקציפים את השמנת לקצף קשה.
3. ממיסים את הג'לטין ומוסיפים לתערובת הגבינה. לבסוף מוסיפים את השמנת המוקצפת ומערבבים בתנועות קלות.
4. בתבנית מס' 26 מניחים את עוגת־הספוג הדקה. מפזרים עליה רבעי תות ויוצקים את העיסה על העוגה. מניחים בהקפאה למשך כשעה ולאחר מכן במקרר. מוציאים מהמקרר, ומסדרים תות־שדה בצורה יפה על העוגה. מצפים הכל בג'לי תות ומעטרים באגוזים קצוצים וקלויים.

* * *

יש אנשים שתוך חצי שעה עושים עוגה כזאת. אני, אישית, אחכה לחופש הגדול ואז ניגש לעבודה.

אצל בן־עזרא בעתלית

נסעתי לעתלית. לא, לא גרופר, בעניין האסיופים דווקא. חשבתי לדבר עם אתיופי שהוא עולה ישן על איך הוא נקלט בארץ ואיך זה נראה לו אחרי ארבע שנים.

למנהל מרכז־הקליטה לא היה אישור שאני אראיין את האיש. למרות שלכמה וכמה חשובי־סוכנות בערים אחרות דווקא היה אישור כזה. אחרי שהמנהל קצת צעק עלי ואחר־כך פיצה אותי עם נס־קפה ועוגיות, הוא טילפן לירושלים, שטילפנו לתל־אביב, שטילפנו לחיפה, שיטלפנו לעתלית. אבל לא יצא מזה כלום, חוץ מחשבון־טלפון שמן. אחרי שעה של אני שותה קפה והוא מטלפן, יצאתי משם והחלטתי שלא אתן לסוכנות היהודית, על 800 מחלקותיה, לדכא אותי ולקלקל לי את היום. חברתי, שנסעה יחד איתי, נכנסה לדיכאון עמוק ובשום אופן לא יכולתי להוציא אותה מזה, אז קראתי לתגבורת. חברה, שגרה בעין־הוד, פגשה אותנו על הדרך וביחד החלטנו שצריך לעשות משהו מאוד משמח. לא ראינו שום חנות־שמלות בסביבה, אז בתור פרס־נחמה התחלנו לחפש מסעדה. מישהו סיפר על המסעדה שעל־יד תחנת־הרכבת. אבל פעם כבר היינו שם ואנחנו שלושתנו, על העקבים הגבוהים והליפסטיק, חיפשנו הרפתקה חדשה.

בסוף הגענו למסעדה שנראית כמו כל המסעדות הכי־מוזנחות בלבאנט. שולחות־פורמאיקה וכסאות־פורמאיקה וקירות צבועים בצבע־שמן עם קישוטים. שלושתנו עשינו פרצוף מאוד לא־מרוצה, אבל בדיוק אז הגיע בעל־הבית והיה לו חיוך חם ונעים והוא שאל אם להדליק לנו את התנור. מי שמציע לי תנור בחורף, כובש את ליבי לנצח, אז נשארנו. הזמנו דגי־מושט ואיזה סלט. עשר דקות של פיטפוטי־נשים, שזה אחד הכיפים הגדולים בעולם, והאוכל הגיע. צלחת של סלט־חסה וצלחת של חצילים מטוגנים, צלחת של פלפלים בשמן וחומץ וצלחת של סלט־כרוב, סלט־ירקות בשמן־זית ולימון, חצילים כבושים, סלט־עגבניות חריף מאוד וכמה פילפלים חריפים מטוגנים, פיתות חמות, בקבוק בירה ושלוש פעמים תה עם נענע. על־יד כל זה שלוש צלחות. כשעל כל אחת מהן דג מושט מטוגן. כזה מתפוצץ מבחוץ ורך ועסיסי מבפנים. על־יד כל מושט נחו להם, בתור מחזיקי־מפתחות אולי, שני דגים קטנים מטוגנים, בעלי טעם אחר.

שלוש הערינות עם העקבים הגבוהים, עם הליפסטיק והעגילים, התנפלו על האוכל בעזרת הפיתות והידיים וחיסלו אותו כמו להקת־ארבה רעבה. החשבון לשלושתנו ביחד 13.500 שקל. איפה זה? אצל הדייג יעקב בן־עזרא, ברחוב הזית 71, עתלית.

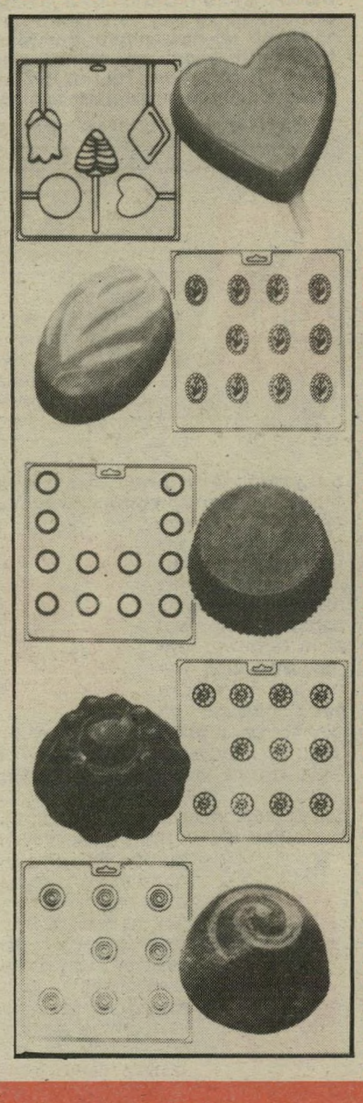
נכון שנשארתי העיתונאית היחידה בארץ שלא ראיינה אתיופי. אבל איזה ארוחה אכלתי בגלל זה.

תגלית חשובה

או.קי. עכשיו לשים סוודר על הכתפיים ולהתחיל לרוץ. את המשך הקטע תקראו כבר בדרך. הכתובת היא רחוב פינסקר 27, תל־אביב. חנות לאני לא־יודעת־מה. קצת ספרי־בישול, קצת ספרי־ילדים, קצת משחקים לגני־ילדים וקצת ז'קטים ג'ינס. אבל זה כלום. על זה לא הייתי מוריעה לכם בכלל.

מה שיש שם ואני עוד לא ראיתי באף מקום אחר בארץ, זה תבניות מטורפות לעוגות בכל מיני צורות, תבניות לעשיית סוכריות ומרציפנים ותבניות לעשיית סופרמן, דונאלד דאק וחבריהם. מיגזרות־נייר לקישוט־עוגות ועוד המון דברים שאני תמיד סוחבת איתי מחו"ל ומרגישה מיוחדת. תבנית מפלסטיק שקוף לעשיית סוכריות ושוקולדים (לשימוש חוזר) 1.600 שקל. 18 מיגזרות־נייר לקישוט־עוגות 1.800 שקל וכו' וכו' ועוד המון כו"ליים.

למה אני אומרת לרוץ ולא ללכת? כי הם הזמינו מלאי מוגבל וזה הולך ונגמר בעזרתי האדיבה.



קרואסון עם עיתוי

ערב שקט בבית. רק הוא ואני. מלפנינו הטלוויזיה, מאחורינו התנור. הילדים מזמן ישנים, הטלפון שותק והקולות היחידים הם של רם עברון ושל אורחיו בזה הזמן. שנינו מתים לקפה. אבל אף אחד לא יגיד את זה ראשון, כי מי שאומר, הוא שעושה ואף אחד לא רוצה להפסיד את התוכנית. בסוף הוא נשבר, אבל לא בלי תנאים. „יש משהו עם הקפה?" הוא שואל. אני יודעת שאין כלום בבית. שני שואבי־המזון עשו נקיון כללי לפני שהלכו לישון. ואם אין כלום עם הקפה, אז למה שהוא יקום ואני אשאר לשבת?

אחת־עשרה בלילה. שני אנשים מבוגרים שמתים למשהו טוב, אבל מתעצלים להרים את התחת מעל הספה הנוחה. פתאום ציל־צול בדלת. אני ניגשת. בחור שחרחר דוחף לי חבילה ליד ואומר שלום. מה זה, מי אתה, אני צועקת אחריו, אבל הוא כבר נעלם. קונסיליום קטן בקשר לתוכן החבילה ואם כדאי לפתוח אותה לבד או להזעיק את הרובוט המשטרתי. הסתבר שהסקרנות חזקה יותר מהחיים ואנחנו קורעים את הנייר החום, העוטף את החבילה, ומגלים קופסת קרואסונים תוצרת מעדנות. השמחה שהשתלטה על הבית יכולה להתחרות בכבוד בשמחת טבועים בים למראה אוניה מתקרבת.

עברו כמה ימים מאז. אין לי מושג מי שלח את החבילה ולמה. אף אחד לא טילפן ולא הסביר. הקרואסונים היו נהדרים והעיתוי עילאי. תודה למי שצריך לקבל אותה.

ההצלחה היא בלוף

(המשך מעמוד 8)

קרע שלנו עם הדתיים יכול להיות הרה־אסון. עוד נגיע למצב של „בלי חרות ומק"י, כפי שהיה בימי בן־גוריון?"

מרידור אמר שלדעתו צריך להגיע לאיחוד מהיר עם הליברלים. „המצב הפנימי בתוך הליברלים מאפשר תנועה קדמות, אבל צריך לנצלו עתה," אמר מרידור, „רוב חברי הסיעה בכנסת הם באופוזיציה למודעי. אברהם שריר ומשה ניסים מוכנים לאיחוד כבר היום."

לוי סבר שיש צורך בזירות־יתר. „ההצבעה היום של כמה ליברלים מדליקה אורות אדומים. הציבור שלנו הוא מסורתי ביסודו. מנחם בגין היטיב להבין זאת. אם נלך לכיוון הליברלים האנטי־דתיים, נסגיר את הבוחרים שלנו לש"ס ואפילו לאהרון אבי־חצירא." כאן הוסיף רוני מילוא „וגם לכהנא?" ונענה בהסכמה של לוי.

רוני מילוא ודן מרידור הביעו ספק בכך שמיפלגת־העבודה אמנם תקיים את הרוטאציה עם שמיר. מילוא: „אין לי במעט ספק שפרס יילך לבחירות, או יכונן קואליציה צרה, ובלבד שלא יימסר השילטון לליכוד." שמיר העיר שאסור לומר זאת לציבור. ההיסך הוא הנכון. יש להדגיש את המחוייבות של פרס לרוטאציה, ואת הוודאות

„פרס ילך לבחירות, או יכונן קואליציה צרה, ובלבד שהשלטון לא יימסר לליכוד!"

שהיא אומנם תתקיים. מרידור אמר בחיוך שהוא מסכים לומר זאת מטעמים טאקטיים. אבל הוא סבור בביטחון מלא שיש להתכונן למערכת־בחירות כי שה, שתתרכז בחוסרי־האמינות של פרס, שרימה את הליכוד ומעל בהסכם.

לוי הסכים. אך העיר: „החוית שלנו נגד מיפלגת־העבודה חייבת להיות בנושא החברתי, ארץ־ישראל וגם בנושא הדתי. בכל הנושאים האלה קשה לנו עם הליברלים. זה שבני שליטא משתולל כמו מטורף לא משנה את העובדה שעל כמה מהם אי־אפשר לסמוך בשום עניין."

שמיר העיר שרוב הליברלים הוכיחו את עצמם בשנים רבות של שותפות נאמנה. „אל לנו לפגוע בחברים בשעה קשה זו. אין לשכוח חברים כמו פינחס גולדשטיין, משה ניסים או אפילו מודעי, שהצביעו כפי שהצביעו גם היום."

לא היו החלטות, אבל הגימה השלטת היתה מאבק מבוקר במערך, נסיון למחות את הרושם שהישגי־יה־ממשלה שייכים לפרס, ותחילת מסע־הסברה בעניין הרוטאציה.

תוצאות הישיבה הזאת ניכרו בזירה הפוליטית כבר בסוף השבוע, והם מצביעות על כיוון היחסים בין מיפלגת־העבודה לליכוד בעתיד הקרוב.

חיים ברעם ■



השחקנים הסובייטים הודו בשיחות פרטיות: „אנחנו רוצים לבקר בתל־אביב!"

ערב יציאת מכבי תל־אביב לאנטוורפן, לשני המישחקים נגד צסק"א מוסקבה, הזמין העולם הזה כתבת מונולוג משחקן־החיזוק של מכבי, לי ג'ונסון. לי בן ה־27, המתנשא ל־2.11 מטר, העניק כתבה דומה לעיתון איטלקי, כאשר שיחק שם בשנים האחרונות במדי נפולי.

ההימור של העולם הזה היה בול. לי ג'ונסון היה מן השחקנים החשובים בשני המישחקים נגד הרוסים. ובלעדי קווין מגי, שחקן־החיזוק הנוסף, שסבל מפציעה בקרסולו ולא שיחק, קשה לתאר את מכבי מצליחה כפי שעשתה במישחקים באנטוורפן. ג'ונסון קלט

תצלומים:
שליח „העולם הזה" באנטוורפן, אליעזר ראובני

25 כדורים חוזרים וקלע 49 נקודות בשני המישחקים — מאזן מרשים מול ענקי־כדורסל כטקאצ'נקו (2.20) ופנקרשקין (2.12).

אבל שני המישחקים, ובעיקר המישחק השני, לא היו רק של לי ג'ונסון. זו היתה מכבי תל־אביב ה„וינרית", היודעת ללחום כשגבה אל הקיר ולהפיק את מלוא יכולתה. זו האלופה הנצחית של הכדורסל הישראלי, המבליטה כבר כמעט עשור שלם גרעין נוקשה ובלתי מתפורר, המורכב מארבעה שחקנים המופיעים ביחד מ־1977: מיקי ברקוביץ, מוטי ארואסטי, לו סילבר ואולסי פרי.

כל אחד והתרומה שלו — מיקי ברקוביץ, הווירטואוז ומפיק־הנקודות, נחשב לסמל המיסחרי של הקבוצה. לא במיקרה אמר המאמן הסובייטי, אלכסנדר גומלסקי, אחרי המישחק השני:

מילחמת גוג ומגוג

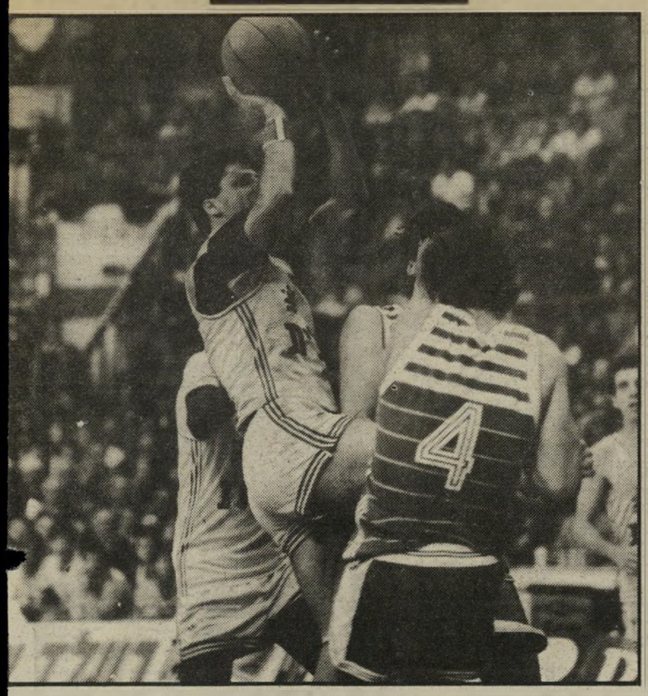


„מייקל (מיקי) השתפר, לכן מכבי ניצחה." זאת, למרות שמיקי מעיד שתרומתו המיקצועית לא עלתה על 60 אחוז „מיכולתו; מוטי ארואסטי, המושמץ הכמעט־קבוע, הוכיח שוב שהוא הלב והנשמה של הקבוצה; לו סילבר, המוח מאחורי ההצלחה במיגרש; ואילו אולסי פרי, החייל שלא נס ליחו גם בגיל 34.

במישחק השני חברו חמשת השחקנים הללו, והפגינו במחצית הראשונה יכולת מצויינת, שאולי חשפה את ההחמצה הגדולה עד כה: מכבי לא הציגה השנה את מלוא יכולתה. רק במישחק זה נגד האלופה הסובייטית התברר כי כאשר היא רוצה, היא מפגינה מישחק מעולה, בפרט כשקווין מגי לא שיחק במישחקים, וישב על הספסל כשקרסולו נפוח, זכר למשחק הדרבי באותו שבוע.

כמעט כל המדינה צפתה בשידורים הישירים מאנטוורפן אך בניגוד לשנים קודמות לא יצאה מהכלים. צעיר אחד או שניים שקפצו לבריכה שליד עיריית תל־אביב לא בישרו שום חגיגות יוצאות־דופן, פרט לאותן שהתקיימו באנטוורפן הקרה והמושלגת. טעמו של ניצחון על רוסים בפעם הרביעית אינו רומה לניצחון הראשון בווירטון, ב־1977, במיוחד שבינתיים היו גם שלושה נצחונות של מוסקבה.

בשיחות פרטיות — ויש כאלה בין השחקנים הסובייטים לישראלים — הודו המוסקבאים לא פעם שהיו רוצים לבקר ולשחק בתל־אביב. גם מיקי ברקוביץ וחבריו היו רוצים לשחק במוסקבה, שהיא אחד המקומות היחידים ברחבי העולם שבהם טרם שיחקו. אך ההתאחדות האירופית מאפשרת





דגלים ותופים המושבה הישראלית, ש־מנתה כמעט 4000 איש, חוגגת את הנצחון שבדרך. משמאל: מיקי ברקוביץ בקליעת ניתור אופיינית. כובש סל נוסף מעל ירמין (4) וטרקנוב (מוסתר), כשמאחור נראה אולסי פרי, במשחק השני זכה ברקוביץ לשבחים מפי גומלסקי.

לי ג'ונסון, האיש שקלט 25 כדורים חוזרים וקלע 49 נקודות

„בכל פעם הלכתי למות!"

כבר בנסיעה בטקסי לנמל־ה־תעופה בר־גוריון, ביום שלישי ב־7 ורבע בבוקר. התרגשתי לקראת המישחקים הצפויים נגד הרוסים. כשהגעתי לנמל היו שם כבר 300־200 ישראלים שחיכו לטיסה לאנטוורפן. מייד אחר כך. כשהגיע למקום קווין מגי — שצער בקושי, בעיקבות הפגיעה הקשה בקרסולו בדרבי נגד הפועל תל־אביב, כשהוא נועל נעל ספורט ברגלו הפגועה ונעל רגילה ברגלו השניה — ידעתי שהוא כבר לא יוכל לשחק נגד הרוסים.

זה היה הרגע הקשה הראשון שלי במסע הזה לבלגיה. חשבתי כיצד נתגבר על הרוסים, כששחקן ציר מצויין כקווין מגי יאלץ לוותר על המאבק.

בבואנו לאנטוורפן היו ישראלים שחיכו לנו בשדה התעופה ופינה. ההרגשה היתה כאילו אנחנו נמצאים במישחקים האולימפיים. הרעש מסביב, הקהל הרב, העיתונאים והצלמים שהיו במקום — כולם היקשו עלי להתרכז לקראת המישחק. לכן עליתי לחדרי ב־מלון, נעלתי אותו מבפנים והתחלתי לחשוב על טקאצ'נקו: כיצד עוצרים את היצור הזה?

„ידעתי שבלעדי קווין תוטל עלי מעמסה כבדה. מישהו כאילו לחש באוזני מכבי נגד הענק הזה עם ה־2.20: להיות או להדרל!

כשהגענו לאולם, היו שם יש־ראלים רבים, אשר יצרו אווירה נהדרת ומלהיבה שכל קבוצה מייחלת לעצמה במישחקי יוץ.

כמו שתיארתי לעצמי, הענק הזה, טקאצ'נקו, אינו מסוגל לנתר. למרות זאת הרגשתי במישחק הראשון באילו אני מנסה לקלוע מעל בניין גבוה. לא הצלחתי לפגוע בסל. הכדור החטיא שוב ושוב את החישוק, ובכל פיספוס כזה הרגשתי בתוך־כאילו מת.

הפסדנו 79:67! לא היה שום דבר שיזכל לשנות את העובדה הזו. אבל אמרתי לעצמי: נחר נחסל אותם על בטוח! מאוחר יותר באותו לילה של הפסד, ערב המישחק השני, חשבתי ביחד עם המאמן צבי שרף כיצד להקשות על הענק ולשבש את צורת מ־שחקו. החלטנו להדחיק אותו מן הסל, על־ידי כך שאנסה לקלוע מבחוץ כשאני עם הפנים לסל.

למחרת האווירה היתה רצינית ביותר. כולם היו מתוזמים. ידענו שהפסד פירושו סוף הסיפור בכביע אירופה. עבורי, כשחקן המישחק רק בגביע אירופה. זו מכה קשה. הרבה זמן לא השתי רצון כזה לנצח. ואכן, המישחק עטף ומבש הלך לנו. כמו שישחקנו עוד לפני פגרת חג המולד. התכסיס עם טקאצ'נקו פעל כמו כתיכנון. הוא היה מחוץ לתמונה, ואני הצלחתי בקליעות החוץ. כל קליעה בול החזירה לי את הביטחון. הרוסים אומנם איימו עלינו בסיום, אבל הנצחון היה שלנו מהרגע הראשון.



הודעה לנשים דרך מקורית מצאו שני ישראלים כדי להנ־חות את נשותיהם היכן לחפש אותם על המירקע. הם תלו סדין ענק וציינו היכן הם. מעניין אם איתרו אותם.



עזרה רוסית למרות המאבקים המרים שניהלו הרוסים וה־ספורטאי למופת. כאן הוא עוזר למיקי ברקוביץ לקום, אחרי שהפילו.

(המשך בעמוד 39)

לצסק"א את הלוכסוס לבחור לעצמם ארץ ניטרלית, למרות שגם נציגי הכדורסל מספרד ואיטליה, המעורבים במישחקים הללו, אינם מאושרים כל־כך מן המיפגש הכפול, העשוי להקנות יתרון לאחת מן הקבוצות, שתנצח פעמיים (דבר שלא קרה עד כה).

ולאדימיר טקאצ'נקו הענק (2.20, 150 קילוגרם), אוקראיני המכונה ב־צדק הר־ארם, הטיל תמיד את חת־תו על הכדורסלנים הישראליים. הוא שיחק עד כה נגד נבחרת ישראל, ותמיד הייתה ידו על העליונה. העונה, בשנתו הראשונה במדי צסק"א מוס־קבה, נחל הפסד ראשון לישראל.

במישחק הראשון, שבו נוצחה מכבי 79:67, התברר כי טקאצ'נקו הוא תופ־עה שקשה מאוד להתגבר עליה. אך כשבא המישחק השני, וטקאצ'נקו היה חסר־אונים מול ענקי מכבי, אולסי פרי ולי ג'ונסון — ובמידה רבה בזכות שינוי טקטי שביצעו המאמנים הצ־עירים, צבי שרף ומשה ויינקרנץ — הוכח שוב, בפעם המי־יודע־כמה, שבס־פורט הכל אפשרי, ושעם קצת מחשבה ותושיה ניתן להתגבר על נתונים גופ־ניים עדיפים ולהגיע ל־81:87.

המאמנים הצעירים של מכבי שרף (33) וויינקרנץ (29) גברו במישחק השני במאבק־המוחות על הצמד המבו־גר יותר, גומלסקי (61) וסליחוב (40), כשהצליחו להפיק את המסקנות המת־בקשות בעקבות המישחק הראשון.

„ההצגה חייבת להימשך" אמר המ־אמן צבי שרף לפני הארוחה החגיגית שנערכה במלון, אחרי המישחק השני. ואכן במכבי תל־אביב כבר חושבים קדימה. אולי לעבר מישחק הגמר שיה־יה באתונה ב־4 באפריל.



המוחות הרוסיים יורי סליחוב (מימין) ואלכסנדר גו־מלסקי מתכננים את הקרב הראשון נגד מכבי. גומלסקי מאוהב במיקי ברקוביץ, שאותו הוא מכנה „מייקל".



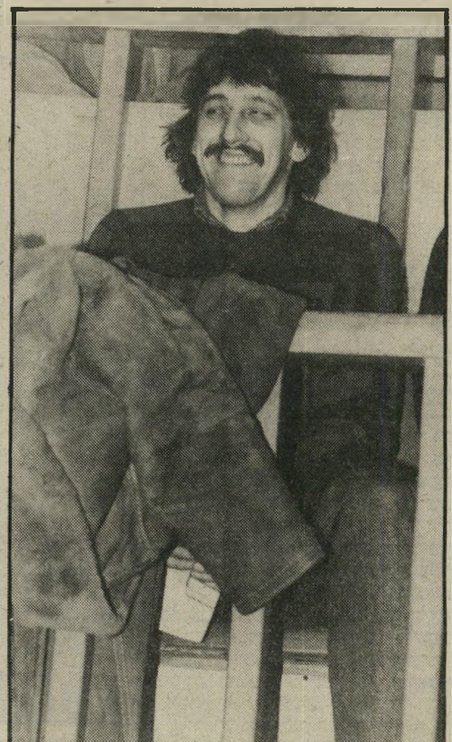
טקאצ'נקו למטה מתגמד מול הני־ג'ונסון (מס' 15) ואולסי פרי (8), שממש לועגים לענק. הגבוה מכל אחד מהם בעשרה סנטימטרים. במישחק הראשון היה טקאצ'נקו אחד הגיבורים של הרוסים, בשני כבר לא איפשרו לו ג'ונסון ופרי חופש פעולה.

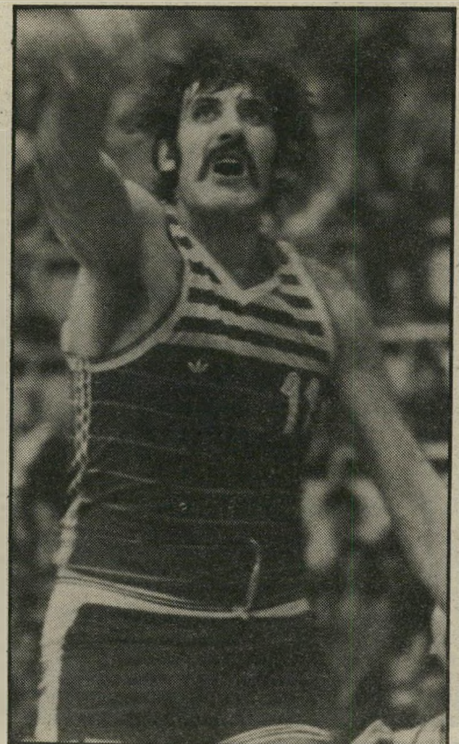


מרפק בפרצוף הקרב העז שניהלו ולדמיר טקאצ'נקו ו־אולסי פרי התבטא היטב במישחק הרא־שון, כאשר אולסי ספג מהלומה מזרועותיו הענקיות של האוקראיני ונפל.



הכפיל האם זה אוהד ישראלי או סתם בלגי? מדהים הוא הדמיון בין היושב ביציע ובין הענק טקאצ'נקו. משמאל: החגיגה הגדולה בבית־המלון אחרי המישחק: אלכס גלעדי (מימין) משה („כושי") לוי (באמצע) ומוטי ארואסטי שרים, כשמאחור שר גיזבר מכבי תל־אביב, אריה ברנוביץ.





DADDY של פנינה



מרצדס שחורה במשך החודש ה־ אחרון נערך הפס־ טיבל סביב ביקורו של אביה של פנינה בארץ.

במרכזו עמדה מסיבה בהילטון. שם חגגו את יום הולדתה ה־30. החודש היא הגשימה חלום נוסף שלה, כשקיבלה מאביה כמתנת יום הולדת מכונית מרצדס.

בפעם הראשונה: הסיפור האישי המלא של אביה של פנינה רוזנבלום — סיפור של הרפתקות, אהבות, חתונות וסכנות ברחבי תבל

מדברת אליו אנגלית, נמרחת עליו בתענוג ובפינוק, מציגה אותו לפני כולם ומתגאה בדדי החדש שלה.

אפילו הספרית שלה הכינה ארוחה מפוארת לכבוד דדי של פנינה. חבריה של פנינה מעולם העיתונות והזוהר הוזמנו אחר כבוד להכיר את דדי היקר, ולחצו את ידו ברטט ובחיוך. פנינה הת־ ראיינה והצטלמה בטלוויזיה בגרמניה, כשנסעה בפעם הראשונה לפגוש את דדי. תמונותיהם, כשהם מתנשקים, גם

שהיה כורה־פחם. את חייו כילד, במישפחה של שלושה ילדים, בילה כנוצרי לכל דבר, בשכונה נוצרית. הוא אפילו לא נימול כיהודי.

אחרי שעלו הנאצים לשילטון בגר־ מניה, ניסו השילטונות לשכנע את אביו של הלמוט לעזוב את מישפחתו ולהסגיר אותה לגסטאפו. האב סירב ונותר מחוסר־עבודה. הלמוט ואחיו נשלחו לדוזה.

המצב היה קשה. אחיו נשאר אצל דודתו, הלמוט חזר הביתה ומצא שאביו התגייס לצבא הגרמני עוד באותו היום, ונשלח לשרת בחזית הסובייטית. הא־ מא, שנשארה עם שלושה ילדים קטנים בבית, נתפסה. על־ידי הגסטאפו. היא נשלחה למחנה־הריכוז ראבאו, הלמוט נשלח למחנה של עבודת־כפיה ועבר עבודת פרך בבתי־חרושת במשך שלוש שנים. כשהגיעו האמריקאים וכבשו את גרמניה, ניצלה אמו של הלמוט וגם הוא עצמו. הוא היה אז מזה־רעב, רזה, מלוכלך ומלא־כינים. הוא זוכר שריססו אותו בדי־די־טי מייד אחרי השיחרור.

זמן קצר אחרי־כן עלה לישראל, שהה תקופה מסויימת במחנה־מעבר ומשם נשלח לקיבוץ. אין הוא זוכר את שמו. אחר־כך התגייס לצה"ל ושירת כחודש בכסיס סרפנד (היום צריפין) במרכז הארץ. אז, כמו עכשיו, הוא אהב נשים, ונהג לבלות בכל פעם עם מישהי אחרת.

בצבא עבר הלמוט את טקס ברית־ המילה, ונעשה יהודי כשר.

אחת הבחורות שהכיר בזמן שירותו הצבאי התאהבה בו, והוא בה. מישפח־ תה לקחה אותו וערכה לו טקס־נישו־ אין. „אני לא ידעתי שאני מתחתן," אומר היום הלמוט, כשפנינה יושבת לידו ותולה בו עיניים אוהבות ומז־ הירות. „הם עשו טקס ושמו טבעת על יד שמאל. אצלנו בגרמניה, כששמים טבעת על יד שמאל זוהי טבעת־אירו־ סין. כאן פשוט חיתנו אותי."

לימים, כשהכיר את תיקווה, אמא של פנינה, ורצה להתחתן איתה, גילה שהוא נשוי. „לא ידעתי שאשתי הרא־ שונה היתה בהריון. רק עכשיו גיליתי את זה. אני הייתי איתה בסך־הכל כמה חודשים."

ברית־מילה וחתונה

הלמוט בנגה פשוט מתאים להיות דדי. הוא בנוי לכך. הוא נמוך־קומה, שמנמן ועגלגל, מחייך כל הזמן חיוך של דדי טוב ואוהב. יש לו עיניים צוחקות. הוא לא עושה חשבון לשום דבר. הוא מתחבק עם כולם, מקשקש עם כולם. הוא דדי של פנינה רוזנבלום.

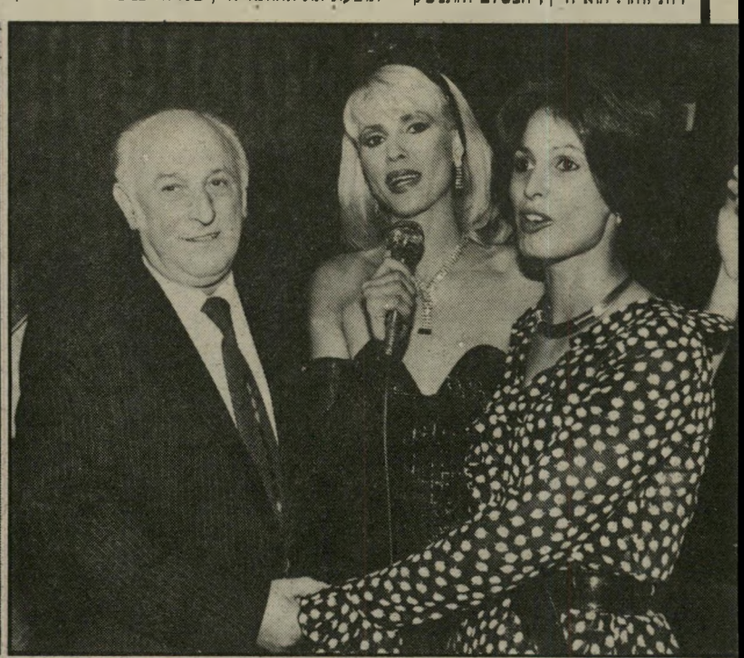
דדי הלמוט בנגה (57), נולד בגרמניה לאם יהודיה ולאב נוצרי, הופיעו בכל העיתונים החשובים שם. יש הוכחות — היא הביאה לארץ תיק מפואר, ובו כל קיטעי־העיתונות, מסודרים ומקוטלגים, וגם קסטה של וידיאו, שבה היא מככבת, כשברקע תיזמורת עירונית, וכל האנשים החשו־ בים שם.

הכל כבר נכתב ונאמר, אבל איש לא טרח לשאול את פיו של דדי ולשמוע ממנו את קורותיו.

דדי חגג חודש בארץ. השבוע נתן ראיון בילעדי להעולם הזה.

וא כבר היה בכל מקום, נפגש עם כל מי שהוא משהו, לחץ ידיהם של עיתונאים, דוגמניות־צמרת ונע־ רות־זוהר. הוא חייך, הצטלם והתנשק בטלוויזיה ובכל העיתונים. אמרו וסיפרו עליו דברים כאלה והפוכים לגמרי. בחורה אלמונית מפתח־תיקווה תובעת את אחותה לדין בגללו. פנינה רוזנבלום, עונה לה בתביעה נגדית.

זהו הלמוט בנגה, אבא של פנינה רו־ זנבלום, המכונה בפיה: 'DADDY'. היא לוקחת אותו איתה לכל מקום.



בת מול בת בתמונה מימין נראית לילי, אחותה הצעירה של פנינה, גרושה ואם לילדה. לילי המושיטה בתצלום את ידה לאביה, כשפנינה צופה בהם עובדת בבית־חולים



כמזכירה רפואית. גם היא קיבלה השבוע מכונית שהוזמנה עבורה כמתנה מאביה, אותו היא הכירה לראשונה רק החודש. משמאל נראית פרידה מנשה, אם לשישה ילדים, שתבעה השבוע מפנינה 10 מיליון שקל.

לולו שהיא פנינה

אז מגיש הלמוט את תיקווה. „תיקווה היתה אשה יפה ושקטה. היא גם היתה בתולה. אמא שלה שמרה עליה עד החתונה, ולא נתנה לה לצאת מהבית לפני שתהיה לה טבעת על היד. נו, אז התחתנו. לדבר איתה לא יכולתי. היא ידעה רק עברית ועיראקית. חמו־ תי, אמא שלה, דיברה רק עיראקית, ואני דיברתי גרמנית. אז איכשהו הס־ תדרנו בידיים," הוא אומר בחיוך שובב.

הלמוט ותיקווה גרו בפתח־תיקווה עם החמות, שדיברה רק עיראקית והתערבה בחייהם ללא גבול. הוא, לדבריו, לא יכול היה לסבול את זה. חמותו לא נתנה לו רגע אחד של שקט. היא היתה מקללת אותו בערבית וצועקת עליו.



אמא תיקווה, אמה של פנינה. כפי שהיא נשמרה מתמונה שצולמה פעם במעברה.

מאמה של פנינה. הוא אהב מאוד לבשל, ויום אחד, יום של סתיו אחרי גשם, יצא מן הבית והלך לאסוף פטריות לארוחת־צהריים. ממש כמו באגדות. וכמו בסיפורי האחים גרים, בעודו הולך ביער, אוסף פיטריות להנאתו וחולם על הסיר המהביל ועל הארוחה הטעימה שיבשל, הוא הרים את עיניו ונתקל לתדהמתו בלוע של רובה. מאחורי הרובה עמד לגיונר ירדני, שהביט בו בזעם. מכאן והמשך היה מחריד, וכלל לא היו מעורבות בו נשים.

הלמוט נלקח לעמאן. הוא היה לבוש בטרנינג, ולא היו עליו כל תעודות. למזלו שיחק את הגרמני הזר, ולא אמר לירדנים שהוא ישראלי. הם בכל זאת היו בטוחים שהוא מרגל ישראלי, שניסה לחדור לתחומם. וחקרו אותו ארוכות וקשות, במיוחד כשגילו שהוא נימול.

הוא ניסה להסביר להם שהיה לו סיפילים, ושהחתיכה פשוט נפלה מהמחלה. הם, כמובן, לא האמינו לו, ולקחו אותו לסידרה של עינויים קשים. לדבריו, מרחו על גופו רבש, והכניסו אותו לחדר מלא נמלים.

„מאז אני סובל מהלב, ועד היום אני מוכר בגרמניה כנכה ב־80 אחוז. יש לי זכות לבן־לוויה קבוע, שיקבל משכורת ממשלת גרמניה. אני לא שומע באוזן אחת, והאף שלי שבור."

הלמוט נכלא בבית־הסוהר בעמאן, אחרי שנשפט ונדון למוות, באגף הנידונים למוות, והיה בטוח שבכל יום יגיע סופו בעמוד־התליה. הוא היה לבוש בחליפה אדומה של העומדים למות, והסוף נראה מר וקרוב.

במשך ארבע השנים ששהה בכלא בעמאן למד לדבר ערבית, והיה משוחח עם השומר שלו, שהיה האדם היחידי שראה.

יום אחד, כמו בסיפורים, הגיע קצין חדש לבית־הסוהר. הוא ניגש להלמוט ושאל אותו אם הוא פרוטסטנטי. הלמוט לא היסס, וענה מייד תשובה חיובית. הקצין הודיע לו שהוא יקח אותו לכומר, ויתן לו להתפלל בכל יום ראשון בכנסיה. הוא גם שאל אותו שאלות על הדת, כדי להיות בטוח שהוא אינו משקר.

„מכיוון שגדלתי כמו נוצרי," הוא מספר ומחייך בערמומיות. „ידעתי את כל התפילות והמינהגים, והצלחתי לשכנע אותם שאני נוצרי פרוטסטנטי." הוא סיפר לקצין, עבראללה שמו, שיש לו אח בגרמניה (אותו אח שנשלח ביחד איתו לדרזה, כשהיה ילד, ומאז לא ראה אותו.) הקצין אישר לו לשוח מיכתב לאחיו בגרמניה.

„הבת שלך נהרגה!"

חג את, שברדך מסתיעה זו נודע לו כי אחיו עדיין בחיים, הפעיל מייד את ממשלת־גרמניה. זו שלחה להלמוט את השגריר שלה בעמאן,ותוך זמן קצר הוא שוחרר מן הכלא, קיבל בגדים חדשים ונסע לגרמניה במרס 1961, אחרי ארבע שנים קשות וחסרות־תיקווה בכלא הירדני.

הוא מאוד רצה לחזור לישראל, אבל לא עבר זמן רב והוא הכיר בגרמניה אשה יפה בשם אושי, נוצריה, שנכנסה

(המשך בעמוד 50)





אשה א' התמונה השמורה אצל פרידה, שבה נראית אמה עם אביה. תמונה זאת עומדת להיות מוצגת כמוצג בתביעה שלה נגד פנינה.

אשה ב' פנינה עם תיקווה, אמה, שהאב היה הגבר היחיד בחייה. היא התגוררה 14 שנה בצריף יחד עם בתה פנינה.



האשה הנוכחית אושי, נוצריה, שאותה הכיר האב כשחזר מבית־הסוהר הירדני, שם הוא בילה ארבע שנים. היא צעירה ממנו ב־15 שנה וגבוהה ממנו ב־25 ס"מ.



חגיגה לעיני המצלמה במסיבת נרזיזון פנינה כשהיא חוגגת בגרמניה את הפגישה עם אביה. הוא דאג להביא תיזמורת שקיבלה אותה בכניסה.





האח המציל אחד החוגגים במסיבה בגרמניה היה הרברט בנגה, אחיו של האב (בתמונה משמאל), שהציל אותו אחרי שטרח לדווח לשגרירות הגרמנית על מציאת האח בבית־סוהר ירדני. בנגה נעצר בירושלים ב־1957, כאשר עבר את הגבול כשהוא מלקט פטריות.

למה נסעה אניבה



אניבה
מטפלת במיזוודות, מטפלת בתום

השפיון שלי הגיע אליי השבוע בריצה, כולו נרגש ומתנשף, ובפיו שוב סיפור על **אניבה, אולסי פרי ותמי בן־עמי.** הבחור פשוט התאהב לו בשתי הדוגמניות היפהפיות, ולא זו מפתח־ביתן.

והנה הסיפור החם שהיה בפיו, אחרי שבפעם הקודמת הזהרתי אותו שלא יזכיר את שמותיהם אלא אם כן יש לו סיפור מפוצץ. אז יש לו:

„ביום השלישי שעבר אני עומד לתומי ליד הבית של אולסי פרי (שזה גם ליד הבית של תמי בן־עמי, כי הם שכנים) ומחכה שיקרה משהו. ופיתאום, כמו בחלום, אני רואה מונית מגיעה ועוצרת בריוק ליד פתח הבית.

„מן המונית יוצא זוג רגליים שחורות, ארוכות־ארוכות, ואחריהן גוף משגע. אני משפשף את עיניי שוב, ושוב לא מאמין. הבחורה היא אניבה פרי, והיא עולה בריוק לדיירתו של אולסי.

„המונית חיכתה למטה, הבן הקטן של אניבה חיכה במונית. אחרי כמה דקות יורדת אניבה מן הדירה, כשהיא נושאת בשתי ידיה מיזוודות גדולות.

„אני הייתי בהלם, אבל אירגנתי את עצמי, ניגשתי אליה בזהירות ושאלתי אותה: מה קרה? היא הסתכלה עליי בזילזול (אני לא אשכח לה את זה) ואמרה: אני נוסעת לארצות־הברית. אמא שלי צריכה לעבור ניתוח־לב־פתוח.

„היא נכנסה למונית ונסעה ישר לנמל־התעופה. אני נשארתי בפה פעור, אבל לא שכחתי את ההתחייבות שלי לך וניסיתי מייד לברר אם זו לא נסיגה טאקטית מכל הסיפור המביש שעברה פה — כן חתונה עם אולסי, לא חתונה עם אולסי.

„ביררתי, והסתבר לי שבימים האחרונים, כשאולסי קולע סלים לזכות מכבי תל־אביב באירופה, תמי שומרת על **תום** הקטן, בנו של אולסי מקודם.

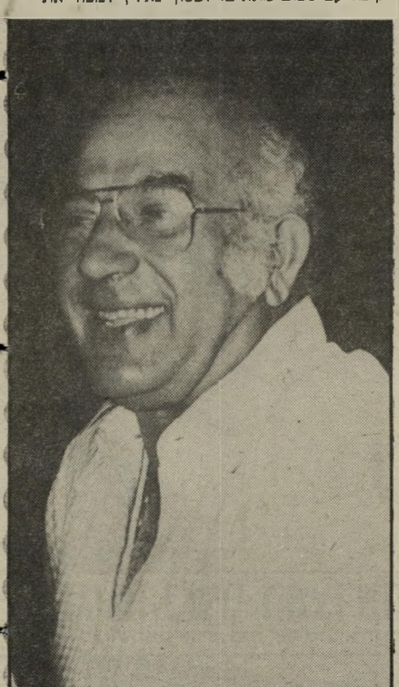
„אז תגידי לי את," סיים השפיון בהבעת ניצחון, „זה לא סיפור מפוצץ?"

צרות בצרורות

כשהצרות מתחילות, אז אין להן סוף.

אתם בטח זוכרים את **אברהם ראד** (60), המיליונר הפרסי? אולי השם ראד אינו אומר לכם כלום, אבל אם אני אזכיר לכם את הבית הלבן (זה שבסביון, לא, זה שבוושינגטון, המחקה אותו), אתם בטח תזכרו שהוא היה בעליו ובונהו.

אז לפני זמן לא־רב רצה אותו עולה־פרס בשם ראד למכור את הבית, שהיה שווה לפחות שלושה מיליון דולר. הוא ניסה למכור אותו במשך תקופה ארוכה, ולא מצא קונה מתאים; בכל אופן לא מצא קונה עם סכום מתאים. לבסוף נאלץ למכור את



אברהם ראד
מהבית הלבן לדירה קטנה

הבית בפחות מחצי־מיליון ומאתיים אלף דולר בלבד!

הוא לא נרגע מהצרה הזאת, והנה אסון ממש: כתו הבכורה התאבדה.

הוא ניסה לנחם את עצמו בזרועותיה של **מזכירתו**, בחורה אמריקאית, ואפילו עבר להתגורר בדירתה הצנועה. הכל נראה טוב, השניים אפילו התחתנו והבחורה, כאילו עבר עליה סיפור סינדרלה, נסעה איתו לניו־יורק והכל היה נהדר.

אבל, צרות, אמרנו. אז מתברר שלפני שבועות אחדים נגמרה האידיליה בין שני בני־הזוג, והם נאלצו לפני חודש להיפרד ולהתגרש. המיליונר לקח לעצמו דירה קטנה בעיר הגדולה, שם הוא יושב ומבכה את צרותיו.

עבודה קשה מדי

ביום ראשון שעבר נערכה פתיחה חגיגית של בית־ספר לדוגמניות. הכל היה מוכן. כל האורחים הגיעו, העיתונאים באו כדי לסקר, אבל השחקנית הראשית בפתיחה לא היתה.

חני פרי, שאמורה להיות המורה הראשית בבית־הספר, לא באה לפתיחה. הלשונות הרעות כבר התחילו ללחוש ולבחוש, הרכילויות כבר פרחו בעיר: מה קרה לחני פרי? למה היא לא באה?

בחורה שהיא איוב

אם יש בחורה במדינה הזאת שאינה מצליחה להרים את הראש ולראות בימים אלה רגע אחד של אושר, הרי זוהי **זיווה שומרת.** אני חושבת שאחרי כל הצרות שעברה, אפשר לקרוא לה איוב ממין נקבה. איובה.

השבוע שוב נכתב בעיתונים שזיווה היא נערת־הזוהר האלמונית, שסיחררה את ראשו של הטייס הנאשם **יוסף סוריה**, שעזב בגללה את אשתו וביתו.

האמת היא שזיווה, שהיא חולת סוכרת, מת־אוששת עכשיו מתאונה מחרידה שבה היתה מעורבת לפני שבועיים. היא נסעה ביום שישי לתומה במכונית פורד סיירה החדשה שלה בכיכר־המושבות בתל־אביב. היא חצתה צומת מרומזרת באור ירוק ולפתע, מאי־שם, הגיח אמבולנס שהוביל נרקומן משתולל אל בית־



זיווה שומרת
האשה התחננה

החולים. האמבולנס התנגש במכוניתה של זיווה, והיא נפצעה. וזוהי רק עוד אחת בשרשרת הצרות שלה.

זיווה היתה מלכת־היופי של ישראל ב־1959, ואחר־כך נבחרה כסגנית מיס תבל. אחר־כך התחתנה עם המהנדס **שמריהו אימברג**, אך נישואיה לא הצליחו והיא התגרשה.

אחריו ניהלה רומן ארוך עם **דני ברנר**, שראשו הסתחרר. הוא עזב בגללה את אשתו ובתו, עבר לגור איתה. השניים לא התחתנו, ואחרי רומן סוער הם נפרדו. ברנר התחתן לבסוף עם **נורית חפץ**, מזכירתו וראש־לישכתו של **שמואל תמיר**, וכך תם סיפורו אצל שומרת.

זיווה המשיכה את חייה, כשהיא ממעטת להופיע במסיבות ואינה יושבת בבתי־קפה, אך המזל הרע רודף אחריה.

לפני שנתיים פגשה את **דני מעוז** במסיבה, והוא קידש אותה בטבעת, בצחוק. אחר־כך נאלצו השניים להתגרש ברבנות.

זיווה ניסתה להתאושש, והתאהבה בעורך־דין בשם **יעקב הלוי**, אבל כמו עין הרע, זמן קצר אחרי־כן נעצר הלוי והורשע במכירת מיגרשים לא־לו, ונדון לפני שלושה שבועות לשש שנות־מאסר. זיווה שוב נותרה לבד. את החדשות על גורל־הדין שמעה כשהיתה באילת, עם בחור בשם **אלי ספקין**, גם הוא עורך־דין, שהיה גם הוא במכוניתה כשזו נפגעה בתאונה.

ובמשך כל התקופה הזאת ריחפה דמותה מעל למישפט הסנסציוני של הברחת־הסחורות, שבה נאשם סוריה הטייס, שאיתו ניהלה זיווה רומן. הרומן היה סוער, עד כדי כך ש**נורית**, אשתו של הטייס, באה אל זיווה והתחננה לפניה שתעזוב את בעלה. זיווה נעתרה ועזבה את סוריה, שנדון בשבוע שעבר לשבע שנות־מאסר.

אם יש מישהו בשמיים המארגן והמתכנן את הכוכבים וההורוסקופ, אני מפנה אליו בקשה: אנא, עזוב את זיווה שומרת! תן לה לחיות בשקט, היא כבר עברה די בחייה!

שות „ברו" למעסיקים שלה. לכן לא ביטלה התחייבויות קודמות, ולא באה לפתיחה החגיגית. לא זה בלבד שלא קרה לה שום דבר רע, אלא



חני פרי וצביקה סבן
תנין גבוה ויפה

האמת היא שהסיפור הוא כל־כך פשוט, עד שאין בו כל דמיון: **„אסף רובין**, מנהל בית־הספר, טילפן להודיע לי על הפתיחה שלושה ימים לפני כן," סיפרה חני, „אני כבר קבעתי לפני חודש להופיע בשתי תצוגות־אופנה בחיפה, אז לא יכולתי להגיע, כי חזרתי ב־2 בלילה." חני ידועה כבחורה מסודרת ורצינית, המופיעה בשתיים־שלוש תצוגות ליום ואינה רגילה לע־

שוהוקר לקרות לה משהו מאוד טוב: היא עומדת להתחתן בקרוב, בקיץ, עם **צביקה סבן**, שהוא, כמו שכבר סיפרתי לכם, ציירי־תנינים באפריקה. הפעם הצליח לצוד תנין גבוה ויפה, בדמותה של הדוגמנית המצליחה.

לצביקה יש גם תוכניות אחרות: הוא עומד לפתוח בית־קפה גדול ליד פארק־הירקון בתל־אביב.

וחל מרחלת על כל העולם מחתנים את הילדים

נהג המונית

לידיה אוסיר, שהיא גם אשתו של **שייקה אוסיר**, היתה ביום השני שעבר בפגישת־עבודה במישרד ברמת־גן. כשנגמרה הפגישה, הזמין לה בעל־המישרד מונית, ועמד איתה ברחוב כדי להמתין לה.

אחרי כמה דקות הגיעה מונית. לידיה, בלוני־דית מטופחת ומכובדת, נכנסה וישבה מאחור. הנהג פנה אליה ושאל אותה בזילזול: „לאן הליידי צריכה?"

לידיה ענתה בקורקטיות: „אני צריכה לרחוב בארי, אבל תעבור, בבקשה, דרך כיכר־המדינה. אני צריכה לקנות שם משהו."

הנהג לא הירפה: „אז מה את מספרת?" שאל.

„אני לא מספרת, אני ממהרת." ענתה לידיה בשקט.

„אם את תדברי אליי ככה," אמר בכעס, „אני לא אביא אותך לאן שאת צריכה. ובכל זאת, מה את מספרת?" גיסה שוב.

„אין לי מה לספר לך, ואני רוצה לדעת מאיזו תחנה אתה," אמרה לידיה בתקיפות. „הרגשתי שהוא מתנהג אליי כמו אל זונה," סיפרה אחר־כך. הנהג לקח אותה לכיכר־המדינה, אבל החנות היתה סגורה. „למה את צריכה לקנות פה?" הוא התחיל שוב. „בואי, אני אקח אותך לדיזנגוף, שם יותר זול."



לידיה אוסיר
„כל אחד והמיקצוע שלו!"

לידיה התייאשה וביקשה ממנו שיוריד אותה. היא ביקשה ממנו קבלה על הסכום ששילמה. הוא לא הוציא קבלה מהמכשיר, אלא שלף חבילת קבלות מוכנות והתחיל לחפש קבלה ישנה, ובה סכום דומה. לידיה ניסתה לומר לו שהיא מאוד דייקנית, ורוצה קבלה על הסכום המדוייק. היא שאלה איך הוא יכול להתאים. הנהג הסתובב אליה, קרץ בעינו ואמר: „כל אחד עם המיקצוע שלו."

„כל הדרך הרגשתי שהוא מתייחס אליי כמו אל אחת שעובדת בכביש, ובירכתי כשהיגעתי סוף־סוף הביתה בשלום." אז הרימה טלפון לבעל־המישרד, שהזמין את המונית, וסיפרה לו על הנסיעה שהפכה לסיוט. הוא התרגש והגיש תלונה במישרד־המוניות.

למחרת בערב טילפן האיש ללידיה וסיפר לה שבמשך כמה שעות באותו יום ישב אצלו במישרד נהג־המונית וניסה לסחוט ממנו מיהי האשה הבלונדית שהתלוננה עליו. הוא לא נתן לו, כמובן, את הכתובת.

לידיה, הנוסעת לעיתים קרובות במוניות, סיפרה את המיקרה לשני ילדיה, שאחד מהם, גיגי, הוא חייל בצה"ל, וחשבה שהסיוט נגמר.

אבל ביום השישי היא עמדה לצאת מהבית, ובתה אמרה לה שהיא רואה מונית מהבהבת ברחוב. לא עבר זמן רב וצילצול נשמע באי־טרקום. נהג־המונית עמד למטה ואמר שהוא לא יזוז משם, עד שלידיה תבטל את התלונה נגדו.

אולי בבית־הכנסת

דרינג דרינג.

„מפעלי שטראוס, שלום."

את **מיקי שטראוס**, בבקשה.

„אני מצטערת, הוא בישיבה. מי מבקש?"

רחל המרחלת.

„רק רגע בבקשה!"

„המרחלת? שלום. זה מיקי שטראוס."

אני שומעת שאתה מחתן בקרוב את בתך השניה, **עירית**. מתי החתונה?

„החתונה במאי. אני לא יודע איפה תיערך. אנחנו רוצים לעשות משהו לא־גדול, אולי בבית־כנסת בירושלים."

בבית־כנסת? מה זאת אומרת, אתה לא קובע?

„אני לא מתחתן, הם מתחתנים. אז שיתחתנו איפה שהם רוצים."

אתה עשית את השידוך?

„לא. **זיווה להט**, שהיא אמא של **דן**, הבעל של **עופרה** בתי, אירגנה את השידוך בעקיפין. היא ערכה בביתה קוקטייל לפני החתונה של עופרה, ושם הכירה עירית את **ליאון קופלר**."

ובן מי הוא?

„המישפחה שלו היא הבעלים של שבע חנויות סופר־פארם. מה שנאמר — מישפחה מסודרת."

וליאון הוא בן־יחיד?

„לא. יש לו אחות הנשואה לטייס, רגע, תני לי להיזכר איך קוראים לו. כן, טייס בשם **יואב שטרן**."

ומה עכשיו? אתה תישאר לבד?

„לא. יש לי עוד בן, בן 18."

ומה איתך? אתה לא מתחתן?

„לי אסור להתחתן. אמא לא מרשה. בחייך, אין לי זמן לדברים האלה!"

ומה עם בתך הנשואה, עופרה? היא כבר בהריון?

„על מה את מדברת? עופרה לומדת מישפטים, בעלה עושה עכשיו סטג' במישפטים, ובלילות הוא עובד במערכת־הביטחון. הם צריכים להת־פרנס ממשהו, לא? אז איפה יש להם זמן?"

מה זאת אומרת, צריכים להתפרנס? אתה לא תומך בהם?

„אני תומך רק בלימודים."

ומה עם עירית? היא גם לומדת?

„כן. היא לומדת תיקשורת באוניברסיטה, וגרה בדירה שכורה בתל־אביב."

נו. שיהיה במזל טוב.



מירה נוף ומיקי שטראוס
אמא לא מרשה!

לאן נעלם היהלום?

שימלת־ערב ארוכה היא עוד לא תיכננה ולא תפרה, לאירוע היא תופיע הפעם מלווה בחברה, מכיוון שרומן כבר אין לה זמן רב מאז הרומן שלה עם **סעד מורתדה**, השגריר המצרי, ועל אצ־בעותיה תענוד רק טבעות־זהב פשוטות, ולא את היהלום הגדול והנוצץ שקיבלה במתנה לאירועיה באמריקה.

מירה נוף־דויינגרטן, אשת החברה והעיתו־נאית, נוסעת בחודש מרס לחתן את בתה הבכורה ביוסטון שבארצות־הברית.

אתם אולי לא זוכרים, אבל מירה נוף היתה נשואה במשך עשר שנים ארוכות ליהודי העשיר ביותר ביוסטון, טכסס. הם חיו באושר ובעיקר בעושר, ילדו שני ילדים, בת ובן, עד שנאלצו להתגרש. מירה חזרה לארץ, בעלה ושני ילדיה נשארו בארצות־הברית.

לשונות רעות ידעו אז לספר שמירה ויתרה על שני ילדיה תמורת סכום גדול מאוד של כסף, שבו קנתה את הדירה המפוארת שלה בשדרות בן־ציון בתל־אביב. מירה טוענת שנאלצה לוותר על ילדיה מכיוון שרצתה לחזור לארץ, ובית־המיש־פט, שדן בגירושין, לא היה מוכן לתת לה להוציא את הילדים מארצות־הברית.

כך או כך, מירה חייתה בארץ במשך השנים. הילדים גדלו ביוסטון והיו באים לביקורים פעם או פעמיים בשנה. עד שהגיע הרגע הגדול, לי, בתה הבכורה של מירה, התאהבה ב**אנדרו** והשניים החליטו להתחתן.

בתחיל תוכננה מסיבת־חתונה אחת באמריקה, ואת השניה חשבה מירה לערוך כאן בארץ. אבל הסתבר שלי ואנדרו עובדים לפרנסתם בסניף של בנק גדול ביוסטון, המנהל לא אישר להם חופשה ארוכה, וחתונה תיערך רק שם.

זו תהיה חתונה גדולה ומפוארת, בטוקסידוס ובשמלות־ערב.

חניה אסורה

תגידו אתם אם אני לא עובדת למענכם יומם ולילה. עובדה: הבאתי לכם תיק מיומן מס' 7, מתלונה שהוגשה במישטרת רמת־גן ביום הרביעי האחרון, בשעה 24.30.

מספר **גבי טרייביטש**, בעל המיסעדה לוטוס: למיסעדה שלנו יש בעלות על מקום־החניה. מדי פעם מצאתי שמכונית מרצדס 220, בצבע קרם, תופסת לי את מקום־החניה. כמה פע־מים הנחתי פתקים, וביקשתי מבעל־המכונית ל־הימנע מלתפוס מקום לאלו.

ביום הרביעי החלטתי לבייש את בעל־המכו־נית ועמדתי מאחוריו. מהר מאוד הגיעה אשה לא־מוכרת, וביקשה שאוציא את מכוניתי. כשלא הסכמתי, היא מיהרה למכונית שלה והתחילה לנסוע. כשהיא מכה במכונית שלי.

ירדתי למכונית שלה והחזקתי לה את הברקס וביקשתי מעובד־המיסעדה שיזעיק את המיש־טרה. ואז הגיע איטלקי גבוה, שבא לעזור לאשתו. הוא נכנס למכונית וניסה להוציא אותה. מיהרתי להיכנס וראגתי שלא תוכל לזוז, ואז, פיתאום, הושטה יד לעברי וקרעה לי את החולצה ושרטה לי שריטות בפנים ובגב.

רק אחרי שהגשתי את התלונה והבאתי מיכתב מבית־החולים על פגיעה גופנית, נודע לי שהמכה היא **חוה לוי**, והעוזר האיטלקי הוא בעלה, **גי סולום**.

ידע ממקור ראשון

כל העיתונים דיווחו בהרחבה על מישפטו של הטייס **יוסף סוריה** שהורשע בכך שהבריח במשך תקופה ארוכה סחורות ללא מכס מקפ־ריסין לישראל. גם הצהרון מעריב דיווח על המישפט בהרחבה. מי שדיווחה במעריב על המישפט היתה **איה אורנשטיין**, כתבת העי־תון בבית־המישפט. אבל אורנשטיין קשורה למישפט מסויים זה גם מצד אחר, וממקור ראשון. עד־המדינה במישפט היה טייס בשם **ליאור נחשון**, שטס גם הוא בטיסות אלה לקפריסין ובחזרה. באחת מטיסותיו לקח איתו נחשון את **יוני ויינרב**, שהיא עורכת־דין, ואת חברתה הטובה: איה אורנשטיין, כתבת מעריב.



איה אורנשטיין
טיסות פליליות

מישפט

צל"ש לשופטת

אומץ־הרוח מנע מעצר מיותר

המישטרה הטילה איפול כבד על העבירה שיוחסה לבני מישפחת הרשקוביץ. למערכות־העיתונים נש־לחה הודעה משטרתית על איסור פירסום כל דבר הנוגע לאיומי הרעלת סחורה של עלית ותנובה.

אחרי שהגישה התובעת, פנינה גיא, את כתב־האישום נגד האב שאול, האם חווה והבן טוביה הרשקוביץ, ביקשה מיד את מעצרם־עד־תום־ההליכים. במ־דינת ישראל בה מתבקש מעצר־עד־



שופטת אוסטרובסקי־כהן
לא מצדיק

תום־ההליכים כמעט לגבי כל עבירה, היה ברור כי השלושה ייעצרו.

לא בדיחה. ביום שישי שעבר טענו הסניגורים, שולמית אמיר ומאיר זיו, כי אין לעצור את שולחיהם. הם הסבירו לשופטת ויקטוריה אוסטרו־בסקי־כהן כי למעשה לא היה כאן נסיון ברשות בני־המשפחה, ואשר אליה התבקשו החברות להביא את הכסף.

במכתב התבקשו עלית ותנובה לשלוח 20 אלף דולר כהלוואה. „אני יודעת שאתם לא בנק, אבל אנחנו צריכים את הכסף בשבילנו ובשביל הילדים," כתבה האשה, והבטיחה להחזיר הכסף בתשלומים חודשיים.

עורך־הדין זיו ביקש מהשופטת לשלוח את האשה להסתכלות, ולשחרר את הבעל. עורכת־הדין אמיר ביקשה לשחרר את הבן.

היה קשה להאמין כי השופטת אוסטרובסקי־כהן, שהיתה פרקליטת־מחוז במשך שנים רבות, תקבל את נקודת־ההשקפה של הסניגוריה בתיק.

אבל ביום השני, אחרי שעיינה היטב בכל חומר־הראיות שהגישה לה הת־ביעה, החליטה השופטת לשחרר את כל השלושה. היא שוכנעה כי מדובר כאן במעשה שאינו מצדיק מעצר עד־תום־ההליכים.

במערכת מישפטית, הממהרת להטיל מעצר עד־תום־ההליכים כדבר שבשיגרה על כל עבירה פעוטה, מגיע לשופטת אוסטרובסקי־כהן צל"ש על אומץ־רוחה.

מדע

הרוח הטובה

מה הקשר בין עפיפונים וחשמל?

קבוצות המבוגרים שנראו לאחרונה בנגב מעיפות עפיפונים בסביבות מצפה־רימון, דימונה וירוחם, לא היו מובטלים מעיירות אלה, שביקשו להעביר את הזמן בשעשועי־ילדים. היו אלה דווקא אנשים עסוקים מאוד, אנשי חוג הגיאוגרפיה של אוניברסיטת בר אילן, שביקשו לאתר מקומות מתאימים לתחנות־כוח המונעות ברוח.

בנגב ובגליל. המדענים מהאוני־ברסיטה הדתית התבטאו באופטימיות זהירה, אך הבטיחו, כי כמעט בוודאות תוך שנתיים־שלוש תוקמנה תחנות־הכוח הראשונות המונעות ברוח.

מכיוון ששטחים הבנויים בצפיפות והמאוכלסים מאוד משפיעים על התנ־גדות הרוח, באים בחשבון להקמת תחנות־כוח כאלה רק הנגב, הגליל והגולן. הצפייה היא כי עד סוף המאה יספק הרוח עד עשירית מצורכי־האנרגיה של המדינה.

ישראלים בחו"ל

בונר באוניברסיטת־החיים

מה קרה לנהג „דן" אחרי שסגש את ייויאן

כאשר איציק שפיגל מגיע לביקור בארץ ונוסע כמה תחנות באוטובוס, זה לא מפני שאין לו כסף למונית. גם למונית הוא לא זקוק, בעצם. ליד המ־לון בו הוא נוהג להתגורר, הילטון, ממתינה לו מכונית שכורה, גדולה ומפוארת, בשבילו לעלות לאוטובוס זה נוסטאלגיה. לפני הרבה שנים, בטרם הפך לתעשיין אוסטרלי עשיר, בעל ארבעה מיפעלים גדולים ובהם 1800 עובדים, הוא עבד כנהג דן, על קו 17, מתל־אביב לבת־ים וחזרה.

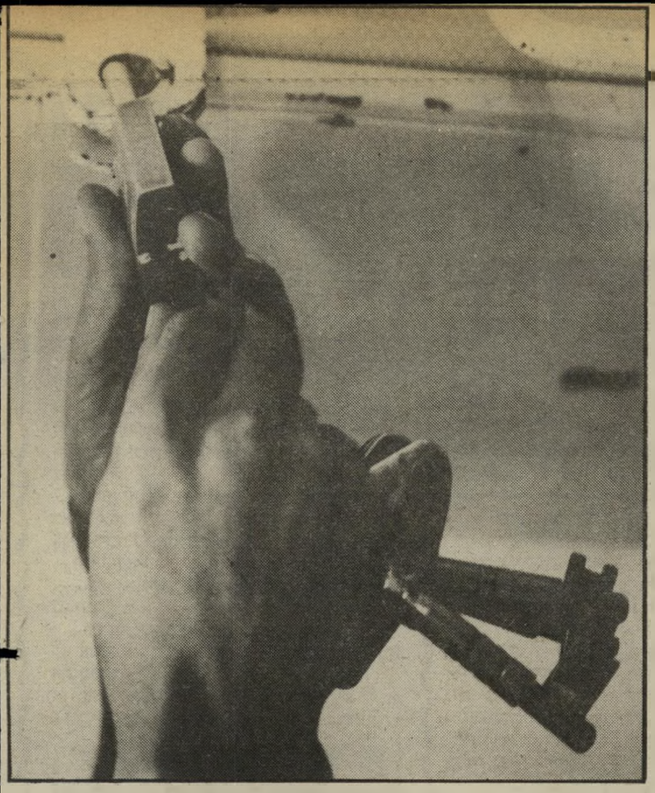
השבוע הוא הגיע לארץ בפעם המי־יודע־כמה עם בני־מישפחתו, כדי לחזק את חתונת בנו ריוויד עם ניקול, יהודיה־אוסטרלית. אולם־הנשפים ה־גדול של המלון קושט בסידורי־פרחים מרהיבי־עין, השף הראשי היה אחראי על ארוחת־הפאר מרובת־המנות ולה־קת השגרירים הגיעה בהרכב מלא של נגנים, זמרות ורקדניות.

בין מאות המוזמנים היו חברי־ילדות שלו: הפסל דני קרוואן, הטייס אורי יפה, המאמן הלאומי יוסלה מרימוביץ', הברדן יואל שר והפנטומימאי ג'וקי ארקין. היה גם ראש־העיר שלמה להט, עימו יצר קשר מאוחר יותר.

בחורה בכל נמל. שפיגל נולד לפני 53 שנים בפולין. כשהיה בן שנה וחצי עלתה המישפחה לארץ. האב היה קבלן בניין, האם עקרת־בית. יש לו שני אחים ושלוש אחיות. הם גרו בר־חוב סוקולוב בתל־אביב. כשעוד היו שם פרדסים מסביב. הוא היה חבר בצופים ואחר־כך במחנות־העולים.

סיפורים של חברים על הרפתקות בעולם שיגעו לו את השכל, כפי שהוא מספר, והוא הפך לימאי בצי המיסחרי, בקו ישראל־ארצות־הברית. הוא היה משמרמכונות בבטן האונית. עבודת־מישמרות קשה, חום רב ורעש בלתי פוסק. „אף פעם לא פחדתי מעבודה קשה," מספר שפיגל. „הייתי צעיר, וה־יה לי כוח גם לצאת עם בחורות בערב, כשהאוניה הגיעה לנמל." היו קטעים של אלימות על האוניה — אנשי הצ־וות הזרים התקוטטו, הישראלים הת־ערבו, כדי להפריד, וחטפו מכות.

„לא תישאר בנאדם על הים," אמר לו אחיו, שהיה חבר בדן, והשפיע עליו לחזור ליבשה. את שלוש השנים מא־



כאשר היא מגיעה לעבודה, מביטים בה בתאווה ובתשוקה מאות בחורים צעירים ויפי־תואר

ד"יא אינה רוגמנית ואף לא מל־כת־יופי, אבל בכל יום, כאשר היא מגיעה לעבודה, מביטים בה בתאווה ובתשוקה מאות בחורים צעירים ויפי־תואר. לבחורה רגילה, שמעולם לא היתה לה הצלחה רבה, ושגברים לא רדפו אחריה, זה מסחרר את הראש, וזה קורה לכל אשה העובדת בבית־סוהר.

בכלא מעשיהו, שבו כלואים מאות גברים, מרביתם בני 20 עד 30, עובדות כעשר נשים. שש עובדות סוציאליות, חלקן במישרה מלאה וחלקן במישרה חלקית, שתי קרימינולוגיות ומדריכה חברתית. מפעם לפעם מגיעה עוד בחורה, המדריכה קורס לפיסול, שירה־בציבור או מחול־אירובי. אלה הן מלכות־היופי של הכלא, הנשים המשלהבות את דמיונם והמסעירות את דמם של כל האסירים הצעירים.

יהיה זה בלתי־טבעי אם לא ייקשר מדי פעם קשר רומנטי בין אחת העובדות לאחד האסירים. וכבר היה לכך תקדים. סמי אלקיים, אסיר־עולם שנשפט על רצח נגר בכלא שאטה, הכיר בין כותלי כלא־רמלה את חווה אורטמן, מדריכת־דראמה. השניים התאהבו, ומאהבה זו צמחה חתונה. הרומנים האחרים, שנרקמו בכלא, לא הסתיימו בחתונה ולכן לא פורסמו ברבים.

קציץ־הביטחון תפס

ד"שבוע הוסיעה בעיתון הארץ ידיעה שלפיה שתי מדריכות במעשיהו פוטרו, בשל „קשרים עם אסירים". קשה קצת להבין מדוע הפ־תיע הדבר את שלטונות הכלא, כפי שהסביר אסיר לשעבר, שהיה כלוא בכלא מעשיהו בעת שהתרחשו שם הרומנים הללו:

וזה סיפורו:

האסירים מסתכלים ושורקים ומנסים להתחיל עם כל בחורה שנכנסת לכלא. לא כל כך חשוב אם היא יפה או חתיכה, העיקר שהיא אשה. אבל הכל תלוי בהתנהגותה של הבחורה.

היתה, למשל, מורה לפיסול. שהדריכה קבוצה של אסירים. במשך השיעור ישב איתם כל הזמן סוהר, ובכל זאת היא הגיעה למסקנה כי האסירים אינם מתעניינים כלל בפיסול אלא מנסים להתחיל איתה. המדריכה עזבה את העבודה, ולא חזרה לכלא.

לעומתה היתה מדריכה לשירה־בצבור. כולם היו באים לשיר על פי השיקופיות שהקרינה, והיא ידעה להעמיד את כולם במקומם. היה ברור שהיא לא באה לכלא לחפש רומן, ולכן איש לא הקל בכבודה ולא ניסה להתחיל איתה.

אבל צריך לקחת בחשבון שלכלא מגיעות בחורות צעירות חסרות־נסיון, בתחילת שנות ה־20 לחייהן. לרבות מהן יש אידיאלים, והן חולמות בסתר להחזיר את האסירים למוטב. בכלא יש הרבה מאוד צעירים יפי־תואר, היכולים לסחרר את ראשה של כל בחורה. וכאשר בחור כזה ממקד את כל תשומת־לבו בבחורה פנויה, המחפשת רומן, הכל יכול לקרות.

כאשר הגיעה המדריכה החברתית לכלא, היא היתה סתם בחורה חסרת־ברק והיא החלה לפרוח בכלא. מיום ליום היו בגדיה מגרים יותר. היא שמה לב לתסרוקתה ולאיפורה, וכולם ראו את השינוי שחל בה. ואז היא הכירה את האסיר שאיתו נתפסה בסוף.

הוא בחור יפה־תואר, כבן 24, שהורשע על אונס תיירת ונידון לחמש שנות־מאסר. אשתו כעסה עליו מאוד אחרי שהורשע, ובני־המישפחה היו מספרים לו שהיא רוצה לעזוב אותו. הוא היה במצוקה נפשית, והתחיל מחזר אחרי המדריכה. הוא היה מחפש אותה כל בוקר, ומבקש שתקרא לו מיד עם בואה, מכיוון שיש לו בעיות דחופות.

אחרי תקופה קצרה היא מינתה אותו כעוזרה בענייני־חברה. הוא היה קצת פורט על גיטארה, ועזר לה בהכנת מסיבות והופעות. לא היה לה חדר משלה, ולכן היתה משתמשת בחדר של העובדת הסוציאלית או בחדר של הקרימינולוגית, כשהחדרים היו פנויים, ושם הם היו נפגשים.

אחרי כחודשיים של מפגשים כאלה היו כבר כמה וכמה אסירים שידעו על העניין. גם האסיר עצמו לא שמר את העניין בסוד כמוס. הוא התייעץ עם חבריו וסיפר לכמה מהם על יחסיו עם המדריכה. באחד הימים ביקש האסיר מהממונה שיודיע למדריכה שהוא מחפש אותה. המדריכה ביקשה שיודיעו לו לבוא לחדרה של העובדת



חשוד שאול הרשקוביץ — חשוד טוביה הרשקוביץ

„אנו צריכים את הכסף בשבילנו ובשביל הילדים..."

אמיתי, אלא שטות טפשית, הנובעת ממחלת־נפש של האם. הסניגורים הראו לשופטת את המכתב שנכתב בכתב־ידה של האשה על נייר־מחברת. הם הדגישו כי לא נעשה כל נסיון להסוות את כתב־היד או לשנותו. העברית היתה עילגת ומלאה שגיאות־כתיב. ונראה היה כי אפילו הכותב עצמו חשש שמקבלי המכתב לא יתייחסו אליו ברצינות, ולכן חזר וכתב כמה פעמים: „זה לא בדיחה ולא צחוק. אל תזרקו את המכתב לפחי!"

על המעטפה, שבה נשלח מכתב־האיום לחברת עלית, היתה כתובת המערכת סביניה. הנמצאת

חזרי ההגה הוא זוכר כתקופה יפה. הוא התחיל עם נוסעות צעירות, הן התחילו איתו ו„החתיכות הכי יפות של תל־אביב ובת־ים היו שלי." זה היה אז כבוד גדול, להיות חבר דן. גם המשכורת היתה מצויינת.

בשנת 57' הוא הלך עם כמה חבר'ה לבלות בבאר של מלון רמת־אביב, שם פגש את ייויאן, תיירת יפה מאוס־טרליה. הם נישאו כעבור חצי שנה. כעבור שנה נסעו לבקר את מישפחתה במלבורן. המקום מצא חן בעיני שפי־גל, והוא כתב לאחיו שיוציא לו את המניה מדן. הוא לא חזר.

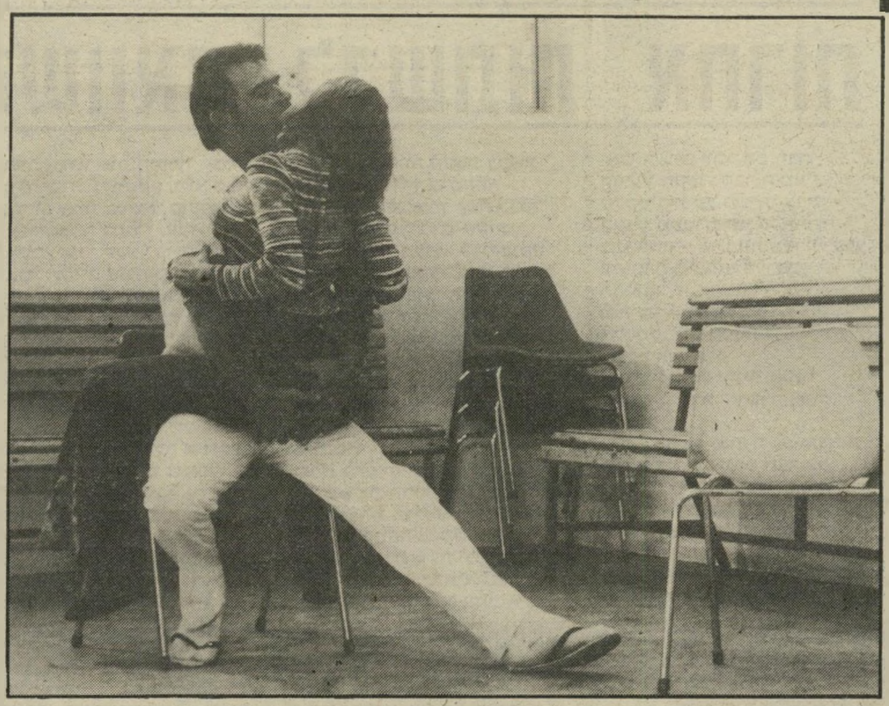
(המשך בעמוד 47)

* *תחילה פירסם* **הארץ** *שהיו אלה „יחסי־מין", אך למחרת, בהודעה מוזרה ומשעשעת של תיקון־טעות, הבהיר העיתון שהיו אלה „יחסים אינטימיים" בילבד.*

סקס בבלא

הסוציאלית. קצין־הביטחון שחשד בעניין, עקב אחריהם, חיכה קצת ואז נכנס לחדר ותפס אותם ביחד. בדלתות אין מפתחות, מחשש שמא אסירים יכלאו שם את העובדות, ולכן אי־אפשר לנעול דלתות.

מיד כאשר תפסו אותם, פיטרו את הבחורה. אחרי עשרה ימים בערך היא חזרה לאסוף את חפציה. מהרגע שנכנסה למחנה ועד שיצאה ליווה אותה סוהר צמוד, שלא נתן לה להיות במשך רגע לבדה.



אין רומנים עם סוהרים

עוד לפני שנתפסה, ראו עליה כולם שיש לה רומן. היא ממש פרחה, והיתה הולכת עם הראש בעננים. רבים התלוצצו ואמרו לה: „מה זה? את נראית כל־כך נפלא! את בטח מאוהבת!" גם האסיר לא שמר על פיו, וכך התגלה העניין.

אבל היה באותו זמן עוד רומן, בין אסיר אחר ואחת העובדות. כמעט אף אחד לא ידע על זה, כי הוא היה גבר ולא אמר מילה. הוא היה מבלה בחדרה שעות שלמות, כמה פעמים בשבוע, וכולם ידעו שבעצם אין לו סיבה ממשית להיות שם. אבל הוא שמר היטב את סודו.

תמיר, כאשר באה עובדת חדשה לכלא, מגיעות שמועות עליה מהכלא סיפרו שהיא התעסקה גם עם אסירים וגם עם קצינים.

המקרה השני שהתגלה לשלטונות־הכלא קרה עם המדריכה למחול היה ממש טיפוס מגעיל.

הרומן ביניהם התגלה במיקרה. בדרך ככל לא ערכים חיפוש על גופו של אסיר החוזר מחופשה, אך הקצין מסקס באופן חוקי זה בחופשות שמקבלים האסירים. כאשר הנשים באות לביקור בכלא, אין מקום להת־ייחדות. אסור למישפחה להיכנס לחדר

„היא היתה חתיכה והיה לה גוף יפה וכל האסירים ניסו לגעת בה, תוך כדי שיעור הריקוד!"

הקודם שבו עבדה. היו סיפורים על כמה בחורות, שניהלו רומנים עם אסירים בבתי־כלא קודמים. אבל כמעט אף פעם לא שמעתי על עובדת בכלא שניהלה רומן עם סוהר. כי הסוהרים הרבה פחות מושכים מהאסירים. היתה בחורה אחת שעבדה רק זמן קצר, היא היתה גרושה ועליה אירובי. היא היתה חתיכה, והיה לה גוף יפה. כל הקורס הזה של מחול אירובי מבוסס על תנועות גופניות ועל ריקוד, וכל האסירים ניסו לגעת בה תוך כדי השיעור. היו ריבורים על כך שנרקם משהו בינה ובין אסיר צעיר מאוד, שהיה שפוט על מעשים מגונים. אני לא הבנתי מדוע בחרה דווקא בו. הוא ביקש ממנו שיוציא את כל מה שיש לו בכיסים, וכך נמצא המיכתב. היה זה מיכתב ששלחה המדריכה לאסיר, ומתוכנו התברר כי היה ביניהם קשר ממושך. גם אותה פיטרו מיד.

לכל מאות הגברים חמי־הדם שב־כלא אין כל סידור לפגישה אינטימית עם נשים בכלא. הדרך היחידה ליהנות של אסיר. כולם נפגשים על המישטח בחצר, ואין שם כל פרטיות.



אסיר אלקיים ואשתו חווה
מדריכת־הדראמה התאהבה באסיר־עולם

מחשבות בת־יענה

לעיתים מגיעות חברות של אסירים בבגדים מאוד חושפניים. במיני קצר או חולצה חשופה, ואז מבקשים מהן לא לבוא כך בביקור הבא. כי יש גם ילדים.

אני זוכר מיקרה אחד שבו הגיעה מבקרת בתלבושת מוגזמת, ולא הירשו לה להיכנס. אבל היא עשתה כזה סקאנדל, עד שבסוף הכניסו אותה.

בפגישות האלה, המכסימום שאפשר להגיע אליו הוא גיפוף הדוק ונשיקות, יותר אי־אפשר.

עד כאן סיפורו של האסיר לשעבר.

בבתי־סוהר בארצות שונות בעולם נהוג לתת אפשרות לאסירים להתייחד עם נשותיהם, או חברותיהם, בחדר מיוחד בכלא. מחקרים הוכיחו כי הדבר מפחית את המתח וממעיט את האלימות בכלא. אפשר גם להשתמש בפגישות אלה כדי לתת טובות־הנאה תמורת התנהגות טובה של אסירים.

בארץ אין סידור כזה. היה מיקרה שבו סבלה אשתו של אסיר מבעיות־התעברות, והיה עליה לקיים יחסי־מין בימים מסויימים. על פי צו בית־משפט הובל הבעל מן הכלא לביתו בחברת סוהרים. הוא התייחד עם אשתו בחדר־השינה, כאשר הסוהרים שתו קפה בסלון.

כמו בת־היענה האגדתית חושבת החברה הישראלית שאם תעצום את עיניה נוכח בעיית־המין אצל האסירים, הבעייה תעלם מאליה.

אילנה אלון ■

במדינה

(המשך מעמוד 46)

סוד־ההצלחה. שפיגל למד שלוש שנים בבית־הספר לטכסטיל, והחל לעבוד במיפעל־השטיחים של מישפחת אשתו. הוא פיתח את העסק, הרחיבו והפכו לבינלאומי, והצליח גם בהשקעות בבניינים וברירות. את סוד־הצלחותיו הוא מסביר ב„מזל, יוזמה, עבודה קשה, אומץ, הימור, התמדה, יצירת שם טוב בביזנס, ו„איך אומרים ההיפך מעצלות?"

בשנת 71' הוא החליט לנסות לחזור לארץ. הוא בנה בית יפה בצפון תל־אביב, מיפעל לחידוש צמיגים ומיפעל שטיחים בנתיבות, עבור אברהם שפירא. הדברים לא הלכו כפי שקיווה. קשיים, ביורוקרטיה, הסיפורים הרגילים, שפיגל מכר את הבית וחזר לאוסטרליה. שם הקים מיפעלים נוספים, לסיבי ניילון ופוליאסטר.

הוא מסרב להיכנס לפרטים על מידת עושרו או על מחזור־הכספים שלו. הוא מגלגל. „אני אמיד, זה מספיק," הוא אומר. הוא מתגורר בבית גדול בן שלוש קומות, מוקף גן ובריכת־שחיה. כשערך מסיבה בביתו לכבוד להקת ענבל, שאלו אותו הרקדנים כמה מישפחות גרות בבית הזה.

לחיצה על כפתור. בני־מישפחתו שלחו לו במשך השנים כל ספר



מצליחן שפיגל
„אני אמיד, זה מספיק!"

שיצא בארץ. הוא מנוי על עיתונים ושבועונים ישראלים ומאזין בקביעות לקול ישראל בגלים קצרים. המרחק בין אוסטרליה לישראל „זה שום דבר," לדעתו, „עם הטלכסים והטלפונים ומהירות הטיסות הן קרובות זו לזו פי אלף מאשר בזמן שעזבתי את הארץ. אני יושב במישרד, לוחץ על כפתור ומקבל תוך שניות את אמי בטלפון. יום־יום אני מדבר עם מישהו בארץ."

הוא אוהד של מכבי תל־אביב, ותורם לה בקביעות. כמה? לא חשוב. כנ"ל לבתי־חולים ולמוסדות שונים. שפיגל: „אשתי אמרה לי פעם, מה שיותר תתרום, יותר יהיה לך." הוא מתלבט די בצניעות, אבל לאירועים מיוחדים יש לו גם חולצות של 200 דולר. נוסע בוולוו 760 וצוחק מחבריו, שנוהגים ברולס־רויס. אוהב ויסקי טוב, בלק־לייבל. ומעשן בשרשרת סיגריות קארטיה.

יש לו הרבה חברים, והוא אוהב לצאת לבלות: „החיים קצרים ואני רוצה להוציא מהם את הטוב ביותר."

שפיגל מעולם לא טרח לעשות תעודת־בגרות. „היה פעם בנאדם נהדר בארץ וההשכלה שלו היתה ‚חדר' בפולניה," הוא אומר, „קראו לו פנחס ספיר. לימודים זה חשוב, אבל זה לא העיקר בחיים. הרבה פעמים שאלו אותי אנשי־עסקים איזה אוניברסיטה גמרתי, כדי שאוכל לנהל מיפעלים כמו שלי. את אוניברסיטת־החיים, אני אומר להם."

אוסטרליה אף פעם לא היתה חשובה לו כמו ישראל. היא בשבילו רק מקום לגור בו. איציק שפיגל עוד לא יודע מתי, אבל הוא מאמין שיבוא יום והוא יחסל את עסקיו שם ויבוא לחיות כאן. „כל פעם אחרי שאני עוזב את הארץ," הוא אומר, „אני מחפש תאריך לביקור הבא."

רשת השיווק של מערכת־הביטחון מכריזה בגאווה:

רוב הסקרים הוכיחו: המחירים ב„שקם" זולים בהשוואה לרשתות אחרות

השקם היא רשת־שווק גדולה, שתפקידה לשרת את משפחות כוחות־הבטחון. אתה רואה חנויות של שקם פזורות ברחבי הארץ, אתה רואה אותן בתל־אביב, בירושלים, בחיפה אך גם בעיירות־הפיתוח הרחוקות תמצא חנויות של שקם. גם שם נמצאות משפחות כוחות־הבטחון. מהו השקם, מי עומד מאחוריו, כיצד מתאפשר לשקם להעניק הנחות משמעותיות על מוצריה? מיהם הזכאים יותר ומיהם הזכאים פחות ליהנות משירותיו של השקם? מי אחראי על השקם, מי מנהל אותו ומה נעשה ברווחים? על כל השאלות האלה עונה משה אילת, מי שהיה דובר אל־על והמשמש מזה כחמש שנים כמנהל־הפרסום של השקם וכעורך ירחונו הנפוץ, „חדשות השקם."

השקם מוציא לאור עתון בשם „חדשות השקם" המגיע ל־120 אלף מנויים. מה מטרתו של העתון?

העתון קיים כבר 20 שנים, אך לא בצורתו הנוכחית. הוא שימש כלי פרסומי שבו פרסם השקם מוצרים שונים, היה דל בעמודים ודל בתוכן. החלטנו להפוך אותו לעתון צרכני, שיהיה מעבר לעתון פרסומי גרידא. הענין הצריד „מאבק" בהנהלה הקודמת שנבהלה מהצעד הנועז, אך לבסוף הצלחנו ו„חדשות השקם" הפך למגזין־צרכנות.

מהו מגזין־צרכנות?

מגזין שיש בו מדורים וכתבות בכל הנושאים הקשורים בצרכנות, מדורים המכסים את מבצעי־החודש בשם „רשימת מחירי מצרכי־מזון". מדור העוסק בכספים ופיננסים. מדור חדשות העוסקות בצרכנות, מדור העוסק במתן עצות לעקרת־הבית, מדור בנושאי בריאות. חלון־ראווה ליצרנים, בו הם יכולים להציג את מרכולתם החדשה. מדור העוסק במכוניות וברכב, מדור הנקרא „כדאי לדעת" ובו הצגת חידושים בתחום האלקטרוניקה. מדור מעניין במיוחד הנקרא „על המדף" ובו אנו מאפשרים לכותבת לבקר את המוצרים המוצגים על מדפי השקם ללא צנזורה מצידנו וכן מדור מכתבים, הנותן לקוראים להתבטא והמאפשר לנו לעקוב אחר רחשי־ליבם של הצרכנים. כמובן שיש לנו מדור אופנה ומדור הנקרא „תצפית", שהוא מדור חגיגי מנקודת־ראותה של עקרת־הבית. העתון מכיל גם חומר בנושא תיירות ונופש. מדור מאוד פופולרי הוא המדור „קופה קטנה", המספק עצות לאיש הקטן מה לעשות עם כסף, עצות בנושא קופה קטנה. כמו כן מושפע העיתון במדורים העוסקים בבידור, תיאטרון, תקליטים, קולנוע, מדור פופ, המיועד לבני־הנוער, מדור העוסק בנושא צבא ובטחון, עצות בנושאי קוסמטיקה, אינפורמצייה לחברי מועדון השקם ומדור תשבץ פופולרי מאוד. אלפים שולחים תשבצות לתשבץ וכך יש לנו מאגר עצום של כתובות של לקוחות. בסקר אגוד המפרסמים, שהתפרסם לאחרונה, התברר לנו כי מבין כל עיתוני הצרכנות יצא „חדשות השקם" במקום הראשון וזו בשבילנו המחמאה הגדולה ביותר.

ברשותך, אשאל שאלה המעסיקה כל צרכן בארץ, האם באמת מיועדות חנויות השקם אך ורק למשפחות כוחות־הבטחון?

האמת הצרופה היא שכן. החנויות מיועדות רק לאנשי כוחות־הבטחון זכאי־הקנייה.

מיהם זכאי־הקנייה?

בונים כעת חנות נוספת בקניון שליד האצטדיון ברמת־גן. כתוצאה מהצפיפות קשה לבקר את הנכנסים וכמובן שקיים הנוהג שאחד מעביר לשני פנקסי־בולים וקשה מאוד לפקח בצורה כזו שהשירות בחנויות השקם ינתן באמת אך ורק לזכאים.

מדוע, אם כך, איננכם מוצאים דרך אחרת כדי להגביל את הקונים לזכאים בלבד כמו, למשל, בצורה של הנפקת תעודה המורה על זכאות של קניה בשקם?

רצינו להנפיק תעודות עם תמונות, אך מערכת הבטחון מתנגדת לכך בגלל הסוד הבטחוני, רצינו לקיים נוהל שהכניסה לשקם תתאפשר רק עם תעודת־זהות ופנקס־בולים צמוד, אך אנשי צבא־הקבע התנגדו בטענה שלא אחת אינם ואלו השוים יותר הם חברי הגרעין הקשה, קבוצה מאוד סלקטיבית של משרתי צבא־הקבע, משטרת ישראל, שירות בתי־הסוהר, אלמנות משרתי־קבע ומשטרה וגימלאי מערכת־הבטחון.

ומה עם חיילי־חובה?

אלו מקבלים הנחות גדולות בשקמיות.

מאיזה זכויות נהנית אותה קבוצה נבחרת, החברה במועדון השקם?

אותה קבוצה נבחרת של לקוחות, המצויידים בכרטיס חבר של מועדון השקם, מקבלת, בנוסף ל־12½ אחוזי ההנחה שמקבל כל מי שקונה בשקם, הנחה נוספת של 5% על מוצרים אחדים וכן נהנית מאשראי של חודש ימים, כלומר רשת חנויות השקם מאפשרת

אותם מוצרים במחירי השקם גם ברשתות שווק אחרות?

רוב הסקרים הוכיחו שאנחנו, במחירי נטו, זולים יותר מכל הרשתות לפחות ב־70־80 אחוזים מהמוצרים. אם תראי את סקרי המועצה־לצרכנות, סקרי־עתונים, כמו „הארץ" ו„ידיעות אחרונות", סקר שערכה תוכנית הטלוויזיה „כלבוטק", תראי שאנחנו תמיד זולים יותר בהשוואה לכל רשת שווק אחרת. יחד עם זאת, כאשר גוף מתחרה מעניק ללקוחותיו הנחה של 12½ אחוזים, אנחנו מברכים על כך. אני רק יכול להגיד בהומור שאם השקם לא היה קיים, הרשתות האחרות לא היו נותנות את ההנחה הזו. סך־הכל אנחנו רואים בכך תחרות חיובית ואנחנו מזמינים את הרשתות המתחרות להעניק הנחה נוספת בסך של 5% ללקוחותיה וכן אפשרות לתשלום בצ'ק דחוי.

כיצד יכול השקם להרשות לעצמו להעניק ללקוחותיו 12½ אחוז הנחה מראש? האם חנויות השקם מסובסדות על־ידי מערכת־הבטחון?

השקם אינו מסובסד. להיפך, השקם מסבסד את מגזר פעולותיו בצבא כמו, למשל, את השקמיות. הסיבה לכך שאנו יכולים להעניק את ההנחות ולערוך את המבצעים היא פרוזאית. אין לנו „בעלי־בית". הנושפים בעורף ומבקשים רווחים.



השקם בשדה: לשרת את החיילים ולהגיע למקום הנידח ביותר

אנשי צבא־הקבע, הורי חיילים בשירות־חובה, אנשי משטרת ישראל, עובדי תע"ש, רפא"ל וקמ"ג, עובדי התעשייה האווירית וכל מי שקשור במערכת־הבטחון וזהו, כידוע לך, קהל המונה מאות אלפים. הבעיה האמיתית היא שאנו לא מצליחים לסגור הרמטית את החנויות, למרות שאנו מעמידים שומרי־סף, שתפקידם לערוך בדיקה מדוקדקת. חנות השקם באיבן־גבירול בתל־אביב, למשל, סובלת מצפיפות רבה וזו הסיבה שאנחנו מגיעים הביתה ואז משפחותיהם לא תוכלנה להכנס לחנויות השקם, מכיוון ששם הזכאי רשום על הפנקס ורק עם תעודת־הזהות שלו, בצירוף הפנקס, היתה מתאפשרת הכניסה לחנות. בקיצור, אנחנו לא מסוגלים לסגור הרמטית את השקם רק לזכאים, אך כדי להתגבר על הבעיה החלטנו להקים את מועדון השקם.

מהו מועדון השקם?

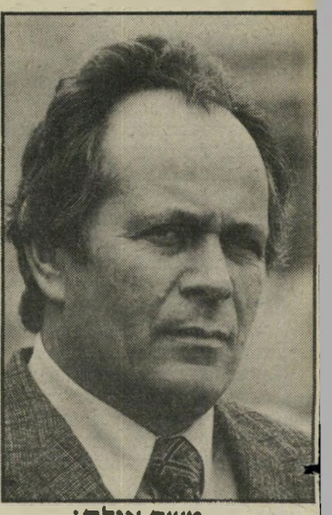
מועדון השקם הוקם על העיקרון שכולנו שוים, אבל יש שוים יותר ללקוחות מועדון השקם לשלם בצ'ק דחוי לחודש שלם. השקם נתון ללחצים גדולים מצד סקטורים במערכת־הבטחון, המבקשים לצרף את אנשיהם למועדון־השקם, אך אנו נאלצים לדחות את הלחצים, מכיוון שאם נצרף את כולם לא נוכל לעמוד בכך. כן. זה מה שאנחנו נותנים לאזרחים שהעם חייב להם את בטחונם, עוד הנחות ואשראי.

האם נכונה השמועה כאילו למרות ההנחה שמעניק השקם מראש ללקוחותיו ניתן לקנות את

השקם אינו צריך לחלק רווחים למשקיעים וכל הרווחים מושקעים בתוך המערכת, לפי קריטריונים הנקבעים על־ידי מועצת־מנהלים, המורכבת מנציגי כל מטות צה"ל, נציג משרדי־הבטחון, האוצר ואישי־ציבור.

למי, בעצם, שייך השקם?

לממשלה ולצבא. לנו אין מה שיש לרשתות אחרות, התחיבות כלפי בעלי־המניות. אם השקם עושה רווח של 800 מיליון שקל, יושבת מועצת המנהלים ומחליטה כמה מתוך הרווח משקיעים בצה"ל.



משה אילת:
השקם הוא ציונות בלי מרכאות

ואיפה כדאי להשקיע יותר או פחות.

מה היה סדר הגודל של ההשקעות בשקם השנה?

סדר גודל של 30 מיליון דולאר והשנה הזו הורדנו בשליש את ההשקעות ושיגינו סדרי־עדיפויות כתוצאה מהקיצוצים במערכת־הבטחון.

היכן משקיע השקם?

רוב ההשקעות הן בשקמיות ובמסעדות של מערכת־הבטחון ויתרת ההשקעות הן בחנויות של הערים הגדולות. מועצת־המנהלים של השקם קובעת מראש כי צה"ל מקבל עדיפות גדולה יותר. את צריכה להבין שמערכת־הבטחון מאוד קפדנית ואכזרית כלפינו. מבחינה כלכלית רצינו להקים חנויות בכפר־סבא, בבת־ים בחולון, ברעננה, בהרצליה וחנות נוספת בירושלים. אמרו לנו לא! תבנו בעיירות־פיתוח, כי אם השקם לא יגיע לעיירות־הפיתוח, איש לא יגיע לשם וחייבו אותנו להקים חנויות בקרית־שמונה, בבית־שאן, במצפה־רמון, בקרית־גת, בדימונה ובירוחם, ואמנם, אחרי שהשקם הקים חנויות במקומות אלו, הגיע לשם גם הסקטור ההסתדרותי והצבורי. החנויות בעיירות־הפיתוח אינן רווחיות, אחדות על גבול ההפסד. אבל מבחינתנו זו היא הציונות בלי מרכאות. אילו היינו בונים חנויות במקומות שמניתי לראשונה היינו עושים הרבה כסף, אבל העיירות היו סובלות.

מדוע אין מקבלים בשקם כרטיסי־אשראי?

בעקרון אנחנו מעדיפים להעניק ללקוחות אפשרות לתשלום בצ'קים דחויים. מכיוון שכאשר רשת־שווק מאפשרת ללקוחותיה לשלם בכרטיסי־אשראי, עליה לשלם אחוז מסויים של כסף לבנקים. מכיוון שרשת חנויות השקם מוכרת לאנשי מערכת־הבטחון, יש באפשרותנו לאתר צ'קים חוזרים. אני יודע שברשתות־שווק אחרות יש גידול בצ'קים החוזרים. אצלנו אין; אצלנו הלקוחות אפילו לא מנסים לשלם בצ'ק ללא כיסוי. אם איש־משטרה ישלם בצ'ק ללא כיסוי, הוא יהיה בצרות צרורות. פרט לכך, אל תשכחי שגם אנחנו חלק מכוחות־הבטחון, כך שאם לקוח שלנו נותן צ'ק ללא כיסוי זה כאילו שהוא מרמה את מקום־העבודה שלו. ומשום שקל לנו לפקח על צ'קים חוזרים, העדפנו במקום לשלם לבנקים, לאפשר ללקוחות לשלם בצ'קים דחויים. נכון, זה מייקר ומסרבל קצת את ההוצאות. אבל זה כדאי מכיוון שכאמור, הקהל שלנו איננו מגוון אלא קהל מוגדר.

לבד מהנחה, מדוע עוד כדאי לקנות בשקם?

אנחנו רשת ציבורית, המצוייה תחת ביקורת ציבורית. בנוסף למועצת־המנהלים, המורכבת מאנשי צבא וציבור והתובעת מאיתנו יום־יום, שעה־שעה, שנהיה טובים יותר, הקימונו לעצמנו מועצות־צרכנים. אני מודה שהרעיון איננו מקורי והועתק על־ידינו ממארקס את ספנסר שבלונדון, אך מי אמר שאסור להעתיק רעיונות טובים?

מהי מועצת־הצרכנים?

מועצת־הצרכנים מורכבת מלקוחות שהומלצו על־ידי גופי צה"ל. זימנו את הלקוחות ואמרנו להם: אנחנו ממנים אתכם למועצת־המנהלים של כל חנות. תפקידכם הוא „למרר את חייו" של המנהל ולהצביע על כל מיפגע וכל בעיה. ואמנם, מועצת־הצרכנים לוקחת את העניינים ברצינות והגיעו הדברים לידי כך שאחד ממנהלי החנויות אמר לנו אם לא תפטרו את אחת מחברות־המועצה אני אתפטר בעצמי, פשוט אקום ואלך. הדברים נאמרו, כמובן, בחיוך ובאו להראות עד כמה הפיקוח הוא אמנם פיקוח. זה כאילו באלאנס נוסף מבקר נוסף המשגיח שהעניינים בחנויות יתנהלו כהלכה. כל זה מביאנו לשלב הבא: הסחורות בשקם הן באיכות מעולה, המחירים מבוקרים. אנחנו שואפים תמיד לשירות טוב ביותר. לא תמיד מצליחים. מכיוון שלעם ישראל יש בעיה פסיכולוגית בכל הקשור בשירות אנשים אחרים. מיגוון המוצרים מותאם לרצון הלקוחות ולא לגובה הרווח.

כיצד אתם מאתרים את רצון הלקוחות?

אנחנו עורכים מדי פעם סקרים. שואלים את הציבור מה הוא רוצה, מה הוא צריך, ומתאימים את עצמנו אל הציבור. בנוסף יש לנו מה שאין לשום רשת־שווק: מעבדה בקטריולוגית. אנו מעסיקים רופא וטריינר במשרה מלאה, מעסיקים מהנדסי מזון וטקסטיל, לא סומכים על מכון־התקנים בלבד ועורכים ביקורת־איכות משלנו. יש לנו מהנדסת־מזון בשם אילנה קופמן שבתעשיית המזון מכנים אותה בשם „אימת־התעשייה". הגברת הזו פוסלת לא אחת רשימה גדולה של מוצרים של מיטב המפעלים. היא אינה מקבלת „פור גרנטד" מה שנותנים לה, אלא עורכת בדיקה יסודית, מדוקדקת, מבקשת מהמפעלים לשנות או להחליף.

אחת הטענות הקשות כלפי השקם היא שמוצרים חדשים כמעט ואינם מגיעים אל מדפיו.

הסיבה לכך שלא תמצאי אצלנו בחנויות מוצרים חדשים שזה עתה יצאו לשוק היא שהתהליך אצלנו הוא יותר רציני, עד שאנחנו לא מעבירים את המוצרים לבדיקה אנחנו לא משווקים, מכיוון שיש לנו אחריות ציבורית כלפי לקוחותינו.

ברשותך, נלך כמה שנים טובות אחורנית. מי הקים את השקם?

השקם הוקם ב־1948, עם הקמת צבא ההגנה לישראל, ומטרתו היתה לתת רווחה לחייל. השקם הוא לא המצאה ישראלית והוא קיים בחילות רבים בעולם. אך בניגוד לצבא האמריקאי בו מתגוררות משפחות החיילים בבסיסים, בארץ מתגוררות המשפחות בדרך כלל בעורף ובתפזורת ולכן הוקמו חנויות השקם בערים, כדי שגם משפחת החייל, הנמצאת בעורף, תוכל ליהנות משירותי השקם.

ציינת קודם, כי השקם משקיע בפיתוח מסעדות במערכת־הבטחון.

נכון. לשקם רשת אדירה של מסעדות במפעלי־בטחון ואנחנו מספקים כ־50.000 ארוחות חמות ליום ובכל יום מגוונים. אף יום אין הארוחה דומה לזו של יום אתמול. כל הארוחות מוכנות בצורה מתועשת וממוחשבת ולכן הן כל כך יעילות וזולות.

מהו תפקידן של ניידות־השקם?

להגיע לאותם מקומות שאף אחד אחר אינו יכול להגיע אליהם ולגרום הנאה לחיילים. ניידות־השקם מגיעות עד לנקודה הצפונית ביותר בה חונה צה"ל.

האם העובדה כי את השקמיות בצבא מתפעלים חיילים בשירות־חובה מאפשרת לכם להוריד מחירים למינימום?

קודם כל המחירים זולים בשקמיות, כי השקם מסבסד אותם. בנוסף השקם משלם לצבא 3% ממחזור המכירות. כך שהצבא הוא בעצם כאילו מקום פרטי שהושכר לנו.

בעפולה, למשל, הקמנו חנות והקבלן השכיר לנו אותה תמורת 2% מהמחזור. אל תשכחי שאנחנו מרהטים, מציידים ומכניסים מקררים, תנורי־חמום ומיקרו־גל, וילונות ועציצים לשקמיות, שיהיה נעים ויפה.

השקם במספרים:

מספר עובדים:	5,000
מחזור שנתי:	$260,000,000
שקמיות (קנטינות) בצה"ל:	מספר חסוי
שקמיות ניידות:	מספר חסוי
חנויות בערים:	42
מספר מסעדות:	23
מס' ארוחות בכל יום:	50,000
מפעלי ייצור עצמיים למזון:	2
רווח תיפעולי שנתי:	1.3% מהמחזור



השקם בעיר: לדאוג לרווחת המישפחות של כוחות־הביטחון

(המשך מעמוד 51)

סטודיה בשניים
Meat for two

תל אביב
אפרופו
בית הסופר
בבושקה
באאנגה
בואנוס איירס
גני סצ'ואן
הרצל 117
לה ברסרי
לה קורון
ספארי
פינת הגריל
פירושקי
צריף הראל
קיטון
שרי
פלינצ'י
פאב אטרון
פאב הפרצופים

ירושלים
אלת הים
דאלאס
הבלינצ'ס
ההונגרי
ליד הכיכר
מלון אמריקאן קולוני
סביון
פטרה
צ'ילי'ס
קטי
רוזמרי

חיפה
אל סולאח
האו"מ
הפרסה
מרתף בלפור

נתניה
המצודה
טייפה
שביל הזהב

טבריה
נוף כנרת

שתאטרון

תיאטרון בית לסין
תיאטרון נווה צדק
בת שבע להקת מחול
ענבל להקת מחול
החוויה הישראלית
תיאטרון הסמטה
קולנע
מקסים
קלאס

בייגל נאש
שרי
המטבח
המערכת
ליה אסקולי
המטמון
לה פונטיין ביסטרו
אריסטו פיאנו בר
השעון
יאן
צ'רליס פאב

פאב אטרון
פאב הפרצופים
אריסטו
סבא ג'פטו
אריסטו

DADDY של פנינה

(המשך מעמוד 43)

להריון אחרי תקופת־היכרות קצרה, והשניים התחתנו. להלמוט היו אלה נישואין שלישיים.

אושי היתה ילדה בת 19, צעירה ממנו ב־15 שנה. כדי להתחתן הוא היה זקוק לתעודת הגירושין מאמה של פנינה בארץ. הוא שלח מיכתב וקיבל את התעודה ברואר.

ממשלת גרמניה החליטה לשקם את הבן האובד, ושלחה אותו לניו־יורק, ללמוד להיות שף במלון ולדורף־אסטוריה. אשתו ובנו נשארו, כמובן, בגרמניה. הוא נסע לאמריקה ונשאר שם שש שנים.

כשחזר לגרמניה, כשבידו תעודה של שף מדופלם, מונה כטבח הראשי של חברת־הרכבות טראנס־יורופ. המישרה הזאת איפשרה לו גם להיות בגרמניה וגם לא להיות עם אשתו יותר מדי רצוף וצפוף. הוא אהב את העבודה, מכיוון שיכול היה לנסוע כל הזמן לאורכה ולרוחבה של אירופה, ולהמשיך בהתהוללות ובבילויים כפי שאהב. כך עבר במשך עשר שנים.

את הקשר עם מישפחתו בארץ לא ניתק — כך לפחות הוא אומר — והיה שולח כל הזמן מיכתבים לתיקווה, אמא של פנינה. אך זו, לטענתו, לא ענתה לו. „אני אוהב נשים," הוא אומר, כש־עיניו נוצצות. פנינה אינה אוהבת את המישפט הזה ומתערבת: „דדי, תספר שהיום אתה ילד טוב."

כשמיצה את הרכבת ואת התענוגות שיכלה לספק לו, עבר הלמוט לעבוד כטבח ראשי במיכרה־פחם ענק בגרמניה, כשהוא אחראי על ארוחותיהם של 22 אלף איש.

„יום אחד, אחרי מילחמת יום־הכיפורים, אני מקבל טלפון ממישהו שאני לא מכיר, והוא מספר לי שהבת שלי, פנינה, נהרגה במילחמה. נורא כאב לי. בת שלי לא בעולם!" הוא מנסה בעברית רצוצה, ושולח לפנינה מבט אוהב של דדי.

קאראטה למחזרים

לִ**שני שנתיים** יצא הלמוט לפנסיה ופתח מסעדה, שיש בה גם אוכל גורמה, שהוא מבשל במו ידיו. הוא מתגורר עם אשתו ובנו. „הייקו שלי, הבן, שני מטר גובה. אושי, אשתי, 180 סנטימטר, גבוהה ממני בחצי מטר. אני 165 סנטימטר — אנחנו כמו משולש." הוא צוחק. התחביב שלו הוא קאראטה, והתחביב הזה עזר לו להיפטר מכמה מחזרים לא רצויים של אשתו היפה.

הוא התעסק קצת בפוליטיקה בעיר שבה גר, וחייו היו מסוררים, פחות או יותר, עד שהגיעה שיחת־הטלפון ששינתה את כל חייו. „עורך־דין דויד גלס טילפן אליי ואמר לי: ‚אתה הלמוט? אתה גר בגרמניה? אתה יודע שיש לך בת בישראל?'

„אני יודע שהיתה לי בת ושהיא מתה," אמרתי לו. „הוא אמר לי שהיא עומדת מטר לידו, והיא רוצה לדבר איתי. בביתי, לא יכולתי לדבר. היום הבת שלי לא מתה, היא חיה; היא מתנה מהשמיים.

„את לילי, אחותה, ראיתי רק עכשיו. ביקשתי לראות את תיקווה, האמא שלהן, אבל היא לא רוצה לראות אותי. היא אפילו לא באה ליום־ההולדת שפנינה עשתה, כדי לא לראות אותי."

עכשיו הוא רוצה לפתוח מיסעדה בארץ, כדי שפנינה תנהל אותה, אבל את זה צריך לתכנן ולארגן.

הלמוט יושב בדירה של פנינה בצפון תל־אביב. הוא שקוע בכורסה לבנה גדולה. פנינה יושבת לידו ותולה בו עיניים גדולות. במשך חודש־ימים התארח בדירתה בת שני החדרים. ביום הראשון הוא טס בחזרה לגרמניה.

בפינת החדר עומד פסנתר־כנף שחור, המשתקף בתוך ראי ענק. פנינה לומדת עכשיו לנגן, והיא גאה לנגן לפני המוזמנים לביתה. בינתיים היא יודעת לנגן רק שיר אחד, ודדי שלה יושב כל הזמן ומקשיב רוב קשב. ועיניו מעורפלות.

סיר־לילה במעברה

פּ**נינה נזכרת** בילדותה: „גרנו במשך 14 שנה בצריף קטן ורעוע במעברת פתח־תיקווה. אמא היתה מרברת ברחך כלל עיראקית, והיתה מבשלת מאכלים עיראקיים. לילי, אחותי הקטנה, נשלחה למוסר כסר בגיל צעיר, ואני נשארתי עם אמא בצריף.

„לא היה לנו מקרר חשמלי והיינו צריכות להביא קרח. אמא היתה מבשלת על פתיליה. השירותים היו בחוץ, במרחק של 50 מטר, לפעמים הייתי צריכה לעמוד בתור לשירותים, ביחד עם הילדים של השכנים. לפעמים היית עושה בסיר־מתכת וזורקת החוצה.

„בשבתות היינו נוסעות לבקר את לילי בפנימיה בבן־שמן. עד היום אני מאוד קרובה לאמא ונוסעת לבקר אותה בכל שבת. היום היא כבר גרה בדירה של שני חדרים בפתח־תיקווה. מעולם לא היה לה גבר אחר."

פנינה תיכננה את חייה כמו מיבנה שלו מרצדס שחורה. המכונית תגיע בעוד שנה.

עוד בת אחת

בִ**ינתיים הגישה** בחורה בשם פרידה מנשה תביעה נגד פנינה רוזנבלום לבית־המישפט. פרידה, אם לשישה ילדים, המתגוררת בפתח־תיקווה, טוענת שהלמוט בנגה הוא אביה, ושהיה נשוי לאמה.

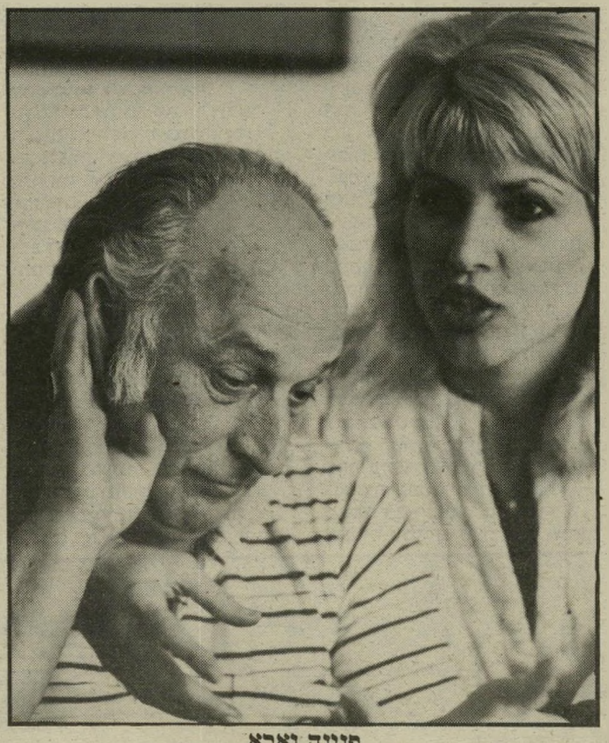
„פנינה רוזנבלום עוברת על כל העולם בעיניים," אמרה בראיון עיתונאי, „היא אימצה לעצמה את אבא שלי, ועשתה חגיגה שלמה כאילו היא אני. יתכן שאבא שלי בגרמניה מבולבל, אולי הסתובב לו הראש כאשר ראה את פנינה, ואולי שניהם מארגנים לעצמם מיבצע־פירסום עם הכנסה נאה בצידו.

„אחרי שפורסם שפנינה מצאה את אביה, ברקנו בבית־הדין הרבני ואין שם שום אישור או רישום בדבר חתונה או גירושין בין אמה של פנינה לבין אבא שלי."

פנינה אומרת על זה: „היא כותבת שאנחנו חברות. אני בכלל לא מכירה אותה. היא טוענת בראיונות שאבא שלי הוא בן 64, ושאמא שלו שלחה צעים צבאיים. קורם כל רצתה לצאת מן המעברה בפתח־תיקווה. היא עברה קשה ויצאה. אחר־כך רצתה לצאת מן האלמוניות, והגיעה רחוק־רחוק אל העמודים הראשונים של העיתונים, שם היא ממשיכה לככב עד היום. אחר־כך רצתה להיחשב כעיתונאית, והיא עשתה גם זאת. אחר־כך החליטה שהיא חייבת למצוא את אבא שלה. היא עשתה זאת בליווי חצוצרות, תופים והבוקי־מצלמות בארץ ובגרמניה.

עכשיו היא החליטה שהיא רוצה למכור את הדירה, ששיפצה בצפון תל־אביב, ולקנות לעצמה פנטהאוז, „כדי שאני אוכל לארח את דדי בפעם הבאה שיבוא, וכדי שהוא לא יצטרך להצטופף בדירה הקטנה שלי, בשני החדרים."

פנינה הודיעה בכותרות גדולות בעיתונים שדדי שלה יקנה לה מרצדס שחורה, שעליה היא חולמת כבר שנים ארוכות. כשהלכה פנינה למיספרה — ביחד עם דדי, כמובן — הוא אמר לה שהוא יקנה לה ולאחותה לילי אוטו־ביאנקי. פנינה משכה בזרועו, כמעט בכתה ואמרה: „אני רוצה מרצדס! אני כבר הודעתי לכל העיתונים שאתה קונה לי מרצדס! אתה חייב לקנות לי מרצדס שחורה!" לכן דדי יקנה לפני־



פנינה ואבא
„ארבעה ילדים, זה מספיק!"

אליה מיכתב. אבל הוא בכלל בן 58. היא אומרת שעשיתי מאבי משהו ראוותני, כאילו אני חייבת לה רוח על מה שאני עושה."

ומה אומר דדי? „אלוהים יודע. אני לא ראיתי מעולם את פרידה. אני לא מכיר אותה, לא יודע מאיפה היא ומאיפה היא באה. פרידה זה לא הביזנס שלי. יש לי ארבעה ילדים, זה מספיק! הילד שלי בגרמניה, פנינה, לילי אחותה, ובן של לילי, שהיא גרושה. אני מרגיש אצל פנינה שזה ביתי. בשבילי לא חשוב בכלל שהיא מפורסמת, זה לא משנה. אני אבא, ולא יותר."

פרידה תובעת מפנינה 10 מיליון שקל. פנינה מתכוונת לתבוע אותה תביעה נגדית בסך של 20 מיליון שקל.

אבל מאחורי כל הכותרות, החגיגות, המהומות והתביעות, לא רבים יודעים שפנינה רוזנבלום חיה חיים שקטים כבר מזה שנתיים עם צעיר יפה־תואר בשם יובל, שלמד איתה בבית־הספר. אז היה יובל החתיך של הכיתה, פנינה היתה סתם נערה לא כל־כך יפה. היא הבטיחה לעצמה שיום אחד תצליח לרכוש את ליבו של יובל, והיא אכן הצליחה. היום הם ביחד, בשקט, בלי כותרות ומצלמות, מחכים להתחתן.

שולמית יריב ■

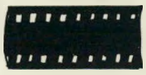
בישראל אין עוד עתוני צהרים וערב. כל העתונים יוצאים בבוקר. יש "העתון של המדינה", יש "העתון הנפוץ ביותר במדינה", ויש עתון לאנשים חושבים.

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

תן טרמפ לחייל

שולה
השתלת ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית — בידיים וגם ברגליים וכן השתלת ריסים.
תל־אביב, המלך ג'ורג' 89
טל. 284919—295318

לאן הערב?  למסעדה, 

לתיאטרון,  לפאב,  לקולנע? 



בכל מקום אנחנו מבלים בשניים



ומשלמים עבור אחד בלבד! איך?

יש לנו כרטיס "סעודה בשניים"



וכרטיס "שתהאטרון".



כרטיס "סעודה בשניים" מאפשר לך לסעוד עם בת זוגך ב-12 מסעדות שונות (מחוץ מהמחיר של 35 מסעדות דאה צ"מ 50) ושלם עבור אחד משניכם בלבד. כלומר 12 ארוחות חינם. אתרי ארוחה אחת כפיות את השקעתך.
מחיר הכרטיס, מיועד לקוראי "הצופה בפה" - 9000 שקל בלבד.

כרטיס "שתהאטרון" מאפשר לך לבלות ערביה נפלאים, יחד עם בת זוגך, ב-12 מקומות בילוי שונים (דאה צ"מ 50 - תיאטראות, בתי קולנע, בתי קפה ופאבים) ושלם בכל פעם רק עבור אחד משניכם.
מחיר הכרטיס, מיועד לקוראי "הצופה בפה" - 6300 שקל בלבד.

כיצד תצמין את הכרטיסים? שלח אליון המתאים, לפי הכתובת: "הצופה בפה", ת.ד. 136, תל-אביב. והכרטיס המבוקש ישלח אליך בדואר חוזר. כמו כן, מתקבלות הצמנות בטל. 03-232262 באחת מסעדות כל כרטיסי האשראי.

מקור: ויקיפדיה, האנציקלופדיה החופשית

מיספר 2473 א' שבט תשמ"ה, 23.1.1985 שנה 49 המחיר 800 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

בלעדי

אביה של פנינה רוזנבלום מספר את סיפורו



„לא ידעתי שנולדה לי בת!"